

Syötteen osayleiskaava 2035

Kaavaselostus

Päiväys
Versio

19.3.2026
Kaavaehdotus

Käsittelyvaiheet

- 14.2.2023 § 58 Kaupunginhallitus, kaavoituspäätös
- 25.9.2023 Kuulutus vireilletulosta
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä 28.09. – 01.11.2023 (AKL 63 §)
- 10.1.2024 1. Viranomaisneuvottelu (AKL 66 § ja MRA 26 §)
- 1.3-1.4.2024 Kaavaluonnos nähtävillä valmisteluvaiheen kuulemista varten (AKL 62 § ja MRA 30 §),
- 20.3.2024 esittely- ja keskustelutilaisuus
- 16.1.2025 2. Viranomaisneuvottelu
- 27.2.2025 Poronhoitolain 53 §:n mukainen neuvottelu
- pv.pv.vvvv § xx Kaupungin toimielin, kaavaehdotuksen käsittely
- pv.pv-pv.pv.vvvv Kaavaehdotus julkisesti nähtävillä (MRL 65 § ja MRA 19 §)
- pv.pv.vvvv Viranomaisneuvottelu (MRL 66 § ja MRA 26 §)
- pv.pv.vvvv § xx Kaupungin toimielin hyväksyi kaavaehdotuksen
- pv.pv.vvvv § xx Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaavaehdotuksen

Kaavakartta

Kaavakartta 1:20 000

19.3.2026

Liitteet

Kettunen	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	19.9.2023, päiv. 3/2026
Tolpa	Rakennemallien vertailu	
	Kaavakartan suurennukset keskeisen alueen osalta (suurennukset epävirallisia, ei oikeusvaikutuksia)	
	Vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatuun palautteeseen	
	Vastineet valmisteluvaiheessa saatuun palautteeseen	19.2.2026
	Vastineet ehdotusvaiheessa saatuun palautteeseen	

Erillisselvitykset

- Luontoselvitykset (mukaan lukien täydennykset Syötekyläntien risteysalueen sekä Kettumaan ja Tolpanvaaran alueiden osalta)
- Linnustoselvitys
- Natura-arviointi (Syötteen Natura-alue), täydennetty kevät 2026
- Natura-arvioinnin tarveharkinta (Maaselän Natura-alue)
- Arkeologinen inventointi
- Rakennusinventoinnin päivitys 2024
- Liikennejärjestelmäsuunnitelma

Muut kaavaan liittyvät asiakirjat

- Pudasjärven kaupunkistrategia
- Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavat
- Voimassa olevat yleiskaavat
- Alueelle laaditut yleissuunnitelmat
- Syötteen Master Plan
- Pudasjärven kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämissuunnitelma
- Voimassa olevat asemakaavat selvityksineen
- PIMA-kohteet / maaperän tietojärjestelmän kohderaportti

Kuvat © Sweco, ellei toisin mainittu

Sisältö

1.	Johdanto	7
1.1	Suunnittelualue	7
2.	Lähtökohdat	8
2.1	Yleiskaavan sisältövaatimukset	8
2.2	Suunnittelutilanne	8
2.2.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	8
2.2.2	Maakuntakaava	9
2.2.3	Maakuntaohjelma	16
2.2.4	Pohjois-Pohjanmaan matkailustrategia 2024–2027	17
2.2.5	Kaupunkistrategia	17
2.2.6	Yleiskaavat	19
2.2.7	Asemakaavat ja ranta-asemakaavat	21
2.2.8	Rakennusjärjestys	23
2.2.9	Pohjakartta ja kiinteistöt	23
2.2.10	Muut selvitykset ja hankkeet	23
3.	Perusselvitykset	27
3.1	Luontoselvitys	27
3.1.1	Kasvillisuus ja luontotyytit	29
3.1.2	Natura- ja luonnonsuojelualueet sekä muut arvokkaat alueet	38
3.1.3	Vesistöt ja pohjavedet	39
3.1.4	Maa- ja kallioperä sekä topografia	40
3.1.5	Pesimälinnusto	42
3.1.6	Muu eläimistö	45
3.1.7	Alueen luontoarvot ja yhteenveto	49
3.2	Tulva-alueet	51
3.3	Pilaantuneet maa-alueet ja maaperän pilaantumisriskit	51
3.4	Maisema	52
3.4.1	Maiseman yleiskuvaus	52
3.4.2	Arvokkaat maisema-alueet	55
3.5	Rakennettu ympäristö	58
3.5.1	Yhdyskuntarakenne ja asutuksen nykytila	59
3.5.2	Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat alueet ja kohteet	60
3.5.3	Paikallisesti arvokkaat alueet ja kohteet	61
3.6	Arkeologinen kulttuuriperintö	62
3.7	Liikenne ja melualueet	65
3.8	Yhdyskuntatekniikka	68
3.9	Maanomistus	68
3.10	Väestö, rakentamispaine	69
3.11	Elinkeinot ja palvelut	70
3.11.1	Palveluverkko	70
3.11.2	Kaupan palveluverkko	70
3.11.3	Poronhoito	72
3.12	Virkistys	73
3.13	Ympäristön häiriötekijät	73
3.13.1	Melu ja ääni	73
3.13.2	Maa-ainesten otto	74
4.	Tavoitteet	76
4.1	Yleiset tavoitteet	76
4.2	Mitoitustavoitteet	76
4.3	Alueen toimijoiden tavoitteet	76

5.	Suunnittelun vaiheet	79
5.1	Suunnittelun tarve.....	79
5.2	Osallistuminen ja vuorovaikutus	79
5.3	Viranomaisyhteistyö	79
5.4	Aloitustavaiheen kuuleminen.....	79
5.5	Valmisteluvaiheen kuuleminen	79
5.6	Ehdotusvaiheen kuuleminen	80
6.	Vaihtoehtot ja niiden vertailu	80
6.1	Alkuvaiheen vaihtoehtotarkastelut.....	80
6.2	Rakennemallit ja vaikutusten vertailu	83
7.	Yleiskaava ja sen perustelut	84
7.1	Kaava-alueen raja.....	84
7.2	Yleiskaavan kuvaus	84
7.2.1	Kokonaisrakenne ja -mitoitus	85
7.2.2	Kuvaus alueittain ja toiminnoittain	85
7.2.3	Kaavamääräykset.....	107
7.2.4	Muutos nykytilanteeseen	107
7.2.5	Valtakunnalliset ja seudulliset intressit	108
7.2.6	Tavoitteiden toteutuminen	115
8.	Yleiskaavan vaikutukset	116
8.1.1	Arviointimenetelmät.....	116
8.2	Ympäristövaikutukset	117
8.2.1	Ilmastovaikutukset.....	117
8.2.2	Vaikutukset taajamakuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön	118
8.2.3	Vaikutukset luontoon, maa- ja kallioperään ja veteen.....	119
8.3	Vaikutukset Natura-alueisiin	121
8.3.1	Vaikutukset liikenteeseen ja infrastruktuuriin	122
8.4	Taloudelliset vaikutukset	123
8.4.1	Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen sekä yhdyskunta- ja energiatalouteen.....	123
8.5	Sosiaaliset vaikutukset	124
8.5.1	Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	124
8.5.2	Vaikutukset virkistykseen	124
8.5.3	Vaikutukset elinkeinoihin, yritystoimintaan ja palveluihin	125
9.	Yleiskaavan toteuttaminen	126
9.1	Detaljakaavoitus, muu suunnittelu ja toteuttamistoimenpiteet	126
9.2	Vaiheittaisuus ja epävarmuustekijät	126
9.3	Seuranta	127
10.	Lähteet.....	128

Tiivistelmä

Syötteen alueelle laaditaan uusi oikeusvaikutteinen osayleiskaava. Laadittavan kaavan tavoitevuosi on 2035. Yleiskaavan laadinta on käynnistetty kaupunginhallituksen päätöksellä. Uudistettu Syötteen osayleiskaava korvaa alueella voimassa olevat aiemmin laaditut yleiskaavat. Suunnittelualueen pohjoisosassa on voimassa vuonna 2009 hyväksytty Syötteen yleiskaava, ja eteläosassa vuonna 1990 hyväksytty oikeusvaikutukseton Syötteen osayleiskaava. Yleiskaava ohjaa alueen asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Yleiskaavan valmistelussa on huomioitu vuonna 2022 valmistunut Syötteen Master Plan sekä kaavaprosessin aikana pidettyjen vuorovaikutustilaisuuksien tulokset. Valmisteluvaiheessa kaava-aineisto esitettiin osin yleispiirteisellä tasolla vaihtoehtotarkasteluineen. Suunnitteluratkaisu on tarkentunut kaavaehdotukseen saadun palautteen ja tehtyjen selvitysten perusteella. Yleiskaavan maastoselvitykset on tehty kesällä 2024 ja niitä täydennetty vuonna 2025. Laadittavien selvitysten tulokset on otettu huomioon kaavaehdotuksen valmistelussa.

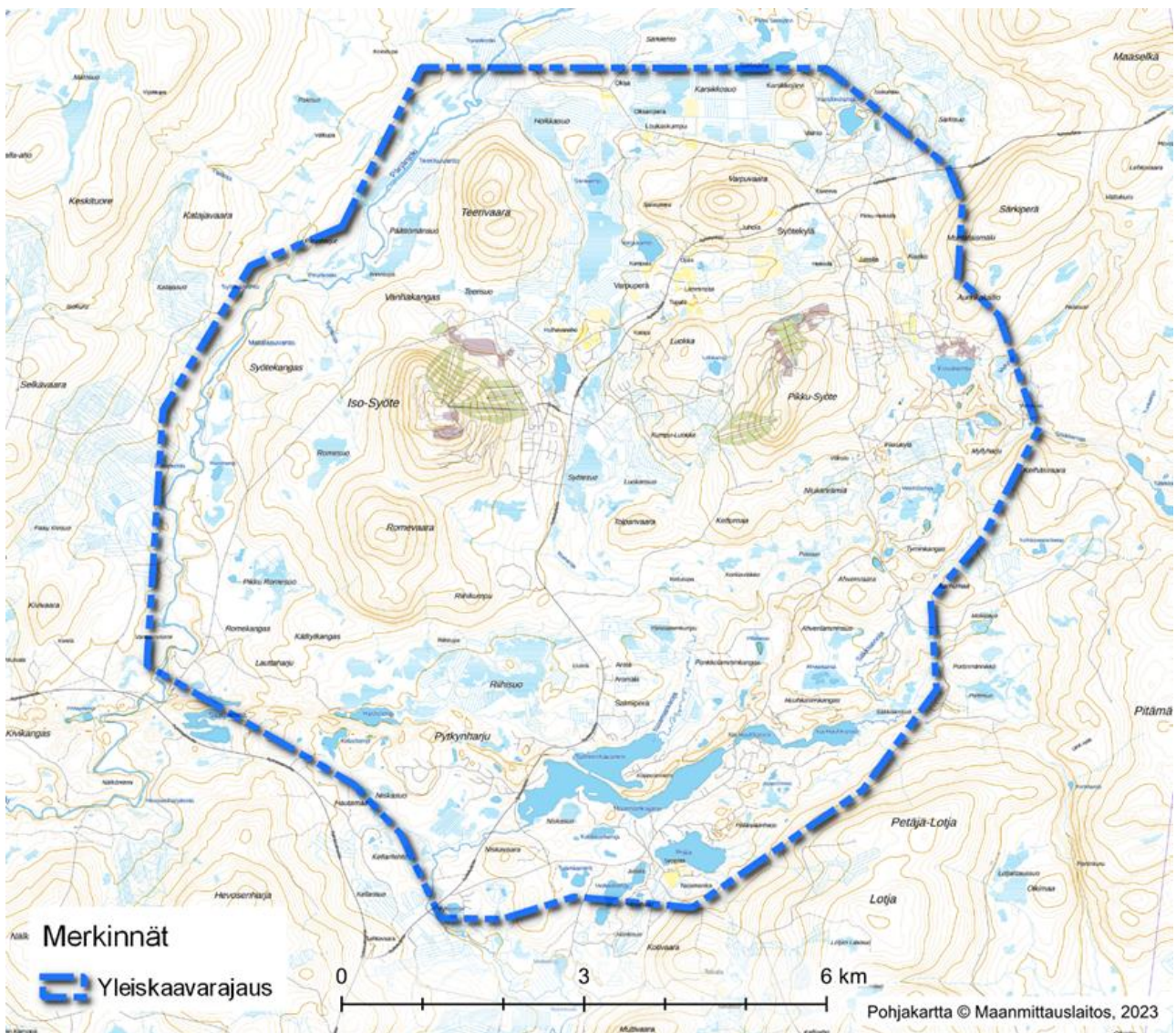

1. Johdanto

1.1 Suunnittelualue

Yleiskaavan suunnittelualue sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa Pudasjärven kaupungissa. Alue sijoittuu kaupungin koillisosaan. Etäisyyttä kaupungin keskustaan on noin 35 kilometriä. Suunnittelualueen laajuus on noin 86 neliökilometriä.

Alue kattaa Iso-Syötteen ja Pikku-Syötteen matkailukeskukset lähialueineen. Osa Syötteen kansallispuiston eteläisestä alueesta sijoittuu suunnittelualueelle. Suunnittelualueen eteläosaan sijoittuvat Naamangan, Salmiperän ja Pytkynharjun alueet. Suunnittelualueella on runsaasti virkistystoimintoja ja erilaisia reitistöjä. Alueella on paljon matkailurakentamiseen ja loma-asuntorakentamiseen painottuvia alueita. Rakennettuja alueita on etenkin Iso-Syötteen ja Pikku-Syötteen läheisyydessä. Vakituinen asuminen painottuu etenkin Syötekylän alueelle.

Kuva 1. Yleiskaavan uudistuksen suunnittelualue.

2. Lähtökohdat

2.1 Yleiskaavan sisältövaatimukset

Yleiskaavan laadinnassa huomioidaan yleiskaavan sisältövaatimukset (AKL 39 §).

Yleiskaavan sisältövaatimusten mukaan yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä alueidenkäyttölaissa säädetään.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

2.2 Suunnittelutilanne

2.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttölain (24 §) mukaan tavoitteet on otettava huomioon siten, että edistetään niiden toteuttamista maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa.

Valtioneuvosto on päättänyt valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista vuonna 2000, ja tavoitteita on tarkistettu 2008. Viimeisimmät alueidenkäyttötavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Tämän yleiskaavatyön kannalta keskeisiä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ovat:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.

Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

2. Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulva-vaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

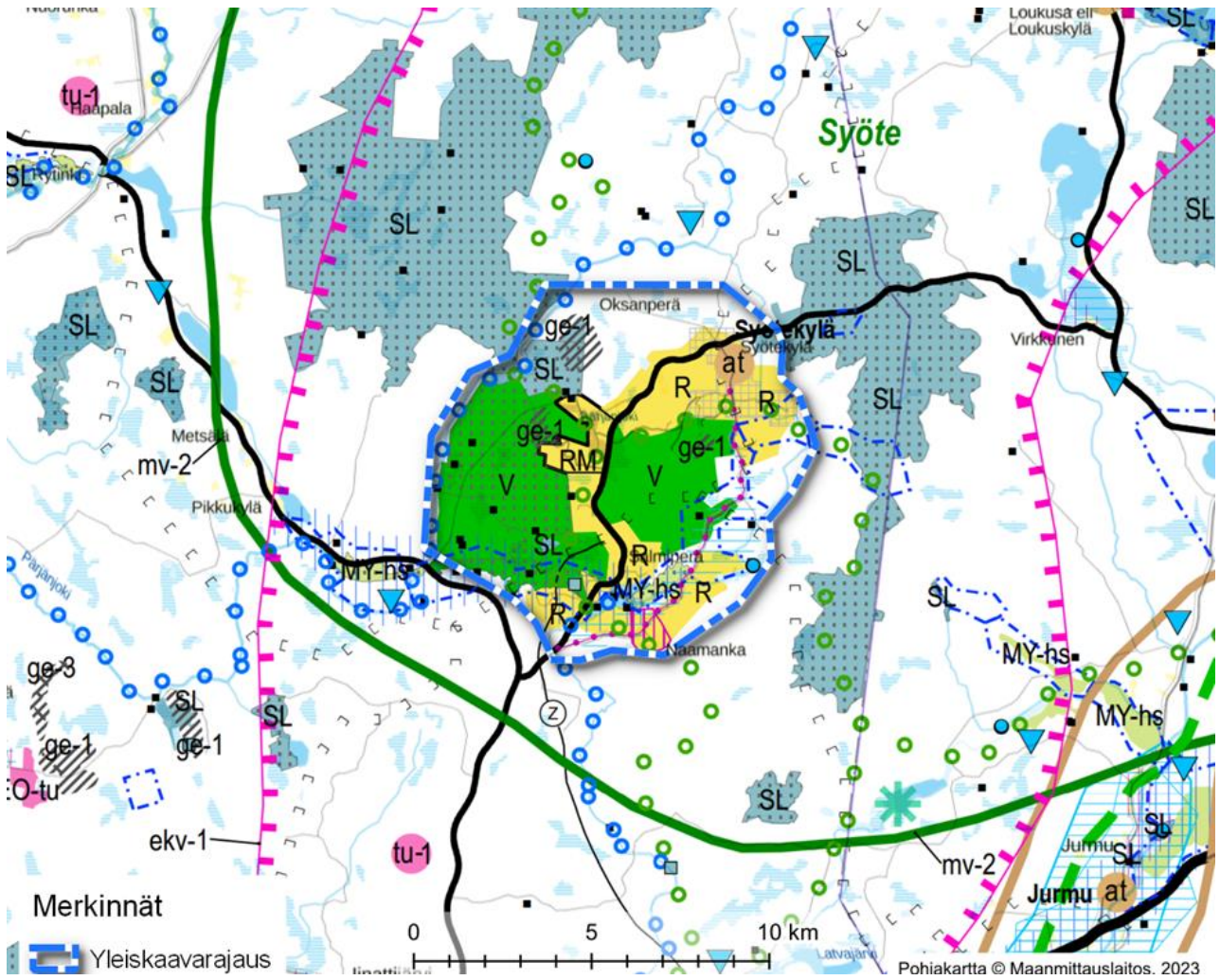
Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

2.2.2 Maakuntakaava

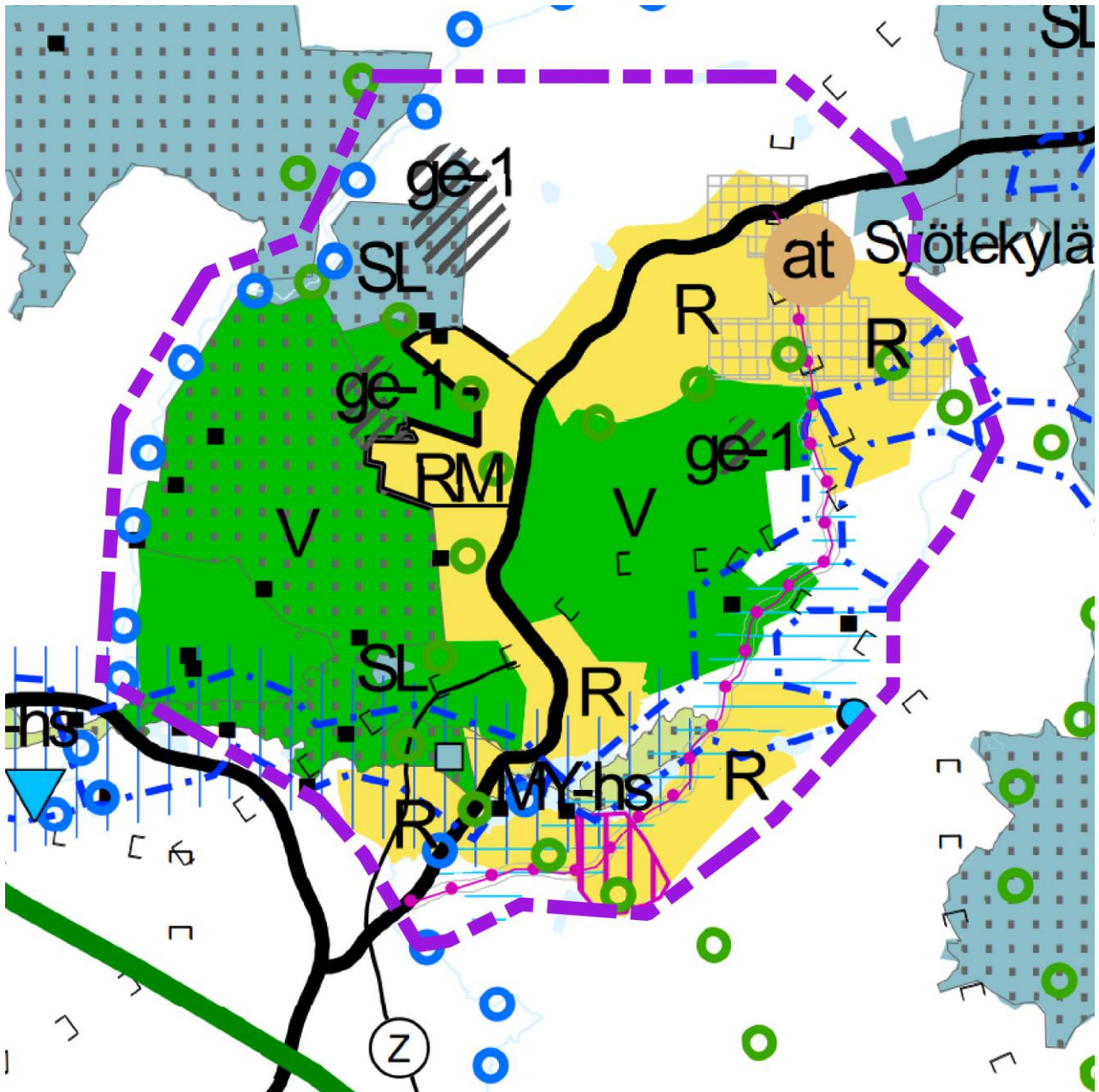
Vuonna 2005 hyväksyttyä Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava on uudistettu teemoittain kolmessa vaiheessa. Yleiskaavan suunnittelualueella on voimassa seuraavat maakuntakaavat:

- 1. vaihemaakuntakaava** on vahvistettu 23.11.2015 (lainvoimainen).
- 2. vaihemaakuntakaava** on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.12.2016 (lainvoimainen).
- 3. vaihemaakuntakaava** on hyväksytty maakuntavaltuustossa 11.6.2018 (lainvoimainen).

Maakuntakaavassa yleiskaavan suunnittelualue on osoitettu suurelta osin loma- ja matkailualueena (R). Merkinnällä osoitetaan alueita pääasiassa matkailua palveleville toiminnoille ja loma-asumiselle. Muu suunnittelualue on osoitettu pääosin virkistysalueena (V). Alue kuuluu kokonaisuudessaan matkailun vetovoima-alueeseen / matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealueeseen (mv-2, Syötteen alue). Kehittämisperiaatteen mukaan alueen kehittäminen perustuu matkailukeskuksen palveluihin sekä kansallispuistoon, muuhun luontoon ja retkeilyyn liittyviin virkistystoimintoihin. Maakuntakaavassa on osoitettu myös muun muassa alueelle sijoittuvat luonnonsuojelualueet (SL) sekä Natura-alue (FI1103828 Syöte SAC/SPA). Syötekylä on osoitettu kylänä (at).

Kuva 2. Ote maakuntakaavayhdistelmästä suunnittelualan ympäristöstä (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2025).

Kuva 3. Ote maakuntakaavayhdistelmästä suunnittelualueen kohdalta (Pohjois-Pohjanmaan liitto 2025). Yleiskaava-alueen rajausta violetilla katkoviivalla.

Keskeiset suunnittelualueita koskevat maakuntakaavan merkinnät määräyksiin:

 MATKAILUN VETOVOIMA-ALUE / MATKAILUN JA VIRKISTYKSEN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE (1., 2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan ympäristöarvojen, matkailun ja virkistyksen kannalta valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittäviä aluekokonaisuuksia.

Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota virkistysalueiden ja -reittien verkoston muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen ja matkailukeskusten rakentamisen sopeuttamiseen ympäristöön.

Aluekohtaiset kehittämisperiaatteet (mv-2):

Alueen kehittäminen perustuu matkailukeskuksen palveluihin sekä kansallispuistoon, muuhun luontoon ja retkeilyyn liittyviin virkistystoimintoihin. (2.vmkk)

R

LOMA- JA MATKAILUALUE (2.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan alueita pääasiassa matkailua palveleville toiminnoille ja loma-asumiselle.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen tarkoituksenmukaisimpaan käyttöön loma-asunto- ja matkailutoimintojen kannalta, toimintojen mitoitukseen sekä aluevarausten yhteensovittamiseen.

RM

MATKAILUPALVELUJEN ALUE (2.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävien matkailukeskusten ydinalueita, joihin sisältyy hotelli- ym. palveluja.

at

KYLÄ (2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan maaseutuasuituksen kannalta tärkeitä kyläkeskuksia, jotka ovat toimintapohjaltaan vahvoja, aluerakenteen tai ympäristötekijöiden kannalta tärkeitä tai sijaitsevat taajaman läheisyydessä.

Suunnittelumääräykset:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kyläkeskuksen asemaa on pyrittävä vahvistamaan soveltamalla yhteen asumisen, alkutuotannon ja muun elinkeinotoiminnan tarpeet sekä kehittämällä kylän ydinaluetta toiminnallisesti, kyläkuvallisesti ja liikennejärjestelyiltään selkeästi hahmotuvaksi kohtaamispaikaksi.

Uudisrakentaminen on pyrittävä sijoittamaan siten, että se sijoittuu palvelujen kannalta edullisesti olevan kyläasuituksen sekä tie- ja tietoliikenneyhteyksien läheisyyteen.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeuttamiseen kyläkokonaisuuteen ja -ympäristöön, vesihuollon järjestämiseen ja hyvien pelto-alueiden säilyttämiseen maatalouskäytössä

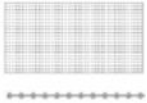
SL

LUONNONSUOJELUALUE (1. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita.

Suunnittelumääräys:

Alueen ja sen ympäristön maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta, vaan pyritään edistämään alueen luonnon monimuotoisuuden sekä alueiden välisten ekologisten yhteyksien säilymistä. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 § mukainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.

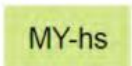

NATURA 2000 -VERKOSTOON KUULUVA ALUE (1. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätösten mukaiset Natura 2000 -verkoston alueet.

MAISEMAKALLIOALUE (1. ja 3.vmkk)

ARVOKAS HARJUALUE (3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston hyväksymän valtakunnallisen harjensuojeluohjelman mukaiset harjualueet ja muut vähintään seudullisesti arvokkaat harjualueet. Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, ettei maisemakuvaa tuhmella, luonnon merkittäviä kauneusarvoja, erikoisia luonnonesiintymiä tai muinaisjäännöksiä tuhota eikä luonnonoloissa aiheuteta huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia.

VIRKISTYSALUE (2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisesti merkittäviä, viheralueverkoston kannalta tärkeitä retkeily-, ulkoilu-, urheilu- ja virkistysalueita.

Alueita koskee MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Suunnittelumääräykset:

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen virkistyskäytön kehittämiseen ja ympäristöarvojen säilymiseen.

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää huomiota alueen eri käyttömuotojen tarkoituksenmukaiseen yhteensovittamiseen. Oulun Virpiniemen ja Salonselän alueilla erityistä huomiota tulee kiinnittää maa-ainesten oton ja yleisen virkistyskäytön yhteensovittamiseen sekä maa-ainesten ottoalueiden maisemointiin.

TÄRKEÄ ULKOILU- TAI RETKEILYREITTI (2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan ylimaakunnallisia ulkoilu- ja retkeilyreittejä.

MOOTTORIKELKKAILUREITTI TAI -URA (2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan olemassa olevia ja suunniteltuja moottorikelkkailun pääreittejä.

POHJAVESIALUE (3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeät (I luokka / 1- luokka) ja vedenhankintaan soveltuvat (II luokka) / muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat (2-luokka) pohjavesialueet.

Suunnittelumääräykset:

Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien

syntyminen on estettävä riittävän vesiensuojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ (2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätöksen mukaiset valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009).

Suunnittelumääräykset:

Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön valtakunnallisten ja maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota RKY 2009 -inventoinnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -selvityksessä kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin.

MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ (2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat aluemaiset rakennetut kulttuuriympäristöt ja tieosuudet.

Suunnittelumääräykset:

Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -selvitykseen kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin.

MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE (2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Pohjois-Pohjanmaan päivitysinventointi 2013-2015; Kainuun päivitys- ja täydennysinventointi 2011– 2013).

Suunnittelumääräykset:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä maisema- ja kulttuuriarvot. Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.

Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä. Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota ominaispiirteiden ja arvojen säilymiseen.

PERINNEMAISEMAKOHD (3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä perinnemaisema- ja perinnebiotooppikohteita.

Suunnittelumääräykset:

Alueiden suunnittelussa ja käytössä tulee edistää kohteen kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilymistä. Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava ao. viranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.

MUINAISMUISTOKOHDE (2. ja 3.vmkk)

Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolailla (295/63) rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset.

Suunnittelumääräys:

Kohdetta koskevista maankäytön suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Maakuntakaavassa on annettu myös koko maakuntakaava-aluetta koskevia suunnittelumääräyksiä. Yleiskaa-
vatyöhön liittyvät etenkin seuraavat määräykset:

RANTOJEN KÄYTTÖ (2.vmkk)

Kehittämisperiaatteet:

Turvataan tasapuoliset mahdollisuudet ranta-alueiden käyttöön varaamalla rantaa riittävästi yleiseen virkistykseen. Varaudutaan loma-asutuksen kasvun jatkumiseen ja erityyppisten loma-asuntoalueiden kysyntään: perinteinen omarantainen asutus järviolueilla, tiivis lomakylätyyppinen asutus merenrannikolla ja matkailukeskusten läheisyydessä. Tavoitteena on hyvien vapaa-ajan ympäristöjen muodostaminen tasapuolisesti eri käyttäjäryhmille.

Rakentamista ohjataan sietokyvyltään hyvälle rannoille. Rakentamattomien ja pienten vesistöjen rannoille rakentamista ei suositeta. Maisemallisesti keskeiset ja arat rannat jätetään rakentamisen ulkopuolelle.

Vakituisen asumisen ja loma-asutuksen sijoittumisessa suositetaan kyläkeskusten, taajamien ja matkailukeskusten läheisyyttä. Suunnitelmallisella asuntorakentamisella tuetaan erityisesti maaseudun asutuksen ja palvelujen säilymistä.

Yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon ranta-alueen ympäristöolosuhteet, vesihuollon järjestäminen sekä rakennusoikeuden, yhteiskäyttöalueiden ja yleisten alueiden tasapuolinen jakautuminen eri maanomistajille. Yksityiskohtaisemmissa kaavoissa voidaan taajamien ja kylien ulkopuolella enintään puolet rantaviivasta osoittaa rakennusmaaksi. Pienissä vesistöissä rantarakentamisen mitoituksessa tulee lisäksi ottaa huomioon vesistön sietokyky ja vesipinta-ala. Pienissä saarissa mitoituksen tulee perustua saaren pinta-alaan.

TULVARISKIEN HALLINTA (3.vmkk)

Yleismääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon sään ääri-ilmiöiden vaikutukset ja viranomaisten selvitysten mukaiset tulva-alueet ja tulviin liittyvät riskit. Uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulvavaara-alueille, jollei voida osoittaa, että tulvariskit pystytään hallitsemaan. Suunniteltaessa tulville herkkiä toimintoja tulee tulvasuojelusta vastaavalle alueelliselle ympäristöviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

RAKENTAMISRAJOITUS (3.vmkk)

Virkistys- ja suojelualueiksi sekä liikennettä ja teknistä huoltoa varten maakuntakaavassa osoitettuja alueita koskee maankäyttö- ja rakennuslain 33 § mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Rajoitus ei koske virkistys-

ja matkailukohteen kohdemerkintää, kehittämisperiaatemerkintöjä eikä alueiden erityisominaisuuksia kuvaavia merkintöjä.

Lisäksi **poronhoitoaluetta** koskee seuraava suunnittelumääräys (3. vmkk):

Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Valtion maiden käytön osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on tullut vireille maakuntahallituksen 11.10.2021 päätöksellä (§ 129). Kaavan kaavaluonnos ja muu valmisteluaineisto on ollut nähtävillä 8.8.-23.9.2022 ja kaavaehdotus 23.9.-24.10.2024. Vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 27.5.2025. Hyväksymispäätöksestä tehtiin valituksia hallinto-oikeuteen. Maakuntahallitus määräsi 18.8.2025 antamallaan päätöksellä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tulemaan voimaan alueidenkäyttölain 201 § nojalla ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Vaihemaakuntakaavan teemoja ovat aluerakenne ja saavutettavuus, liikennejärjestelmä ja logistiikka-alueet, energiantuotanto, varastointi ja siirto, viherrakenne ja ekosysteemipalvelut sekä energiamurroksen vaikutukset maankäytön suunnitteluun ja ilmastovaikutusten arviointi. Kaavassa ei ole osoitettu uusia merkintöjä Syötteen ympäristöön.

2.2.3 Maakuntaohjelma

Kaavan valmisteluvaiheessa voimassa ollut **Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma vuosille 2022–2025** hyväksyttiin maakuntavaltuustossa joulukuussa 2021. Ohjelmassa on nostettu esille matkailun kehittämiseen liittyviä tavoitteita. Strategiakauden alussa tavoiteltiin kotimaan matkailun kasvua, joka auttaa matkailua toipumaan koronapandemiaa edeltävälle tasolle. Strategiakauden loppupuolella tavoitteena oli, että kansainvälinen matkailu lähtisi kasvuun.

Maakunnan matkailun tavoitteiksi vuosille 2021–2023 oli määriteltä seuraavat:

1. Pohjois-Pohjanmaata kehitetään ympärivuotisesti maan vetovoimaisimmaksi matkailumaakunnaksi, jonka matkailukohteet ovat tunnetuimpia ja parhaiten saavutettavia sekä kotimaisille että kansainvälisille matkailijoille.
2. Maakunnan monipuoliset vetovoimatekijät on tuotteistettu sekä kotimaisia että kansainvälisiä matkailijoita puhutteleviksi elämyksellisiksi tuotteiksi, jotka ovat kilpailukykyisiä, kestäviä ja kannattavia.
3. Matkailu on Pohjois-Pohjanmaalla tärkeä, kasvava ja kannattava elinkeino sekä vetovoimainen työllistäjä.
4. Kestävän matkailun polku on käynnistetty kaikilla maakunnan matkailualueilla.

Pohjois-Pohjanmaan nykyinen maakuntaohjelma 2026–2029 on hyväksytty joulukuussa 2025. Matkailun osalta maakuntaohjelman tavoitteena on kehittää maakuntaa kestävä kasvun alueena, jossa keskukset, luonto ja kulttuuri vahvistavat sekä asukkaiden hyvinvointia että alueen ja matkailun vetovoimaa. Maakunnan vahvuuksia ja vetovoimatekijöitä ovat laajat luontoalueet, monipuoliset kaupunki- ja maaseutuympäristöt, kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet sekä kehittyvä matkailuinfrastrukturi. Matkailu perustuu edelleen vahvasti luontoon ja sen tarjoamiin mahdollisuuksiin, kuten elämyksellisiin luontokokemuksiin sekä vesistöihin kytkeytyviin matkailumuotoihin. Niitä hyödyntävät matkailijoiden lisäksi vapaa-aikanaan myös paikalliset asukkaat ja kausiasukkaat. Lähialueille suuntautuvalla päivämatkailulla on keskeinen merkitys, sillä se vahvistaa alueellista vetovoimaa ja tukee paikallista palvelutarjontaa. Pohjois-Pohjanmaan, sen eri alueiden ja kuntien elinvoiman kannalta keskeisiä tekijöitä ovat alueiden ja kuntien kyky vetää puoleensa asukkaita ja yrityksiä sekä asukkaiden viihtyminen alueella.

2.2.4 Pohjois-Pohjanmaan matkailustrategia 2024–2027

Pohjois-Pohjanmaan matkailustrategian 2024–2027 mukaan Syöte on Ruka-Kuusamon, Oulu, Rokua Geoparkin ja Kalajoen ohella yksi maakunnassa viidestä matkailun kärkikohteesta. Matkailustrategian visiona on olla Suomen voimakkaimmin kasvava matkailumaakunta - aito vahvojen matkailukohteiden Pohjois-Pohjanmaa.

Matkailun tavoitteiksi strategiassa on määritelty seuraavat:

1. Pohjois-Pohjanmaata kehitetään ympärivuotisesti maan vetovoimaisimmaksi matkailumaakunnaksi, jonka matkailukohteet ovat tunnetuimpia ja parhaiten saavutettavia sekä kotimaisille että kansainvälisille matkailijoille.
2. Maakunnan vetovoimatekijät on tuotteistettu sekä kotimaisia että kansainvälisiä matkailijoita puhutteleviksi elämyksellisiksi tuotteiksi, jotka ovat kilpailukykyisiä, kestäviä ja kannattavia.
3. Matkailu on Pohjois-Pohjanmaalla tärkeä, kasvava ja kannattava elinkeino sekä vetovoimainen työllistäjä.
4. Matkailua kehitetään kaikilla maakunnan matkailualueilla kestävästi, huomioiden taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristölliset näkökulmat.

2.2.5 Kaupunkistrategia

Kaavan valmisteluvaiheessa voimassa olleessa Pudasjärven kuntastrategiassa 2022–2030 kaupungille oli määritelty viisi strategista menestystekijää:

Syöteen yleiskaavaan liittyy erityisesti kohta 5. Elämyksellinen luontomatkailu ja monipuolinen elinkeinorakenne:

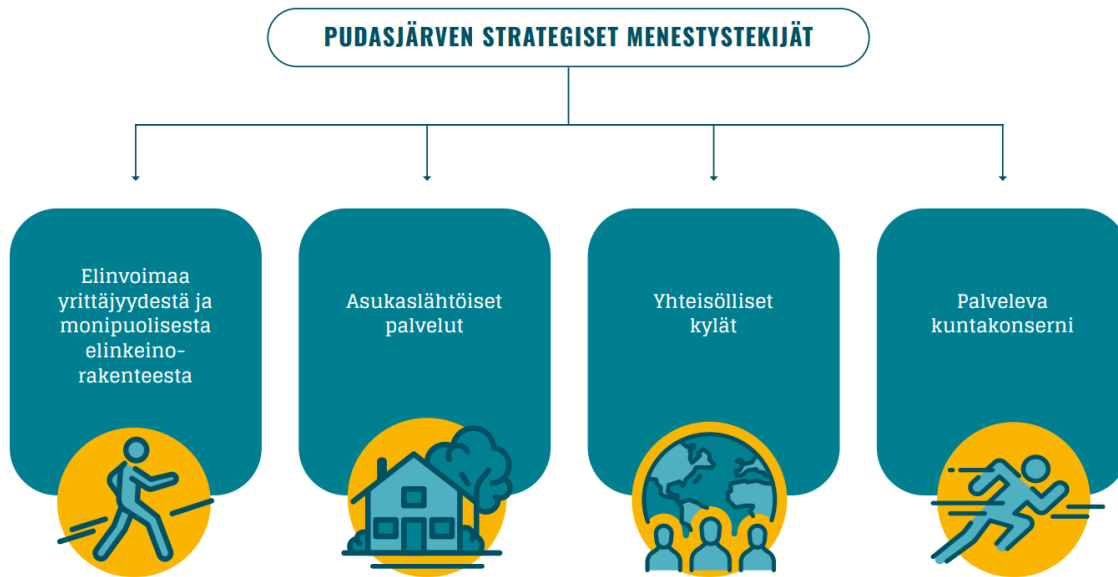

Kuva 4. Oteita kaupunkistrategiasta.

Pudasjärven nykyisen kuntastrategian 2025–2030 tahtotilana 2030 on, että Pudasjärvi on aito luonnonläheinen kyliensä kaupunki, joka perustaa menestyksensä omiin vahvuuksiinsa.

Syötteen alueen kehittämiseen ja Syötteen yleiskaavoitukseen liittävät erityisesti seuraavat kuntastrategian tavoitteet:

- Lisäämme mahdollisuuksia kehittää elämyksellistä luontomatkailua omatoimisesti ja yritysten tarjoamin palveluin.
- Edistämme monipuolisia asumismuotoja sekä asumisen laatua.
- Kehitämme liikenneväyliä ja kevyenliikenteen ratkaisuja saavutettavuuden ja hyvinvoinnin lisäämiseksi sekä kestävien liikenneratkaisujen muodostamiseksi.
- Pudasjärvi on kylämyönteisyyden edelläkävijä ja ymmärtää kylien merkityksen laajassa pitäjässä.
- Olemme houkutteleva monipaikkaisen asumisen kohde, jossa on koko kaupungin kattava valokuituverkko ja toimivat kulkuyhteydet.
- Maankäytön suunnittelulla ja kaavoituksella edistämme asumisen ja yrittämisen mahdollisuuksia kylillä.
- Elinvoimaisilla kylillä toimii ja syntyy uusia paikallisiin vahvuuksiin ja perinteisiin pohjautuvia yrityksiä.

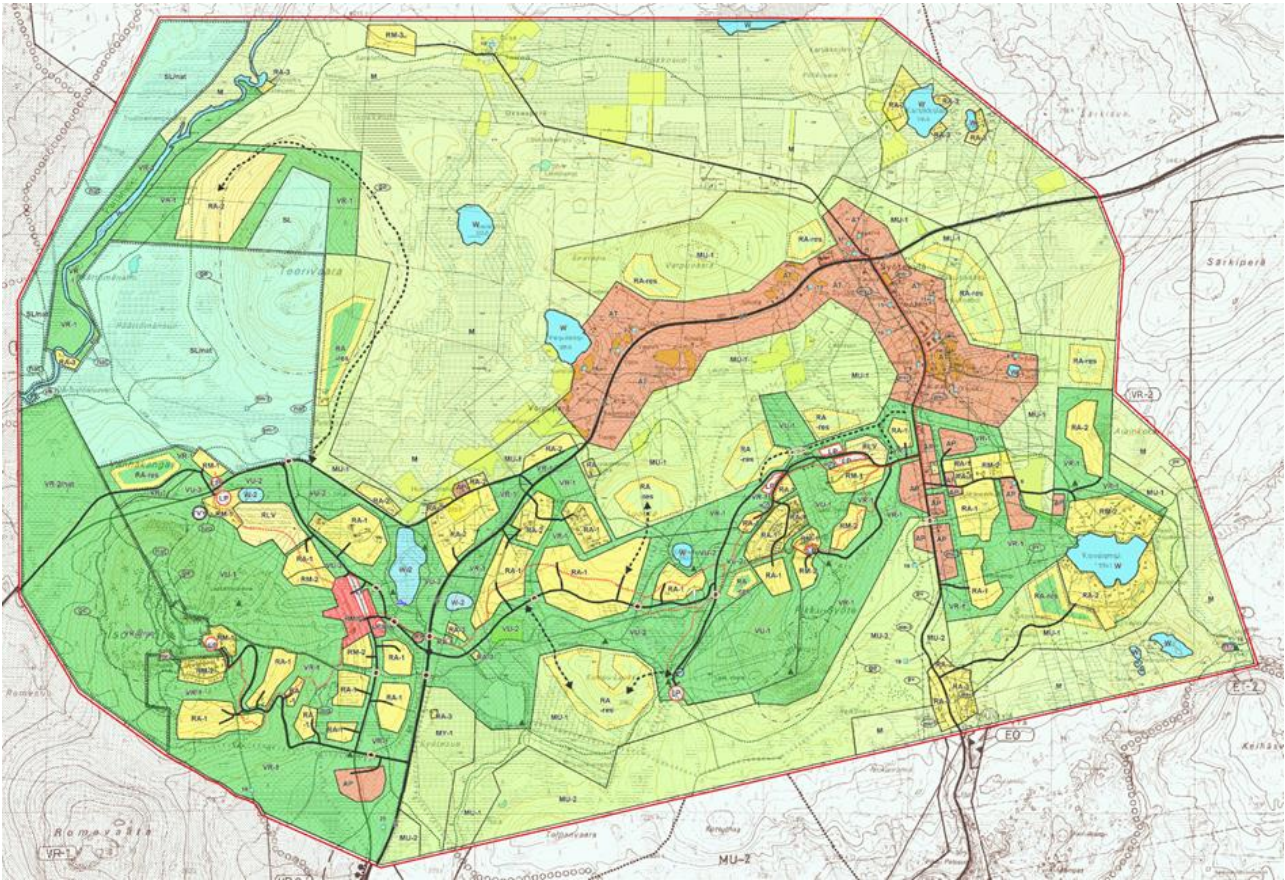

Kuva 5. Pudasjärven strategiset menestystekijät kuntastrategian 2025–2030 mukaan.

2.2.6 Yleiskaavat

Suunnittelualueen pohjoisosassa on voimassa Pudasjärven kaupunginvaltuuston 30.6.2009 hyväksymä Syötteen yleiskaava. Kaavassa alueelle on osoitettu kattavasti loma-asunto- (RA-1, RA-2, RA-3) ja matkailupalvelujen alueita (RM-1, RM-2). Valtaosa alueista on rakennettu. Osa alueista on osoitettu reservi-alueina, joille loma-asuntoalueet voivat tarpeen mukaan laajentua. Iso-Syötteen eturinteiden läheinen alue on osoitettu kaupallisten matkailupalvelujen keskuksena (RM/C). Syötekylän ja Varpuperän alue on osoitettu kyläalueena (AT). Suunnittelualueen etelä- ja itäosiin on lisäksi osoitettu pientalovaltaisia asuntoalueita, jotka eivät ole täydentyneet yleiskaavan voimassaolon aikana. Iso-Syötteen ja Pikku-Syötteen keskeiset rinnealueet lähialueineen on osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelualueena (VU-1, VU2, VU-3).

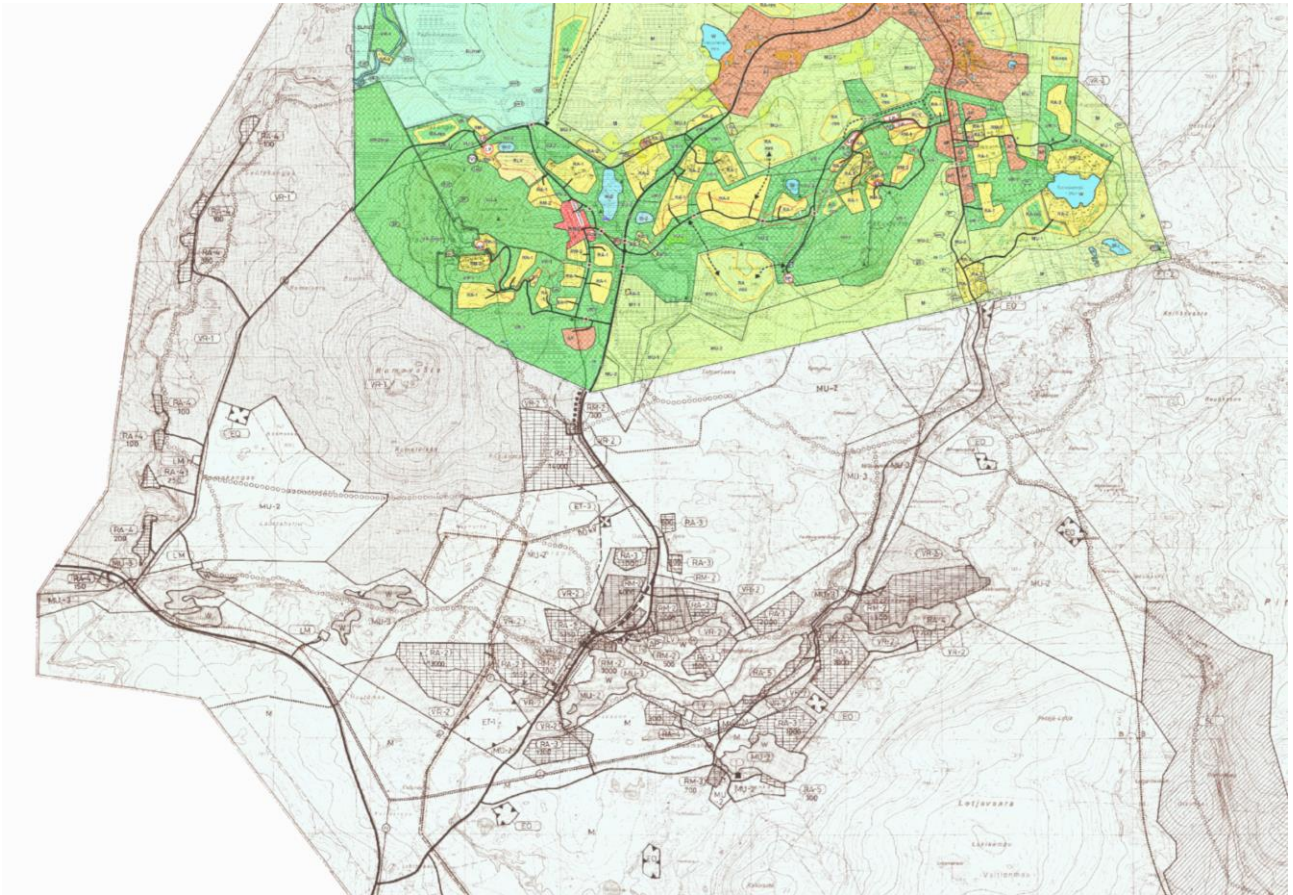
Kaavassa on osoitettu laajasti myös maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M) sekä sellaista maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU-1, MU-2). Yleiskaava-alueelle osuvat Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet on merkitty joko luonnonsuojelualueina (SL/nat) tai retkeily- ja ulkoilualueina (VR-2/nat).

Kuva 6. Voimassa oleva Syötteen yleiskaava.

Suunnittelualan eteläsassa on voimassa Pudasjärven kunnanvaltuuston 25.6.1990 hyväksymä Syytteen osayleiskaava. Yleiskaava on oikeusvaikutuksen. Kaavassa alueelle on osoitettu laajoja maa- ja metsätaloustalaita (M), joista osassa on ulkoilun ohjaamistarvetta ja ympäristöarvoja tai jotka on tarkoitettu erityisesti ulkoilun ja ympäristönsuojelun huomioonottavaan maa- ja metsätalouden harjoittamiseen (MU-2, MU-4). Näiden lisäksi kaava-alueen länsiosassa on retkeily- ja ulkoilualueita (VR-1, VR-2). Pytkynharju ja Naamankaharju on osoitettu harjualueena, jolla on erityisiä ulkoilun ohjaamistarpeita ja ympäristöarvoja (MU-3). Yleiskaavassa osoitetuista retkeily- ja ulkoilualueista sekä Pytkynharjun ja Naamankaharjun harjualueesta iso osa on sittemmin liitetty Natura 2000 -verkostoon.

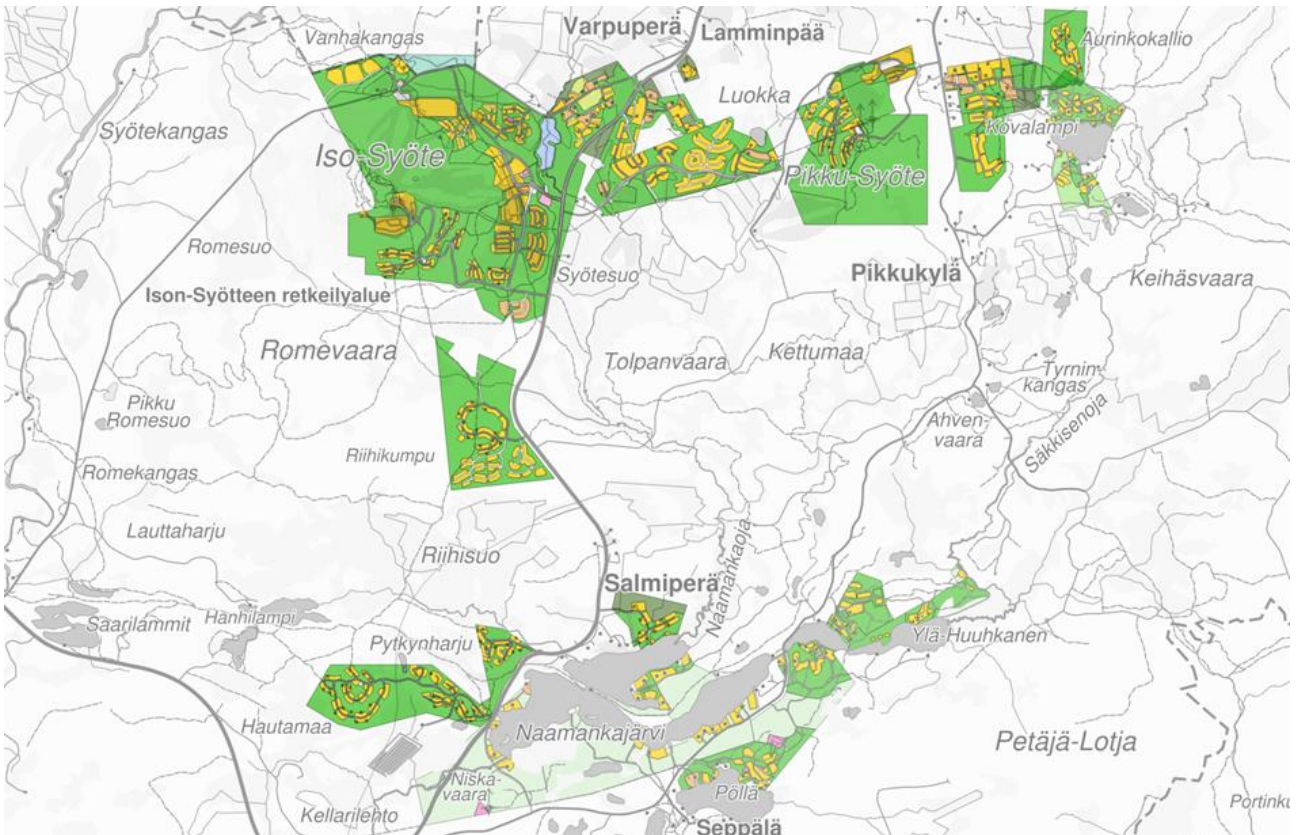
Oikeusvaikutuksettomassa osayleiskaavassa on lisäksi osoitettu loma-asuntoalueita (RA-alkuiset merkinnät) sekä matkailupalvelujen alueita (RM-alkuiset merkinnät). Kaava-alueella risteilee ulkoilu- ja moottorikelkkailureittejä. Tieliikenteen alueisiin liittyviä pysäköintialueita (LM) on osoitettu etenkin reittien risteyskohtiin ja päätepisteisiin. Suunnittelualan eteläosaan on merkitty yhdyskuntateknisen huollon alueita (ET-alkuiset merkinnät) ja maankamاران ainesten ottoalueita (EO).

Kuva 7. Ote Syötteen osayleiskaavasta suunnittelualan eteläosan alueelta.

2.2.7 Asemakaavat ja ranta-asemakaavat

Alueella on voimassa useita eri-ikäisiä asemakaavoja ja ranta-asemakaavoja. Asemakaavoja on laadittu Iso- ja Pikku-Syötteen alueelle, Pikku-Syötteen itäpuolelle Särkipärän ja Lähteenmäen alueelle, sekä Riihikumpuun, Salmentakaseen ja Pytkynharjuun. Alueella on paljon myös asemakaavoittamatonta aluetta. Ranta-asemakaavoja on laadittu Kovalammen, Särkivaaran, Huuhkasenkankaan ja Naamankajärven alueille.

Kuva 8. Ote Syöteen asemakaavojen ja ranta-asemakaavojen yhdistelmäkartasta.

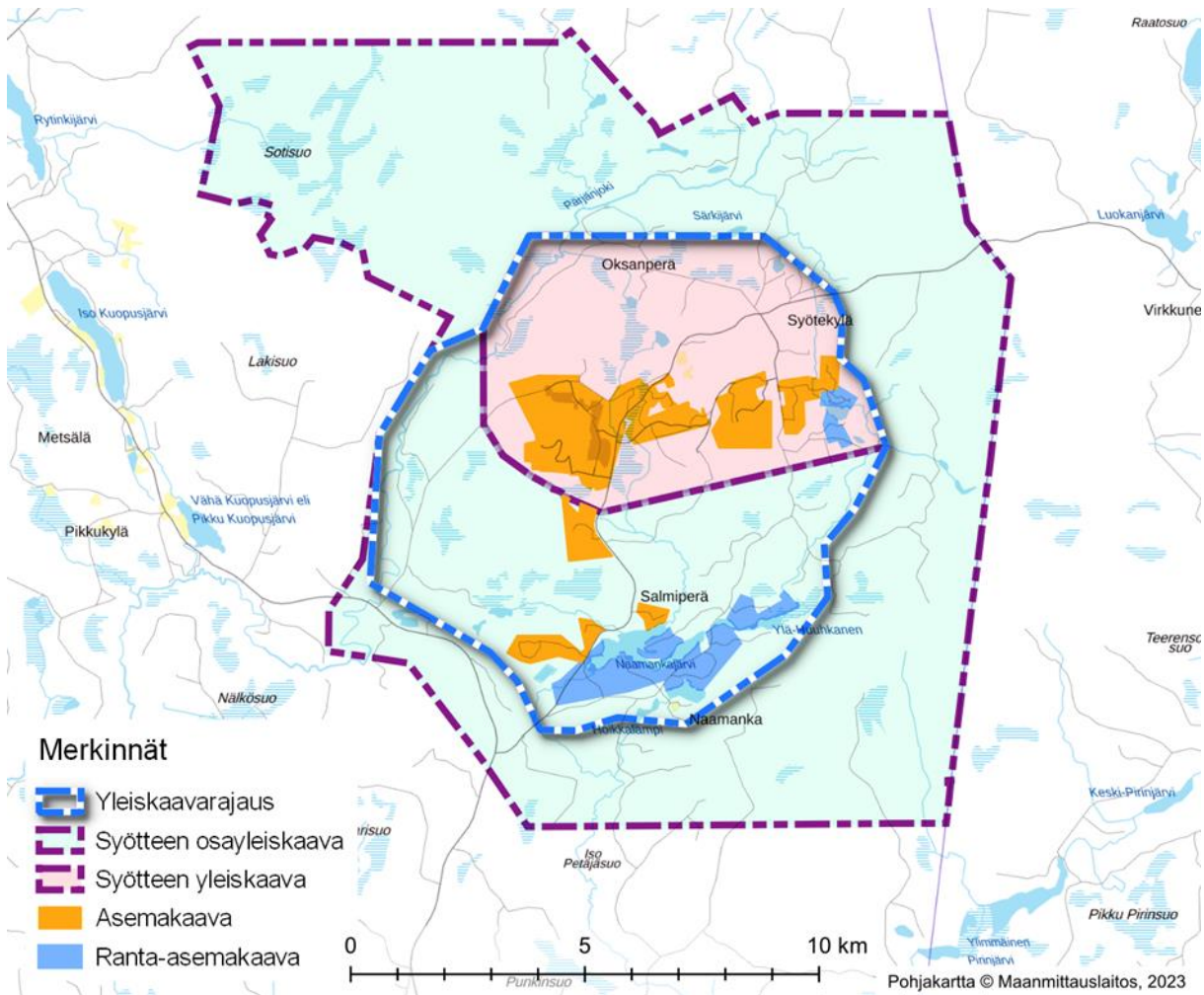
Suunnittelualueella on vireillä kolme asemakaavan muutosta (tilanne 2/2026).

Iso-Syöteen laskettelukeskuksen pohjoispuolella lähellä luontokeskusta Metsähallituksen omistamalla rakentamattomalla Vanhakankaan alueella on vireillä asemakaavan muutos, jossa tutkitaan ja muotoillaan alueen loma-asuntoalueita uudestaan.

Toinen vireillä oleva asemakaavan muutos sijoittuu kortteleihin 18, 19 ja 20 Sudenpolun alueelle. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on muuttaa asemakaava vastaamaan toteutunutta tilannetta ja tarkistaa korttelin 20 osalta tonttien rajausta.

Kolmas asemakaavan muutos sijoittuu Syöteen pääliittymän ympäristöön Syötekyläntien, Syötetien ja Välihuikosken risteykseen. Tavoitteena on parantaa Syötekyläntien liittymäalueen ja joukkoliikenteen toimivuutta sekä jalankulku- ja pyöräliikenteen turvallisuutta ja toimivuutta.

Ajantasaiseen kaavayhdistelmään voi tutustua osoitteessa <https://kartat.sweco.fi/pudasjarvi/>.

Kuva 9. Suunnittelualueen yleis- ja asemakaavoitetut alueet.

2.2.8 Rakennusjärjestys

Pudasjärven kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 10.2.2025.

2.2.9 Pohjakartta ja kiinteistöt

Yleiskaavan pohjakarttana käytetään maanmittauslaitoksen maastotietokantaa. Kiinteistöjaotuksen osalta käytetään kaavan laatimisaikaa kiinteistörekisteriaineistoa.

2.2.10 Muut selvitykset ja hankkeet

Syöteen Master Plan

Syöteen alueelle on laadittu Master Plan, joka on valmistunut vuonna 2022. Suunnitelman tavoitevuosi on 2027.

Master Planissa on tuotu esille muun muassa seuraavat kehittämisperiaatteet:

Matkailupalvelut ja toiminnot

- Painopistealueet: Romekievari, Pärjäkievari ja luontokeskus sekä Pikku-Syöte
- Syötteen ytimen kehittäminen kävelypainotteiseksi keskustaksi
- Liike- ja palvelurakentamisen sekä lomarakentamisen mahdollistaminen

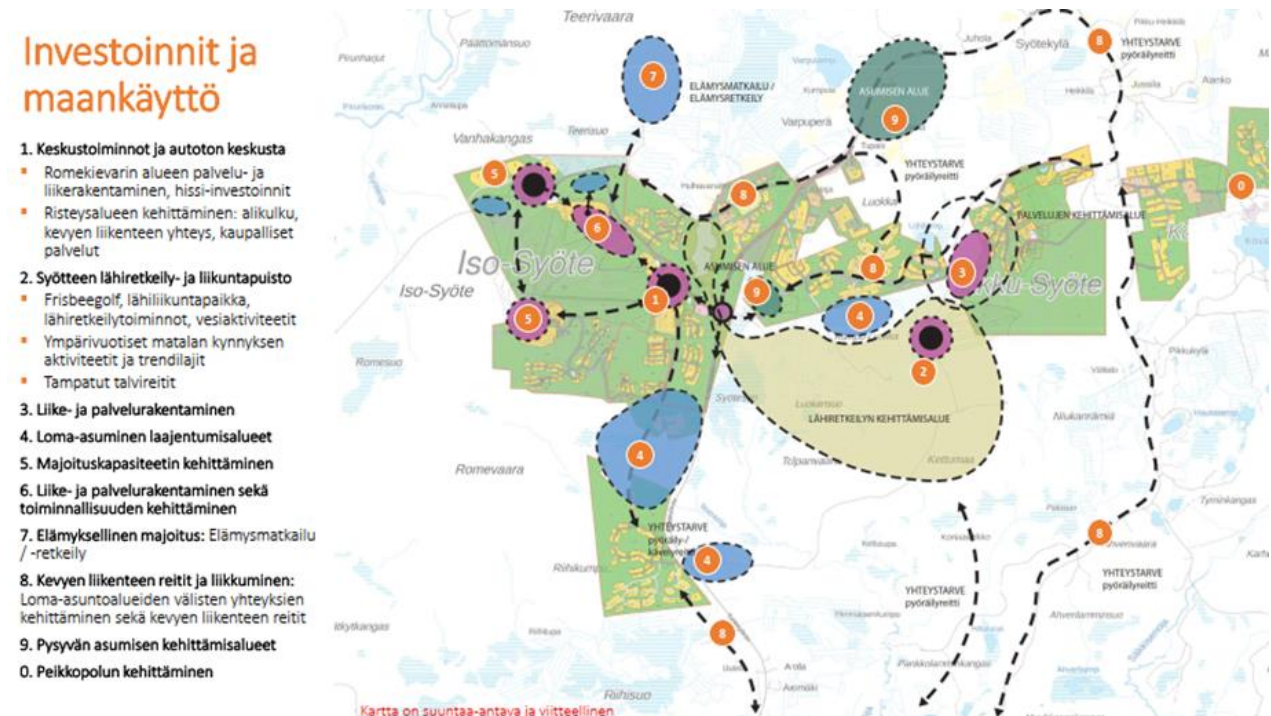
Alueella liikkuminen

- Kevyen liikenteen verkostojen kehittäminen
- Autottomuuden edistäminen
- Keskeisten palvelukohteiden ja loma-asumisen alueiden ekologisen saavutettavuuden parantaminen

Reitit ja yhteydet

- Matalan kynnyksen elämykselliset ja turvalliset lähireitit sekä aktiviteettialueet

Suunnitelmassa määritellyt investoinnit ja maankäytön kehittämistavoitteita on kuvattu seuraavalla kartalla:

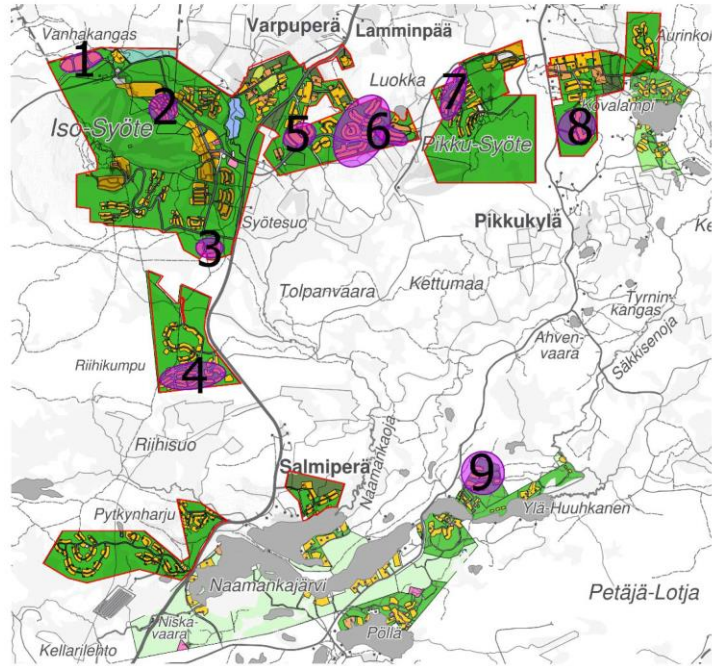
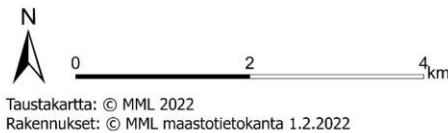
Kuva 10. Syötteen Master Planin investoinnit- ja maankäyttö -kartta.

Master Planin yhteydessä on tarkasteltu myös alueen nykyisten asemakaavojen toteutumista. Osin tai kokonaan toteutumattomia alueita sijoittuu eri puolille suunnittelualueutta lukuun ottamatta Pytkynharjun ja Naaman-kajärven aluetta, jossa asemakaavat ovat toteutuneet. Valtaosa osin tai kokonaan toteutumattomista alueista on loma-asuntoalueita. Vaikka alueella on kohtuullisen runsaasti rakentamattomia tontteja, ei niiden sijainti kaikilta osin vastaa kysyntää. Kaavojen toteuma on esitetty seuraavalla kartalla.

Kaavojen toteutuma

Toteutumatta tai osittain toteutumatta olevat kokonaisuudet

- 1 Loma-asuntoalue
- 2 Loma-asuntoalue
- 3 Asuinpientalojen korttelialue
- 4 Loma-asuntoalue
- 5 Loma-asuntoalue
- 6 Loma-asuntoalue
- 7 Loma-asuntoalue
- 8 Loma-asuntoalue
- 9 Loma-asuntoalue/ Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue

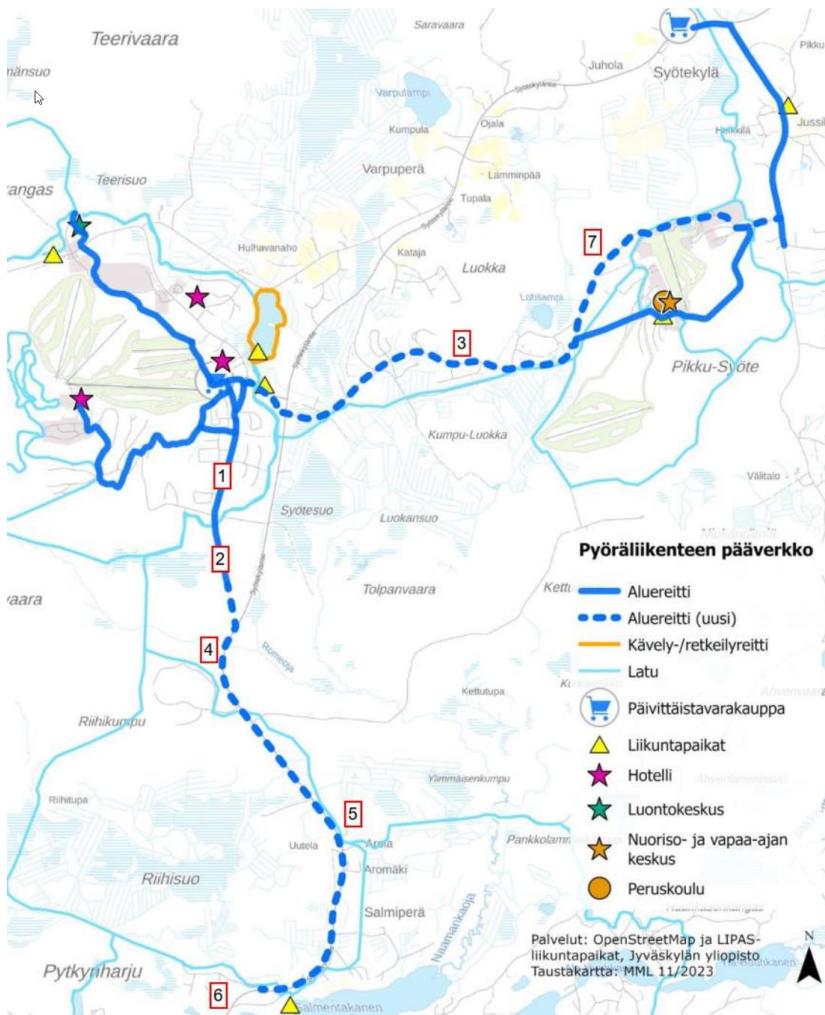

Kuva 11. Syöteen Master Planin kaavojen toteuma -kartta.

Pudasjärven kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämissuunnitelma

Pudasjärvelle on laadittu vuonna 2023 kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelma, jossa on käsitelty myös Syöteen aluetta. Kehittämissuunnitelman tavoitteena on kuntastrategian 2022–2030 mukaisesti kehittää ja-lankulun ja pyöräliikenteen ratkaisuja saavutettavuuden ja hyvinvoinnin lisäämiseksi sekä kestävien liikenne-ratkaisujen muodostamiseksi. Suunnitelman tavoitevuosi on 2035. Mitattavana tavoitteena Pudasjärvellä on lisätä kävelyn ja pyöräliikenteen matkamääriä 30 % vuoteen 2030 mennessä. Kuvassa 10 on esitetty suunnitelman mukaiset kävelyn ja pyöräilyn väylien investointitarpeet Syöteen osalta.

1. Aluereitin rakentaminen Ollukantie
2. Ollukantien aluereitin jatkaminen välillä Isosyötteentie-Syötekyläntie
3. Aluereitin rakentaminen Välihuikosentien varteen
4. Aluereitin jatkaminen Riihikumpuun
5. Monikäyttöreitin rakentaminen maastoon välille Riihikumpu-Pytkynharju
6. Aluereitin rakentaminen välille Kellarilammentie-Pytkynojantie-Syötekyläntie 382
7. Aluereitin rakentaminen välille Välihuikonen-Pikkusyötteentie

Kuva 12. Syöteen investointitarpeet (kehittämissuunnitelman loppuraportti 23.11.2023, liite 4.).

Syöteen liikennejärjestelmäsuunnitelma

Syöteen yleiskaavan kanssa samanaikaisesti on laadittu myös Syöteen liikennejärjestelmäsuunnitelma. Se on strategisen tason selvitys, jolla luodaan liikenteellinen tahtotila ja tavoite sekä määritetään keinoja niihin pääsemiseksi. Suunnitelmassa kehittämistarpeiksi tunnistettiin joukkoliikenteen huono palvelutaso sekä jalankulun ja pyöräliikenteen väylien lisääminen. Arkiliikkumiseen ja matkailijoiden tarpeisiin tarvittaisiin talvikunnossapidettyjä väyliä Iso- ja Pikku-Syöteen sekä Iso-Syöteen ja Pytkynharjun välille.

Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tehtiin tie- ja katujärjestelyjen osalta vaihtoehtotarkasteluja. Syöteen pääliittymään eli Syötekyläntien (mt 862) ja Syötetien ja Välihuikosen liittymä esitetään muutettavaksi kiertoliittymäksi, joka parantaa liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta. Jalankululle ja pyöräliikenteelle osoitetaan väylät Iso- ja Pikku-Syöteen välille Välihuikosen varteen. Pytkynharjun suuntaan rakennetaan väylä Riihikumpuun ja siitä eteenpäin Pytkynharjuun yhteys on ns. monikäyttöreittiä, jossa talvella yhteys tampataan lumesta ja kesällä käytetään latureitin pohjaa.

Joukkoliikenteen palvelukykyä pyritään parantamaan. Se vaatii yhteistyötä ELY-keskuksen, kaupungin, alueen toimijoiden ja liikennöitsijöiden kesken, sillä varsinkin alkuvaiheessa toiminta tuskin kantaa itseään. Maankäytön suunnittelulla varmistetaan, että polttoaineen myynti on jatkossa mahdollista, mikä helpottaa erityisesti moottorikelkkailijoiden liikkumista. Vaihtoehtoisen käyttövoimien, käytännössä sähkölatauspisteiden rakentamista edistetään.

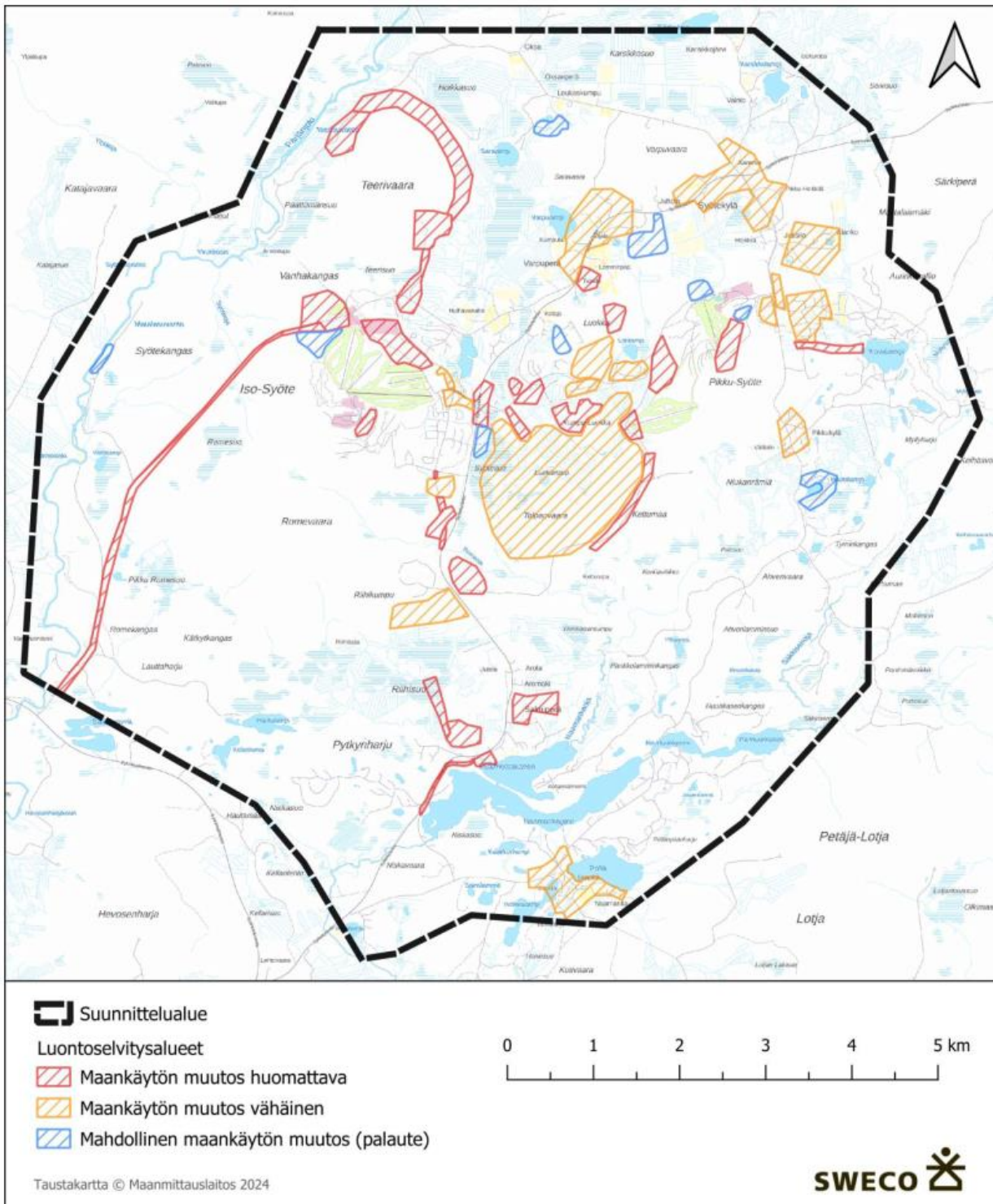
3. Perusselvitykset

3.1 Luontoselvitys

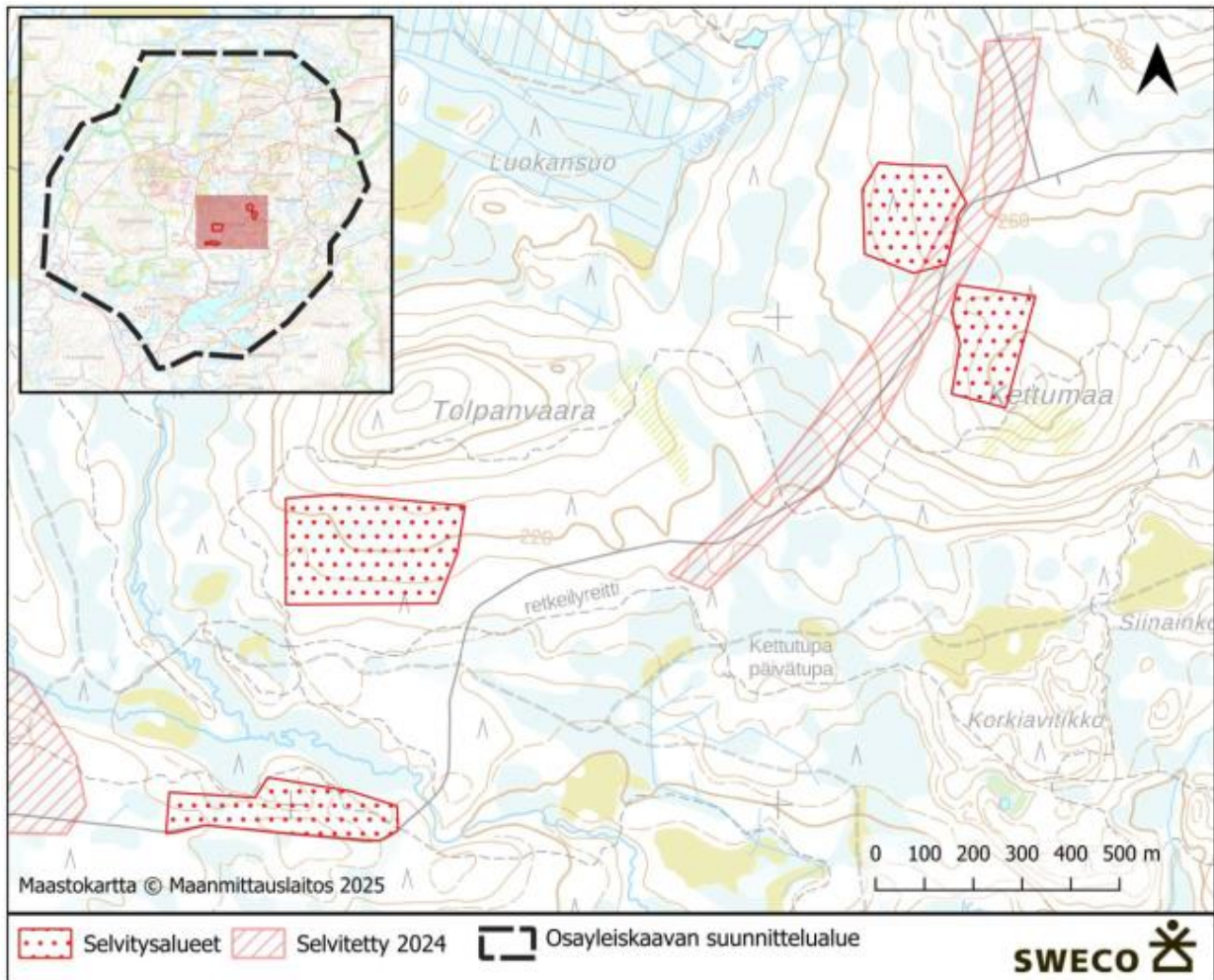
Yleiskaavaan liittyen on laadittu yleiskaavatasoinen luontoselvitys. Luontoselvitys sisältää maastokaudella 2024 tehtyihin maastotöihin perustuvat kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen, liito-oravaselvityksen, viitasammakkoselvityksen, lepakkojen aktiividetektoriselvityksen ja pesimälinnustoselvityksen. Lisäksi Natura-aluetta Syöte (FI1103828) koskien laaditaan luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukainen Natura-arviointi ja Natura-aluetta Maaselkä (FI1103813) koskien Natura-arvioinnin tarveharkinta erillisraportteina.

Luontoselvityksen maastotyöt kohdistettiin osayleiskaava-alueella niihin paikkoihin, jossa maankäyttöön on suunniteltu huomattavaa muutosta, sekä lähtötietojen ja karttatarkastelujen perusteella elinympäristöltään ja kasvillisuudeltaan huomionarvoisten lajien kannalta potentiaalisesti arvokkaille alueille.

Luontoselvitystä täydennettiin syksyllä 2025 Kettumaan ja Tolpanvaaran alueiden osalta. Alueiden maastoselvitys tehtiin elokuussa 2025. Alueella on tehty luontoselvityksiä vuosina 2000 (Biologitoimisto Jari Venetvaara Ky), 2007 (Natans Oy) ja 2020 (Sweco Ympäristö Oy). Selvityksiä päivitettiin maastokäynnein maastokaudella 2024. Maastokäynnit kohdistettiin pääosin niihin alueisiin, joille on odotettavissa maankäytön muutoksia (kuva 13).

Kuva 13. Vuoden 2024 maastoselvitysten kohdealueet. Punaisella ensisijaiset kohteet, joissa tapahtuu maankäytön muutoksia ja oranssilla toissijaiset jo asemakaavoitetut kohteet. Sinisellä on merkitty alueet, jotka otettiin mukaan kaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella.

Vuoden 2025 luontoselvityksen täydennysalueet Tolpanvaaran ja Kettumaan alueella.

3.1.1 Kasvillisuus ja luontotyytit

Suunnittelualue sijoittuu metsäkasvillisuusvyöhykkeiden jaossa pohjoisborealisen vyöhykkeen Koillismaan alueelle (4A). Suokasvillisuusvyöhykkeiden aluejaossa alue kuuluu Pohjanmaan aapasuovyöhykkeen Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aapasuoalueiden rajamaille.

Iso-Syötteen vaaran rinteillä ja ympäristössä on paikoin vanhaa metsää, joka alavilla alueilla on kuusikkoa ja sekametsää. Rinteillä on mäntyvaltaisia metsiä sekä kallio- ja kivikkoalueita. Isosyötteentien pohjoispuolella on tuoreen kankaan kuusivaltaista sekametsää ja Isosyötteentien varressa on kuusi-mäntysekametsää. Iso-Syötteen lakialueella metsä on kuivahkoa tai tuoretta kangasta. Puusto on melko matalaa ja harvaa lakimetsää. Alueella on kivikoita, joita on laajemmin selvitysalueen länsipuolella Natura-alueella. Metsänraja Iso-Syötteen kallioalueella on noin 400 m korkeudella. Pikku-Syötteen alueella kuivahkoa harvaa lakimetsää. Pytkynharjun ympäristössä kasvillisuus on kuivahkoa tai kuivaa mäntykangasta.

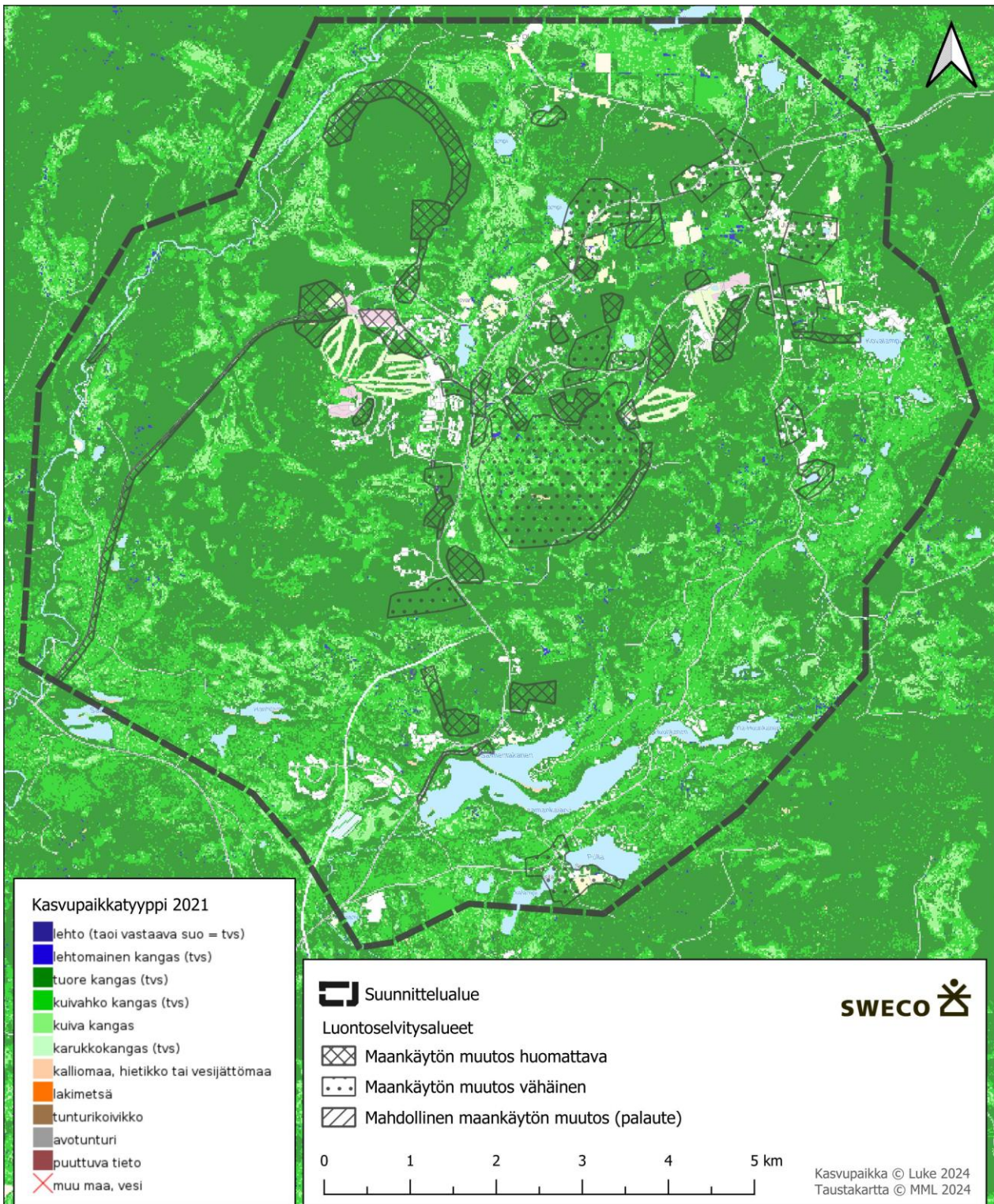
Suunnittelualueen länsipuolisko kuuluu suurelta osin Syötteen Natura-alueeseen ja Iso-Syötteen retkeilyalueeseen ja alueen länsireunalla kulkee Pärjänjoki. Itäpuoliskolla on paljon eri-ikäisiä talousmetsiä. Niistä suuri osa on valtion monikäyttömetsiä, joissa huomioidaan myös virkistysarvot. Suunnittelualueen etelä- ja kaakkoisosiin painottuvat harjumetsät ja suuret järvet.

Kasvupaikkatyypeiltään suunnittelualue on suurelta osin tuoretta ja kuivahkoa kangasta (Kuva 13). Lehtomaista kangasta on pieninä esiintyminä erityisesti purojen varsilla ja kuivemmat kangastyypit painottuvat

alueen reunaosiin, etenkin eteläosan harjualueille. Alueella on myös runsaasti sekä ojittamattomia että ojitet-
tuja soita, sekä ihmisen muokkaamia tai tekemiä, kuten myös luonnontilaisia ja luonnontilaisen kaltaisia vesis-
töjä.

Syötteen vaaramaisemissa lähteitä, tihkupintoja ja noroja esiintyy paljon ja ne sijoittuvat tyypillisesti vaarojen
rinteille tai rinteiden alaosiin, missä rinteet vaihtuvat soiksi tai purolaaksoiksi. Alueella ei tehty erillistä pien-
vesiselvitystä, mutta vesilain 2:11 ja 3:2 §:n mukaisten kohteiden esiintymistä alueella havainnoitiin yleispiir-
teisesti kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen yhteydessä. Maastokäyntien yhteydessä havaitut, sekä lähde-
tietokannassa (Maanmittauslaitos, 2024) ja Purohelmi -aineistossa (Suomen ympäristökeskus, 2024) rajatut
huomionarvoiset pienvesikohteet on huomioitu maankäytön suosituksissa.

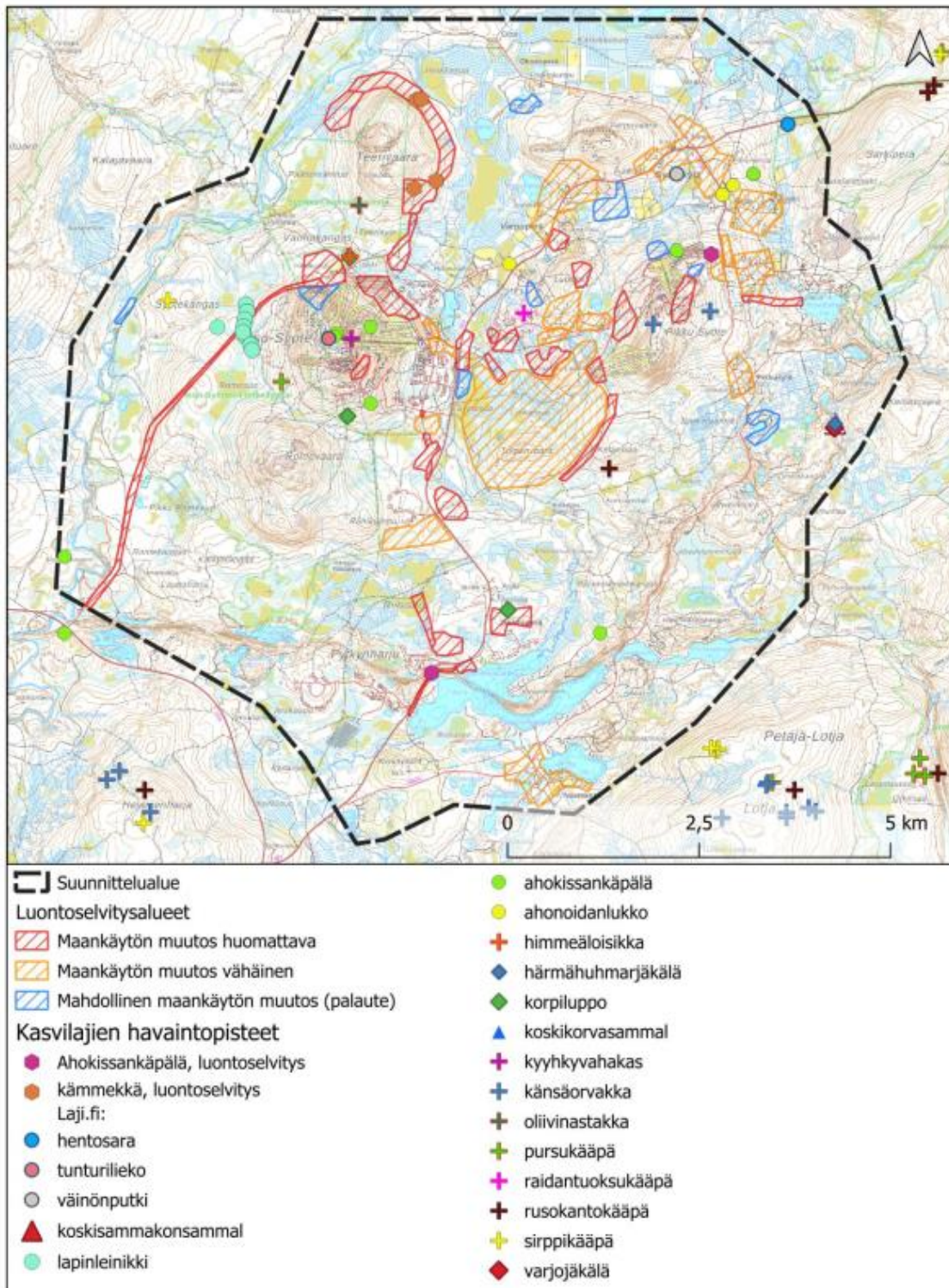
Luontoselvityksen perusteella kaavan alueilla, joilla maankäytön muutos on merkittävä, ei ole luonnonsuojelu-
lain (9/2023) 64 §:n eikä 65 §:n mukaisia luontotyyppikohteita. Vesilain (587/2011) 2. luvun 11 §:n pienve-
sikohteina luontoselvityksessä havaittiin neljä kuviota ja vesilain 3. luvun 2 §:n pienvesikohteina niin ikään
neljä kuviota. Silmälläpidettäviä luontotyyppikohteita alueella havaittiin kaikkiaan 20 ja uhanalaisia seitsemän.
Lisäksi arvoluokan 1 kohteina on rajattu Natura- ja luonnonsuojelualueet sekä valtion suojeluun varatut alueet.
Tolpanvaaran ja Kettumaan alueille kohdistuneen täydennysinventoinnin yhteydessä havaittiin kahdeksan
huomionarvoista kohdetta.

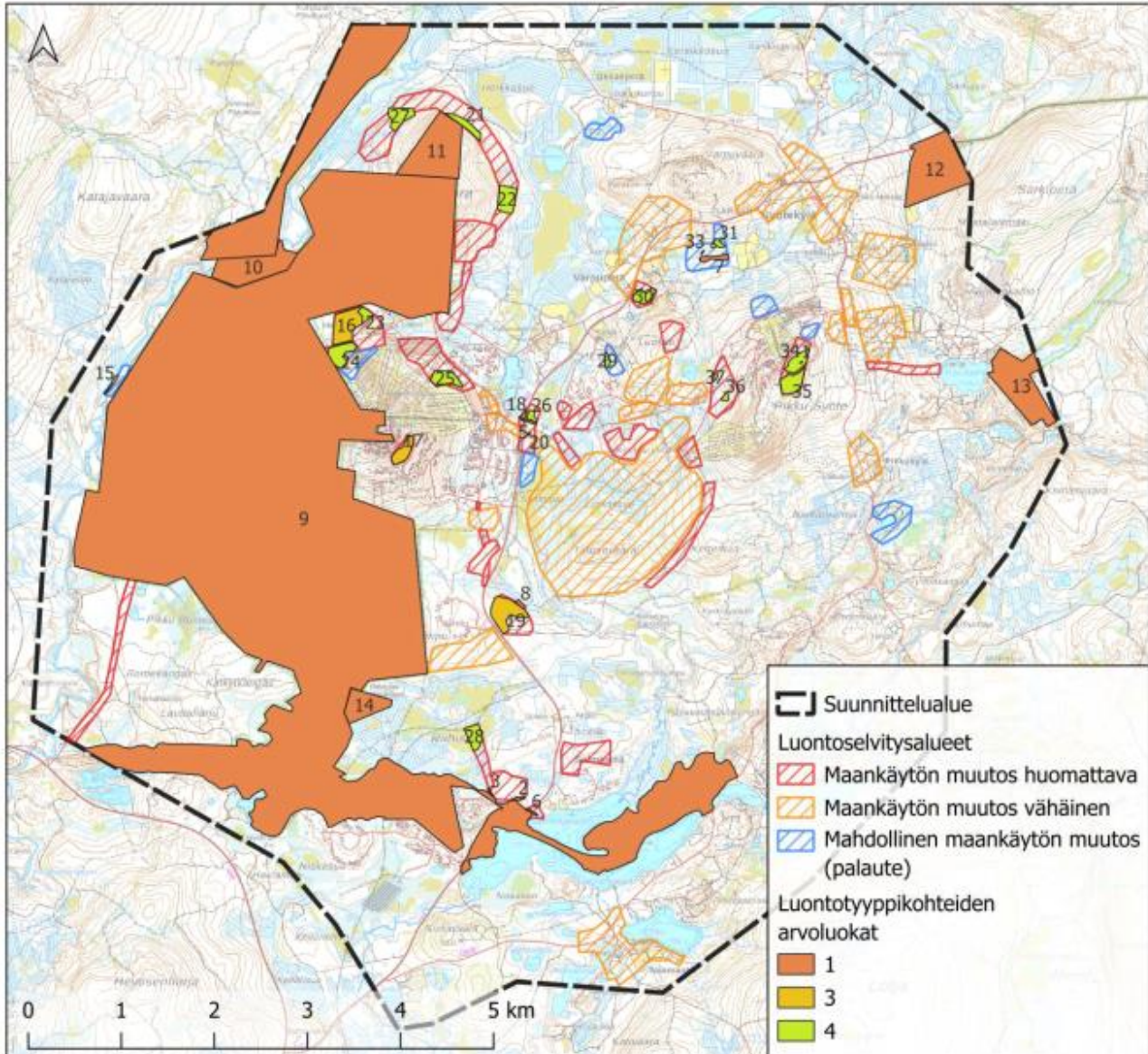
Kuva 14. Kasvupaikkatyytit suunnittelualueella Luonnonvarakeskuksen Valtakunnan metsien inventointiaineiston mukaan. Mitä sinisempi väri, sitä rehevämpi kasvupaikka.

Suunnittelualueen maankäytön muutosalueilla on luontoselvityksen mukaan kaksi vesilain 2. luvun 11 §:n tarkoittamaa luonnontilaista tai luonnontilaisenkaltaista noroa (kohteet 1 ja 2) ja kolme lähettä/tihkupintaa, sekä puroja ja jokia. Alueellisesti uhanalaisia kasvi-, sieni- ja jäkälälajeja on kaava-alueella tavattu seitsemän ja

valtakunnallisesti uhanalaisia kolme. Silmälläpidettäviä lajeja on 13, joista yhtä havaittiin myös luontoselvityksessä. Alueella on myös yksi koko maassa rauhoitettu laji, lapinleinikki. Alueellisesti uhanalaisia luontotyyppikohteita on alueella seitsemän ja silmälläpidettäviä 20.

Kuva 15. Huomionarvoisten kasvilajien havainnot suunnittelualueella luontoselvityksen mukaan.

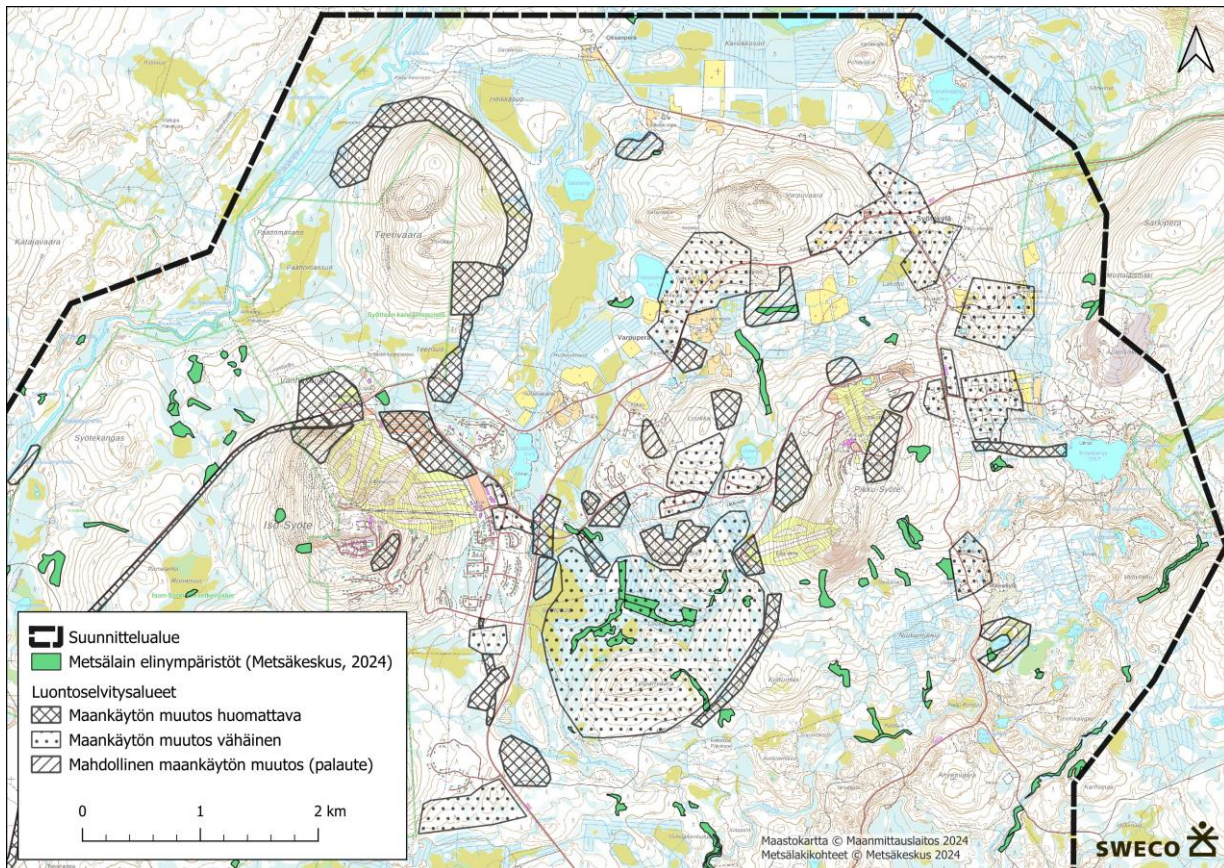
Kuva 16. Huomionarvoisten luontotyyppien rajaukset arvoluokkineen suunnittelualueella luontoselvityksen mukaan.

Luontoselvityksessä löydettyjen huomionarvoisten vesiluontotyyppikohteiden lisäksi kaava-alueella on 147 Metsäkeskuksen avoimeen metsälakikohdepaikkatietokarttaan (Metsäkeskus, 2024) merkittyä metsälain (12.12.1996/1093) 10 §:n tarkoittamaa erityisen tärkeää elinympäristökuviota (ETE, kuvat 16–17), joista monet voivat olla myös vesilain tarkoittamia pienvesikohteita tai luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia puroja.

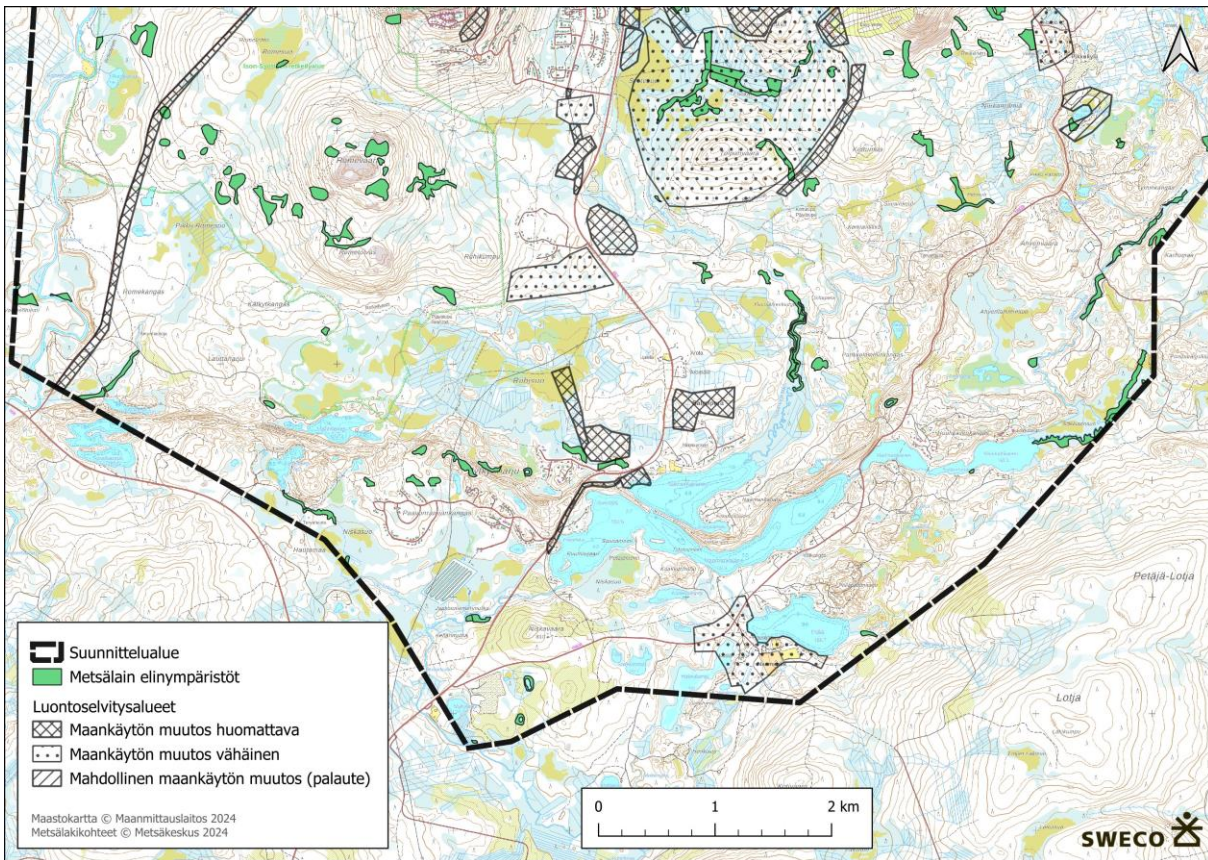
Metsäkeskus tekee metsälakikohteiden viralliset rajaukset ja metsälaki koskee vain metsätaloutta, ei muuta maankäyttöä, vaikkakin metsälakikohteet ovat samalla huomionarvoisia keskimääräistä talousmetsää korkeampien luontoarvojen vuoksi. Voimassa oleva luontoselvitysten laatimista ja luontoselvitysten yhteydessä tehtävää luontokohteiden arvoluokittelua koskeva, tässäkin selvityksessä noudatettu opas (Mäkelä & Salo,

2023), ei ohjeista huomioimaan kohteiden mahdollista metsälain 10 §:n mukaisuutta sinällään vaan kohteiden muut luontoarvot, mm. mahdollisen vesi- ja luonnonsuojelulain mukaisuuden ja luontotyyppin uhanalaisuusluokituksen. Tässä luontoselvityksessä on keskitytty huomattavan maankäytön muutoksen alueisiin, eikä ETE-kohteita ole tarkastettu muutoin kuin niiden sattuessa näille alueille. Luontotyyppikohteiden rajaukset saattavat näin ollen poiketa Metsäkeskuksen rajauksesta tai sisältää vain osan ETE-kohteesta.

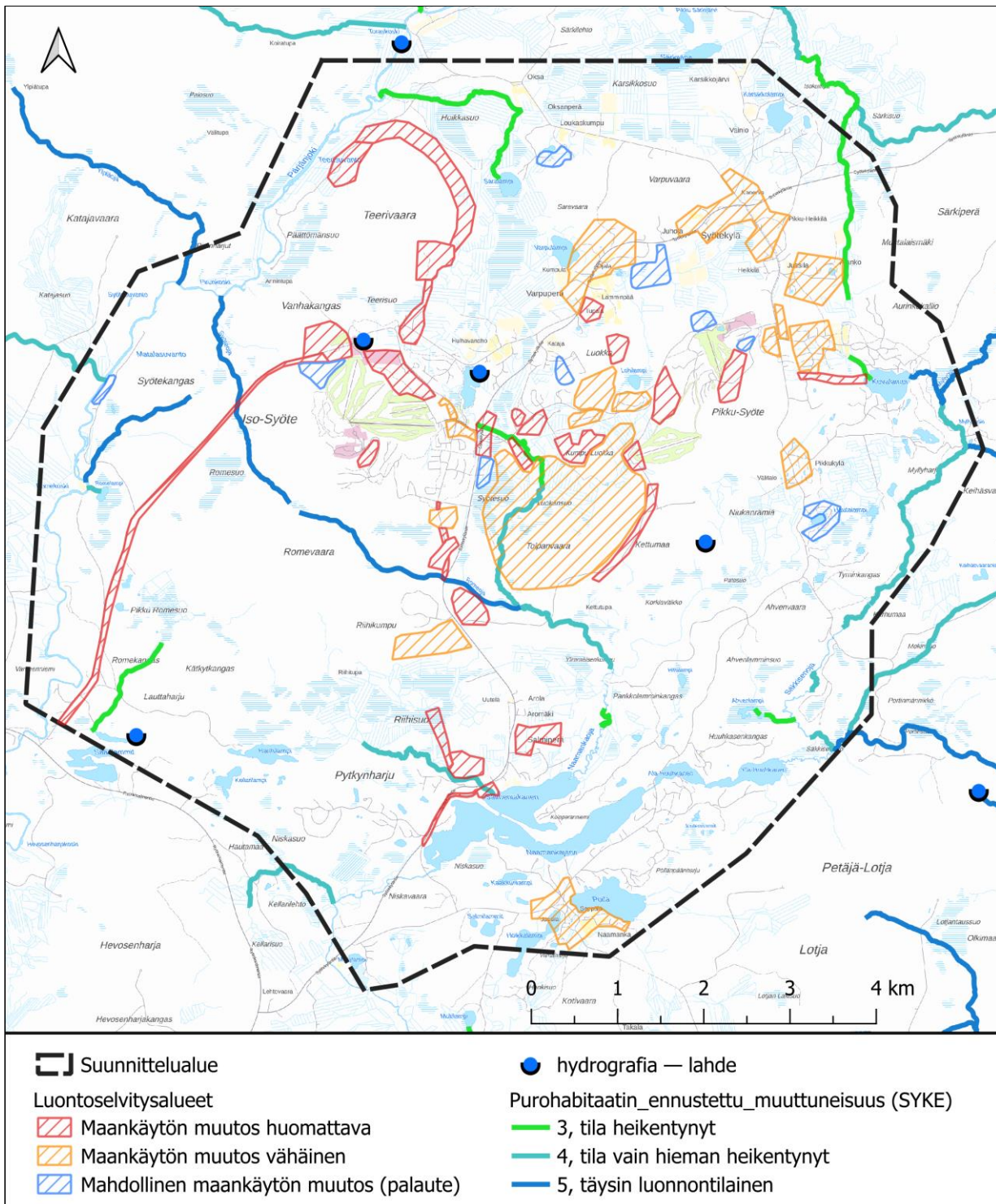
Alueella on myös neljä maastotietokannan hydrografia-aineistossa (Maanmittauslaitos, 2024) olevaa lähdetä (Kuva 19) ja Purohelmi -aineiston (Suomen ympäristökeskus, 2024) perusteella alueella on useita luonnontilaisia ja luonnontilaisen kaltaisia puroja (Kuva 19).

Kuva 17. Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt suhteessa maankäytön muutosalueisiin kaava-alueen pohjoisosassa.

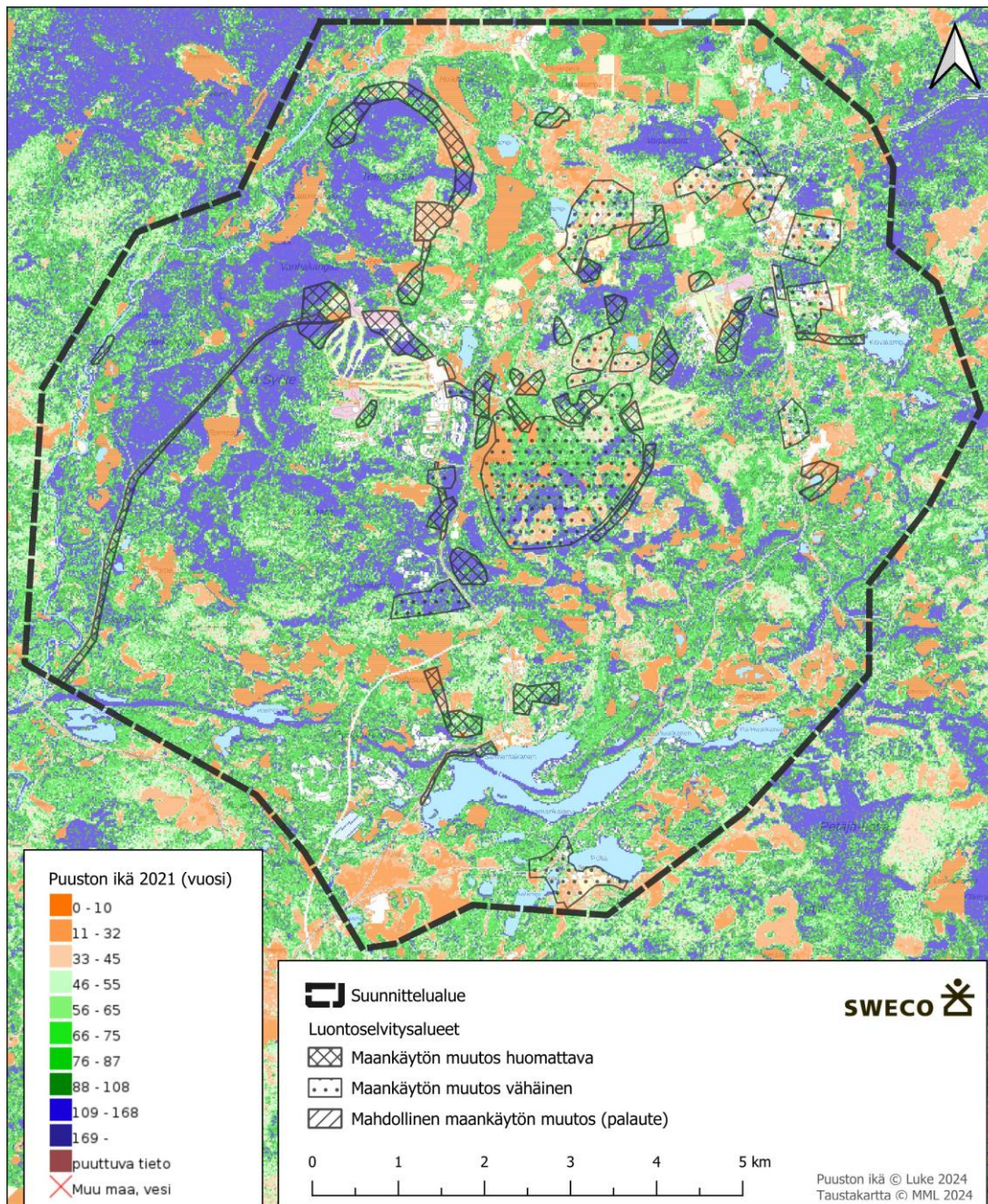

Kuva 18. Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt suhteessa maankäytön muutosalueisiin kaava-alueen eteläosassa.

Kuva 19. Kaava-alueen maastotietokannassa olevat lähteet ja luonnontilaisimmat purot suhteessa maankäytönmuutosalueisiin. Purohabitaatin muuttuneisuusaineistosta on piilotettu luokkien 1 (suojeluarvo vähäinen) ja 2 (tila voimakkaasti heikentynyt) kohteet.

Puusto on pääosin alle 100-vuotiaista, mutta etenkin Iso- ja Pikku-Syötteen sekä Varpuvaaran ympäristöissä esiintyy myös hyvin vanhoja metsiä (kuva 14). Suuri osa varttuneista metsistä sijoittuu suunnittelualueen länsipuoliskon Natura-alueelle, mutta myös itäosassa on huomattava varttuneiden metsien keskittymä. Näiden välillä, alueen keskiosassa aluetta halkovan päätien molemmin puolin on kapeahko kaistale varttuneita metsiä, jotka mahdollistavat ekologisen yhteyden suunnittelualueen sisällä ja läheisten Natura-alueiden välillä. Alueen eteläosassa, harjumuodostumien alueella, kulkee myös nauhamainen varttuneiden metsien vyöhyke. Nämä ovat enimmäkseen mäntyvaltaisia kasvatusmetsiä.

Kuva 20. Puuston ikä suunnittelualueella Luonnonvarakeskuksen aineistojen mukaan, Mitä sinisempi väri, sitä vanhempi puusto.

3.1.2 Natura- ja luonnonsuojelualueet sekä muut arvokkaat alueet

Suunnittelualueelle sijoittuu Syötteen Natura-alue (FI1103828, SAC/SPA). Alue rajautuu koillisosastaan lyhyeltä osuudeltaan myös Maaselän Natura-alueeseen (FI1103813, SAC/SPA).

Ote Syötteen Natura-alueen kuvauksesta:

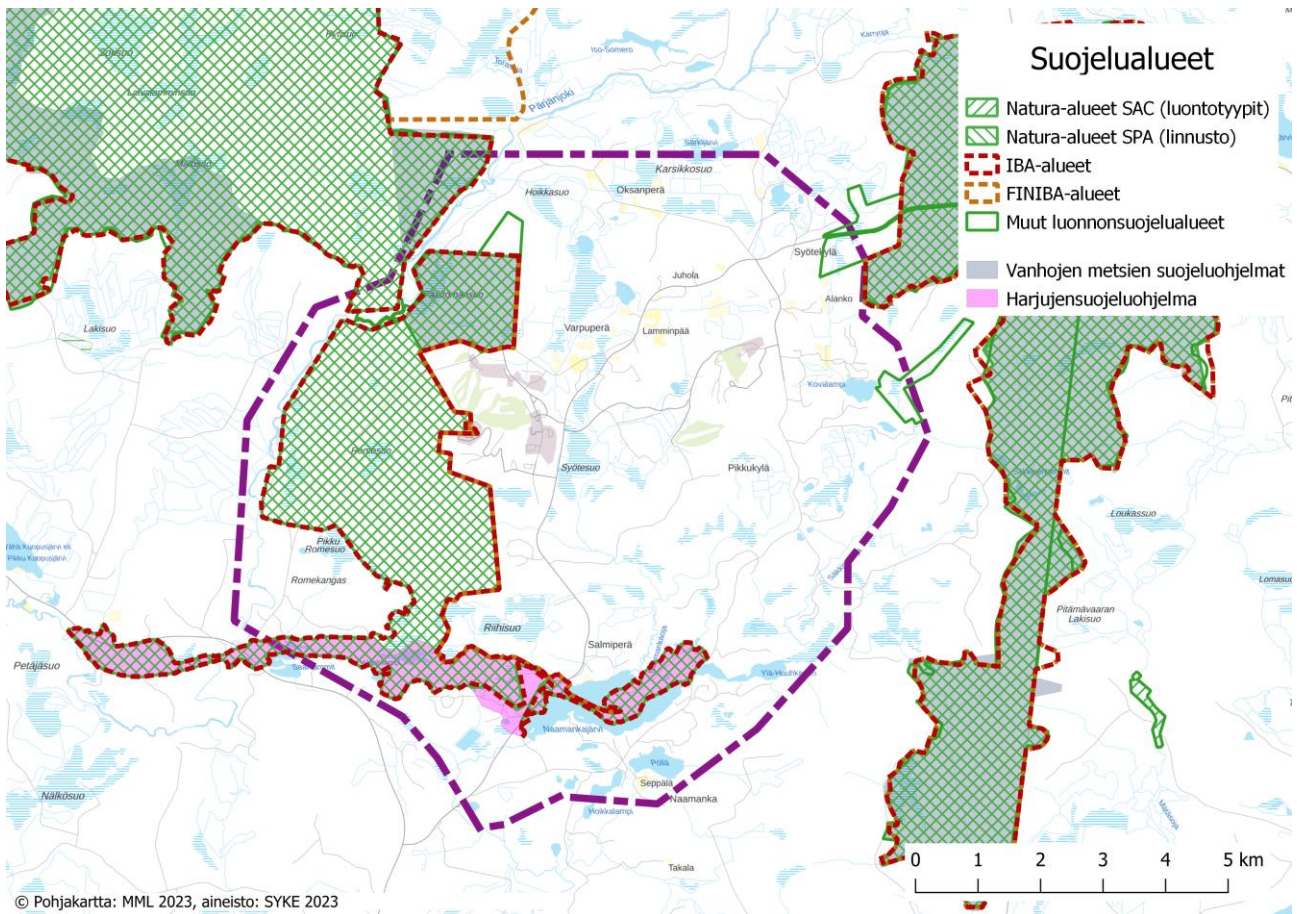
Syötteen alueella sijaitsee hyvin laaja metsämassainen, osin korkean alueen metsistä koostuva vanhojenmetsien ketju. Pohjois-eteläsuuntaisella ketjulla on pituutta noin 25 kilometriä ja se ulottuu Posion eteläosasta Taivalkosken luoteisosan kautta Pudasjärven koillisosaan. Natura-alueen laajin yhtenäinen kokonaisuus kuuluu Pärjänjoen eteläpuolella sijaitsevaa Syötteen retkeilyaluetta ja retkeilyalueen eteläpuolista virkistysmetsää/harjualuetta lukuun ottamatta vuonna 2000 perustettuun Syötteen kansallispuistoon.

Alue on laajuuteensa ja monipuolisen biotooppijakaumansa vuoksi tärkeimpiä Pohjanmaan metsiensuojelualueita. Lisäksi alue muodostaa tärkeän satelliittiaseman lehtojen ja lettojen lajiston suojelulle. Alueella kasvavat myös Suomen eteläisimmät tunturikasvit. Alueella on paikoin ultra-emäksisiä kallioita, joiden vaikutusalueella esiintyy harvinaista kasvilajistoa.

Syötteen kansallispuiston eteläinen osa sijoittuu suunnittelualueelle.

Kummatkin Natura-alueet ovat myös kansainvälisesti tärkeitä lintualueita (IBA, Syöte-Salmitunturi).

Suunnittelualueen eteläosaan sijoittuu Naamankaharju-Pytkynharjun harjijensuojeluohjelma-alue (HSO110112). Lisäksi alueelle sijoittuu Syötteen vanhojen metsien suojeluohjelma-alue (AMO110207). Alue rajautuu koillisosastaan lyhyeltä osuudeltaan myös Maaselän vanhojen metsien suojeluohjelma-alueeseen (AMO110212). Iso- ja Pikkusyöte sekä Pytkynharju näkyvät myös Zonation-analysissä monimuotoisuudelle tärkeinä metsäalueina.

Kuva 21. Natura-alueet, luonnonsuojelualueet, luonnonsuojeluohjelmien kohteet, kansainvälisesti arvokkaat linnustoalueet (IBA) ja Suomen arvokkaat lintualueet (FINIBA) kaava-alueella.

Kaavaan liittyen on laadittu luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi (Syötteen Natura-alue). Arvioinnin tulokset on kuvattu arviointiraportissa sekä tiivistetysti kaavaselostuksen vaikutukset Natura-alueisiin-osiossa.

3.1.3 Vesistöt ja pohjavedet

Suunnittelualueelle sijoittuu useita järviä, lampia, jokia ja oja. Alueen suurin järvi on eteläosaan sijoittuva Naamankajärvi. Merkittävin joki on alueen luoteisreunalla virtaava Pärjänjoki.

Iso-Syötteen läheisyydessä sijaitsee tekojärvi, Luppovesi.

Syötteen lähialueiden pintavesien tila on hyvä tai erinomainen. Pärjänjoen vedenlaatu on erinomainen, ja linatijoien, Hirvasjoen sekä Naamankajoen hyvä. Naamankajärven ja Salmentakasen vedenlaatu on hyvä.

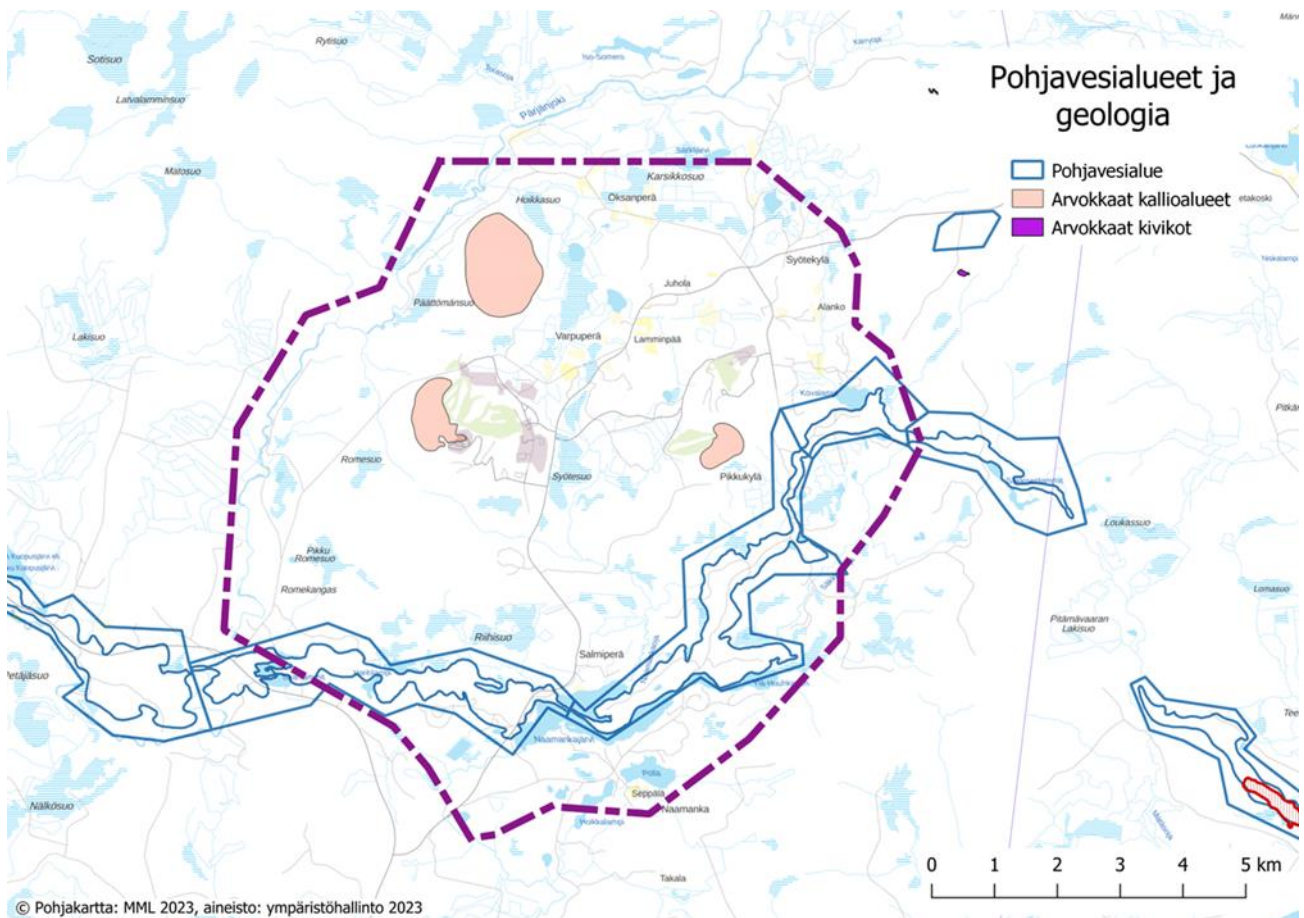
Pohjavesialueet

Alueen eteläosaan sijoittuvat Pytkynharjun (11615154) sekä Naamankaharjun (11615134) vedenhankintaa varten tärkeät pohjavesialueet, joiden pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (1E). Alueen itäosaan sijoittuu Pikkukylän (11615502A) vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue.

Yleiskaava-alueella oleville pohjavesialueille on laadittu suojelusuunnitelmat vuonna 2023 (Pytkynharjun ja Kivikankaan sekä Naamankaharjun ja Pikkukylän pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat, Pudasjärven kaupunki ja WSP 2023). Suojelusuunnitelmissa todetaan, että pohjavesialueelle sijoittuvissa yleis- ja

asemakaavoissa ei ole merkittynä pohjavesialueita eikä niitä koskevia määräyksiä ole annettu. Pohjavesialueiden sijainnit tulisi merkitä kaavoihin ja asettaa pohjavesiä koskevat suojelumääräykset. Uusia alueita kaavoitettaessa tonteille ja yleisille alueille tulisi pohjavesialueilla varata riittävän suuri alue hulevesien avoimeen, hajautettuun ja luonnonmukaiseen käsittelyyn. Luokitelluille pohjavesialueille ei tule sijoittaa sellaista uutta toimintaa, joka voi aiheuttaa riskin pohjaveden pilaantumisen.

Pohjavesien suojelusuunnitelmassa suurimmat tunnistetut riskikohteet ovat öljyyn ja kemikaaleihin liittyvät riskit Syötekyläntiellä ja Näköalatiellä, joissa ei ole suojauksia ja vedenottamot sijaitsevat lähellä. Runkoviemäriinjalla on lisäksi tunnistettu putkirikon ja jätevesien imeytymisen riski.

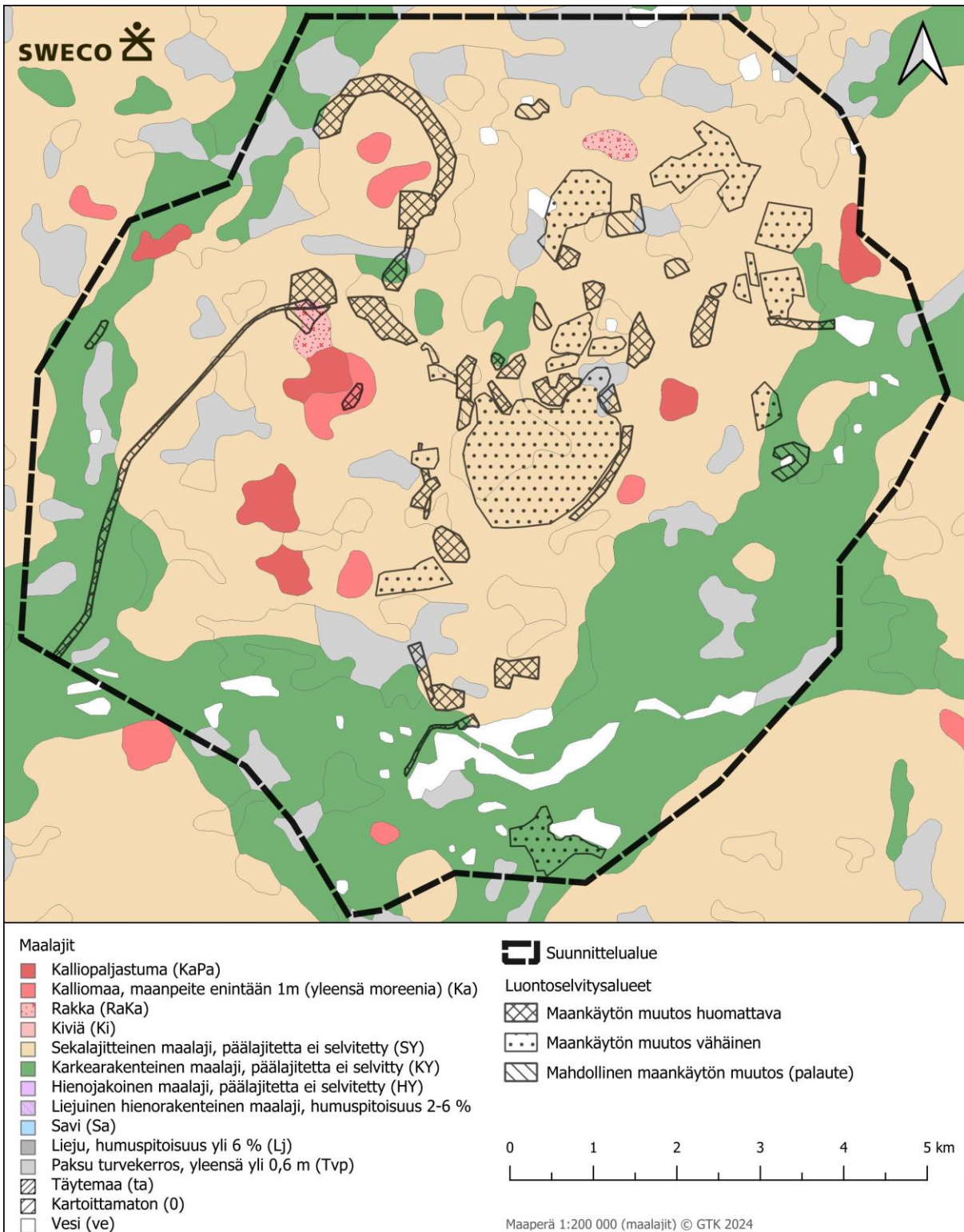

Kuva 22. Pohjavesialueet sekä arvokkaat kallioalueet ja kivikot suunnittelualueella.

3.1.4 Maa- ja kallioperä sekä topografia

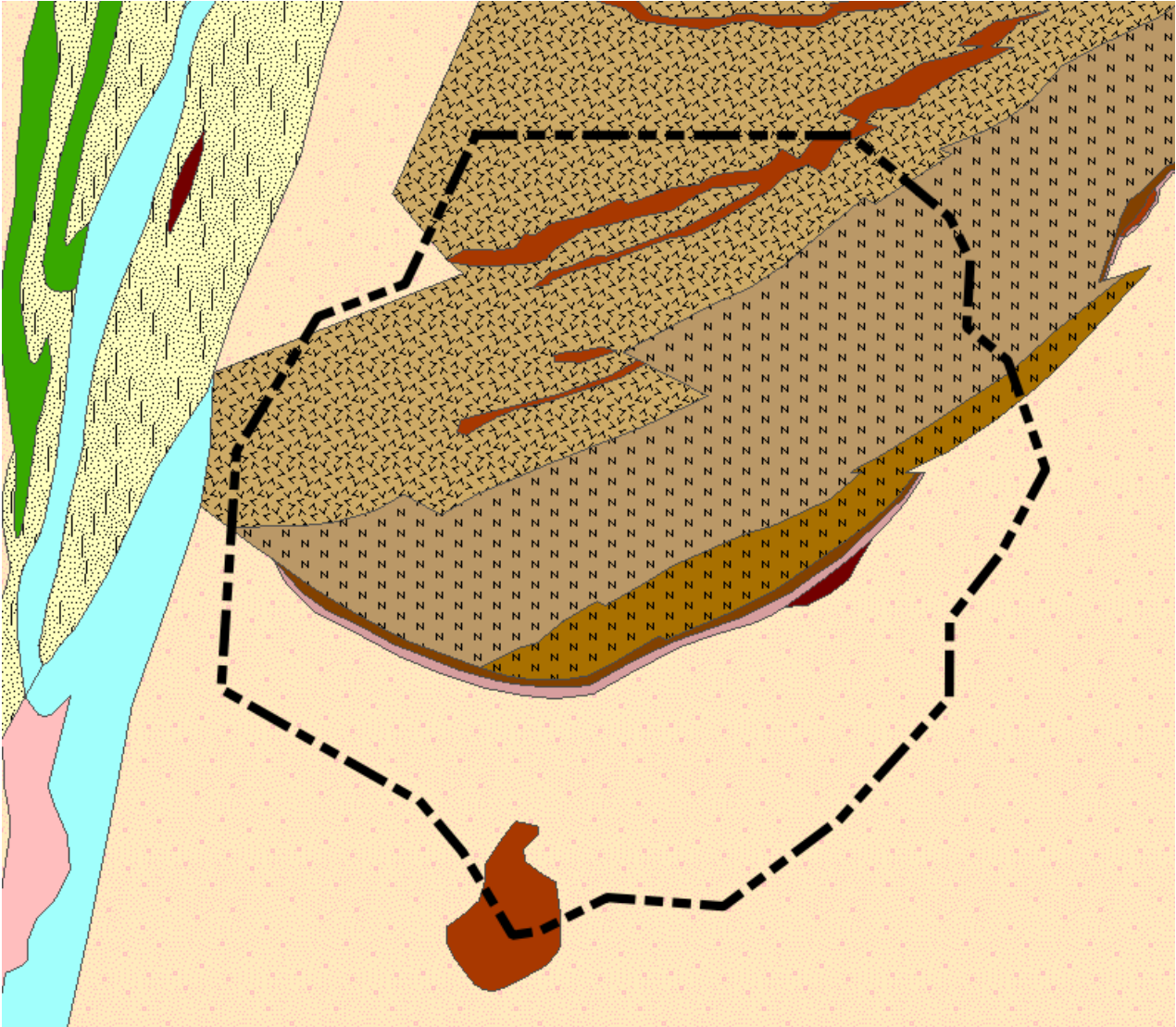
Suunnittelualueen maaperä on pääosin sekalajitteista maalajia. Alueella on osin myös karkealajitteista maalajia sekä ohutta ja paksua turvekerrosta. Lisäksi alueella on yksittäisiä kalliomaa-alueita ja kalliopaljastumia sekä soistumia.

Alueella on kolme arvokasta kallioaluetta: Iso-Syöte, Pikku-Syöte ja Teerivaara. Iso-Syötteen kallioalue kuuluu arvoluokkaan 2 (erittäin arvokas kallioalue), Pikku-Syötteen alue luokkaan 3 (hyvin arvokas kallioalue) ja Teerivaaran alue luokkaan 4 (arvokas kallioalue).

Kuva 23. Maaperä suunnittelualueella. Karkearakeiset maalajit vihreällä, sekalajitteiset maalajit oranssilla, turve harmaalla ja kalliioalueet punaisella.

Suunnittelualueen pohjoisosan yleisimmät kivilajit ovat anortosiitti ja gabronoriitti. Eteläosa on pääosin migmatiittista tonaliittia.

Kuva 24. Suunnittelualueen kallioperä.

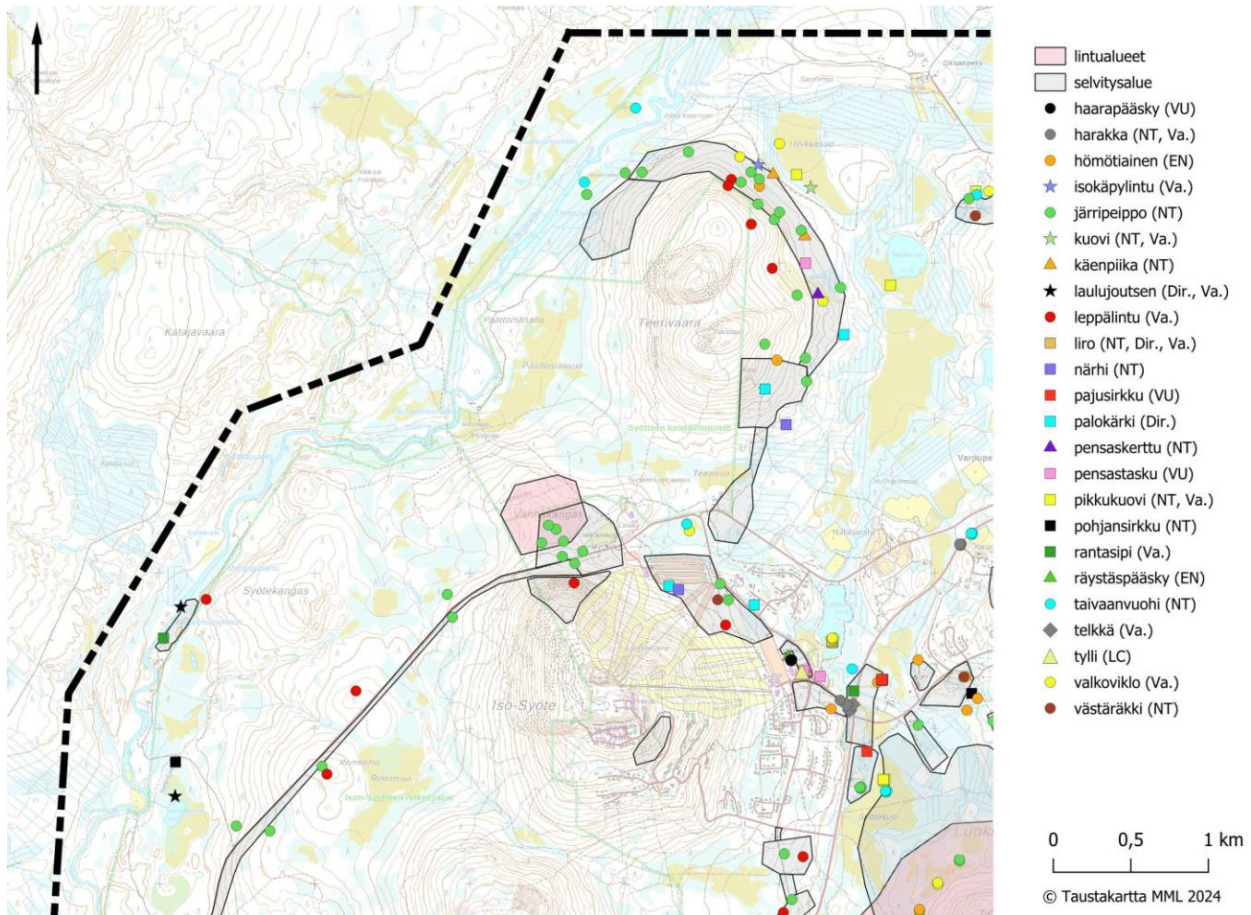
3.1.5 Pesimälinnusto

Suunnittelualueella lähin tärkeä lintualue on Syöte-Salmitunturi (IBA 029 / FINIBA 810229). Se on yksi Suomen merkittävimmistä pesimäalueista metsolle, sinipyrstölle ja kuukkelille. Alueen rajausta esitetään kuvassa 21. Alueen pesimälinnustoseselvitys tehtiin kahden maastokäynnin sovellettuna kartoituslaskentana luontotyyppien ja lähtötietojen perusteella linnuston kannalta potentiaalisesti arvokkaiksi alueiksi arvioituilla kohteilla touko-kesäkuussa 2024. Pesimälinnustoseselvityksen lähtötietojen ja maastohavaintojen perusteella selvitysalueelta rajattiin neljä linnustollisesti arvokasta aluetta.

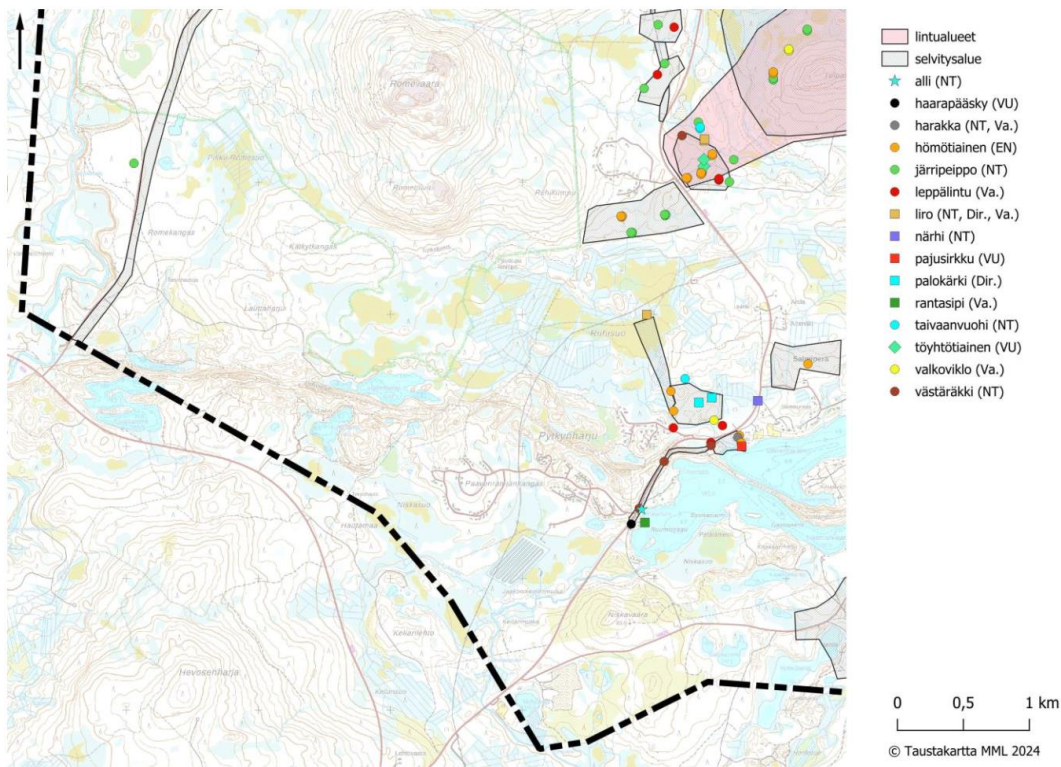
Syöteen osayleiskaavan suunnittelualueilla on monipuolinen ja vaihteleva linnusto. Koska alueella on runsaasti vanhempia metsäkuvioita, myös vanhojen metsien lajeja kuten palokärkiä, hömötiaisia, töyhtötiisiä ja kuukkeleita löytyy alueelta kohtalaisesti. Pesimälinnustoseselvityksen maastokäynneillä havaittiin huomionarvoista lintulajeista 37 lintulajia: laulujoutsen, metsähanhi, alli, telkkä, kuikka, tylli, pikkukuovi, kuovi, rantasipi, valkoviklo, liro, taivaanvuohi, käenpiika, palokärki, pohjantikka, haarapääsky, räystäspääsky, västäräkki,

leppälintu, pensastasku, pensaskerttu, töyhtötiainen, hömötiainen, närhi, kuukkeli, harakka, järripeippo, isokäpylintu, pohjansirkku ja pajusirkku. Lisäksi havaittiin seitsemän salassa pidettävää lajia.

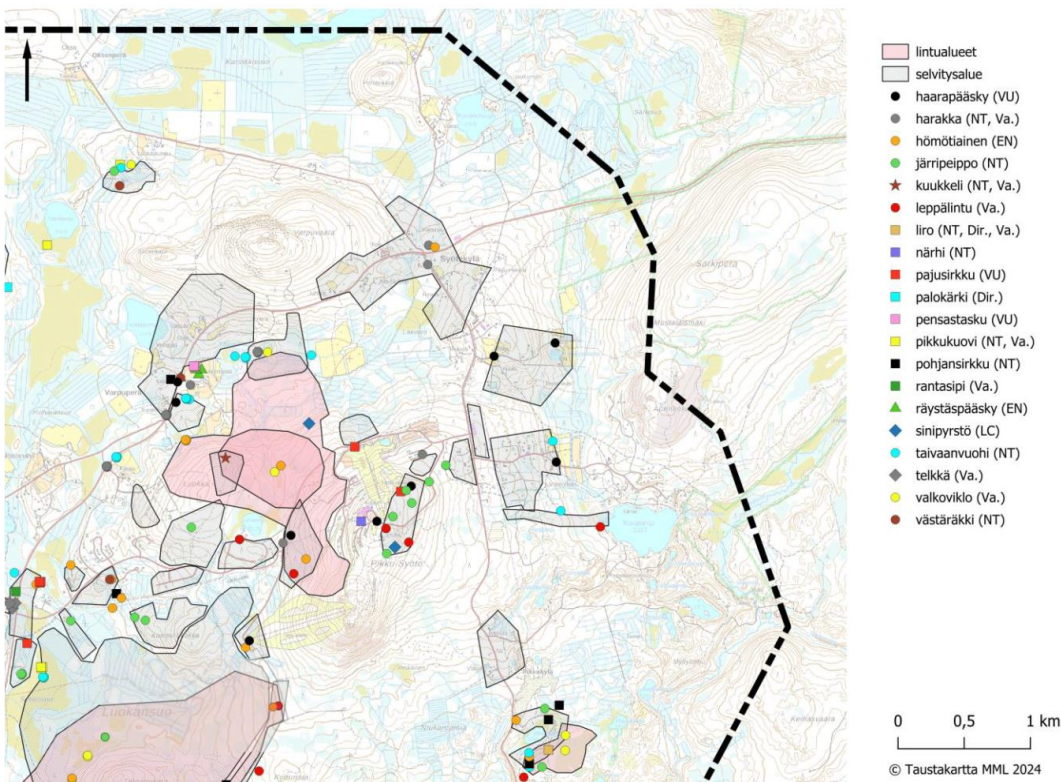
Muiden kuin huomionarvoisten lajien osalta pesimälinnustoseselvityksen maastokäynneillä havaittiin seuraavat 33 lintulajia: kalalokki, metsäviklo, taivaanvuohi, käki, käpytikka, metsäkirvinen, keltavästäräkki, tilhi, peukaloinen, rautiainen, sinipyrstö, punarinta, leppälintu, kivitasku, laulurastas, räkättirastas, punakylkirastas, kulorastas, hernekerttu, tiltalti, pajulintu, hippiäinen, harmaasiippo, kirjosiippo, sinitäinen, talitiainen, peippo, vihervarpunen, hemppo, urpiainen, pikkukäpylintu, punatulku ja keltasirkku.

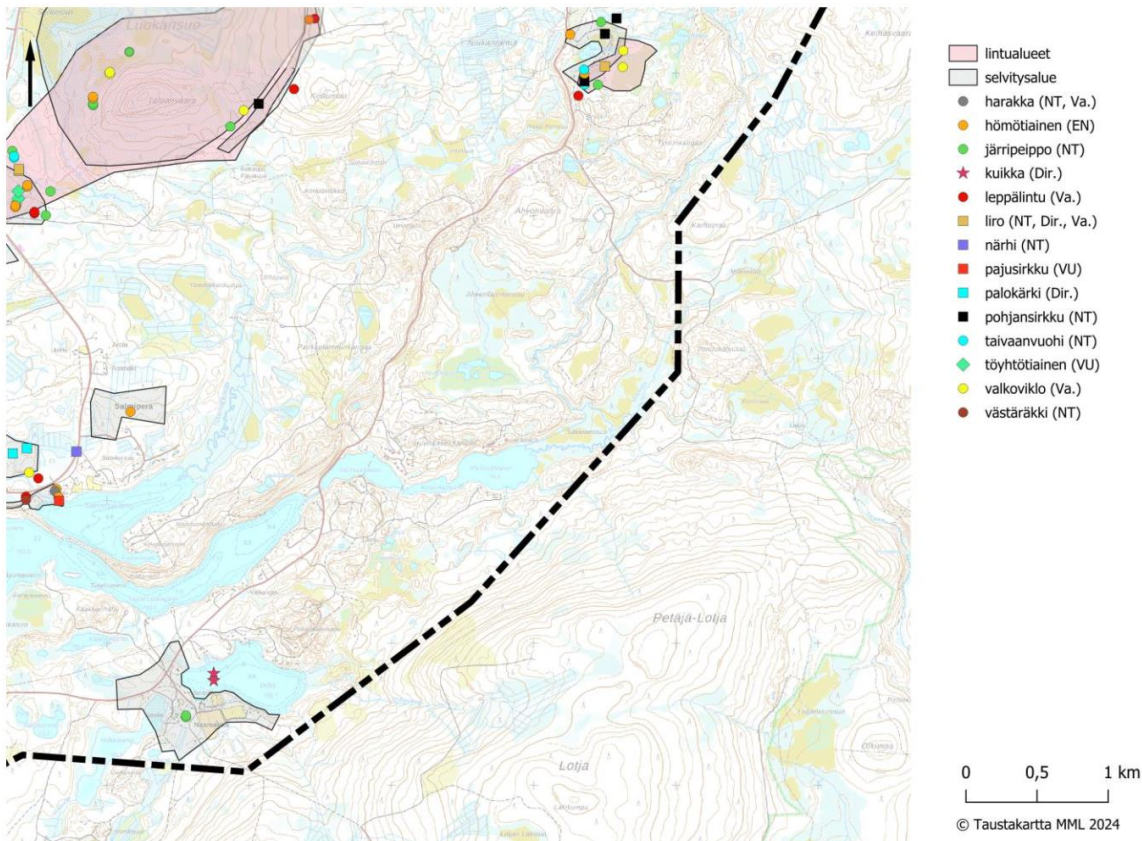
Kuva 25. Syötteen osayleiskaavan suunnittelualueen luoteisosa. Havainnot huomionarvoisista lintulajeista ja linnustollisesti arvokkaat alueet.

Kuva 26. Syöteen osayleiskaavan suunnittelualueen lounaisosa. Havainnot huomionarvoisista lintulajeista ja linnustollisesti arvokkaat alueet.

Kuva 27. Syöteen osayleiskaavan suunnittelualueen koillisosa. Havainnot huomionarvoisista lintulajeista ja linnustollisesti arvokkaat alueet.

Kuva 28. Sjötteen osayleiskaavan suunnittelualueen kaakkoisosaa. Havainnot huomionarvoisista lintulajeista ja linnustollisesti arvokkaat alueet.

3.1.6 Muu eläimistö

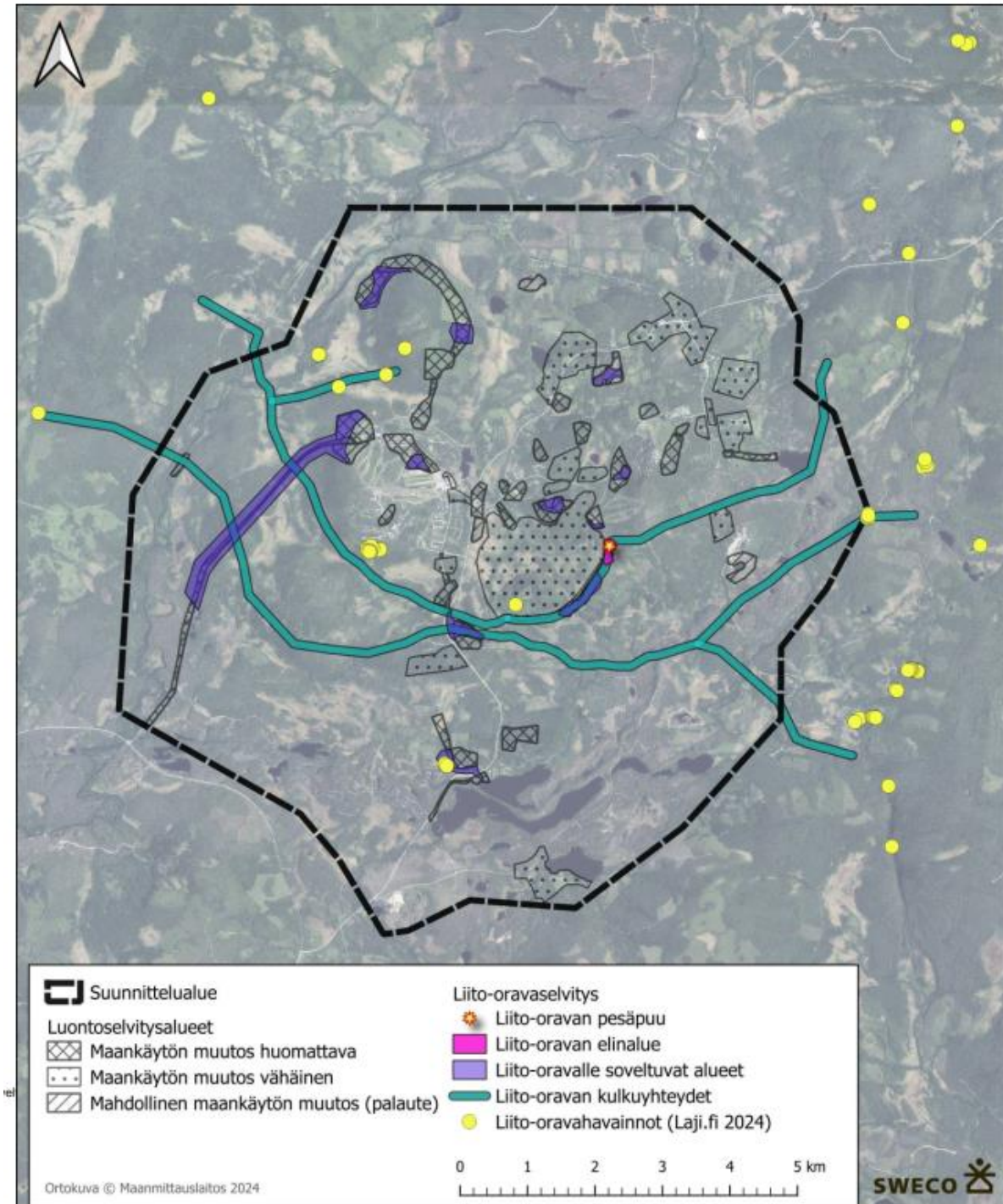
Sjötteen alue kuuluu vyöhykkeeseen, jolla tavataan maassamme harvinaiseksi käyneitä suuria petoja kuten karhuja ja susia. Riistaeläimiin kuuluvista lajeista tavataan hirviä ja jänistä sekä linnuista metsoa, teettä, riekkoa ja eri vesilintuja. Petolinnuista alueella esiintyy mm. kana- ja hiirihaukka, suopöllö ja piekana.

Sjötteen alueen kalakanta on runsas etenkin latvavesissä, joissa tapaa mm. harjasta ja purolohta, suunnittelualueelle ei kuitenkaan sijoitu kovin paljon merkittäviä vesistöjä.

Direktiivilajeista Sjötteen alueen lajistoon kuuluvat muun muassa liito-oravat ja viitasammakot. Sjötteen alue sijaitsee poronhoitoalueella.

Liito-orava

Liito-oravan esiintymistä selvitettiin alueella kahdella maastokierroksella huhti- ja toukokuussa 2024. Selvitys tehtiin lajin lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuvissa kuusivaltaisissa sekametsissä etsimällä liito-oravien ulosteita järeiden kuusten, haapojen ja muiden lehtipuiden tyviltä. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja rajattiin yksi. Kohde sijaitsee Pikku-Sjötteen länsirinteen ja Kettumaan välisellä alueella. Pesäpuun ympärille rajattiin maasto- ja puustotarkastelun perusteella riittävä ydinalue ja laajempi elinalue. Selvitysalueella liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi sopivia varttuneita kuusi-lehtipuusekametsiä on runsaasti. Lisäksi hahmoteltiin lajille mahdolliset suuren mittakaavan kulkuyhteydet, jotka toimivat myös yksittäistä lisääntymis- ja levähdyspaikkaa palvelevina kulkureitteinä sen läheisyydessä.

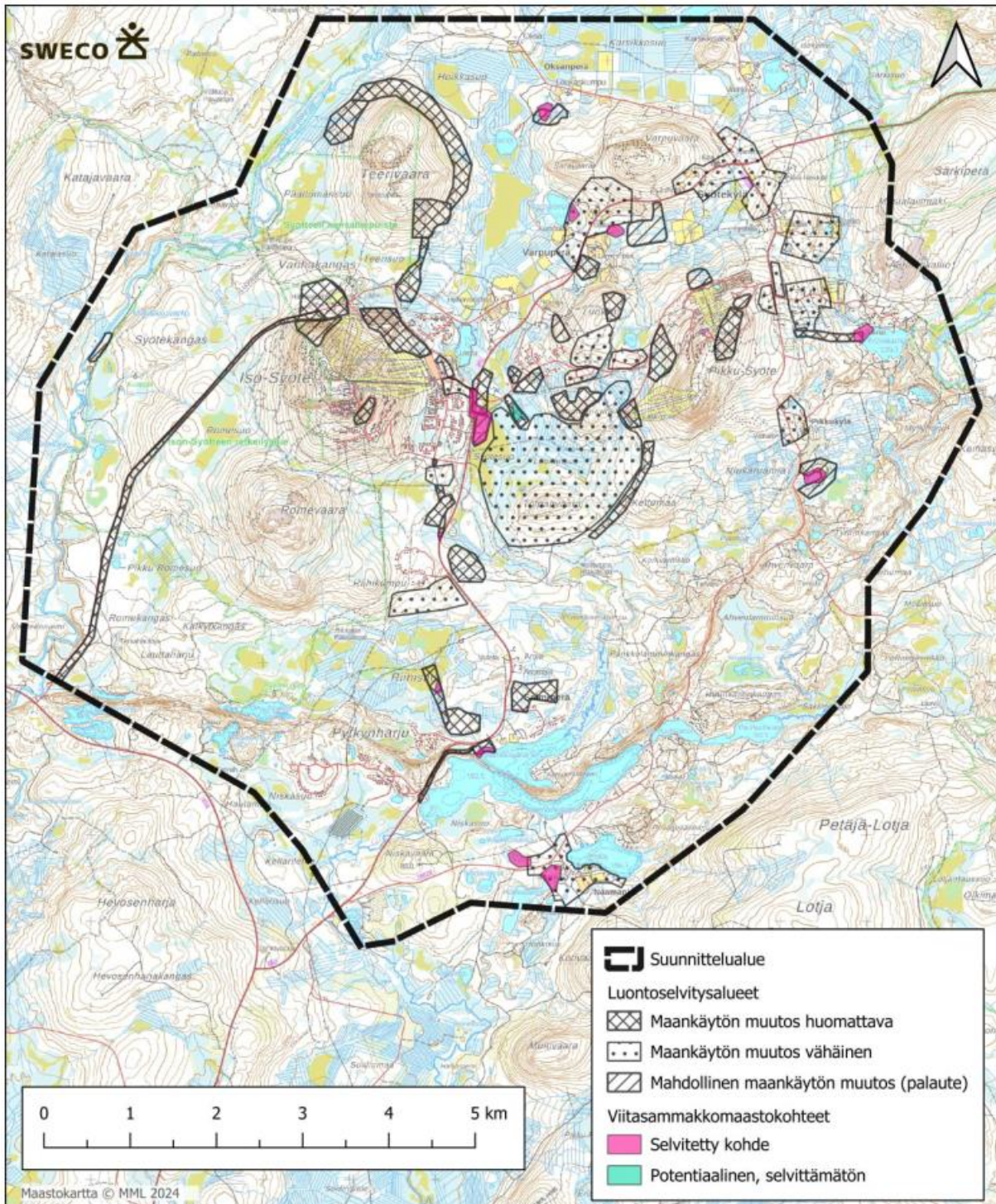

Kuva 29. Liito-oravan elinalueet ja pesäpuut, soveltuvat alueet kulkuyhteyksineen sekä aiemmat havainnot.

Viitasammakko

Viitasammakoiden esiintymistä alueella selvitettiin kahdella maastokierroksella toukokuussa 2024. Viitasammakkoja ei alueella havaittu, vaikka selvityksen maastotyöt toteutettiin oikea-aikaisesti lajin kutuaikana. Kasvillisuusselvityksen yhteydessä heinäkuussa 2024 löydettiin vielä yksi lajin elinympäristöksi potentiaalisesti

soveltuva alue, jossa viitasammakon mahdollinen esiintyminen tulisi varmistaa ennen alueen maankäyttöä muokkaavien toimenpiteiden aloittamista. Potentiaalinen alue sijoittuu Syötesuon koillispuolelle viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi soveltuva ojitusalue, jossa oli kaksi kaivettua vesikuoppaa. Kuoppiin oli kehittynyt jo runsaasti rantakasvillisuutta, jota viitasammakko tarvitsee kutunsa laskupaikaksi.

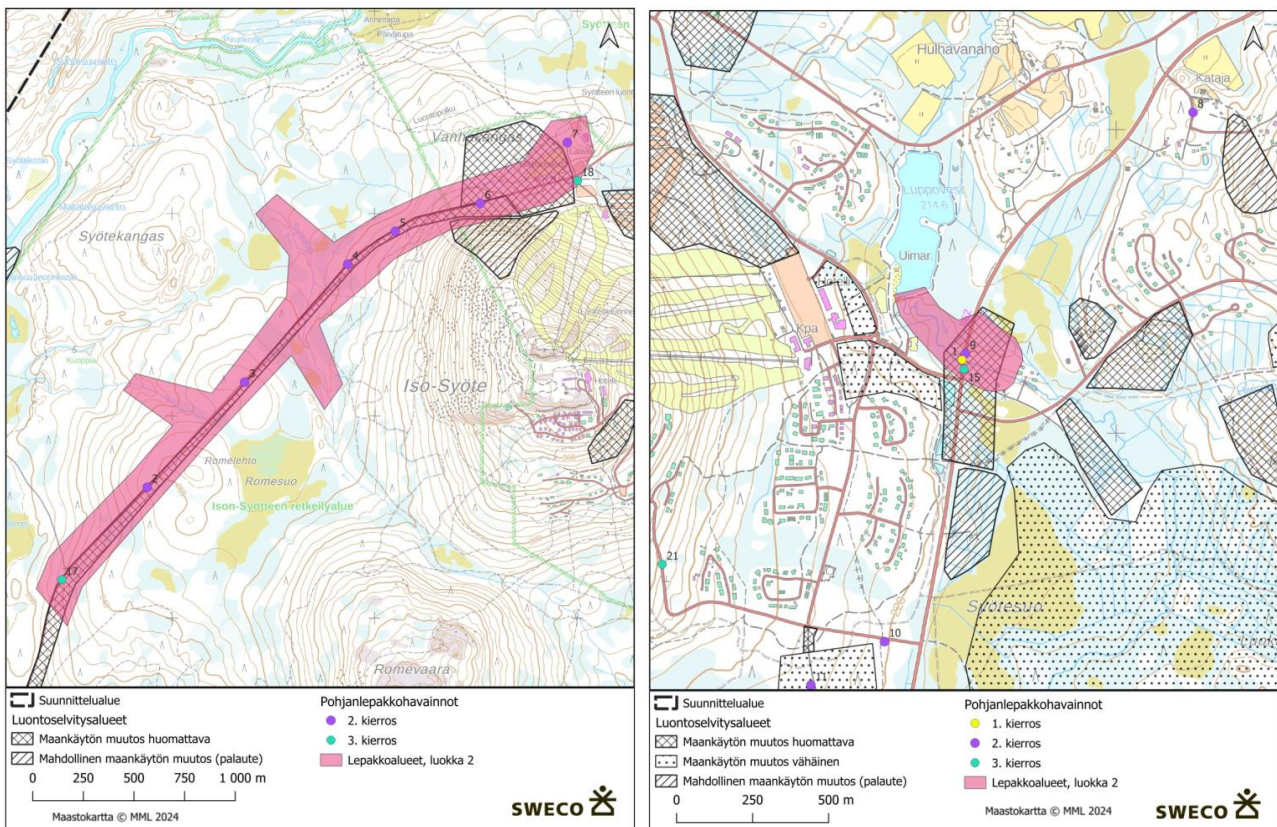
Kuva 30. Viitasammakkoselvityksen maastossa tarkastellut kohteet suunnittelualueella sekä yksi potentiaali, selvittämätön kohde.

Lepakot

Lepakoiden esiintymistä alueella selvitettiin kolmella maastokierroksella kesä-, heinä- ja elokuussa 2024. Lepakoselvityksen maastokäynneillä havaittiin suunnittelualueella yksi lepakkolaji, pohjanlepakko, jota tavattiin 22 pisteessä. Havaintojen perusteella rajattiin kaksi lepakoille tärkeää saalistusaluetta tai siirtymäreittiä (luokka II). Lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei tämän selvityksen yhteydessä rajattu.

Yksi lepakkoalueista on Pärjänjoentien varsi ja luontokeskukselle nousevan Erätien varsi. Kapeahkot tieaukot, joiden ympärillä on korkeaa puustoa ovat lepakoille hyviä saalistusalueita ja siirtymäreittejä. Myös luontokeskuksen ympäristö ja parkkipaikka ovat sopivaa saalistusaluetta. Alueen rajaukseen otettiin mukaan myös vähän matkaa tiestä erkaneeva puronvarsi, jotka ovat erityisen sopivia elinympäristöjä pohjanlepakoille. Kovin kauas mahdollisesta maankäytön muutosalueesta ei elinympäristöä kuitenkaan ollut tarpeen määrittää. Alueella esiintyvät vanhat kolopuut ja erityisesti alueen pohjoispäässä ja sen lähistöllä olevat rakennukset ovat mahdollisia lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sijainteja. Alueella havaittiin heinäkuun kierroksella saalistelevia lepakoita viidessä kohdassa, joista yhdessä tai kahdessa lepakoita oli kaksi. Lisäksi havaittiin yksi yksittäisen lepakon ylilento. Myös elokuussa alueella havaittiin saalisteleva pari ja yksittäinen ylilento leirintäalueen risteyksessä.

Toinen lepakkoalue on Iso-Syötteen pääristeyksen lähellä, Luppovedeltä laskevan puron varrella on saareke varttunutta metsää, jossa on vanhoja kolopuita. Tie ja puro tarjoavat soppivan kokoisia aukeita saalistukseen. Paikalla havaittiin lepakko joka kierroksella. Kesä- ja elokuun havainnot olivat lyhytaikaisia, mutta heinäkuun kierroksella lepakko saalisteli tien päällä pitkään. Tässäkin puronvarsi puustoineen tarjoaa hyvän saalistus- ja siirtymisalueen. Puronvarren varttunut metsikkö vanhoine kolopuineen ja lähistön rakennukset ovat mahdollisia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Kuva 31. Luontoselvityksessä tunnistetut lepakkoalueet Pärjänjoentien varressa (vasemmalla) ja Syötteen pääristeyksen lähellä (oikealla).

Muut luontodirektiivin liitteen IV a lajit

Suunnittelualueen eteläosasta on tiedossa aikaisempi saukon jälkihavainto tammikuulta 2023. Saukkoja ei ole havaittu alueilla, joille on suunniteltu maankäytön muutoksia. Saukolle soveltuvia lisääntymis- ja levähdysalueita, eli sulana pysyviä vesistöjen osia ei sijoitu alueille, joille voisi kohdistua vaikutuksia osayleiskaavan mahdollistamista maankäytön muutoksista.

Suurpetojen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sijoittuminen osayleiskaava-alueen syrjäisimmille, ja rauhallisimmille osille on mahdollista. Huomioiden suunnittelualueen nykyinen maankäyttö ja suurpetojen arkuus, kaavamuutoksella ei arvioida olevan vaikutuksia suurpetojen lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin. Maankäytön muutokset sijoittuvat pääosin jo rakennetun ympäristön tuntumaan.

3.1.7 Alueen luontoarvot ja yhteenveto

Selvitysalueelta rajattiin kahdeksan vesiläpikohdetta, seitsemän uhanalaista luontotyyppikohdetta ja kaksikymmentä silmälläpidettävää tai muuten huomionarvoista luontotyyppikohdetta. Alueella on myös Natura- ja luonnonsuojelualueita, sekä suojeluun varattuja valtion alueita, jotka on myös rajattu luokan 1 luontokohteiksi.

Luontoselvityksen täydennyksessä Tolpanvaaran ja Kettumaan alueelta tunnistettiin lisäksi kuusi valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaista luontotyyppiä ja kaksi valtakunnallisesti silmälläpidettävää luontotyyppiä.

Liito-oravan ydinalueita (sis. lisääntymis- ja levähdyspaikan) rajattiin yksi. Liito-oravalle määriteltiin laajempi elinalue ja hahmoteltiin lajille mahdolliset suuren mittakaavan kulkuyhteydet alueella, jotka toimivat myös yksittäistä lisääntymis- ja levähdyspaikkaa palvelevina kulkureitteinä sen läheisyydessä.

Viitasammakkoja ei alueella havaittu, vaikka selvityksen maastotyöt toteutettiin oikea-aikaisesti lajin kutuaitana. Kasvillisuusselvityksen yhteydessä löydettiin vielä yksi lajin elinympäristöksi potentiaalisesti soveltuva alue, jossa viitasammakon mahdollinen esiintyminen tulisi varmistaa ennen alueen maankäyttöä muokkaavien toimenpiteiden aloittamista.

Alueella havaittiin pohjanlepakoita 22 pisteessä. Havaintojen perusteella rajattiin kaksi lepakoille tärkeää saalistusalueita tai siirtymäreittä. Lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei tämän selvityksen yhteydessä rajattu.

Taulukko 1. Kaavakartalla esitetyt luo-kohteet (numerointi vastaa kaavakartan numerointia sekä luontoselvityksen numerointia kasvillisuuden ja luontotyyppien osalta, kohteet 1–37). Kohteet 59-66 on esitetty vuoden 2025 lisäluontoselvityksessä. Arvoluokkaan 1. kuuluu myös luonnonsuojelu- ja Natura-alueita sekä suojeluun varattuja alueita (ei kuvattu taulukossa). Alueiden tarkemmat kuvaukset on esitetty taustaselvityksissä.

Nro	Luontotyyppi / peruste	Uhanalaisuus	Laki	Arvoluokka	Kaavamerkintä
1	Luonnontilaisen kaltainen havumetsävyöhykkeen noro	DD	VL 2.luku 11 §	1	luo-1.1
2	Lähteikköalue, noro, havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet	NT/VU	VL 2.luku 11 §	1	luo-1.1
3	Puronrantametsä, havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet	NT/VU	VL 3.luku 2 §	1	luo-1.1
4	Lähteikkö	LC/VU	VL 2.luku 11 §	1	luo-1.1
5	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet	NT/VU	VL 3.luku 2 §	1	luo-1.1
6	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet	NT/VU	VL 3.luku 2 §	1	luo-1.1
7	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet	NT/VU	VL 3.luku 2 §	1	luo-1.1
8	Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet	NT/VU, NT/EN, LC/NT	VL 3.luku 2 §	1	luo-1.1
15	Tuore runsasravinteinen lehto	VU/EN		3	luo-3.1
16	Vanha havupuuvaltainen tuore kangas	EN/EN		3	luo-3.1
17	Vanha havupuuvaltainen tuore kangas	EN/EN		3	luo-3.1
18	Rehevä kangaskorpi	VU/EN		3	luo-3.1

19	Vanha havupuuvaltainen tuore kangas	EN/EN	3	luo-3.1
20	Varttunut kuiva kangas	VU/VU	3	luo-3.1
21	Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas	NT/NT	4	luo-4.1
22	Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas	NT/NT	4	luo-4.1
23	Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas	NT/NT	4	luo-4.1
24	Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas	NT/NT	4	luo-4.1
25	Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas	NT/NT	4	luo-4.1
26	Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas	NT/NT	4	luo-4.1
27	Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas	NT/NT	4	luo-4.1
28	Eteläinen pohjoisboreaalinen aapasuo	NT/NT	4	luo-4.1
29	Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas	NT/NT	4	luo-4.1
30	Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas	NT/NT	4	luo-4.1
31	Vähäpuustoinen välipintainen lettoneväre	NT/VU	4	luo-4.1
32,33	Muurainkorpi	NT/EN	4	luo-4.1
34	Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas	NT/NT	4	luo-4.1
35	Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas	NT/NT	4	luo-4.1
36	Kostea keskiravinteinen lehto	NT/NT	4	luo-4.1
37	Sararäme	LC/VU	4	luo-4.1
38	Liito-oravan ydinalue (sis. lisääntymis- ja levähdyspaikka)	LSL 78 §	1	luo-1.2
39	Liito-oravan elinalue		2	luo-2.1
40–50	Liito-oravalle soveltuvat alueet		3	luo-3.1
51	Mahdollinen arvokas luontokohde (ei selvitetty)		4	luo-4.3.
52, 53	Lepakoille tärkeä alue		2	luo-2.2.
54	Linnustollisesti arvokas alue		3	luo-3.2
55–58	Linnustollisesti arvokas alue		4	luo-4.2
59	Kangaskorpi	VU/EN	3	luo-3.1
60	Vanha havupuuvaltainen tuore kangas	EN/EN	3	luo-3.1
61	Vanha havupuuvaltainen tuore kangas	EN/EN	3	luo-3.1
62	Vanha havupuuvaltainen tuore kangas	EN/EN	3	luo-3.1
63	Vanha havupuuvaltainen tuore kangas	EN/EN	3	luo-3.1
64	Vanha havupuuvaltainen tuore kangas	EN/EN	3	luo-3.1
65	Isovarpuräme	LC/NT	4	luo-4.1
66	Isovarpuräme	LC/NT	4	luo-4.1

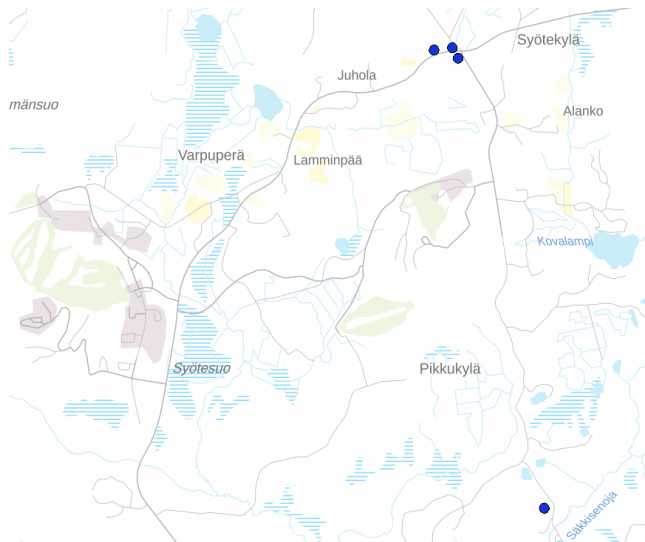
Luontotyyppien alueellinen/valtakunnallinen uhanalaisuusluokitus: (CO = Hävinnyt, NE = Arvioimatta jätetty, CR = Äärimmäisen uhanalainen, EN = Erittäin uhanalainen, VU = Vaarantunut, NT = Silmälläpidettävä, LC = Säilyvä, DD Puutteellisesti tunnettu) (Kontula & Raunio 2018).

3.2 Tulva-alueet

Vesistötulvakarttaa ei ole laadittu suunnittelualueelta. Tulvan mahdollisuus on olemassa erityisesti alueen eteläosassa Naamankajärvellä, joskin järven rannat ovat monin paikoin varsin korkeat harjumaaston vuoksi. Tulville alttiita alavia paikkoja ovat järveen laskevien ojien suut: Salmentakaseen laskevan Naamankaojan suu sekä Ylä-Huuhkaseen laskevien Säkkinenjojan ja Mokinojan suut Säkkinensuolla. Myös Pärjänjoella voi esiintyä tulvaa.

Suunnittelualueen vesistöille ei ole määritetty kerran sadassa vuodessa toistuvaa tulvakorkeutta eikä keskivedenkorkeutta. Alueella ei myöskään ole hydrologisia havaintoasemia.

3.3 Pilaantuneet maa-alueet ja maaperän pilaantumisriskit

Suunnitelman mukaiselle alueelle on Maaperän tilan tietojärjestelmään (MATTI) on merkitty seuraavat kohteet:

- 100319507 - Syötteen kyläkauppa Oy, Syötekylä, polttonesteiden jakeluasema, toiminta lopetettu, ei puhdistustarvetta nykyisellä maankäytöllä
- 100319493 - POK Syötteen myymälä, Syötekylä, polttonesteiden jakeluasema, toiminta lopetettu, selvitystarve
- 100319506 - SEO Syötekylä, Syötekyläntie 1257, polttonesteiden jakeluasema, selvitystarve
- 100319011 - Särkivaaran kaatopaikka, Syöte, toiminta lopetettu, arviointitarve.

Kuva 32. MATTI-järjestelmässä mainitut pilaantuneen maan kohteet. Kohteet sijaitsevat Syötekylässä ja Tunturintien varrella (Karttapalvelu Karpalo).

3.4 Maisema

3.4.1 Maiseman yleiskuvaus

Suurmaisema

Maisemamaakuntajaossa suunnittelualue kuuluu Kainuun ja Kuusamon vaaramaa -maakuntaan ja edelleen Kuusamon vaaraseutuun, sijoittuen aivan maisemamaakunnan läntiseen laitaan (*Ympäristöministeriö 1993: Maisema-alueityöryhmän mietintö Osa I, Maisemanhoito. Ympäristöministeriön mietintö 66/1992*). Alueen kuvaus arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla -inventointiraportissa:

Kuusamon vaaraseudulla maisemat ovat kauttaaltaan jylhiä, maanpinnan muodot ovat jyrkkäpiirteisen vaaramaisia. Samoin kuin Kainuun vaaraseudulla maisemassa ovat selvästi näkyvissä mannerjäätikön vaikutuksesta syntyneet jäljet. Pinnanmuodoille ovat tyypillisiä vaarat, luode-kaakko-suuntaiset drumliinikentät sekä luode-kaakko-suuntaiset ja länsi-itä-suuntaiset selväpiirteiset harjujaksot. Seudulla on useita suuria järviä sekä pieniä järviä, jokia ja puroja. Jääkauden jäljet näkyvät selvästi järvien muodoissa. Soita on paljon, ne ovat tyypiltään Peräpohjolan aapasoiia ja alueellisesti tyypillisiä Kuusamon rintoja.

Seutu kuuluu kokonaisuudessaan pohjoisboreaaliseen kasvillisuusvyöhykkeeseen. Metsät ovat yleensä karuhkoja variksenmarja-puolukkatyyppin tai variksenmarja-mustikkatyyppin kuusikoita. Karussa luonnossa on paikoin myös rehevää kasvillisuutta, lehtoja, lettoja ja niittyjä. Korkeimpien vaarojen laella ja kylmien rotkolaaksojen kallioseinämillä on myös tunturikasvillisuutta.

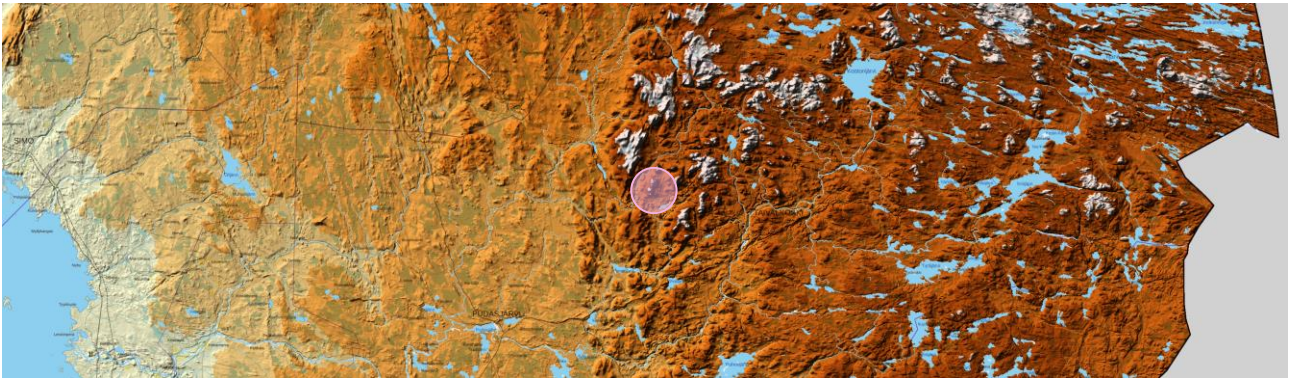
Harva asutus sijoittuu vaarojen rinteille sekä järvien nimille ja kannaksille. Seudun eteläosassa on myös vaara-asutusta.

Alueelle tyypillisiä maisemia ovat vaaramaisemat sekä vaarojen rinteillä ja järvien niemillä ja kannaksilla sijaitsevat kylät viljelysalueineen.

Suunnittelualue sijaitsee Kainuun vaaraseudun ja Pohjois-Pohjanmaan nevalakeuden seudun vaihtumisyöhykkeen reunamilla. Pohjois-Pohjanmaan nevalakeus on suhteellisen tasaista maastoa, ja korkeusvaihtelut ovat vähäisiä aina seudun itärajalle asti, missä topografia alkaa nopeasti jyrkettä kohti Kainuun vaaramaita. Suunnittelualueen ympäristössä muutos on selvästi nähtävissä maiseman muuttuessa alavasta suovaltaisesta alueesta jylhäksi vaaramaisemaksi.

Kuva 33. Maisemamaakunta- ja maisemaseutujako. Suunnittelualueen likimääräinen sijainti ympyröity. Kuva: Oona Räisänen (CC BY-SA 3.0).

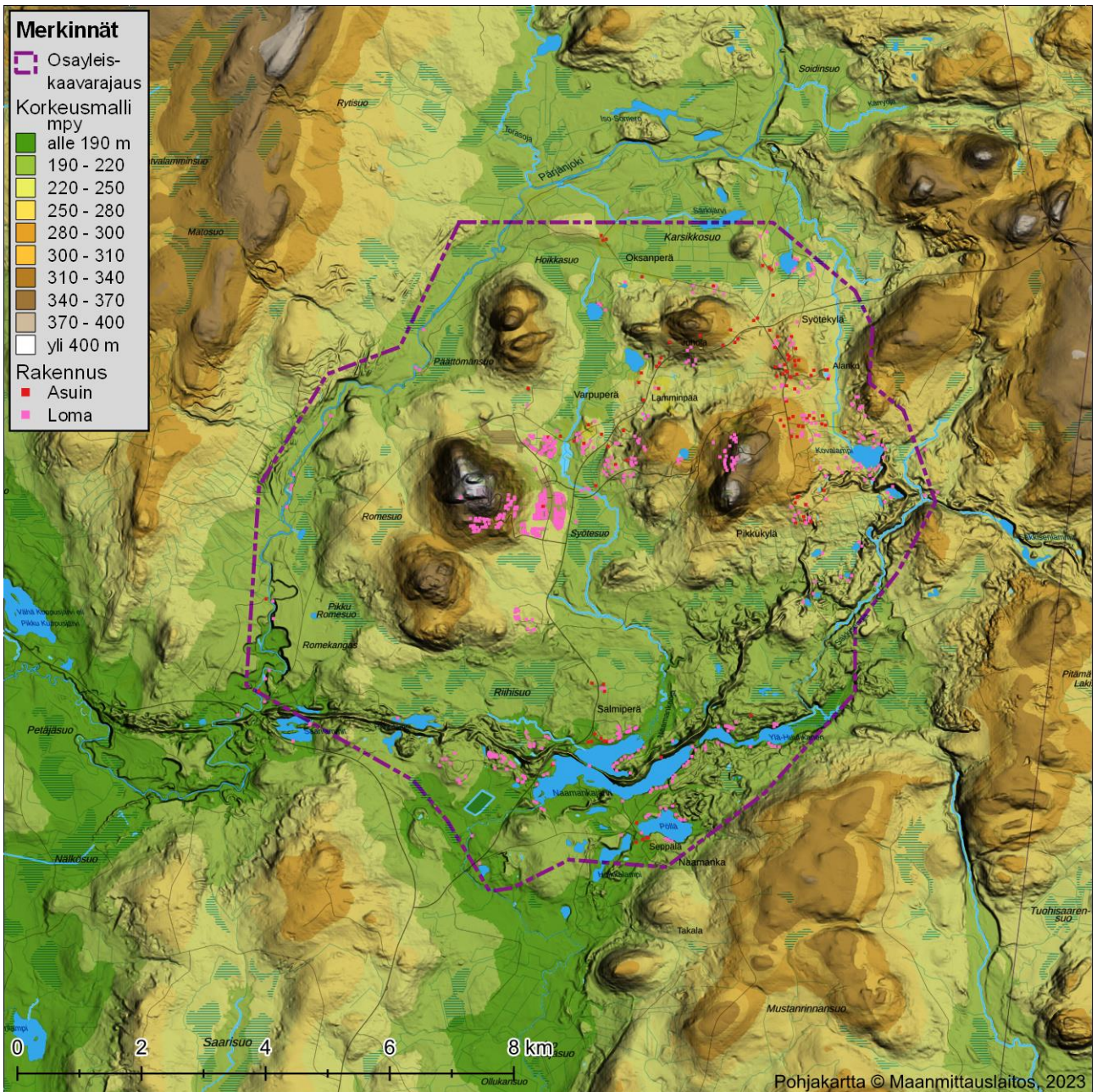
Kuva 34. Maisemamaakuntien vaihteluminen näkyy maisemarakennekartalla. Suunnittelualueen likimääräinen sijainti ympyröity.

Lähimaisema

Syötteen lähialueen maastonmuodot ovat vaihtelevia. Lähimaisemassa vuorottelevat vaarat ja niiden väliin jäävät suovaltaiset alavat alueet. Vaarojen ja selänteiden väleihin on paikoin muodostunut ylhäällä rinteillä sijaitsevia soita. Alueella on pieniä järviä ja lampia sekä kapeita jokia ja ojia. Iso-Syötteen itäpuolella sijaitseva Luppovesi on tekojärvi.

Syötteen alueella on laajahkojen Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden ja Syötteen kansallispuiston lisäksi rakennettuja matkailuympäristöjä, pysyvän asutuksen ja kyläasutuksen alueita ja metsätalousalueita. Kaava-alueella on myös joitakin vielä maatalouskäytössä säilyneitä peltoalueita. Metsätalouden jäljet avohakkuualueineen erottuvat paikoin selvästi ja maanomistusrajat erottuvat käytännössä maastossa selkeästi hakkuualueiden rajausten myötä. Suoalueita on myös runsaasti. Natura-alueesta valtaosa sijaitsee kaava-alueen ulkopuolella.

Syötekylään ja kyläasutukseen liittyvät tilkkumaiset peltoalueet rytmittävät maisemakuvaa alavilla osilla. Tee-rivaara ja Varpuvaara Syötekylässä ovat rakentamattomia. Iso- ja Pikku-Syötteellä voimakkaimmin kaukomaisemassa erottuvat voimakkaimmin laskettelurinteet ja lakialueilla huipulle sijoittuva hotelli- ja majoitusrakentaminen. Alueen eteläosaa hallitsee Naamankajärvi ja sen poikki kulkevat Pytkynharju ja Naamankaharju. Naamankaharju jatkuu jyrkkänä ja kapeana harjuna lähes Pikku-Syötteen vaaralle asti.

Kuva 35. Maisemarakenne ja alueen rakennukset.

3.4.2 Arvokkaat maisema-alueet

Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi on hyväksytty marraskuussa 2021. Syötteen alueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.

Yleiskaavan suunnittelualueelle sijoittuu Syötteen maisematien maakunnallisesti arvokas maisema-alue. Alueen kuvaus Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla-raportissa:

Kuvailu

Syötteen vanha maantie, Syötteen maisematie, kulkee Kainuun jylhissä vaaramaisemissa Iso-Syötteen ja Lotjan vaarojen väliin rajautuvalla alueella. Tie johtaa linattijärveltä pohjoiseen kulkevalta maantieltä Naamangan kylän ja Pikku-Syötteen ohitse Syötekylään. Maisemalle ovat ominaisia vaarat ja niiden väleihin rajautuvat kapeat jokilaaksot ja pienialaiset suoalueet.

Tie kulkee maastossa Naamanganjoen uoman tuntumassa, matalien vaarojen muodostamaa selännettä myötäillen. Tien varrella on paikoin loma-asutusta. Naamankajärven eteläpuolella, pienen Pölläjärven ja Hoikkalammen välisellä kannaksella, on valtakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009) määritelty Naamangan kylä.

Tiemaisemalle ovat ominaisia vaaramaisemaan avautuvat, moninaiset, vaihtelevat ja hienot näkymät. Tieltä avautuu näkymiä vaaroille, niiden väliin rajautuville suoalueille, jokilaaksoihin ja järville. Maisemassa erottuvat mm. Niskavaara, Kotivaara, Lotja ja Petäjä-Lotja, Tolpanvaara, Ketumaa, Pitämävaara, Keihäsvaara ja Pikku-Syöte. Vaarojen metsäiset rinteet muodostavat näkymien taustamaisemaa. Myös kaukomaisemassa näkyvät vaarat, jotka jäävät maisema-alueen rajauksen ulkopuolelle, ovat taustamaisemana merkittäviä.

Tiemaisema-alueelle ulottuu Naamankaharjun-Pytkynharjun harjijensuojelualue. Se on myös osa Syötteen-Salmitunturin linnustonsuojeluetta.

Tien varressa on paikoin soranottoalueita, jotka erottuvat maisemavaurioina. Ne on rajattu maisemakokonaisuuden ulkopuolelle.

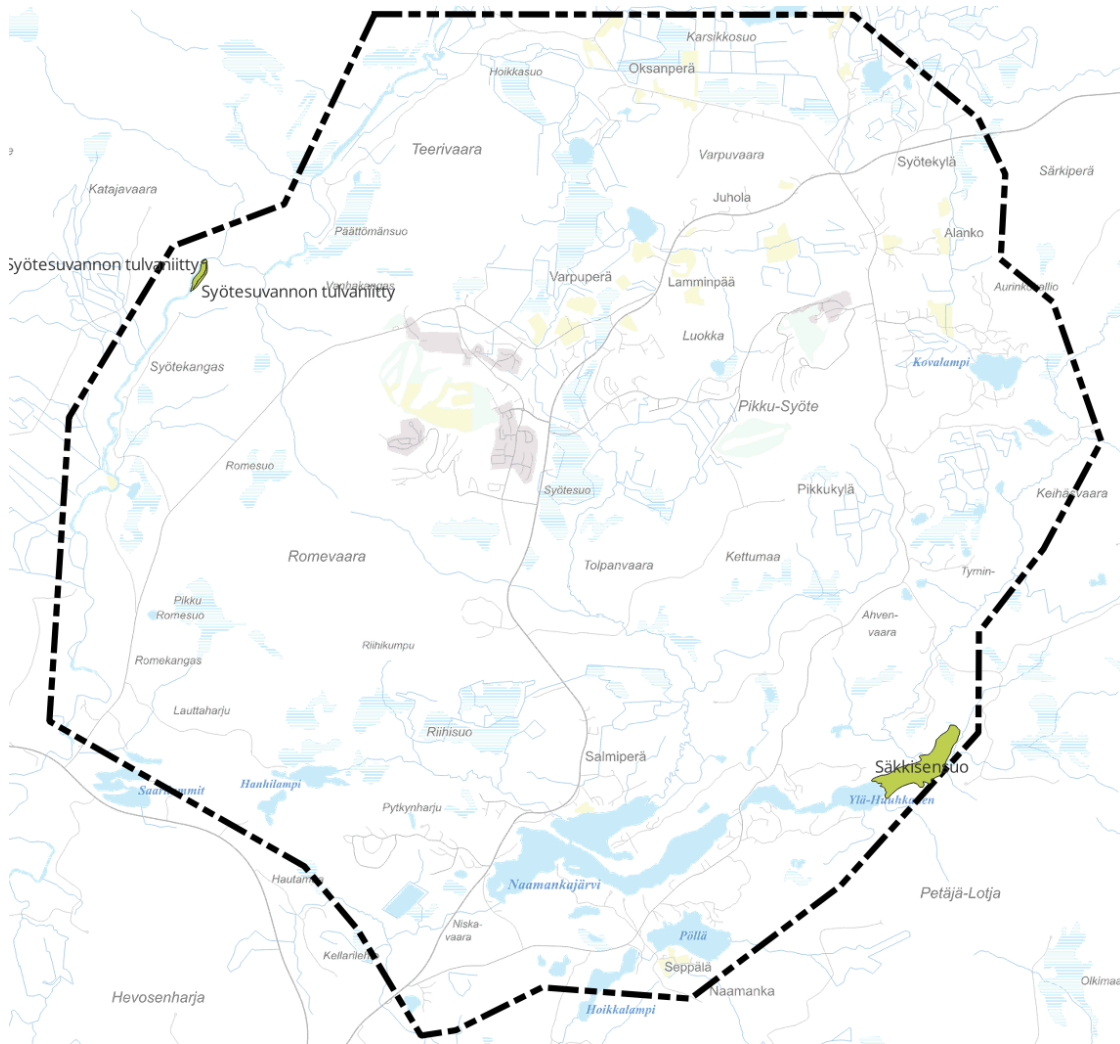
Arviointiteksti

Syötteen maisematie on hieno ja arvokas esimerkki Kainuun seudun jylhistä vaaramaisemista. Alueen arvojen perustana ovat vaaramaisemassa maastonmuotoja myötäillen sekä pystyettä sivusuunnissa kaarrellen kulkeva maantie ja tieltä ympäröivään suurmaisemaan avautuvat moninaiset ja vaihtelevat näkymät.

Rajaus

Tiemaisemakokonaisuuteen kuuluu tiealue lähiympäristöineen. Alueen rajauksessa on huomioitu tieltä avautuvat näkymät ja näkymien taustamaisemina kohoavat selänteet ja vaarat.

Yleiskaava-alueen kaakkoisosaan Ylä-Huuhkanen-järven itäpuolelle Säkkisenojan alajuoksulle sijoittuu Säkkinsuon perinnemaisema. Kyseessä on tulvaniitty, joka on luokiteltu paikallisesti arvokkaaksi. Toinen perinnemaisema on Pärjänjoen varressa yleiskaava-alueen luoteisosassa sijaitseva Syötesuvannon tulvaniitty, joka on myös paikallisesti arvokas.

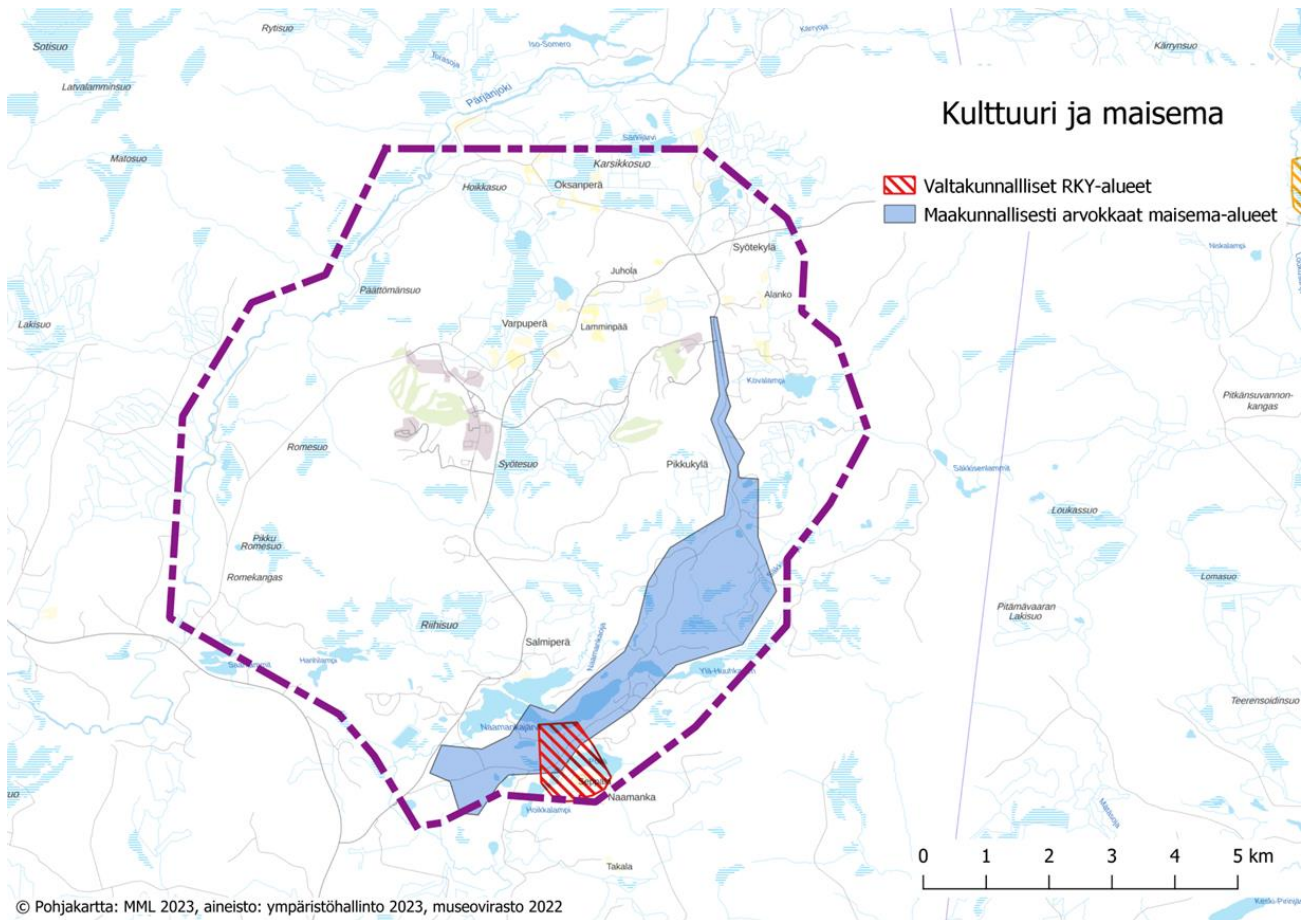
Kuva 36. Perinnemaisemat suunnittelualueella.

Kuva 37. Syötteen maisematie (Kuva: Elina Marjakangas).

Kuva 38. Näkymiä Syötteen maisematieltä (Kuva: Elina Marjakangas).

Kuva 39. Maiseman ja rakennetun ympäristön arvoalueet.

3.5 Rakennettu ympäristö

Iso-Syötteen ja Pikku-Syötteen alueella painottuu eri-ikäinen matkailuun ja loma-asumiseen liittyvä rakentaminen. Mökkirakentamisen lisäksi alueella on muun muassa kolme hotellia, majoitushuoneistoja ja palvelurakentamista. Syötekyliä alue on perinteisempi kyläympäristö, jossa rakentamisen painopiste on omakotitaloissa.

Alueen rakennuskanta on pääosin suhteellisen uutta. Vanhempaa rakennuskantaa sijoittuu etenkin Syötekyliä ja Naamangan kylä alueelle.

Kuva 40. LumiAreena ja Kide-Hotelli Iso-Syöteen tunturin juurella edustavat alueen uudehkoa rakentamista.

Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat kohteet on kuvattu osiossa 3.6.2.

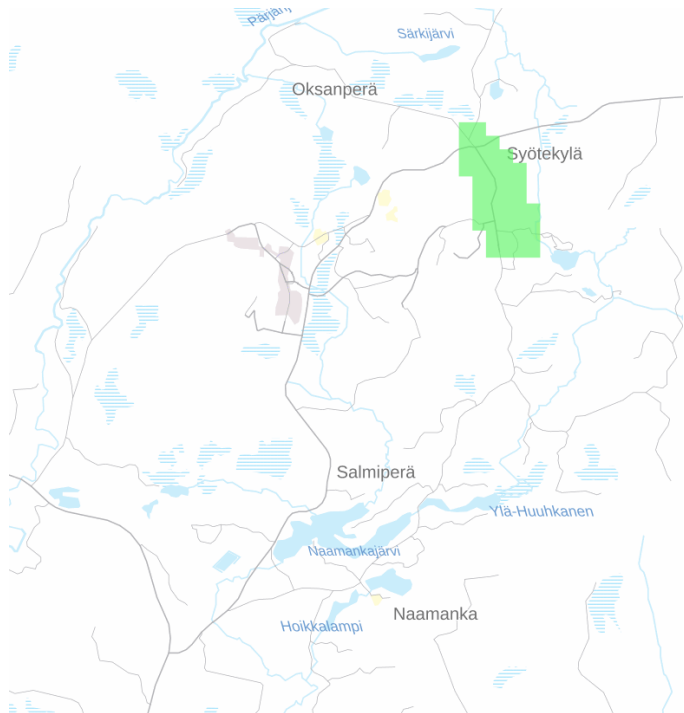
3.5.1 Yhdyskuntarakenne ja asutuksen nykytila

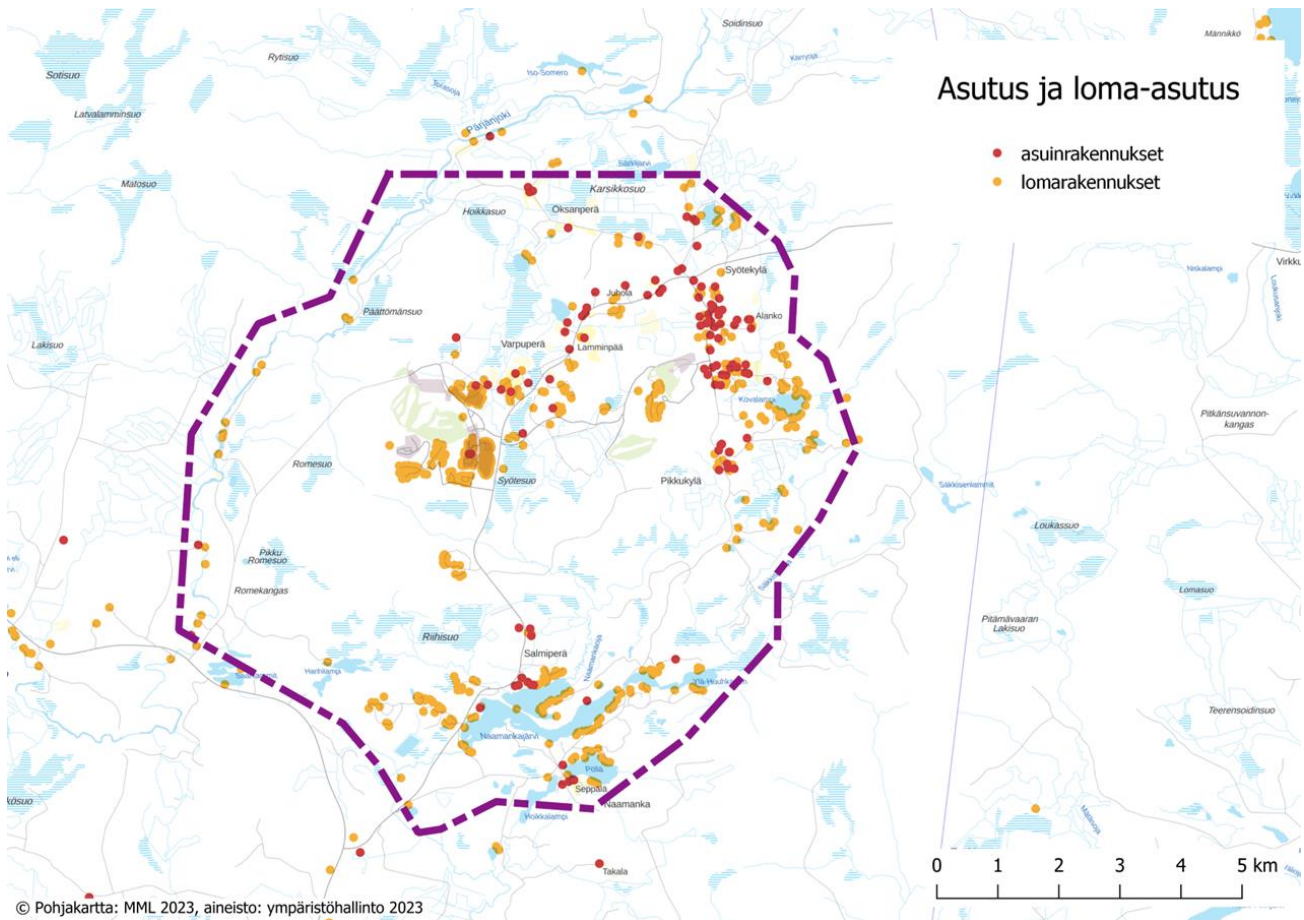
Suunnittelualueen merkittävämpiä keskittymiä ovat Iso-Syöte lähialueineen, Pikku-Syöte, Syötekylä sekä Pytkynharju alueen eteläosassa. SYKE:n yhdyskuntarakenteen aluejaossa (2023) Syötekylä on määriteltä kyläalueeksi.

Vakituinen asutus keskittyy Syötekylän ympäristöön. Yksittäisiä vakituisia asuinrakennuksia sijoittuu kuitenkin eri puolille kaava-aluetta, kuten Salmiperän, Pikkukylän, Varpuperän ja Hulhavanahon alueelle. Muilla alueilla painottuu pääosin matkailuun ja loma-asumiseen liittyvä rakentaminen.

Alueen länsi- ja luoteisosassa rakentamista on vain vähän. Muun muassa Natura-alue ja kansallispuisto ovat tällä alueella vaikuttaneet rakentamisen vähäisyyteen.

Kuva 41. Alueen yhdyskuntarakenne SYKEN vuoden 2023 luokituksen mukaan. Syötekylä on luokiteltu kyläksi.

Kuva 42. Olemassa olevat rakennukset suunnittelualueella (lähde: maastotietokanta 2022).

3.5.2 Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat alueet ja kohteet

Yleiskaavan suunnittelualueella sijaitsee yksi valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY), Naamangan kylä. Kylä sijaitsee alueen eteläosassa.

Kohteen kuvaus Museoviraston RKY-sivustolla:

Syötteenkylän Naamangassa, Naamangan, Seppälän ja Jussilan talot muodostavat koillismaailaista erämaa-asutusta ja sen rakentamistraditiota edustavan kokonaisuuden.

Iso-Syötteen tunturin ja nykyisen Syötteen kansallispuiston maisemassa oleva Naamanka on lijoen keskijuoksulle 1700- ja 1800-luvun vaihteessa muodostunutta erämaa-asutusta. Naamangan ja siitä erotettujen Seppälän ja Jussilan pihapiirit peltotilkuineen sekä 1800-luvun asuin- ja talousrakennuksineen sijoittuvat Naamankajärven eteläpuolella olevan pienen Pölläjärven ja Hoikkalammen väliselle kannakselle. Naamangan kaksi asuinrakennusta ovat vuosilta 1819, 1822, Seppälä vuodelta 1875 ja Jussila vuodelta 1907.

Yleiskaavaa varten laadittiin rakennusinventoinnin päivitys vuonna 2024. Siinä huomioitiin uusina valtakunnallisesti arvokkaina kohteina Naamangan kylän kulttuuriympäristöalueelle sijoittuvat Naamangan ja Seppälän rakennuskohteet.

Valtakunnallisesti arvokkaat kohteet:

- 1 Naamanka
- 2 Seppälä

Syötteen maisematie on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteeksi.

Maakunnallisessa Pohjois-Pohjanmaan rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnissa vuodelta 2015 ei ole suunnittelualueelle sijoittuvia maakunnallisesti arvokkaita kohteita tai alueita.

Syötteen alueen rakennusinventoinnin päivityksessä 2024 uusina maakunnallisesti arvokkaina kohteina huomioitiin kolme kohdetta: Naamangan kylän RKY-alueelle sijoittuva Jussila, Särkivaaran mylly ja Syötekylään sijoittuva Riihelä (Alasyrjälä). Rakennuskannan inventoinnin raportti löytyy tämän kaavaselostuksen liitteistä.

Maakunnallisesti arvokkaat kohteet:

- 3. Jussila
- 13 Riihelä (Alasyrjälä)
- 16 Särkivaaran mylly

3.5.3 Paikallisesti arvokkaat alueet ja kohteet

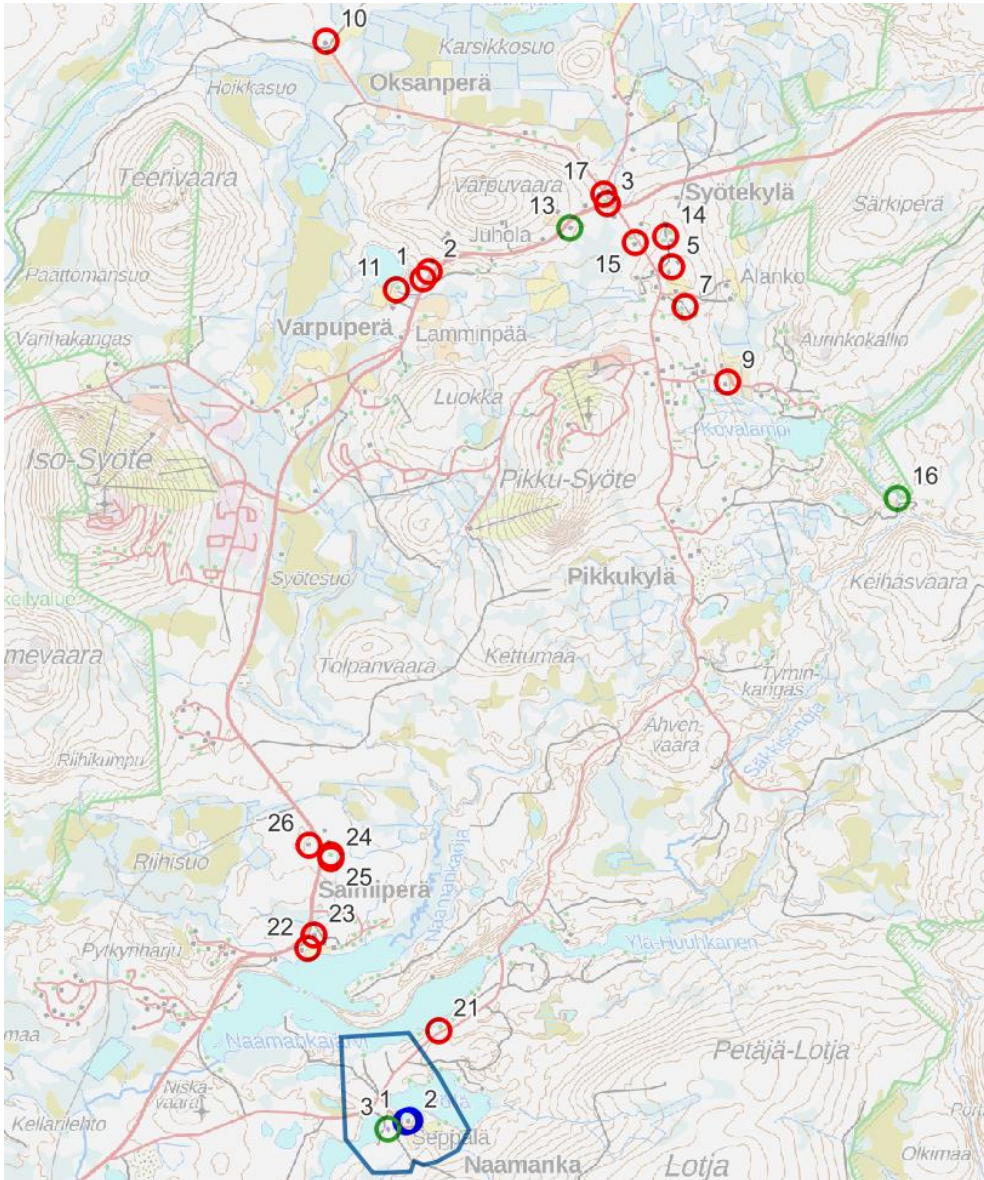
Vuoden 2009 Syötteen yleiskaavatyön yhteydessä on laadittu rakennuskannan inventointi suunnittelualueen pohjoisosaan. Vuonna 2007 tehdyssä inventoinnissa tunnistettiin alueelta kaksi seudullisesti arvokasta kohdetta ja 15 paikallisesta arvokasta kohdetta, jotka kaikki sijoittuvat Syötekylän ympäristöön. Vuonna 2007 tunnistettujen kulttuuriympäristön kohteiden tilanne tarkistettiin maastossa kesän 2024 aikana. Osa aiemman inventoinnin kohteista säilyi paikallisesti arvokkaina kohteina. Muutamia kohteista poistui luettelosta ja kaksi nostettiin maakunnallisesti arvokkaiksi. Uusia paikallisesti arvokkaita kohteita luetteloon lisättiin kuusi. Uudet kohteet sijoittuvat Salmiperän alueelle ja Näköalantien varteen. Rakennuskannan inventoinnin raportti löytyy tämän kaavaselostuksen liitteistä.

Paikallisesti arvokkaat kohteet:

- 1 Ojala
- 2 Varpula
- 3 Särkelän myymälä
- 5 Vaarankoulu
- 7 Mäkelä
- 9 Lähteenmäki
- 10 Oksala
- 11 Kumpula
- 14 Metsovaara
- 15 Havula
- 17 Viljankuivaamo
- 21 Välikangas (uusi kohde)
- 22 Salmela (uusi kohde)
- 23 Salmementaka (uusi kohde)
- 24 Aromäki 1 (uusi kohde)
- 25 Aromäki 2 (uusi kohde)
- 26 Uutela (uusi kohde)

Luettelosta poistuvia kohteita ovat:

- 4 Kanerva
- 6 Heikkilä
- 8 Alanko
- 12 Juhola (purettu)

Kuva 43. Arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet vuoden 2024 inventoinnin mukaan. Paikallisesti arvokkaat kohteet merkitty punaisella, maakunnallisesti arvokkaat kohteet vihreällä ja valtakunnallisesti arvokkaat sinisellä merkinnällä.

3.6 Arkeologinen kulttuuriperintö

Alueelle laadittiin arkeologinen inventointi syksyllä 2024. Ennen inventointia alueelta tunnettiin entuudestaan 26 arkeologista kohdetta, joista 20 olivat kiinteitä muinaisjäännöksiä. Inventoinnin yhteydessä suunnittelualueelta tavattiin 11 uutta arkeologista kohdetta, joista kolme on kiinteitä muinaisjäännöksiä ja kahdeksan muuta kulttuuriperintökohdetta. Lisäksi tavattiin kolme muuta, iältään nuorempaa kohdetta.

Inventoinnin jälkeen alueelta tunnetaan yhteensä 40 arkeologista kohdetta, joista 23 on kiinteää muinaisjäännöstä, 12 muuta kulttuuriperintökohdetta, yksi löytöpaikka, yksi mahdollinen muinaisjäännös sekä kolme muuta kohdetta. Suurin osa muinaisjäännöksistä on tervahautoja ja esihistoriallisia asuinpaikkoja.

Taulukko 2. Alueen kiinteät muinaisjäännökset:

Nimi	Tunnus	Tyyppi	Merkintä
Hamppulampi	1000054662	työ- ja valmistuspaikat	sm-1
Teerivaara	1000011247	asuinpaikat	sm-2
Teerisuo	1000006353	maarakenteet	sm-3
Repopuurot	1000054663	työ- ja valmistuspaikat	sm-4
Syötekangas	1000006357	maarakenteet	sm-5
Romelampi 1	1000011251	maarakenteet	sm-6
Romevaara	1000011248	maarakenteet	sm-7
Pärjänjoki	1000020725	asuinpaikat	sm-8
Pikku Romesuo	1000006366	maarakenteet	sm-9
Ahvenvaara 2	1000024741	työ- ja valmistuspaikat	sm-10
Ahvenvaara 1	1000024702	työ- ja valmistuspaikat	sm-11
Rometölväs	1000006369	kivirakenteet	sm-12
Romekangas 1	1000024699	työ- ja valmistuspaikat	sm-13
Romekangas 2	1000020726	työ- ja valmistuspaikat	sm-14
Lauttajarju	1000024700	työ- ja valmistuspaikat	sm-15
Kätkytkangas	1000054664	työ- ja valmistuspaikat	sm-16
Lauttalampi	1000006361	asuinpaikat	sm-17
Hanhilammen ranta	1000006364	työ- ja valmistuspaikat	sm-18
Pytkynharju	1000020677	maarakenteet	sm-19
Salmentakanen	1000013458	asuinpaikat	sm-20
Pärjänlahti	1000006368	maarakenteet	sm-21
Riiskaniemi	1000006360	maarakenteet	sm-22
Hautamaa 1	1000024701	työ- ja valmistuspaikat	sm-23

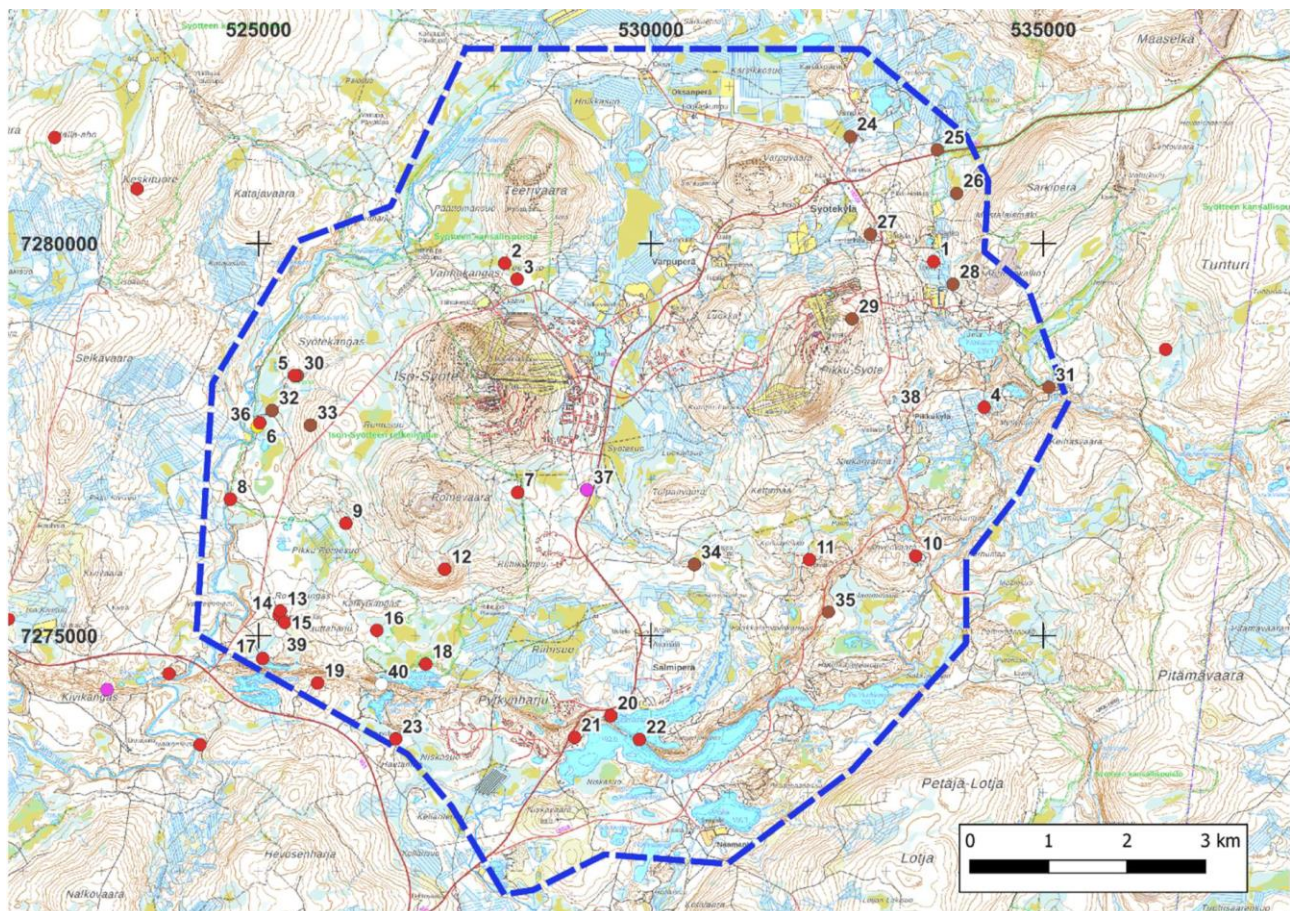
Alueen muut kulttuuriperintökohteet:

Nimi	Tunnus	Tyyppi	Merkintä
Kanerva	1000005714	kivirakenteet	sm-24
Särkipäri	1000054667	kivirakenteet	sm-25
Hamppuoja	1000054668	kivirakenteet	sm-26
Lakisuo	1000054669	kivirakenteet	sm-27
Aurinkokallio	1000054670	kivirakenteet	sm-28

Pikku-Syöte	1000054672	kivirakenteet	sm-29
Syötekangas 2	1000050853	työ- ja valmistuspaikat	sm-30
Myllykosken mylly	1000054674	työ- ja valmistuspaikat	sm-31
Romelampi 3	1000050851	työ- ja valmistuspaikat	sm-32
Romelehto	1000050852	työ- ja valmistuspaikat	sm-33
Naamankaaja	1000024703	asuinpaikat	sm-34
Ahvenlamminsuu	1000054675	kivirakenteet	sm-35

Alueella on yksi löytöpaikka (Romelampi 2, mj-tunnus 1000011253, kohde 36) ja yksi mahdollinen muinaisjäänös (Syötesuo, mj-tunnus 1000007557, kohde 37).

Alueella on lisäksi kolme muuta kohdetta: Mäkelä (kivirakenteet, mj-tunnus 1000054676, kohde 38), Lauttalampi 2 (asuinpaikat, mj-tunnus 1000054677, kohde 39) ja Hanhilampi (kultti- ja tarinapaikat, mj-tunnus 1000054678, kohde 40).

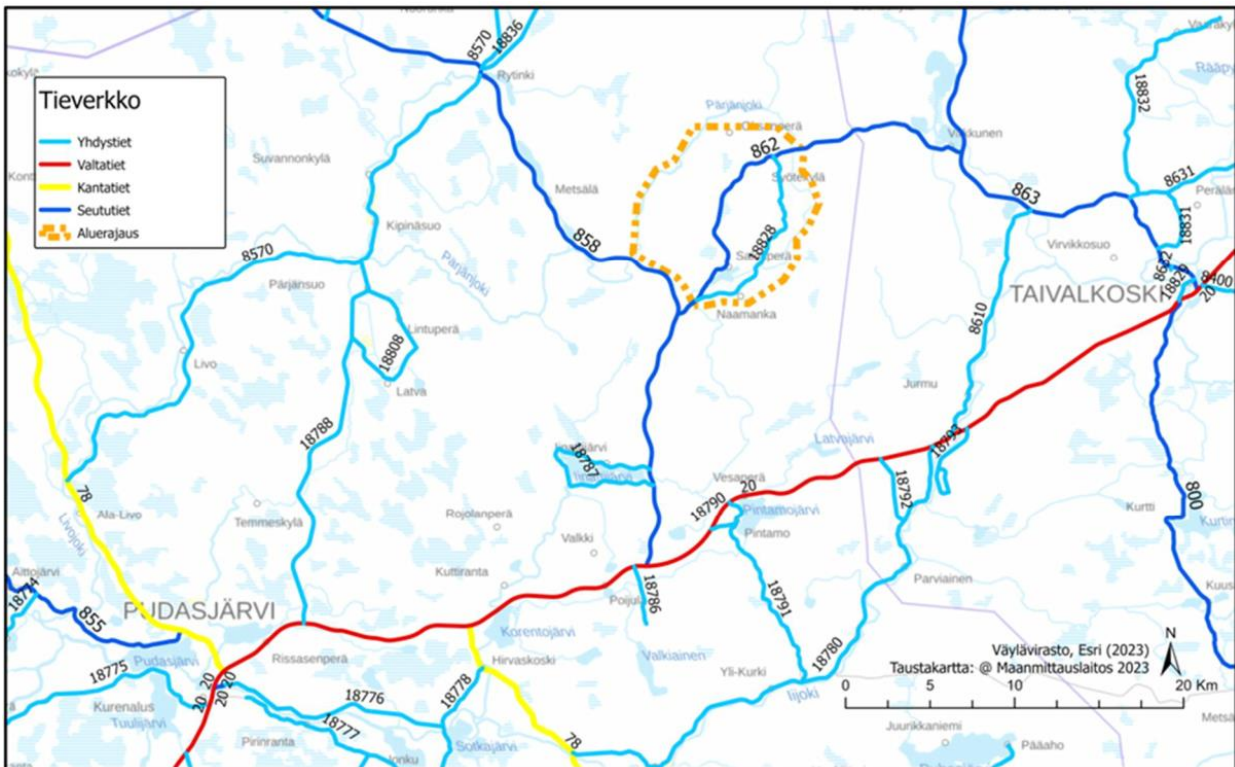
Kuva 44. Alueen tiedossa olevat muinaisjäänökset arkeologisen inventoinnin jälkeen. Kiinteät muinaisjäänökset (1-23) on merkitty punaisella, muut kulttuuriperintökohteet (24-35) ruskealla, mahdollinen muinaisjäänös (36) violetilla, löytöpaikka (37) keltaisella ja muut kohteet (38-40) valkoisella.

3.7 Liikenne ja melualueet

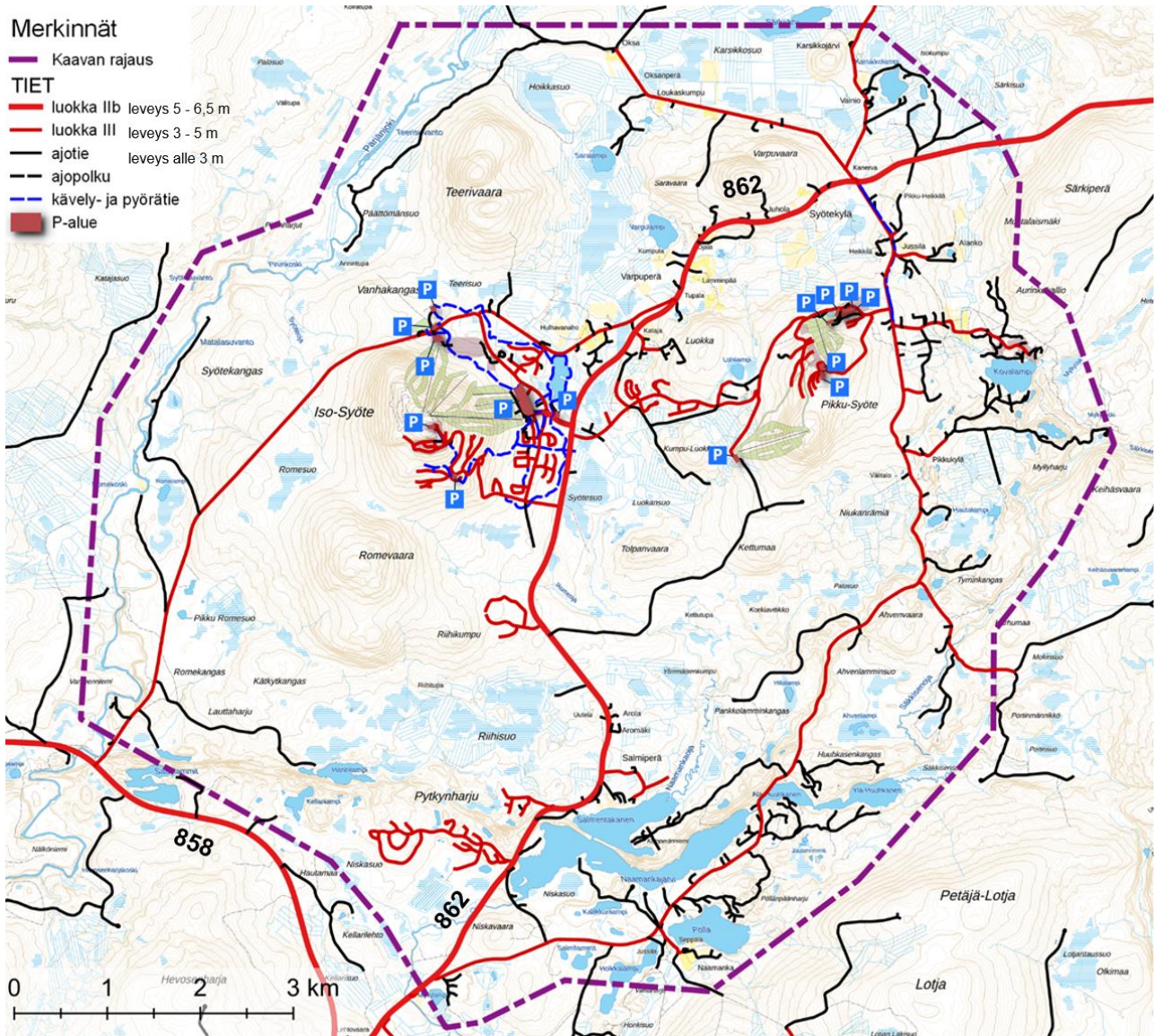
Alueen halki kulkee seututie 862 eli Syötekyläntie. Syötekyläntie yhtyy suunnittelualueen lounaispuolella seututiehen 858 (Rytinkisalmentie), josta on yhteys Pudasjärven suuntaan etelään ja Ranuan suuntaan pohjoiseen. Idässä Syötekyläntie yhtyy Taivalkosken ja Posion väliseen seututiehen 863. Syötekyläntiellä kulkee keskimäärin vajaa 500 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Syötteen vanha maantie eli Näköalatie kulkee suunnittelualueen kaakkois- ja itäosassa Naamankajärven eteläpuolitse. Tiellä on keskimäärin vain 44 ajoneuvoa vuorokaudessa (Väylävirasto 2022). Pärjänjoentie kulkee Pärjänjoen vartta suunnittelualueen länsiosassa. Iso-Syötteen ja Pikku-Syötteen alueet yhdistää Välihuikonen-niminen tieyhteys.

Alueella on vain vähän erillisiä kävelyn ja pyöräilyn väyliä. Iso-Syötteen ala-asemalta on yhteys Pärjäntievarille ja luontokeskukseen sekä Iso-Syötteen huipulle.

Kuva 45. Alueen maantieverkko tienumeroineen (Syötteen liikennejärjestelmäsuunnitelma 2024).

Kuva 46. Alueen tieverkko ja pysäköintipaikat.

Kuva 47. Alueen maanteiden liikennemäärät (Väylävirasto 2022).

Kuva 48. Alueen maanteiden raskaan liikenteen määrät (väylävirasto 2022).

3.8 Yhdyskuntatekniikka

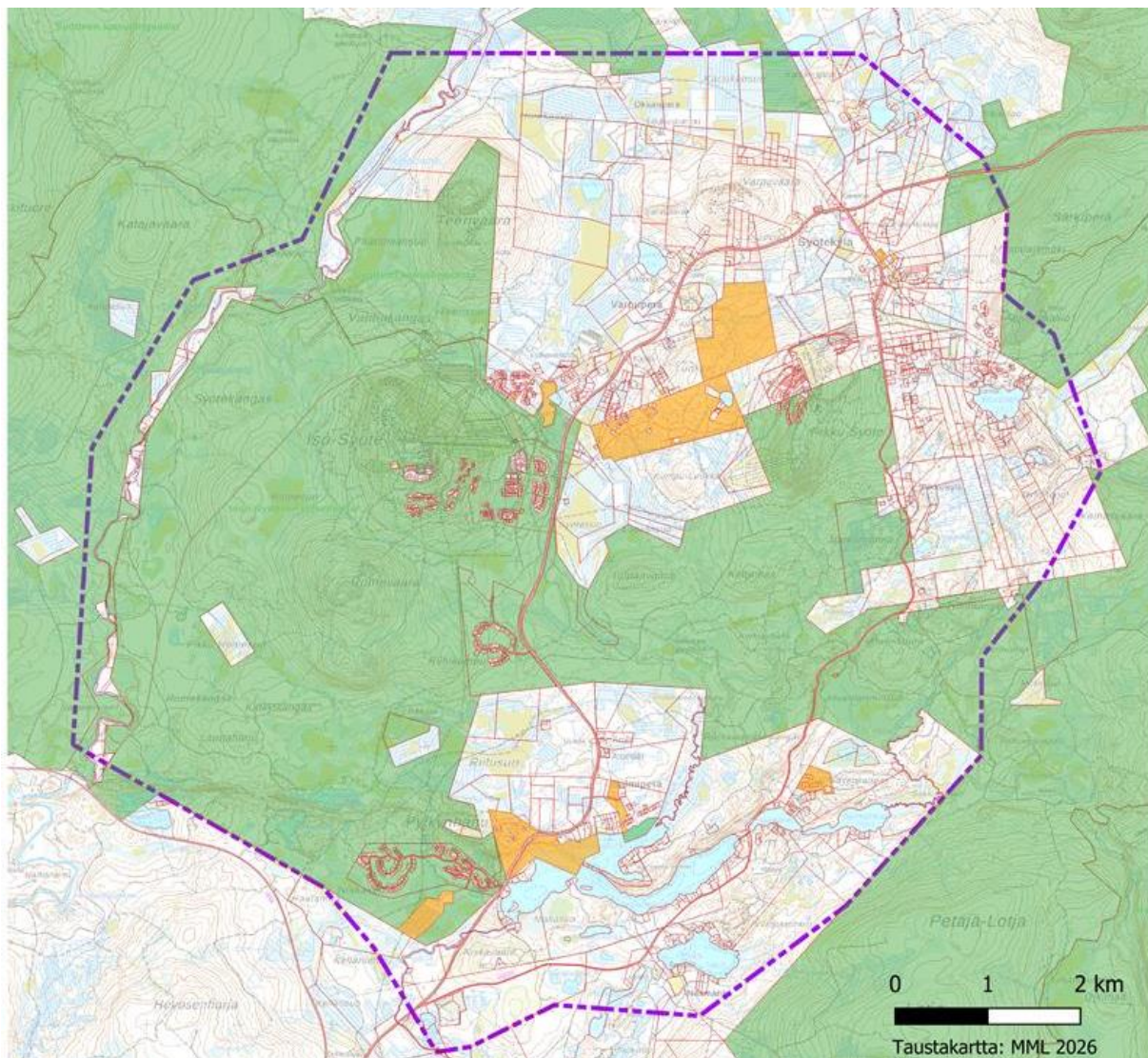
Suunnittelualueen eteläosaan kulkee Carunan 100 kV voimajohto. Sähköasema sijaitsee Riihikummun eteläpuolella. Suunnittelualueella sijaitsee 20 ja 0,4 kV jakeluverkkoa, joka on toteutettu pääosin maakaapelilla.

Alueen keskeisillä osilla on kattava vesi- ja viemäriverkosto. Syötteen alueen vesi- ja viemärihuollosta vastaa valtaosin Syötteen vesihuoltolaitos. Suunnittelualueella sijaitsee jätevedenpuhdistamo. Alueella ei ole kaukolämpöverkosta.

Kairan Kuitu Oy:llä on Syötteen alueella kattava valokuituverkko, joka mahdollistaa nopeat tietoliikenneyhteydet alueen asukkaille ja toimijoille.

3.9 Maanomistus

Metsähallitus on alueen suurin maanomistaja. Metsähallituksen omistuksessa on muun muassa Syötteen kansallispuiston, Syötteen retkeilyalueen ja Syötteen virkistysmetsän alueet. Pudasjärven kaupunki omistaa maa-alueita Iso-Syötteen ja Pikku-Syötteen väliseltä alueelta sekä Pytkynharjasta. Syötekylän, Kelosyötteen ja Naamankajärven ympäristöstä valtaosa on yksityisessä omistuksessa.

Kuva 49. Alueen maanomistus: vihreällä Metsähallituksen, oranssilla Pudasjärven kaupungin ja valkoisella yksityisten omistamat kiinteistöt.

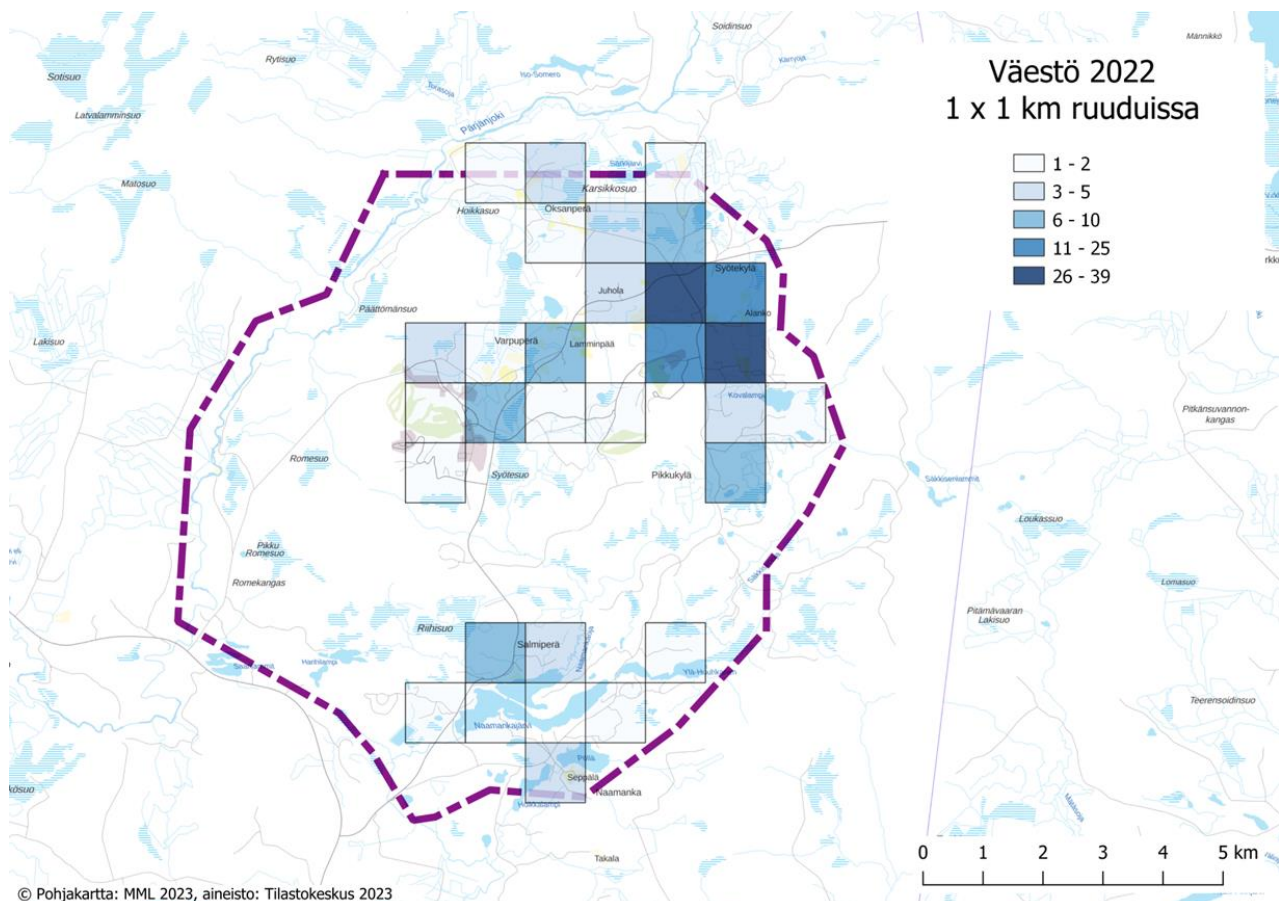
3.10 Väestö, rakentamispaine

Pudasjärven kaupungin asukasluku on laskenut jonkin verran viime vuosina. Alla olevassa taulukossa 2 on kuvattu alueen väestönkehitystä. Syötteen postinumeroalueella asukasmäärä on pysynyt kuitenkin suurin piirtein samana. Postinumeroalue kattaa yleiskaavan suunnittelualuetta laajemman alueen.

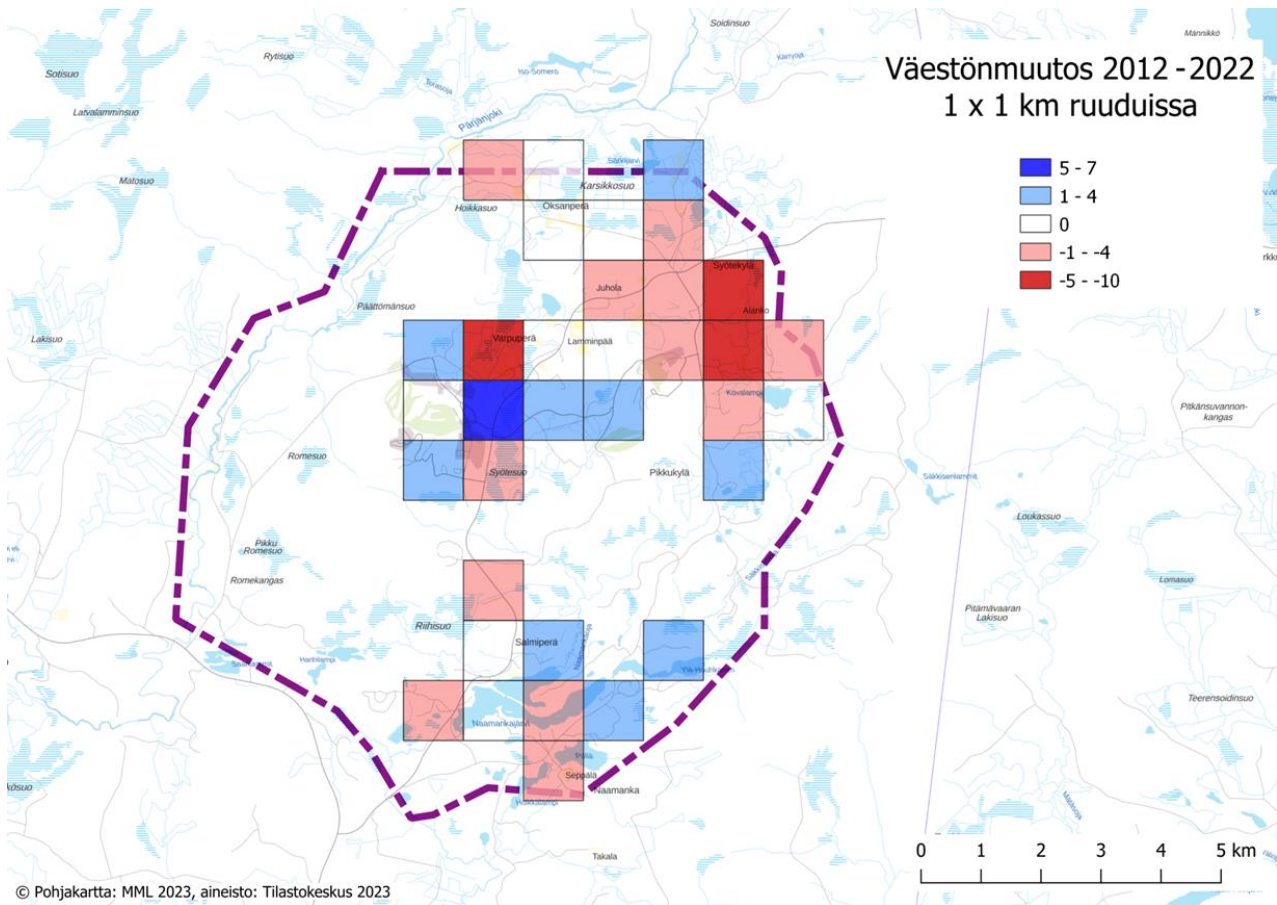
Taulukko 4. Asukasmäärien kehitys (Tilastokeskus 2025)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Pudasjärvi	7 990	7 873	7 779	7 702	7 603	7 479	7 304
Syötteen postinumeroalue	243	230	242	246	237	238	248

Suunnittelualueen asutuksesta valtaosa on vapaa-ajan asumista. Vakituksia asukkaita alueella hieman yli 200. Vakituinen asutus keskittyy erityisesti Syötekylän ja Kelo-Syötteen ympäristöön. Viimeisen kymmenen vuoden aikana väestökehitys on ollut vakaata, tosin Syötekylän ympäristössä väkimäärä on laskenut.

Kuva 50. Alueen väestö vuonna 2022 1 x 1 km ruuduittain tarkasteluna.

Kuva 51. Väestönmuutos vuosina 2012–2022 1 x 1 km ruuduittain tarkasteluna.

3.11 Elinkeinot ja palvelut

3.11.1 Palveluverkko

Syötteen Master Planin mukaan alueella sijaitsee nykyisin noin 20 kahvilaa/ravintolaa, kolme hotellia, runsaasti erilaisia mökkimajoitusmahdollisuuksia sekä kymmenen ohjelmapalvelujen tarjoajaa. Iso-Syötteellä ja Pikku-Syötteellä sijaitsee myös asuntovaunualueet.

Julkisista palveluista alueella sijaitsevat nykytilanteessa ryhmäperhepäiväkoti sekä Pudasjärven peruskoulun Syötteen toimipiste.

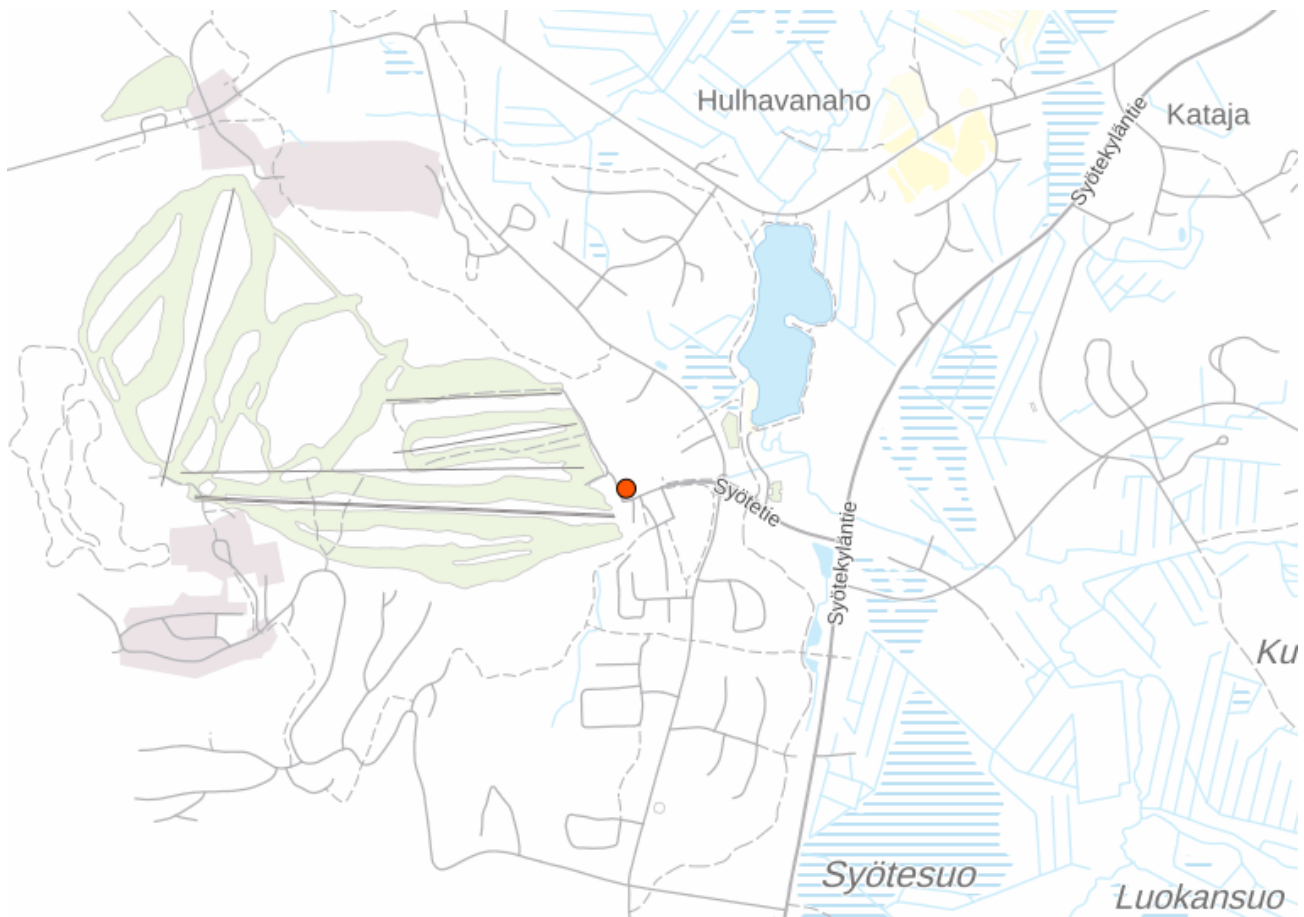
3.11.2 Kaupan palveluverkko

Päivittäistavara- ja erikoistavarakauppa

Päivittäistavarakaupalla tarkoitetaan yleensä päivittäistavaroiden koko valikoimaa myyvää, pääasiassa itsepalveluperiaatteella toimivaa marketmyymälää. Päivittäistavarihin luetaan elintarvikkeet ja päivittäin käytettävät kulutustavarat, joita hankitaan ruokaostosten yhteydessä. Näitä ovat teknokemian tuotteet, kodin paperit, tupakkatuotteet, lehdet ja päivittäiskosmetiikka. Elintarvikkeiden osuus päivittäistavaramyymälöiden kokonaismyynnistä on noin 80 prosenttia. Erikoistavaroiksi tai käyttötavaroiksi kutsutaan niitä kulutustavaroita, joita ei lueta päivittäistavarihin. Erikoistavaratermiä käyttävät erikoisliikkeet ja käyttötavaratermiä hypermarketit, tavaratatolot ja suuret ketjuliikkeet (Päivittäistavarakauppa ry.)

Päivittäistavarakaupat hakeutuvat lähelle asukkaita, tiiviisiin väestökeskittyymiin, mutta suuria supermarketteja saattaa olla myös keskustojen ulkopuolella, hyvin autolla saavutettavissa paikoissa. Päivittäistavarakaupan sijoittumisen kriteerejä ovatkin asukasmäärä sekä helppo saavutettavuus (Santasalo & Koskela 2015).

Suunnittelualueella on viime vuosina sijainnut kaksi päivittäistavarakauppaa. Toinen kauppa on lopettanut vuonna 2024, joten alueella on tällä hetkellä (kevät 2026) yksi toiminnassa oleva päivittäistavarakauppa. Kauppa sijaitsee Iso-Syötteen rinteiden juurella. Yleiskaava-alueen lähiseudulla sijaitsee kauppa myös muun muassa Rytingin kylän alueella. Monipuolisimmat päivittäis- ja erikoistavarakaupan palvelut sijaitsevat Pudasjärven ja Taivalkosken keskustoissa.

Kuva 52. Kaupan sijainti Iso-Syötteen alueella.

Pohjois-Pohjanmaan kaupan palveluverkko 2030 (täydennysselvitys tavoitevuoteen 2040) -selvityksessä (2017) Pudasjärven laskennallinen liiketilatarve vuonna 2016 oli 25 200 k-m², ja vuonna 2040 vastaava määrä on 31 300 k-m². Merkittävä osa tästä kasvusta kohdistunee Pudasjärven keskusta-alueeseen. Luvuissa on mukana päivittäistavarakauppa, muu erikoiskauppa, tilaa vaativa kauppa sekä autokauppa ja huoltamot. Selvityksen laadinnan jälkeen myös toimintaympäristössä on tapahtunut muutoksia (mm. koronapandemian vaikutukset).

Syötteen alueelle on tunnistettu tarve suuremmalle päivittäistavarakaupalle. Päivittäistavarakaupan kysyntä kasvanee matkailijamäärien ja vakituisten asukkaiden määrän kasvun myötä. Voimassa olevassa maakunta-kaavassa alueelle ei ole osoitettu keskustatoimintojen aluetta tai vähittäiskaupan suuryksikköä, joten alueelle ei ole nykyisellään mahdollista sijoittaa yli 4 000 k-m² suuruisia päivittäistavarakauppaa. Todennäköisesti tätä pienemmätkin kaupan yksiköt riittävät hyvin vastaamaan kaava-alueen kysyntään yleiskaavan aikajänteellä. Yleiskaavan uudistuksen yhteydessä on tärkeä varmistaa kaupallisen toiminnan kehittämismahdollisuudet alueella hyvin saavutettavilla sijainneilla.

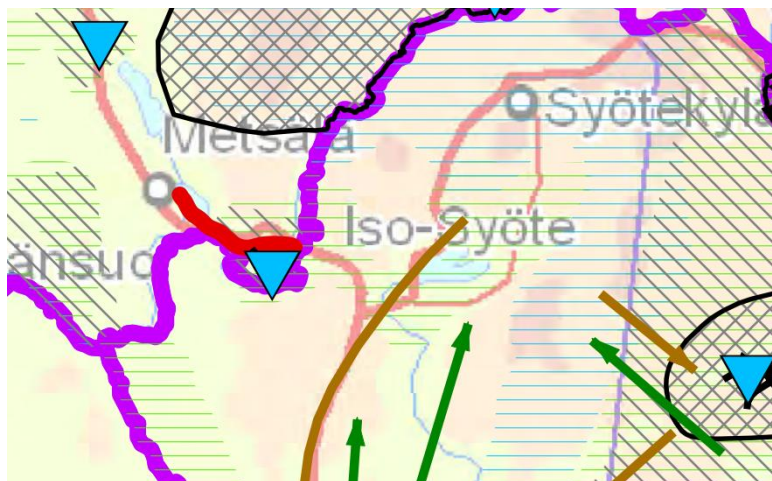
3.11.3 Poronhoito

Suunnittelualue on kokonaisuudessaan poronhoitoaluetta. Poronhoitolaki turvaa poronhoidon toimintaedellytyksiä. Poronhoitolaissa (PHL 848/1990, 3§) säädetään poronhoidolle vapaa laidunnusoikeus maan omistustai hallinto-oikeudesta riippumatta. Lain 53 § velvoittaa viranomaisen neuvottelemaan valtion maita koskevien hankkeiden yhteydessä asianosaisen paliskunnan kanssa, mikäli hankkeet vaikuttavat olennaisesti poronhoidon harjoittamiseen. Poronhoito on laaja-alainen maankäyttäjän, sillä se perustuu laajoihin luonnonlaitumiin ja porojen vapaaseen laidunnukseen laidunkierroon mukaisesti. Poronhoito on Pudasjärvellä tärkeä elinkeino. Se työllistää suoraan sekä välillisesti lihan ja muiden tuotteiden jalostuksen ja matkailupalveluiden kautta.

Alueelle sijoittuu kaksi paliskuntaa: suurin osa suunnittelualueesta on Pintamon paliskunnan aluetta, mutta alueen luoteisosaan sijoittuu pieneltä osin myös Pudasjärven Livon paliskunnan aluetta. Pintamon paliskunnan suurin sallittu eloporomäärä on 2600 ja poronmistajien määrä 55. Pudasjärven Livon paliskunnalla vastaavat määrät ovat 2100 ja 48. Alueella voi laiduntaa myös poroja Taivalkosken paliskunnasta, jossa suurin sallittu eloporomäärä on 2500 ja poronmistajien määrä 69 (*Paliskuntain yhdistys*).

Kaavan suunnittelualueella on kevätlaidunalueita, missä poroja myös vasoo. Kaava-alue on pääosin kesälaidunalueita ja osittain syyslaidunalueita ja rykimäaluetta. Alueella laiduntaa jonkin verran poroja myös talvella. Suunnittelualueella on kaksi pyyntialuetta: toinen Pärjänjoentien varressa Romekankaalla ja toinen Ahvenvaaralla lähellä Näköalatieä.

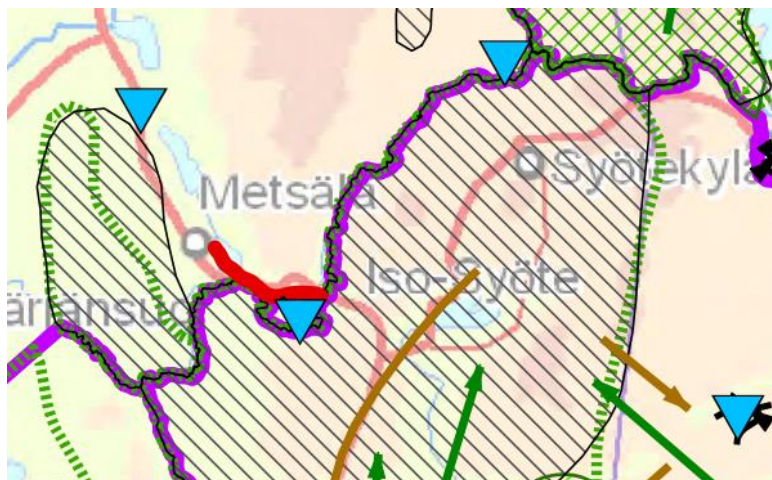
Suurin osa suunnittelualueesta on Pintamon paliskunnan laidunalueita (kuva 53).

LIITE 12 B. PORONHOIDON KANNALTA TÄRKEÄT ALUEET POHJOIS-POHJANMAAN PALISKUNNISSA TALVELLA

- ▼ Poronhoidon kannalta erityisen tärkeä kohde tai aita
- ★ Erotusaita
- Syyskierto
- Kevätkierto
- Kuljetusreitti
- Porokolarialue
- Kokoamisalue
- Paras talvilaidunalue
- Talvilaidunalue
- Loppolaidunalue
- Jäkälälaidunalue
- Paliskunnan raja
- Maakunnan raja

Poronhoidon kannalta tärkeät alueet © Paliskunnat 2017
Pohjakartta © 1:1 milj. Maanmittauslaitos 2016

LIITE 12 C. PORONHOIDON KANNALTA TÄRKEÄT ALUEET POHJOIS-POHJANMAAN PALISKUNNISSA KESÄLLÄ

- ▼ Poronhoidon kannalta erityisen tärkeä kohde tai aita
- ★ Erotusaita
- Syyskierto
- Kevätkierto
- Kuljetusreitti
- Porokolarialue
- Kokoamisalue
- Kevätlaidunalue (vasomiasalue)
- Paras kesälaidunalue
- Kesälaidunalue
- Paliskunnan raja
- Maakunnan raja

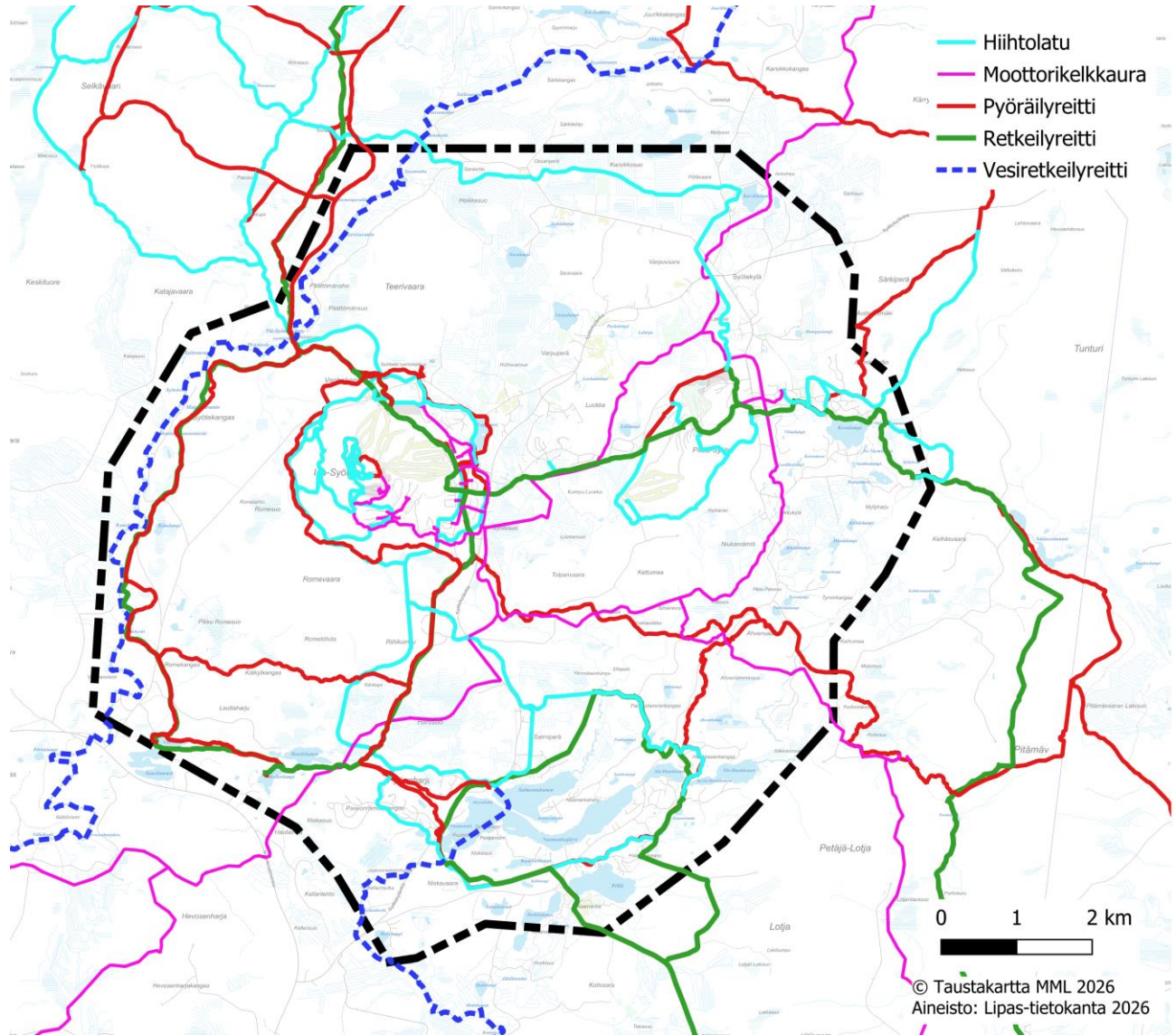
Poronhoidon kannalta tärkeät alueet © Paliskunnat 2017
Pohjakartta © 1:1 milj. Maanmittauslaitos 2016

Kuva 53. Ote Pohjois-Pohjanmaan 3.vaihemaakuntakaavan liitekartoista 12b ja 12c. Poronhoidon kannalta tärkeät alueet © Paliskunnat 2017.

3.12 Virkistys

Alueen virkistysmahdollisuudet ovat hyvin monipuoliset. Laskettelurinteitä on Iso-Syötteellä 17 kpl ja Pikku-Syötteellä 9 kpl. Alueella sijaitsee 100 km latuja, 131 km maastopyöräreittejä, 50 km retkeilyreittejä, 22 km mittainen melontareitti sekä 5 km mittainen lumikenkäreitti. Lisäksi alueella on moottorikelkkareitistöä. Alueella on lukuisia ohjelmapalveluita tarjoavia yrityksiä.

Alueella sijaitsee kolme uimarantaa: Luppovesi, Naamankajärvi ja Kovalampi. Alueella on hyvät olosuhteet myös muun muassa kalastukseen.

Kuva 54. Syötteen alueen ulkoilureittejä (LIPAS liikuntapaikat).

3.13 Ympäristön häiriötekijät

3.13.1 Melu ja värinä

Yleiskaava-alueen halki kulkevan seututien 862 ja alueen muiden maanteiden liikenne aiheuttaa meluhaittaa alueelle.

Lähitulevaisuudessa liikenteen sähköistyminen tulee osin vähentämään liikenteestä aiheutuvaa meluhaittaa. Sähköistyminen ei kuitenkaan poista rengasmelua.

Myös moottorikelkkailusta aiheutuu melua alueelle. Tulevaisuudessa myös moottorikelkkailun aiheuttama melu voi pienentyä merkittävästi sähkömoottorikelkkojen yleistymisen myötä.

Maanteiden liikenne aiheuttaa myös tärinähaittaa. VTT:n (2006) mukaan liikenteestä aiheutuvan herätteen suuruuteen vaikuttavat ajoneuvon ominaisuudet, väylän ominaisuudet sekä ajonopeus. Tärinän leviämiseen maaperässä vaikuttavat muun muassa maaperän laatu, etäisyydet sekä maaperän kerroksellisuus. Myös tärinän siirtymiseen rakennuksessa vaikuttavat monet eri tekijät.

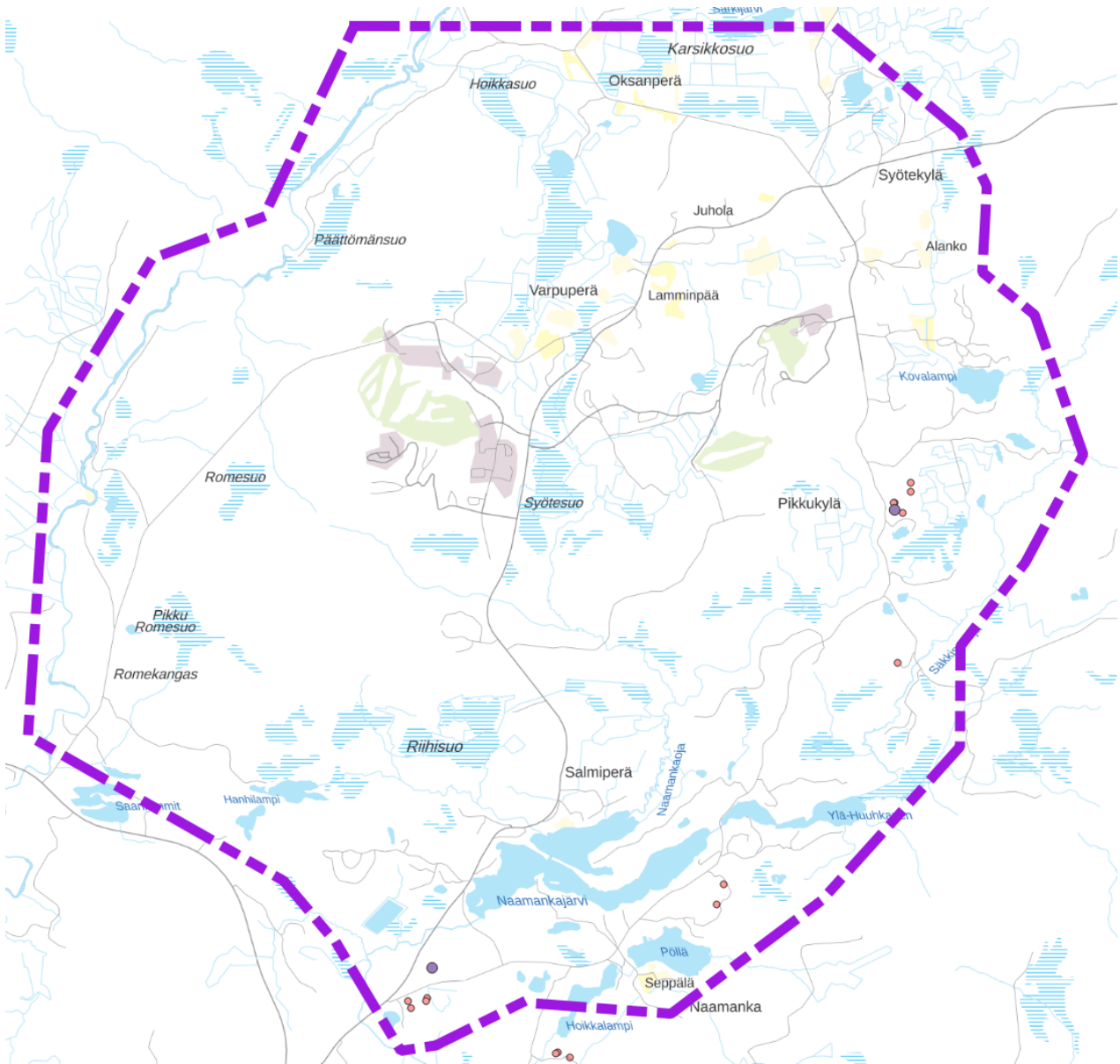
Kauimmaksi liikennetärinän vaikutusalue ulottuu hienorakeisissa, hyvin pehmeissä ja pehmeissä kivennäismaalajeissa (runsaasti vettä sisältävät savet ja siltit) sekä pehmeissä eloperäisissä maalajeissa (turve ja lieju). Pienin liikennetärinän vaikutusalue on kovilla karkearakenteisilla kivennäismaalajeilla (hiekkajärvä ja sora), moreenimaalajeilla (silttimoreeni, hiekkamoreeni ja soramoreeni) sekä kalliolla (VTT 2006). Syötteen alueella maatalajit ovat suurelta osin kovia. Raskaan liikenteen säännöllisesti käyttämiin väyliin on yleiskaava-alueella pääosin hyvät suojaetäisyydet.

3.13.2 Maa-ainesten otto

Maa-ainesten ottamisella voi olla monia haitallisia vaikutuksia ympäristöön. Ottaminen vaikuttaa ensi sijassa haitallisesti maisemakuvaan sekä alueen geologisiin ja biologisiin luonnonarvoihin. Ottamisesta ja siihen liittyvistä muista toiminnoista, kuten kiviainesten murskauksesta ja liikenteestä, voi aiheutua melu-, pöly- ja tärinähaittoja.

Suunnittelualueella on aluetta, joilla maa-ainestenottoluvat ovat voimassa: Heikkilän sora-alue Näköalatien varressa suunnittelualueen itäosassa sekä Lähteenmäen alue suunnittelualueen eteläosassa Niskavaaran kohdalla. Molemmat luvat koskevat soran ja hiekan ottoa. Heikkilän sora-alueen lupa on voimassa vuoden 2026 ja Lähteenmäen lupa vuoden 2031 loppuun asti.

Alueella on Naamangan ja Pikkukylän ympäristössä useita päättäneitä maa-ainestenottolupia, joista suurin osa aiheuttaa edelleen maisemahäiriöitä ympäristöönsä.

Kuva. Suunnittelualueen maa-aineistenottoalueet. Voimassa olevat luvat violetilla ja päättyneet luvat vaaleanpunaisella (lähde: Paikkatietokkuna, luettu 21.11.2024).

4. Tavoitteet

4.1 Yleiset tavoitteet

Suunnittelualueelle laaditaan oikeusvaikutteinen yleiskaava. Laadittavan kaavan tavoitevuosi on 2035. Suunnittelualueen laajuus on noin 86 neliökilometriä. Yleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, joka ohjaa tarkempaa suunnittelua kuten asemakaavoitusta. Voimassa oleva Syötteen yleiskaava on keskeisiltä osiltaan toteutunut, eikä kaava mahdollista riittävällä tavalla alueen tulevaa kehittämistä. Yleiskaavoitukselle on asetettu seuraavat keskeiset tavoitteet:

- Toteutumattomien asemakaava-alueiden käyttötarkoituksia on syytä tarkistaa ja uusia alueita tarvitaan rakentamisen piiriin.
- Alueella on useita maankäytön kehittämisen kohteita ja teemoja. Tärkeitä kehittämisalueita ovat muun muassa Iso-Syötteellä Romekievarin ja Pärjänjoentien hiihtostadionin alueet sekä Pikku-Syötteellä sen matkailualue kokonaisuudessaan.
- Tavoitteena on mahdollistaa alueen reitistöjen sekä kävelyn ja pyöräilyn kehittäminen.
- Kaavaprosessissa tutkitaan vakituisen asumisen sijoittumista. Tavoitteena on luoda alueelle monipuolisia asumismahdollisuuksia ja kartoittaa vakitukselle asumiselle parhaiten soveltuvat alueet.
- Yleiskaavan päivitystyö laaditaan laajassa yhteistyössä asukkaiden ja loma-asukkaiden, alueen toimijoiden sekä muiden osallisten kanssa.

Yleiskaavan laadinnassa huomioidaan myös valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaavassa asetetut tavoitteet.

Kaavatyössä huomioidaan myös prosessin aikana toteutettavissa vuorovaikutusmenettelyissä esille nousevat tavoitteet.

4.2 Mitoitustavoitteet

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan osayleiskaavan lähtökohtana on oltava perusteltu väestönkehitysarvio. Alueidenkäytön suunnittelulla on huolehdittava, että asunto- ja työpaikkarakentamiseen on tarjolla riittävästi tonttimaata. Yleiskaavan realistisella mitoituksella edistetään yhdyskuntarakenteen eheytymistä.

Yleiskaavan tavoitteen mitoituksen osalta on mahdollistaa Syötteen matkailukeskuksen kasvu kestäväällä tavalla. Mitoituksessa huomioidaan muun muassa Master Planissa asetetut tavoitteet alueen matkailijamäärien kehityksen suhteen. Master Planin mukaan Syötteen (Syötteen matkailualueen) pitkän tähtäimen määrällisenä tavoitteena on miljoona kävijää vuositasona. Investointisuunnitelman 2022–2027 mukaan kaupallisessa majoituskapasiteetissa tapahtuisi tuona ajanjaksona noin kolmanneksen kasvu, joka tarkoittaa noin 2000 vuodepaikkaa (noin 250 000 majoitusvuorokautta vuositasona). Yleiskaavan tavoitevuosi on 2035.

Vakituisen asumisen osalta tavoitteena on vastata vakituisten asuntojen ja asuintonttien kysyntään, ja monipuolistaa alueen tarjontaa. Mitoituksessa huomioidaan arviot alueen tulevasta väestönkehityksestä.

Yleiskaavan mitoituksessa huomioidaan myös kausityöntekijöiden asuntotarpeet sekä lisääntyvän monipaikkaisen asumisen ja etätyön tuomat mahdollisuudet.

4.3 Alueen toimijoiden tavoitteet

Alueen kehittämistä koskevia tavoitteita on määritelty alueelle laaditun Master Plan -prosessin yhteydessä.

Yleiskaavaan liittyen järjestettiin kaksi työpajaa marraskuussa 2023. Ensimmäisessä työpajassa olivat paikalla kaupungin, Pudasjärven kehityksen ja Metsähallituksen edustajat. Toisen työpaja järjestettiin alueen yrityksille. Työpajoissa käsiteltiin viittä eri teemakokonaisuutta: keskukset ja yhdyskuntarakenne, asuminen, palvelut, liikenne sekä virkistys ja reitit. Seuraavassa on esitetty tiivistetysti työpajojen keskeisiä tuloksia teemoittain.

KESKUKSET JA
YHDYSKUNTA-
RAKENNE

- Keskeisten alueiden (muun muassa nykyiset keskukset ja niiden välinen alue) tiivistäminen on kannattavaa. Tärkeä kuitenkin huolehtia koko Syötteen kehittämisestä alueiden erilaiset profiilit ja luontaiset vahvuudet huomioiden. Keskeisen alueen ympärille voi sijoittaa väljempää elämysluontokohteita.
- Alueen liittymistä kansallispuistoon on tärkeä kehittää.
- Luontainen kehitys on hyvä mahdollistaa, kysyntä ohjaa osaltaan alueen kehittymistä.

ASUMINEN

- Iso-Syötteen ja Pikku-Syötteen välinen alue on hyvä alue asumiselle ja ylipäättään täydennysrakentamiselle. Ydinalueen läheiset alueet on nykyisellään rakennettu melko tehottomasti.
- Kyläalueet ovat hyviä monipuolisen asumisen, loma-asumisen ja palveluiden sekoittuneita kokonaisuuksia. Näissä voisi olla väljempää tontteja, ja tiiviimpi asuminen osoittaa ydinalueelle/lähemmäs ydintä. Osin voidaan toteuttaa ns. seka-alueita, joissa on vakituista ja loma-asumista rinnakkain.
- Vakituinen asuminen vaatii nykyistä parempia kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä

PALVELUT

- Iso-Syötteen juurella sijaitsevan alueen on hyvä olla tärkein palvelukeskittymä. Aluetta kehitetään kävely-ympäristönä, jossa palvelut sijoittuvat kivijaloissa sijaitseviin liiketiloihin. Erityisesti keskeisellä alueella on tärkeä pitää kiinni hyvästä rakentamisen laadusta.
- Kaupalle ja polttoaineen jakelulle hyvä paikka on risteyskeskuksen läheisellä alueella.
- Lähipalveluita on hyvä sijoittaa myös kyläalueille.
- Alueelle hyvä mahdollistaa myös uusia palveluja (esim. saunamaailma, kylpylä, keilahalli, seikkailupuisto).

LIIKENNE

- Alueen joukkoliikennettä on tärkeä kehittää, maankäytölle tulee tukea kehittämismahdollisuuksia
- Iso-Syöte – Pikku-Syöte sekä Iso-Syöte – Riihikumpu -välit, joissa tulee kehittää jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita
- Alueen pysäköintiratkaisuja on tärkeä kehittää. Pitkällä aikavälillä kansiparkki tai muu rakenteellinen pysäköinti hyvä ratkaisu Iso-Syötteen ydinalueella.

VIRKISTYS JA
REITIT

- Syötteen reittiverkosto on jo nykyisellään varsin kattava, yksittäisiä uusia tarpeita kuitenkin löytyy, verkostoa (mm. opasteet ja lähtöpaikat) on hyvä kehittää edelleen.
- Master Planissa esitetyllä lähiretkeilyn kehittämisalueella voisi kehittää ainakin reittiverkostoa.
- Reittien kehittämisessä on hyvä suosia monikäyttöreittejä
- Vesiretkeilyä on hyvä kehittää etenkin Naamangan alueella.
- Ympyräreittejä toivotaan lisää (mm. moottorikelkkailu).

Kuva 55. Rakennemalliluonnosten esittelyä alueen yrittäjille marraskuussa 2023.

5. Suunnittelun vaiheet

5.1 Suunnittelun tarve

Yleiskaavan laatimisen tarve on noussut esille, koska nykyinen yleiskaava ei ohjaa enää riittäväällä tavalla alueen kehittämistä. Kaupunginhallitus on tehnyt kaavoitus päätöksen 14.2.2023.

5.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallistuminen ja vuorovaikutus on toteutettu liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteitä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavan valmisteluaineistosta ja muistutuksia kaavaehdotuksesta.

5.3 Viranomaisyhteistyö

Yleiskaava laaditaan tiiviissä yhteistyössä viranomaisten ja keskeisten yhteisöjen kanssa. Kaavaan liittyen on järjestetty kaksi viranomaisneuvottelua (10.1.2024 ja 15.1.2025). Lisäksi on järjestetty työneuvotteluja. Yleiskaavasta pyydetään viranomaislausunnot eri vaiheissa.

Yleiskaavaan liittyen on järjestetty myös poronhoitolain mukainen neuvottelu 27.2.2025.

Kaavaan liittyen laadittiin luonnosvaiheessa luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi (Syötteen Natura-alue). Natura-arviointia on kaavaehdotusvaiheessa täydennetty 19.2.2026 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnon ja muun palautteen perusteella. Päivitetyistä arvioinnista pyydetään tarvittavat lausunnot (kevät 2026).

5.4 Aloitusvaiheen kuuleminen

Yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli julkisesti nähtävillä 28.9.–1.11.2023. Suunnitelmasta saatiin kolme mielipidettä ja yksi lausunto. Lausunnon antoi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus.

5.5 Valmisteluvaiheen kuuleminen

Yleiskaavan valmisteluaineisto oli julkisesti nähtävillä 1.3.-1.4.2024. Kaavasta saatiin kahdeksan lausuntoa ja kolmeitoista mielipidettä. Lausunnon jättivät Pohjois-Pohjanmaan museo (kaksi lausuntoa), Caruna, Kairan kuitu Oy, Pudasjärven luonnonsuojeluyhdistys, Paliskuntain yhdistys, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus sekä Metsähallitus. Mielipiteitä saatiin erityisesti yksityishenkilöiltä.

Palautteessa korostuivat etenkin seuraavat teemat:

- Muutokset/tarkennukset RM/RA-merkintöihin ja aluerajauksiin
- Vanhojen metsien säilyttämistarve
- Jalankulun ja pyöräilyn yhteydet
- Metsien käsittelyyn vaikuttavat kaavamerkinnot ja -määräykset
- Täydennystarpeet kaavaselostukseen ja vaikutusten arviointiin

Palaute ja laaditut vastineet on esitetty kaavaselostuksen liitteessä.

Saadun palautteen ja tarkentuneiden tavoitteiden pohjalta yleiskaavaan tehtiin seuraavat keskeiset tarkistukset:

- Tehtiin tarkistuksia yksittäisten rakentamisalueiden merkintöihin ja rajauksiin
- Lisättiin yksittäisiä matkailurakentamiselle osoitettuja alueita
- Täydennettiin kaavan vaikutusten arviointia, muun muassa luonto- ja ilmastovaikutusten osalta
- Osoitettiin luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet kaavakartalle luonto- ja linnustoselvitysten pohjalta

- Poistettiin Teerivaaran itäpuolelle osoitettu yhteystarve kielteisten ympäristövaikutusten vuoksi. Poistettiin myös Teerivaaran kaakkoisreunalle sijoitettu matkailupalveluiden alue kaavasta. Kulku luoteispuoleiselle RM-1-alueelle osoitettiin pohjoisen/idän suunnasta.
- Tehtiin yksittäisiä tarkistuksia reittimerkintöjen osalta, poistettiin muun muassa moottorikelkkailu-ura Pärjänjoentien varresta.
- Tehtiin tarkistuksia ja lisäyksiä ekologisiin yhteystarvemarkintoihin
- Täydennettiin kaavaselostusta muun muassa tehtyjen muutosten ja täydentyneiden selvitystietojen osalta
- Tarkistettiin virkistystä koskevia kaavamerkintöjä kaava-alueen keskiosassa
- Täydennettiin yleiskaavamääräyksiä

5.6 Ehdotusvaiheen kuuleminen

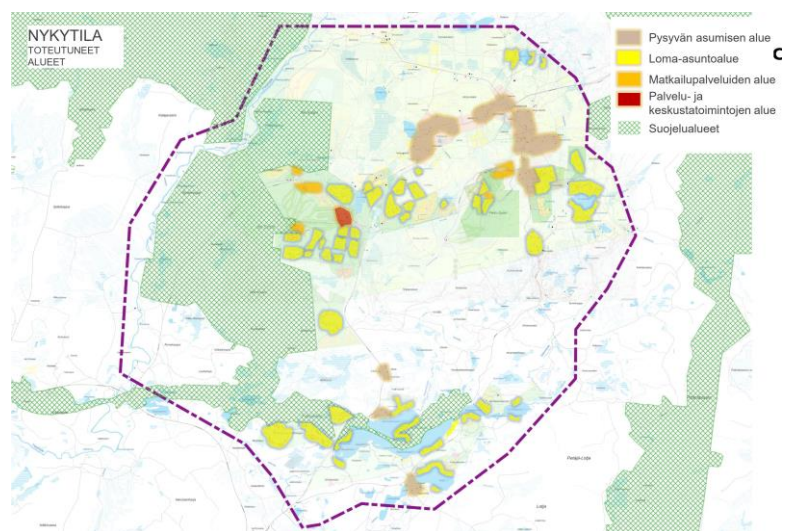
Yleiskaavan ehdotusaineisto oli julkisesti nähtävillä xxx.xxx.-xxx.xxx.2026.

6. Vaihtoehdot ja niiden vertailu

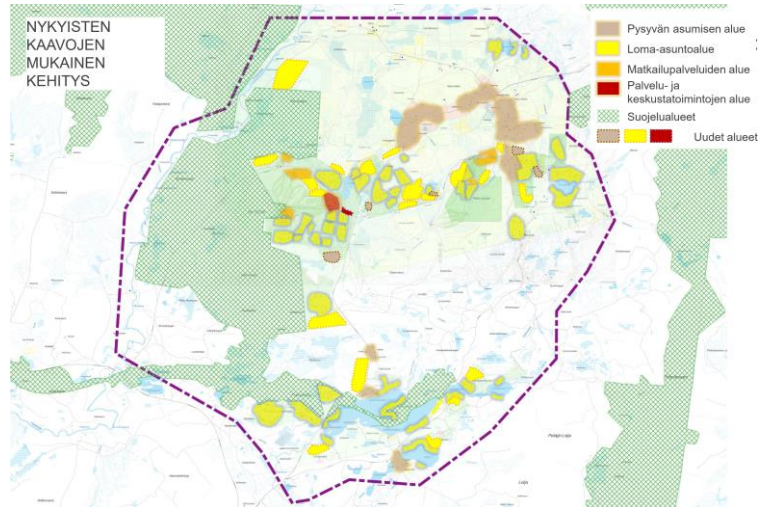
6.1 Alkuvaiheen vaihtoehtotarkastelut

Yleiskaavan vaihtoehtotarkastelujen laatiminen aloitettiin valmistelemalla tarkastelun pohjaksi viisi toisistaan poikkeavaa rakennemallia. Laadituissa rakennemalleissa painotetaan eri teemoja ja näkökulmia. Kaikissa rakennemalleissa on huomioitu lähtökohtana muun muassa alueen yhdyskuntarakenteen nykytilanne, voimassa olevat kaavat ja eri yhteyksissä määritellyt aluetta koskevat kehittämistavoitteet. Vaihtoehdot poikkeavat kuitenkin toisistaan kehittämisen painopisteiden osalta. Lähtökohtana ei ollut minkään rakennemallin toteuttaminen sellaisenaan, vaan tuoda keskusteluun alueen kehittämisen kannalta oleellisia teemoja ja kehityskulkuja.

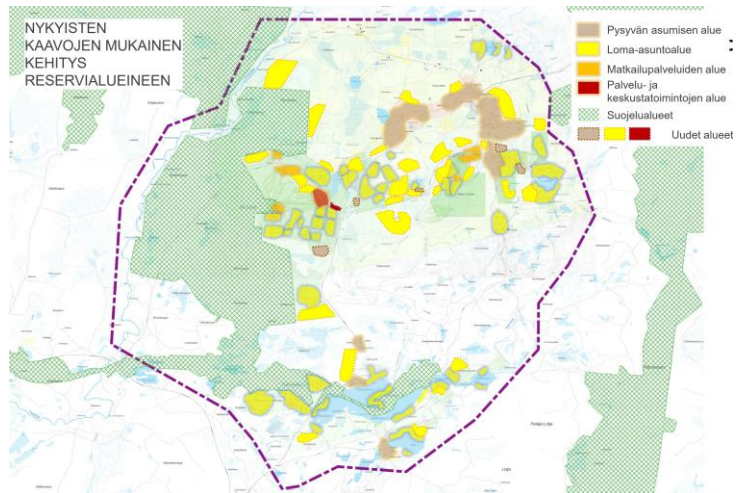
NYKYTILA-vaihtoehdossa lähtökohtana oli kartoittaa, millainen alueen rakentamisen ja yhdyskuntarakenteen tilanne on tällä hetkellä. Vaihtoehdossa tarkasteluun nostettiin myös se, kuinka paljon alueella on asemakaavoitettuja, mutta toistaiseksi rakentamattomia alueita. Tehdyn tarkastelun avulla nähdään, että toteutuneessa tilanteessa alueella on kohtuullisen selkeästi muodostunut kolme matkailurakentamisen keskittymää: Iso-Syöte, Pikku-Syöte ja Pytkynharju. Lisäksi Syötekylä erottuu varsin vahvana vakituisen asuminen alueena. Alueella on edelleen toteuttamattomia asemakaava-alueita kohtuullisen paljon, mutta sijainnit eivät ole kaikilta osin kysytyimpiä.

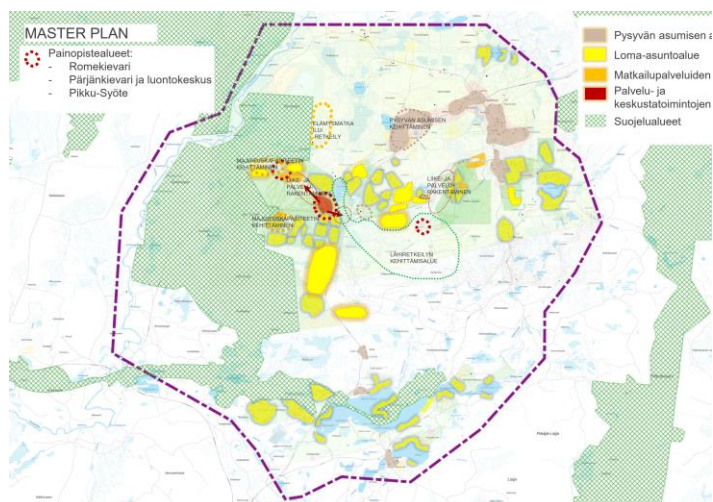
NYKYISTEN KAAVOJEN MUKAINEN KEHITYS -vaihtoehdon avulla kartoitettiin etenkin sitä, kuinka paljon alueelle on jo voimassa olevissa kaavoissa osoitettu rakentamisalueita. Huomioon otettiin sekä yleisettä asemakaavoissa osoitettua alueita. Voimassa olevien kaavojen toteutumattomia alueita sijoittuu eri puolille Syötteen aluetta. Osoitetut alueet toimivat pääosin hyvänä lähtökohtana myös yleiskaavan uudistuksessa osoitettaville ratkaisuille.

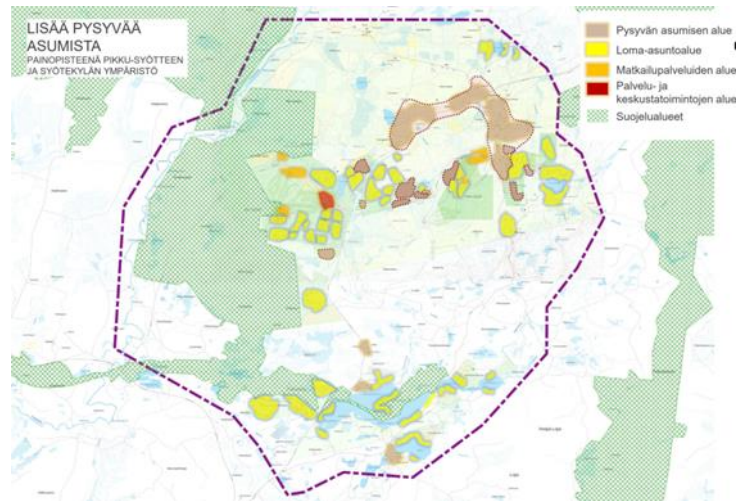
NYKYISTEN KAAVOJEN MUKAINEN KEHITYS RESERVIALUEINEEN -tarkastelussa edelliseen malliin lisättiin myös voimassa olevien kaavojen mukaiset reservialueet. Reservialueita sijoittuu muun muassa Teerivaaran itäosaan, Syötekylään ja Kumpu-Luokan alueelle. Kaiken kaikkiaan olemassa olevissa kaavoissa osoitetuissa aluevarauksissa reservialueineen on määrällisesti varsin hyvä varanto rakentamiseen soveltuvia alueita, mutta sijainnit ja rajaukset eivät ole kaikilta osin toimivia.

MASTER PLAN -rakennemallissa lähtökohdaksi oli alueelle laaditussa Syötteen Master Planissa esitetyt kehittämistavoitteet ja suunnittelut rakentamisen painopistealueet (Romekievarin alue, Pärjäkievarin alue ja luontokeskus, Pikku-Syöte). Liike- ja palvelurakentamista suunnitellaan erityisesti Iso-Syötteen ydinalueelle ja Pikku-Syötteen rinnealueen länsipuolelle. Vakituinen asuminen painottuu Syötekylän suuntaan (erityisesti Varpuperän alue).

LISÄÄ PYSYVÄÄ ASUMISTA -mallissa on vastattu erityisesti tarpeeseen lisätä alueelle vakituisen asumisen mahdollisuuksia. Mallin keskeisenä lähtökohtana oli kartoittaa potentiaalisia vakituisen asumisen alueita sekä omakotiasumiselle että yhtiömuotoiselle rivi- ja erillistalorakentamiselle. Uusien ja täydennettävien vakituisen asumisen alueiden kartoittamisessa huomioitiin muun olemassa olevat vakituiset asunnot, palvelujen sijainti ja olemassa oleva infrastruktuuri. Keskeisimpänä vakituisen asumisen alueena esille nousee Syötekylän alue lähiympäristöineen.

Käytyjen keskustelujen ja vaikutusten arvioinnin pohjalta edellä kuvatuista malleista päätettiin ottaa jatkosuunnitteluun mukaan seuraavia teemoja ja näkökulmia:

NYKYTILA:

- Olemassa oleva yhdyskuntarakenne muodostaa hyvän pohjan alueen kehittämiselle
- Alueita on monin paikoin järkevää tiivistää alueen luonteeseen soveltuvalla tarkkuudella
- Alueella on varsin paljon rakentamattomia tontteja, mutta uuden rakentamisen sijainteja on tärkeä pohtia tarkasti kysyntä huomioiden

NYKYISTEN KAAVOJEN MUKAINEN KEHITYS:

- Olemassa olevissa kaavoissa on osoitettu varsin hyvä varanto lähitulevaisuutta ajatellen
- Kokonaan uusien alueiden osoittamisen sijaan on monin paikoin perusteltua keskittyä nykyisten alueiden tiivistämiseen ja hallittuun laajentamiseen

NYKYISTEN KAAVOJEN MUKAINEN KEHITYS RESERVIALUEINEEN:

- Voimassa olevien kaavojen reservialueista osa on tarkoituksenmukaisia myös lähitulevaisuudessa tapahtuvaa kehittämistä ajatellen
- Osa reservialueista on sijainneiltaan sellaisia, että niiden kohdalla on tarpeen harkita rajausmuutoksia/alueiden poistamista kaavasta

MASTER PLAN:

- Master Plan -prosessissa alueen kehittämistä on jo pohdittu tarkkaan ja vuorovaikutteisesti, joten suunnitelma muodostaa hyvän pohjan myös yleiskaavatyölle
- Yleiskaavassa on tärkeä pohtia, miten Master Planissa esitetyt kehittämistavoitteet muutetaan konkreettisiksi maankäyttöraatkaisuiksi. Osaltaan ratkaisut tarkentuvat myös myöhemmin asemakaavoituksessa
- Master Plan -työssä yleiskaavan suunnittelualan reuna-alueiden ja esimerkiksi Pytkynharjun alueen ratkaisujen pohtiminen on ollut vähemmällä huomiolla. Näiden alueiden osalta ratkaisuja on syytä tarkentaa yleiskaavassa

LISÄÄ PYSYVÄÄ ASUMISTA:

- Alueella on monipuolisia mahdollisuuksia vakituisen asumisen kehittämiseen. On tärkeä mahdollistaa alueelle erityyppistä vakituista asumista (myös esim. kausityöntekijöiden asuminen)
- Syötekylä lähialueineen muodostaa nykytilanteessa keskeisen vakituisen asumisen keskittymän, mutta pysyvää asutusta on myös muualla kaava-alueella
- Uusien vakituisen asumisen on hyvä sijoittaa lähellä palveluja, ja turvallisten jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien varrella

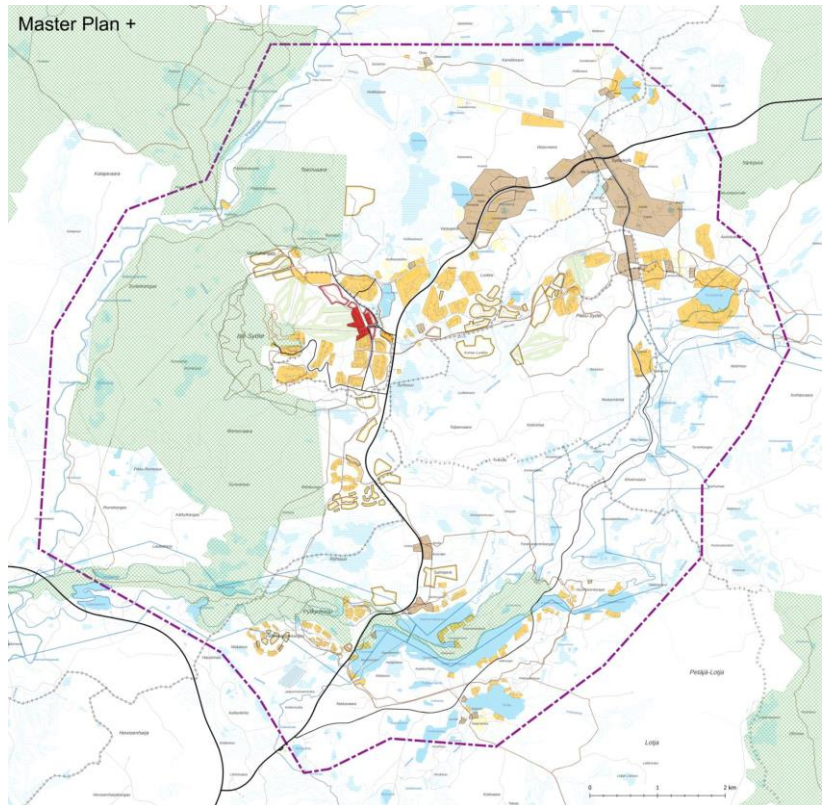
6.2 Rakennemallit ja vaikutusten vertailu

Alkuvaiheen rakennemallitarkastelujen, vaikutusten arvioinnin ja käytyjen vuorovaikutusmenettelyjen pohjalta päädyttiin laatimaan kaksi tarkempaa rakennemallivaihtoehtoa syksyn 2023 työpajatilaisuuksien ja valmisteluvaiheen kaavaratkaisun pohjaksi. Mallien valmistelussa huomioitiin edellisessä kappaleessa kuvatut alkuvaiheen vaihtoehtotarkastelut, prosessin aikana tarkentuneet tavoitteet, saatu palaute sekä alueen nykytila (muun muassa luonto- ja maisema-arvot, liikenneverkko, virkistysalueet, reitit).

Vaihtoehto 1. Master Plan +

Vaihtoehdossa:

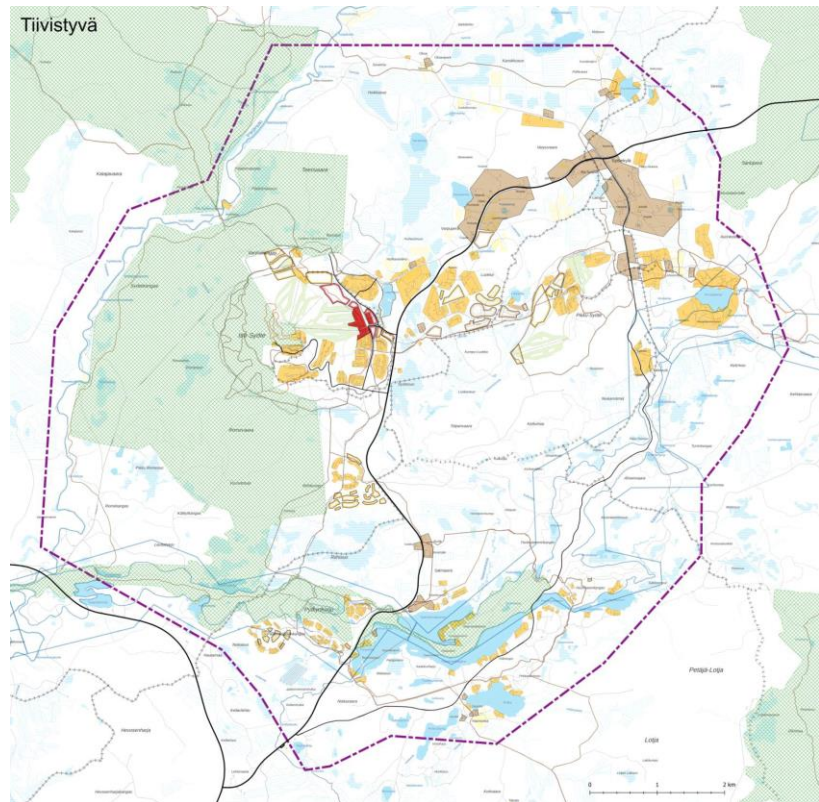
- Lähtökohtana Master Planissa esitetyt kehittämistavoitteet, täydennettynä Pytkynharjun alueen kehittämisellä
- Tavoitteena on tehdä alueen yhdyskuntarakenteesta nykyistä kompaktimpi, mutta rakennetta myös laajennetaan hallitusti
- Lähtökohtana useiden keskusten kehittäminen, kuitenkin siten että Iso-Syötteen merkitys on keskeinen
- Uusia matkailu- ja lomarakentamiseen varattavia alueita sijoittuu etenkin Iso- ja Pikku-Syötteen väliin sijoittuvalle alueelle, mutta myös esimerkiksi Riihikummun läheisille alueille ja Pytkynharjuun
- Vakituinen asuminen painottuu Syötekytän suunnalle, mutta myös yksittäisille muille hyvillä sijainneilla oleville alueille
- Iso- ja Pikku-Syötteen ydinalueita kehitetään Master Planissa asetettujen tavoitteiden pohjalta
- Rakentamisalueiden pinta-ala yhteensä noin 690 hehtaaria
- Uusien rakentamisalueiden pinta-ala yhteensä noin 163,7 hehtaaria

Vaihtoehto 2. Tiivistävä

Vaihtoehdossa:

- Lähtökohtana tiivistäminen ja täydentäminen alueen luonteeseen soveltuvalla tavalla, huomioiden myös Master Planissa asetut tavoitteet
- Kehittämisen painottuu vahvasti Iso-Syötteen ydinalueelle. Lisäksi kehitetään etenkin Pikku-Syötettä ja keskustan välistä aluetta
- Keskeinen tavoite on kehittää etenkin Iso-Syötteen tunturin alaosan aluetta kävelypainotteisena palvelukeskittymänä
- Uudet matkailu- ja lomarakentaminen painottuu Iso- ja Pikku-Syötteen väliselle alueelle
- Vakituinen asuminen painottuu Syötekytlyn suunnalle, mutta myös yksittäisille muille hyvillä sijainneilla oleville alueille
- Rakentamisalueiden pinta-ala yhteensä on yhteensä noin 616 hehtaaria
- Uusien rakentamisalueiden pinta-ala yhteensä 163,7 hehtaaria
- Alueet rakennetaan vaihtoehtoa 1 tehokkaammin, mutta alueelle soveltuvalla tavalla

Rakennemallien vaikutusten tarkempi vertailu on esitetty liiteasiakirjassa.

Vaikutusten arvioinnin, syksyn 2023 vuorovaikutustilaisuuksien ja prosessin aikana tarkentuneiden tavoitteiden pohjalta kaavaluonnos päätettiin laatia vaihtoehtojen yhdistelmänä, painottaen kuitenkin vahvasti mallissa ”tiivistävä” esitettyjä tavoitteita.

7. Yleiskaava ja sen perustelut

7.1 Kaava-alueen rajaus

Yleiskaavan suunnittelualue kattaa voimassa olevan Syötteen yleiskaavan alueen ja osan oikeusvaikutuksetoman Syötteen osayleiskaavan alueesta. Alue on rajattu siten, että se kattaa Syötteen matkailualueen keskeiset osat. Rajauksessa on huomioitu myös voimassa olevat asemakaavat ja ranta-asemakaavat sekä Syötteen Master Planissa esitetyt kehittämistavoitteet.

7.2 Yleiskaavan kuvaus

Osayleiskaavassa on edellä esitettyjen tavoitteiden mukaisesti tuettu pääosin olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Yleiskaavan laadinnassa on otettu huomioon alueidenkäyttölain mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset. Kaavan aluevarauksissa on huomioitu valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaava sekä vuorovaikutusmenettelyissä esille nousseet tavoitteet. Suojelukohteet (muinaisjäännökset, rakennettu

ympäristö ja luonnonympäristö) sekä niihin liittyvät kaavamerkinnot ja -määräykset perustuvat pääosin maastokauden 2024 tehtyihin tai päivitettyihin selvityksiin ja inventointeihin.

Suunnittelualueita on tarkasteltu kokonaisvaltaisesti siten, että osoitettaessa uusia aluevarauksia huomioidaan koko alueen sekä osa-alueiden kehittämistarpeet, suojelu- ja virkistysarvot sekä elinkeinojen harjoittaminen. Yleiskaavaratkaisussa on huomioitu alueelle laadittu Master Plan, tiedossa olevat kehittämishankkeet, voimassa olevat asemakaavat sekä luonnosvaiheessa saatu palaute. Yleiskaavaratkaisu mahdollistaa Syötteen alueen kestävä ja hallitun kasvun.

Kaavaluonnoskarta on laadittu mittakaavassa 1:20 000.

7.2.1 Kokonaisrakenne ja -mitoitus

Osayleiskaava täydentää suunnittelualueen nykyistä yhdyskunta- ja taajamarakennetta. Potentiaaliset uudet asuinrakentamisen ja matkailurakentamisen alueet on osoitettu pääosin olemassa olevien alueiden välittömään läheisyyteen. Tämä periaate tukee tavoitetta yhdyskuntarakenteen eheyttämisestä. Uusien rakentamisalueiden myötä alueen yhdyskuntarakenne kuitenkin myös laajenee vähäisessä määrin. Voimassa olevaan yleiskaavaan verrattuna alueelle on osoitettu yksittäisiä uusia alueita, mutta aluevarauksia on myös supistettu ja poistettu etenkin nykyisen kaavan reservialueiden osalta eheän yhdyskuntarakenteen tavoitteen ja tonttikäytön vastaamisen vuoksi. Kokonaisrakenteella ohjataan tarjontaa suotuisille alueille, joihin kohdistuu kysyntää. Rakentamiselle osoitetut alueet on tarkoitettu lähtökohtaisesti asemakaavoitettaviksi. Kaavaratkaisussa on tarvittavilta osin huomioitu myös rakentamisen vaiheistus.

Taulukko 5. Rakentamisalueiden pinta-alat.

Merkintä	hehtaaria (kaikki)	hehtaaria (uudet alueet)
Keskustatoiminnot (C)	21	14
Palvelut ja teollisuus (PT, TY)	kohdemerkinnät (yht. 5 kpl), ei tarkkaa pinta-alaa	kohdemerkinnät (yht. 5 kpl), ei tarkkaa pinta-alaa
Julkiset palvelut ja hallinto (PY)	yksi kohdemerkintä, ei tarkkaa pinta-alaa	yksi kohdemerkintä, ei tarkkaa pinta-alaa
Matkailupalvelut (RM)	129	51
Asuminen (AP)	36	9
Kyläalueet (AT)	274	13
Loma-asuminen (RA)	386	97
Kaikki yhteensä	846	184

7.2.2 Kuvaus alueittain ja toiminnoittain

Keskustatoiminnot, palvelut, työpaikat ja elinkeinot

Suunnittelualueen palvelutoimintojen kehittäminen mahdollistetaan usealla eri alueella. Alueen tärkein palvelukeskittymä on Iso-Syötteen laskettelurinteiden juurelle sijoittuva alue. Alue on kaavaratkaisussa osoitettu keskustatoimintojen alueena. Keskustamaisena alueena toteuttava alue kattaa Syötekyläntien ja Syötetien risteyksen länsipuolisen alueen, Romekievarin ja eturinteiden alueen sekä näiden alueiden luoteispuolelle sijoittuvaan alueen (alue osin rakentumaton, osin asuntovaunualuetta). Tämä keskustatoimintojen alue toteutetaan tiiviinä ja toiminnoiltaan monipuolisena kävelypainotteisena alueena. Alueelle on mahdollista sijoittaa esimerkiksi majoitus- ja ravintolapalveluita ja ohjelmapalvelutoimintoja. Alueelle voi sijoittua esimerkiksi nykyistä suurempi päivittäistavarakauppa sekä muuta erikoiskauppaa.

Palveluita ja työpaikkatoimintoja on mahdollista sijoittaa myös Pikku-Syötteen alueelle. Tällä alueella aluevarustusten painopiste on kuitenkin vahvemmin matkailutoiminnoissa. Esimerkiksi RM-alueille on kuitenkin

mahdollista sijoittaa suoraan matkailuun liittyvien toimintojen lisäksi myös erilaisia palveluja. Ratkaisut tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Matkailukeskuksen tukitoiminnoille tarkoitettuja teollisuus- ja varastoalueita osoitetaan kolmeen sijaintiin Iso-Syötteen ydinalueen läheisyyteen. Syötekyläntien varteen sijoittuu kaksi PT-merkinnällä osoitettavaa yksityisten palveluiden ja teollisuuden aluetta hieman etäämmälle keskustatoimintojen alueesta. Koululle ja päiväkodille on osoitettu sijainti Iso-Syötteen keskuksen itäpuolelle. Kyseisen sijainnin läheisyydessä on vakituista asumista ja kulkuyhteydet hyvät eri puolille aluetta.

Palveluja ja työpaikkatoimintoja voi sijoittua myös yleiskaavassa osoitetuille kyläalueille (AT). Kyläalueet ovat rakenteeltaan sekoittuneita. Kyläalueista etenkin Syötekylän alueella on potentiaalia palvelujen kehittämisen näkökulmasta.

Poronhoito on alueella keskeinen elinkeino. Poronhoidon rakenteista alueelle sijoittuvat pyyntiaidat Romekan-kaalla ja Ahvenvaarassa osoitetaan poronhoidon kannalta erityisen tärkeinä osa-alueina.

C

Keskustatoimintojen alue.

Alue varataan pääasiassa Iso-Syötteen matkailukeskuksen matkailu- ja palvelutoiminnoille. Alueen suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota alueen viihtyisyyteen ja vetovoimaisuuteen sekä saavutettavuuteen eri kulkumuodoilla. Laajat pysäköintialueet tulee jakaa osiin ja maisemoida istutuksin.

PT

Yksityisten palveluiden ja teollisuuden alue.

Alue varataan yksityisille palveluille sekä pienimuotoiselle teollisuus- ja varastotoiminnalle. Alueen suunnittelussa on huomioitava uusien rakennusten sopivuus ympäristöönsä, palvelujen saavutettavuus, pysäköinnin järjestäminen sekä esteettömyys. Laajat pysäköintialueet tulee jakaa osiin ja maisemoida istutuksin.

PY

Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.

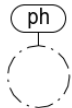
Alueelle voidaan sijoittaa koulu ja/tai päiväkot. Alueen suunnittelussa on huomioitava uusien rakennusten sopivuus ympäristöönsä, palvelujen saavutettavuus, pysäköinnin järjestäminen sekä esteettömyys.

TY

Teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.

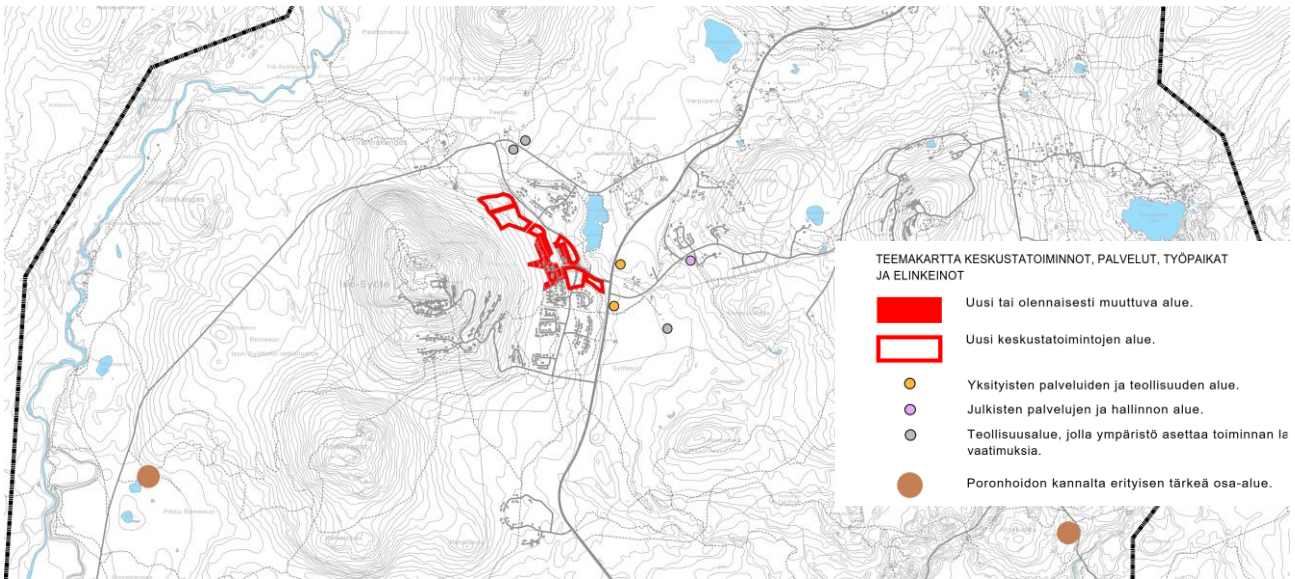
Alue varataan teollisuustoiminnalle ja siihen liittyvälle varastoinnille. Alueelle voidaan sijoittaa pääkäyttötarkoitusta palvelevia muita tiloja, kuten toimistoja terminaalitiloja. Asemakaavoituksessa tulee huolehtia alueen sopeuttamisesta lähiympäristöön ja maisemaan. Reunustava puusto tulee säilyttää näkösuojana.

ph

Poronhoidon kannalta erityisen tärkeä osa-alue.

Porojen pyyntiaita. Alueen suunnittelussa on turvattava poronhoidolle merkittävien rakenteiden säilyminen ja ympäristön rauhallisuus.

Kuva 56. Keskustatoimintojen, palveluiden ja työpaikkatoimintojen sekä elinkeinojen aluevaraukset. Palvelu- ja työpaikkatoimintoja voi sijoittaa myös useiden muiden aluevarausten alueelle.

Matkailutoiminnot ja loma-asuminen

Loma-asumista sijoittuu eri puolille aluetta. Painopisteinä ovat alueet Iso-Syötteeltä itään Pikku-Syötteelle ja etelään Riihikumpuun. Tiivistyviä alueita ovat erityisesti Iso-Syötteen ja Pikku-Syötteen väliset alueet, jotka on jo pääosin asemakaavoitettu, mutta eivät vielä rakentuneet. Iso-Syötteen ja Pikku-Syötteen alueita tiivistetään ja laajennetaan hyvillä sijainneilla. Kokonaan uusia loma-asuntoalueita osoitetaan Riihikumpuun sekä Pytkynharjun pohjoispuolelle. Uudet loma-asunto- ja matkailurakentamisen alueet sijoittuvat pääosin valmiin infrastruktuurin läheisyyteen lukuun ottamatta Teerivaaran luoteispuolelle osoitettua RM-1-aluetta, joka on osoitettu myös voimassa olevassa yleiskaavassa. Alueiden rajauksia on yleiskaavaratkaisussa tarkistettu kaavaluonnoksesta saadun palautteen sekä laadittujen selvitysten tulosten perusteella.

Suunnittelualueen reunamille sijoittuvien alueiden osalta kaavassa on pääosin osoitettu nykyisten asemakaavojen ja ranta-asemakaavojen mukaiset sekä toteutuneet loma-asuntotontit ja rakennuspaikat. Pärjänjokivarsi säilyy kaavaratkaisussa erämaahenkisenä jokena, jonka varrella on yksittäisiä loma-asuntoja. Alueen uudet rakennuspaikat on tarkoitus ratkaista ranta-asemakaavalla.

Loma-asuntoalueet on luokiteltu kolmeen luokkaan, joilla kullakin on omat kaavamääräyksensä. RA-1- ja RA-2-alueilla on sallittu myös ympärivuotinen asuminen, mikäli se soveltuu alueen muuhun maankäyttöön. Alueet on tarkoitettu rakennettaviksi melko tiiviiksi, sillä ne sijoittuvat alueen palveluihin nähden keskeisesti. RA-3-alueet sijoittuvat vähemmän keskeisille sijainneille ja ovat pääosin yksittäisiä rakennuspaikkoja. Ratkaisut tarkentuvat tältä osin yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja lupamenettelyissä.

Matkailupalveluiden alueen on jaettu kahteen luokkaan. Pääosa matkailupalveluiden alueista osoitetaan RM-merkinnällä. Muutama yksittäinen alue luonnon keskellä on osoitettu RM-1-merkinnällä, jonka määräys velvoittaa kiinnittämään erityistä huomiota luonnonympäristöön kohdistuvien kielteisten vaikutusten minimointiin ja tarpeettoman puun poiston välttämiseen. Näiden alueiden luonne poikkeaa muista, ja näissä tavoitellaan luonnonläheistä ympäristöä ja rakentamista. RM-1-alueet sijoittuvat Teerivaaran luoteispuolelle sekä Tolpanvaaran ja Kettumaan alueille.

Kaksi RM-aluetta on osoitettu reservialueina (Tolpanvaaran ja Jäkälälammen läheiset alueet). Alueiden toteutusedellytykset ja toteutustapa ratkaistaan yksityiskohtaisen suunnittelun yhteydessä.

RA-1

Loma-asuntoalue.

Alue varataan tiiviin loma-asumisen, virkistyksen sekä vähäisen palvelutoiminnan käyttöön. Alueen suunnittelussa on huomioitava uusien rakennusten sopivuus ympäristöönsä. Alueella on sallittu ympärivuotinen asuminen, mikäli se soveltuu alueen muuhun maankäyttöön.

RA-2

Loma-asuntoalue.

Alue varataan pääosin erillisille loma-asuntorakennuksille. Alueen suunnittelussa on huomioitava uusien rakennusten sopivuus ympäristöönsä. Alueella on sallittu ympärivuotinen asuminen, mikäli se soveltuu alueen muuhun maankäyttöön.

RA-3

Loma-asuntoalue.

Alue on tarkoitettu harvalle loma-asuntorakentamiselle, jolla sallitaan vain vähäinen, ympäristön huomioiva lisärakentaminen. Alue on alueidenkäyttölain 16 §:n mukaista suunnittelutarvealuetta. Rakentamisen edellytykset tutkitaan rakentamisluvan yhteydessä. Tarvittaessa alueelle voidaan laatia asemakaava.

RM

Matkailupalvelujen alue.

Alue varataan pääasiassa matkailutoiminnan, palvelujen, loma-asumisen ja virkistyksen käyttöön. Alueen suunnittelussa on huomioitava liikennejärjestelyjen toimivuus ja turvallisuus, esteettömyys, rakennusten ja rakennelmien sovittaminen maisemaan, luonnonympäristön laadun säilyminen ja vesihuollon järjestäminen.

RM-1

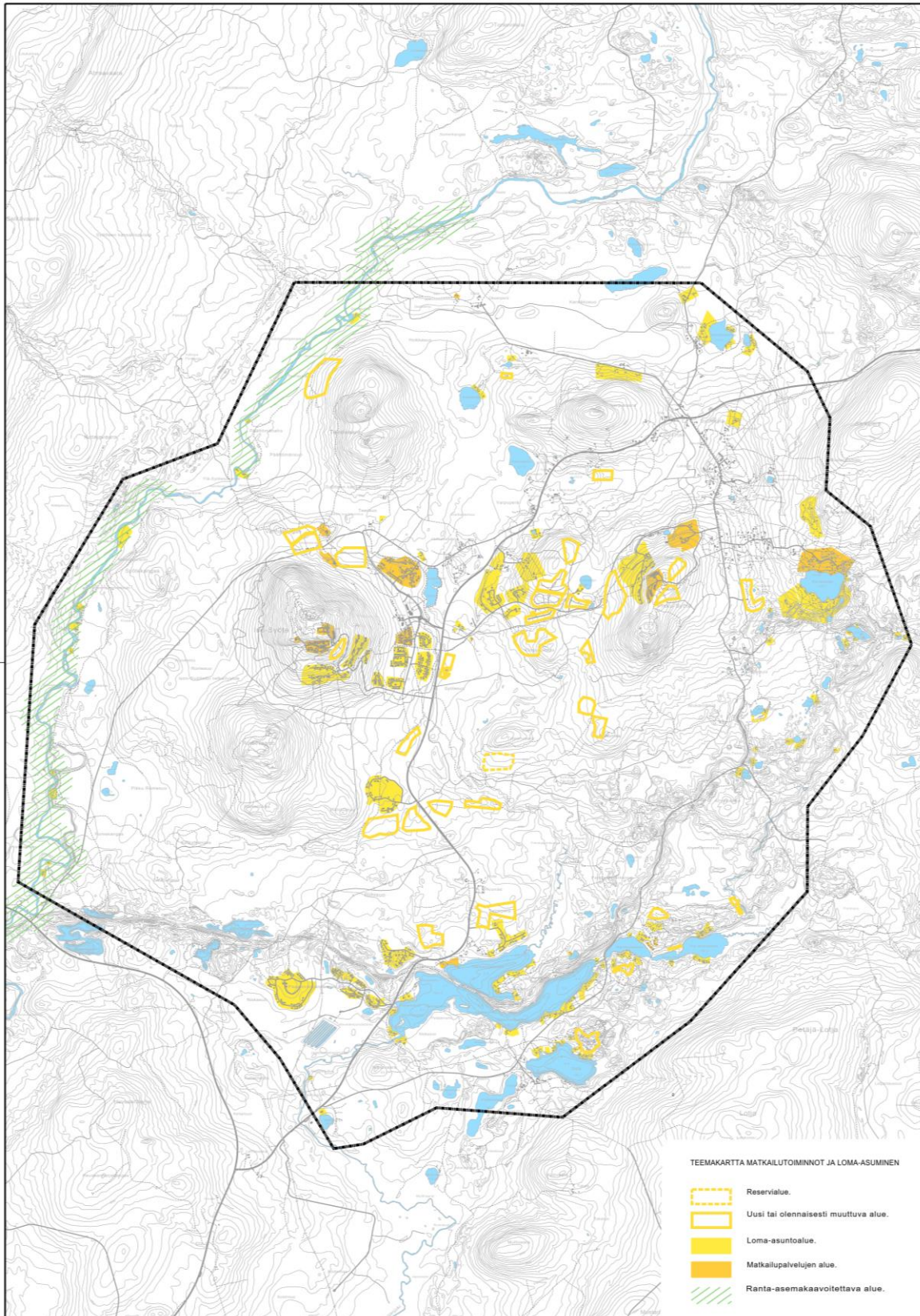
Matkailupalvelujen alue.

Alue varataan pääasiassa matkailutoiminnan, palvelujen, loma-asumisen ja virkistyksen käyttöön. Alueen suunnittelussa on huomioitava liikennejärjestelyjen toimivuus ja turvallisuus, esteettömyys, rakennusten ja rakennelmien sovittaminen maisemaan, luonnonympäristön laadun säilyminen ja vesihuollon järjestäminen. Yksityiskohtaisessa suunnittelussa ja toteutusvaiheessa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnonympäristöön kohdistuvien kielteisten vaikutusten minimointiin. Tarpeetonta puuston poistoa tulee välttää.

RA (ak)

Ranta-asemakaavoitettava alue.

Alue kaavoitetaan pääasiassa loma-asumisen järjestämiseksi ranta-alueelle. Ranta-alueen rakennuspaikkojen mitoitukset ja sijainti ratkaistaan ranta-asemakaavan laadinnan yhteydessä. Suunnittelussa tulee varmistaa, ettei Syötteen Natura-alueen suojelun perusteena oleville luonnonarvoille aiheudu merkittäviä kielteisiä vaikutuksia.

Kuva 57. Matkailutoimintojen ja loma-asumisen aluevaraukset.

Vakituinen asuminen

Kaavan vakituisen asumisen ratkaisuja määriteltäessä on huomioitu muun muassa olemassa oleva vakituinen asutus, nykyinen infrastruktuuri sekä sijainti suhteessa palveluihin.

Vakituisen asumisen painopiste on Syötteellä ollut Syötekylän ympäristössä, joka osoitetaan edelleen kyläalueena. Kyläalueita on myös Hulhavanahossa, Kelosyötteellä sekä Naamangassa. Kyläalueet tarjoavat monipuolisia asumismahdollisuuksia. Kyläalueet on jaettu kahteen luokkaan, AT ja AT-1, joista jälkimmäiset on osoitettu asemakaavoitettaviksi. Asemakaavoitettaviksi tarkoitetut alueet sijoittuvat yhdyskuntarakenteessa keskeisesti esimerkiksi Pikku-Syötteen ja Kelosyötteen väliin ja näillä alueilla on muita kyläalueita enemmän rakentamisen ohjaustarvetta. Kyläalueille joustavuutta ja monipuolisuutta tuo määräys, joka sallii asumisen lisäksi kylää tukevat harrastus- ja elinkeinotoiminnot kuten matkailun ja palvelut.

Viime vuosina vakituista asumista on rakentunut myös lähemmäksi Iso-Syötteen ydinaluetta. Kaavassa esitetään myös uutta vakituista asumista myös näille alueille, muun muassa Iso-Syötteen ja Pikku-Syötteen väliin.

Suuri osa alueista voidaan toteuttaa vakituisen ja vapaa-ajan asumisen seka-alueina tarkemmassa suunnittelussa. Esimerkiksi RA-1- ja RA-2-alueilla sallitaan myös ympärivuotinen asuminen, mikäli se soveltuu alueen muuhun maankäyttöön.

AP

Pientalovaltainen asuinalue.

Alue varataan pääasiassa asuinrakentamista varten. Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia julkisia ja yksityisiä lähipalveluita sekä pienimuotoisia liike-, palvelu- ja työtiloja. Alueen suunnittelussa on huomioitava uusien rakennusten sopivuus ympäristöönsä

AT

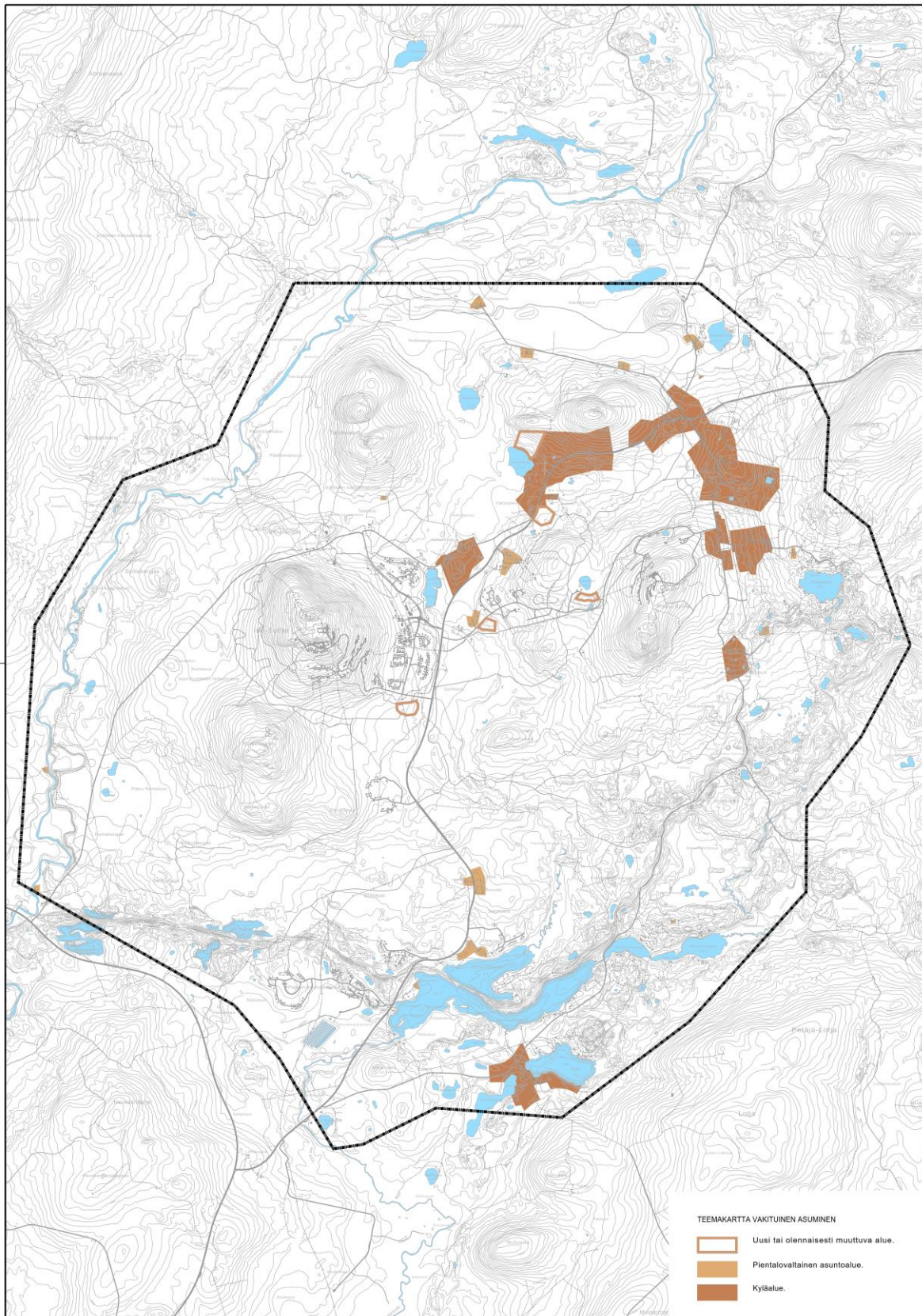
Kyläalue.

Alue varataan ensisijaisesti kyläasutukselle ja kylää tukeville harrastus- ja elinkeinotoiminnoille, kuten pienyritystoiminnoille, matkailulle ja palveluille. Uudisrakentaminen on sovitettava huolellisesti maisemaan ja kyläkuvaan. Alue on alueidenkäyttölain 16 §:n mukaista suunnittelutarvealuetta. Rakentamisen edellytykset tutkitaan rakentamisluvan yhteydessä. Tarvittaessa alueelle voidaan laatia asemakaava.

AT-1

Kyläalue.

Alue varataan ensisijaisesti kyläasutukselle ja kylää tukeville harrastus- ja elinkeinotoiminnoille, kuten pienyritystoiminnoille, matkailulle ja palveluille. Uudisrakentaminen on sovitettava huolellisesti maisemaan ja kyläkuvaan. Rakentaminen alueelle edellyttää asemakaavaa.

Kuva 58. Asumisen aluevaraukset. Kartalla osoitetut asuntoalueet sisältävät AT- ja AP-merkinnät.

Virkistys ja reitit

Syötteen alue on suosittua retkeilyaluetta kansallispuiston ja hiihtokeskuksen ansiosta. Syötteen kansallispuiston ja Iso-Syötteen retkeilyalueeseen kuuluvat alueet osoitetaan luonnonsuojelualueina (SL), joskin näillä alueilla on paljon reittiverkostoa ja virkistyskäyttöä. Syötteen virkistysmetsä on pääosin virkistysaluetta (V), itäosa osittain maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU).

Asutuksen ja matkailupalvelualueiden väliset ja läheiset viheralueet osoitetaan pääosin virkistysalueina (V). Näitä alueita on esimerkiksi Iso-Syötteen ja Pikku-Syötteen välisellä alueella, Pytkynharjussa, Teerivaaran ympäristössä sekä Pärjänjoen varressa. Teerivaaran ja Pärjänjoen V-alueet toimivat samalla suojavyöhykkeenä suojelualueelle ja kansallispuistolle.

Iso-Syötteen ja Pikku-Syötteen rinnealueet on osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelualueena (VU-1). Merkintä turvaa rinnetoimintojen kehittämisen. Iso-Syötteen tunturin pohjoisreunalle Pärjäntievarin alueen läheisyyteen on osoitettu uusi alue hiihtostadionille (VU-2). Alue sijoittuu nykyisen hiihtostadionin eteläpuolelle.

Alueen reittiverkosto on nykyisellään kattava. Kaavassa esitetään nykyinen reittiverkosto ulkoilureitteineen, moottorikelkkareitteineen, latuineen, pyöräilyreitteineen sekä vesiretkelyreitteineen. Uusia reittiyhteyksiä on moottorikelkkailijoille: yhteys Pytkynharjulle sekä Kovalammelle. Pikku-Syötteen eteläpuolisella alueella kehitetään lähireittejä ja erilaisia aktiviteetteja. Luontokeskuksen ja hiihtostadionin alueelle osoitetaan reittien yhteyksiä turvaamaan reittien jatkuvuus.

Alueelle sijoittuvia laavuja ja muita taukopaikkoja on osoitettu merkinnällä matkailu- ja virkistyskohde. Kaavassa on osoitettu nykyiset uimarannat. Pärjänjoki ja Naamanganjoki ovat vesiretkelyreittejä, jotka on osoitettu myös maakuntakaavassa. Naamankajärven ja Salmentakasen ympäristö osoitetaan vesistömatkailun kehittämisyöhykkeeksi.

V

Virkistysalue.

Matkailualueiden läheinen urheilu- ja virkistyspalvelualue Iso- ja Pikku-Syötteen, Pytkynharjun ja Pärjänjoen ympäristössä sekä pääosa Syötteen virkistysmetsästä. Alue varataan yleiseen virkistys- ja ulkoilukäyttöön. Alueella on erityisesti virkistystoiminnan kannalta huomioitavia luonnon ja maiseman arvoja. Alueelle voidaan sijoittaa virkistystoimintoja palvelevia rakennelmia. Laadukkaasti luonnonympäristön säilymiseen on kiinnitettävä huomiota. Eri liikuntamuotoja palvelevien reittien jatkuvuus tulee turvata. Alueella ei saa suorittaa maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ilman RakL 53 §:n mukaista maisematyölupaa. Poronhoidon rakennelmien sijoittaminen alueelle on sallittua, ellei yksityisen maanomistajan kanssa ole muuta sovittu.

VU-1

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.

Rinnetoimintojen alueet Iso- ja Pikku-Syötteellä. Aluetta käytetään ensisijaisesti lasketteluun ja lumettomana aikana kesäaktiviteetteihin, kuten maastopyöräilyyn. Alueelle saa toteuttaa käyttöä palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

VU-2

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.

Aluetta käytetään ensisijaisesti hiihtourheiluun. Hiihtoreittien jatkuvuus tulee turvata. Alueelle saa toteuttaa käyttöä palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Alueelle saa sijoittaa vähäisessä määrin myös matkailutoimintoihin liittyvää rakentamista.

M

Maa- ja metsätalousvaltainen alue

Alue varataan pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alue on alueidenkäyttölain 16 §:n mukaista suunnittelutarvealuetta. Suunnittelutarvevelvoite ei koske maa- ja metsätalouteen liittyvää rakentamista. Poronhoidon rakennelmien sijoittaminen alueelle on sallittua, ellei yksityisen maanomistajan kanssa ole muuta sovittu.

MT

Maatalousalue.

Alueella sallitaan maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen.

MU

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta.

Alue varataan maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä ulkoiluun. Alue on alueidenkäyttölain 16 §:n mukaista suunnittelutarvealuetta. Suunnittelutarvevelvoite ei koske maa- ja metsätalouteen liittyvää rakentamista. Poronhoidon rakennelmien sijoittaminen alueelle on sallittua, ellei yksityisen maanomistajan kanssa ole muuta sovittu.

MY

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.

Alue varataan maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella on maisema- tai muita ympäristöarvoja, jotka tulee säilyttää. Alue on alueidenkäyttölain 16 §:n mukaista suunnittelutarvealuetta.

SL

Luonnonsuojelualue.

Luonnonsuojelulain nojalla perustettu tai perustettava luonnonsuojelualue. Alueelle ei saa rakentaa tai suorittaa muita luonnontilaa muuttavia toimenpiteitä (Suojelumääräys AKL 41.2 §.) Alueella saa suorittaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi rauhoituspäätösten mukaisesti.

Merkinnällä osoitetaan valtionmaiden ja yksityisten maiden luonnonsuojelualueet, Syötteen kansallispuisto ja Iso-Syötteen retkeilyalue. SL-1-merkinnällä osoitetaan ne alueet, jotka kuuluvat vanhojen metsien suojeluohjelmaan.

SL-1

Luonnonsuojelualue.

Vanhojen metsien suojeluohjelma-alue.

Virkistys- ja matkailukohde.

Alueelle saa rakentaa rakennuksia ja rakennelmia ulkoilua, luonnossa liikkumista ja leikkiä varten.

Iso-Syötteen huipulla olevat virkistys- ja matkailukohteet sijoittuvat lähellä Natura-aluetta, joten ne osoitetaan eri merkinnällä. Alueelle saa rakentaa pienimuotoisia rakennuksia ja rakennelmia ulkoilua, luonnossa liikkumista ja leikkiä varten. Toiminnot tulee suunnitella ja rajata siten, ettei Natura-alueen suojeluperusteille aiheudu merkittäviä kielteisiä vaikutuksia. Toimintoja ei tule laajentaa läheisen silikaattikallion alueelle.

Uimaranta tai -paikka.

Alueelle saa rakentaa käyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia sekä pysäköintin.

Ulkoilureitti.

Ulkoilureitin yhteystarve, linjaus ohjeellinen.

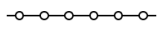
Moottorikelkkareitti.

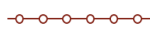
Moottorikelkkareitin yhteystarve, linjaus ohjeellinen.

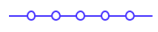
Latu.

Maastopyöräilyreitti.

Talvipyöräilyreitti.

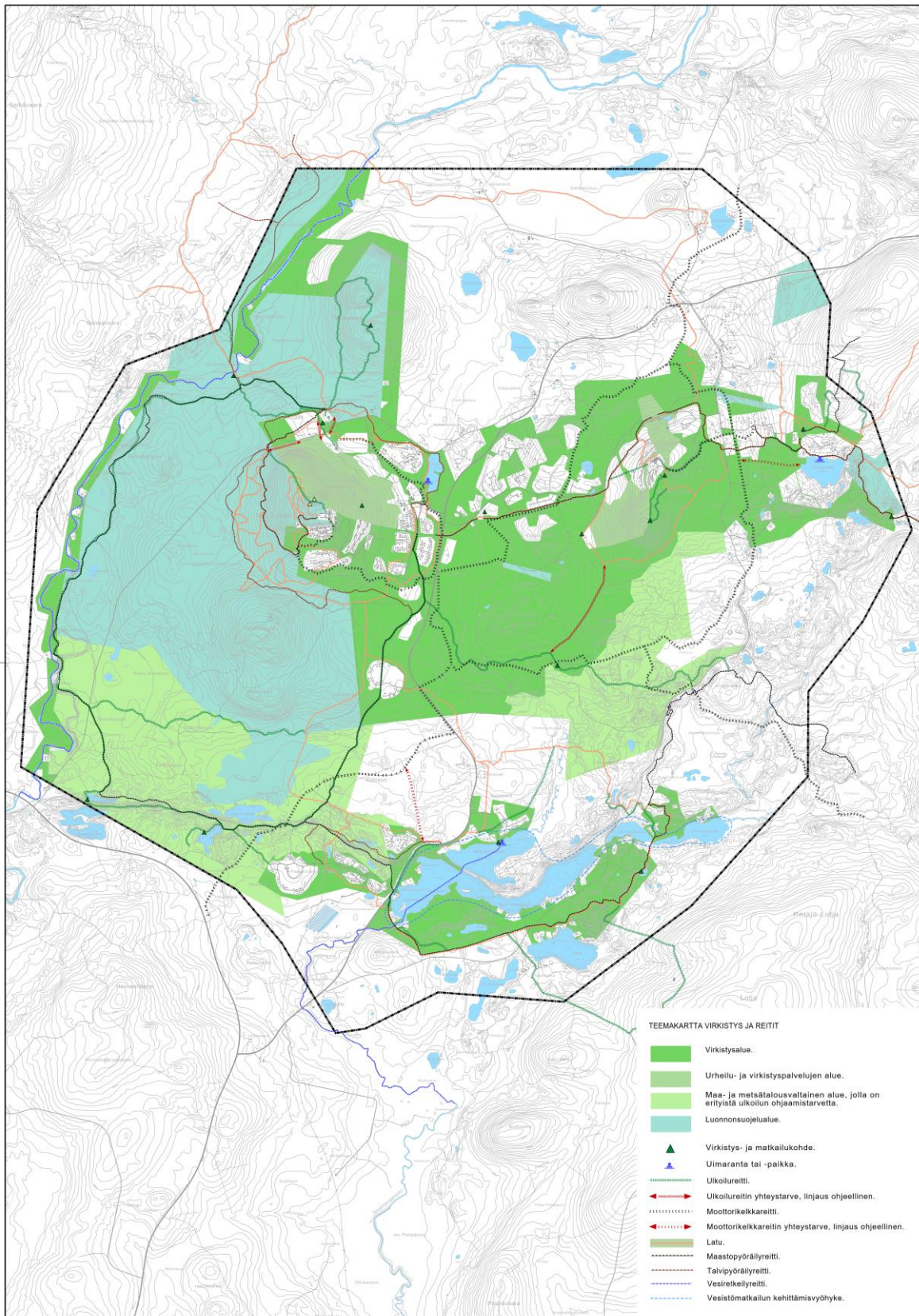
Vesiretkeilyreitti.

Vesiretkeilyn olosuhteet tulee turvata yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Vesistömatkailun kehittämisvyöhyke.

Alueella kehitetään vesistöön liittyvää matkailu- ja virkistystoimintaa.

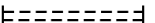
Kuva 59. Virkistystoiminnot ja reitit. Kartalle ei ole esitetty maa- ja metsätalousvaltaista aluetta eikä maatalousaluetta.

Liikenne, yhdyskuntatekniikka ja energia

Liikenteellinen ratkaisu pohjautuu pääosin olemassa olevaan verkkoon sekä Syötteen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan. Kaavakartalla on esitetty nykyiset tärkeimmät pysäköintialueet huomioiden pysäköintiin liittyvät kehittämistarpeet. Uusina tieyhteyksinä osoitetaan uusille rakentamisalueille johtavat yhteydet.

Tärkeänä kehityskohteenä alueella ovat kävelyn ja pyöräilyn yhteydet. Tärkeimmät uudet yhteydet ovat Iso-Syötteeltä Pikku-Syötteelle sekä Iso-Syötteeltä Riihikumpuun. Riihikummusta reitti jatkuu Pytkynharjulle saakka monitoimiuraa pitkin. Iso-Syötteen ydinalueelta Pärjäntievarille ja luontokeskukselle päin osoitetaan kevyen liikenteen kehittämiskäytävä, jolla tavoitellaan korkeatasoista ja viihtyisää kävely-ympäristöä. Kevyen liikenteen yhteystarpeena osoitetaan Syötekyläntien varsi Iso-Syötteeltä Syötekylään. Yhteys on toivottu ja todettu tarpeelliseksi, joskin muut esitetyt yhteydet asetetaan toteuttamisjärjestyksessä etusijalle.

Joukkoliikennettä kehitetään etenkin Iso-Syötteen ala-aseman, Pärjäntievarin, Pikku-Syötteen ja Iso-Syötteen huipun välillä. Reitille on merkitty joukkoliikenteen kehittämiskäytävä.

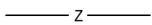
- Seututie.
- Kokoojatie.
- Uusi kokoojatie, linjaus ohjeellinen.
- Tieliikenteen yhteystarve, sijainti ohjeellinen
- Kehitettävä liittymäalue.
Merkinnällä osoitetaan Syötteen pääliittymä Syötekyläntien, Syötetien ja Välihuikosen risteyksessä. Liittymäjärjestelyjen tarvitsema tila tarkentuu tie- tai katusuunnittelussa tai asemakaavoitettaessa.
- Jalankulun ja pyöräilyn reitti.
- Jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve, sijainti ohjeellinen.
- Jalankulun ja pyöräilyn kehittämiskäytävä.
Yhteyttä kehitetään laadukkaana kävelypainotteisena yhteytenä. Myös pienimuotoinen joukkoliikenne voi hyödyntää käytävää. Kehittämiskäytävän suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota liikennejärjestelyjen toimivuuteen ja turvallisuuteen, ympäristön laadukkuuteen ja esteettömyyteen sekä ympäröivien rakennusten ja käytävän yhteensovittamiseen.
- Joukkoliikenteen kehittämiskäytävä.
Mahdollistetaan laadukas joukkoliikennedyhteys käytävässä. Käytävää koskevien kehittämistoimien yhteydessä tulee varmistaa joukkoliikenteen toimintaedellytysten säilyminen ja parantaminen.
- Hissi.
Iso-Syötteen tuoli-hissi palvelee laskettelua, rinnetoimintoja kuin muutakin liikkumista.
- Yleinen pysäköintialue.
Pysäköintialue tulee jakaa osiin, porrastaa maaston mukaan ja maisemoida istutuksin.
- Yleinen pysäköintialue.

Iso-Syötteen ala-aseman pysäköinti sijoittuu tiivistyvällä alueelle ja se osoitetaan LP-1-merkinällä. Pysäköintialue toteutetaan ensisijaisesti rakenteellisena pysäköintinä, kuten kansiratkaisuna. Asemakaavoituksessa ja muussa tarkemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikennelähtöisten toimivuuteen ja turvallisuuteen, esteettömyyteen sekä alueen ja ympäröivän rakennuskannan väliseen suhteeseen.

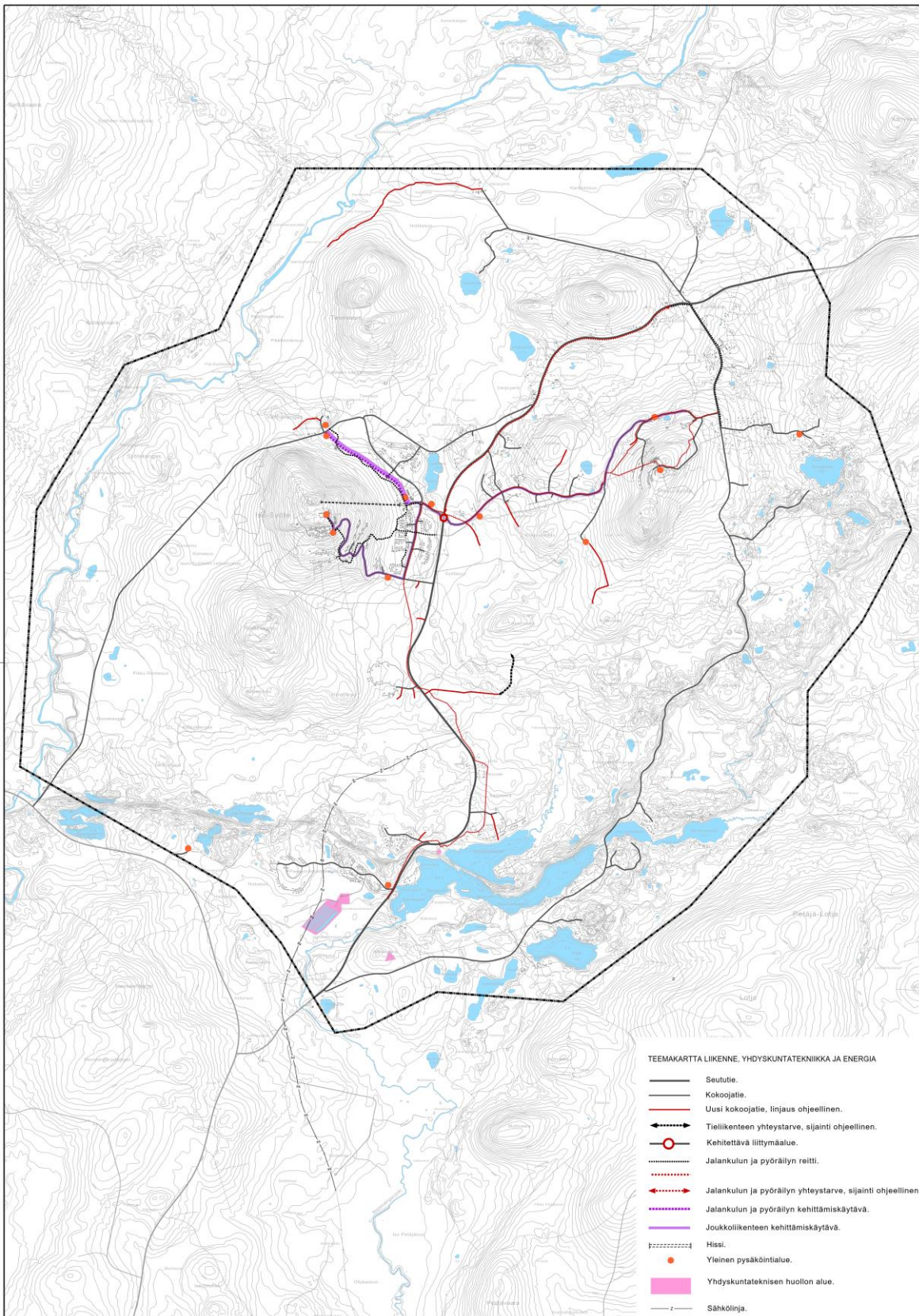

Yhdyskuntateknisen huollon alue.

Suunnittelussa on huomioitava alueiden käytöstä aiheutuva liikenne.

Sähkölinja.

Kuva 60. Liikenneverkko ja energiantuotanto.

Häiriöt ja suoja-alueet

Kaavakartalla on esitetty alueen läpi kulkevan maantien 862 eli Syötekyläntien teoreettinen 55 dB-melualue. Melualue ulottuu 80 km/h -nopeusrajoitusalueella 28 metrin etäisyydelle tien keskilinjasta ja 60 km/h rajoitusalueella 14 metrin etäisyydellä keskilinjasta. 60 km/h rajoitusalue on Iso-Syötteen kohdalla Isosyötteentien ja Syötetien risteysten välisellä alueella sekä pohjoisessa Syötekylän ympäristössä.

Kaavakartalla esitetään nykyiset maa-aineistenottoalueet Pikkukylässä ja Niskavaarassa. Kaavakartalla on osoitettu tiedossa olevat mahdollisesti pilaantuneen maan kohteet.

Etenkin Naamankajärven alueella on joitakin alavia paikkoja, joissa voi esiintyä tulvaa. Tulva-alttiita ovat erityisesti Naamankaojan ja Säkkinenjoen suut. Yleiskaavaratkaisussa on määritelty tulva-alttiille vesistöille suuntaa antavat tulva-alueet. Alinta rakentamiskorkeutta ei ole määritetty. Suuntaa antavana alimpana rakentamiskorkeutena voidaan pitää suurinta havaittua vedenkorkeutta + 1 metri tai muulla tavoin saatua suurinta vedenkorkeutta + 1 metri. Tarkemmassa kaavasunnittelussa ja suunnittelutarveratkaisussa tulee pyytää lausunto tulvariskienhallinnasta vastaavalta viranomaiselta. Naamankajärven, Ala-Huuhkasen ja Ylä-Huuhkasen ympäristöön on määritetty suuntaa antava tulva-alue perustuen maastomallin korkeuteen, johon on lisätty 1 metri.

Alueen länsireunalla virtaavalla Pärjänjoella ei ole hydrologisia havaintoasemia, joten joen suuntaa antava tulva-alue on määritelty hyödyntäen läheisen Livojoen Hanhikosken hydrologisen mittausaseman tietoja keskiveden korkeuden arvioinnissa. Tulva-alue on määritelty MML:n KM2 korkeusmalliaineistoa lisäämällä siihen 1 metri. Ajankohtana on käytetty korkeusmalliaineiston päivittämisajankohtaa 2.7.2018, jolloin vedenkorkeus on ollut lähellä pitkän ajan keskiarvoa.

Maa-ainesten ottoalue.

Mahdollisesti pilaantuneen maa-alueen kohde.

Kohdmerkinnällä on osoitettu mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet, joilla maaperän pilaantuneisuus ja puhdistamistarve on selvitettävä ja tarvittaessa puhdistettava ennen alueeseen kohdistuvia toimenpiteitä.

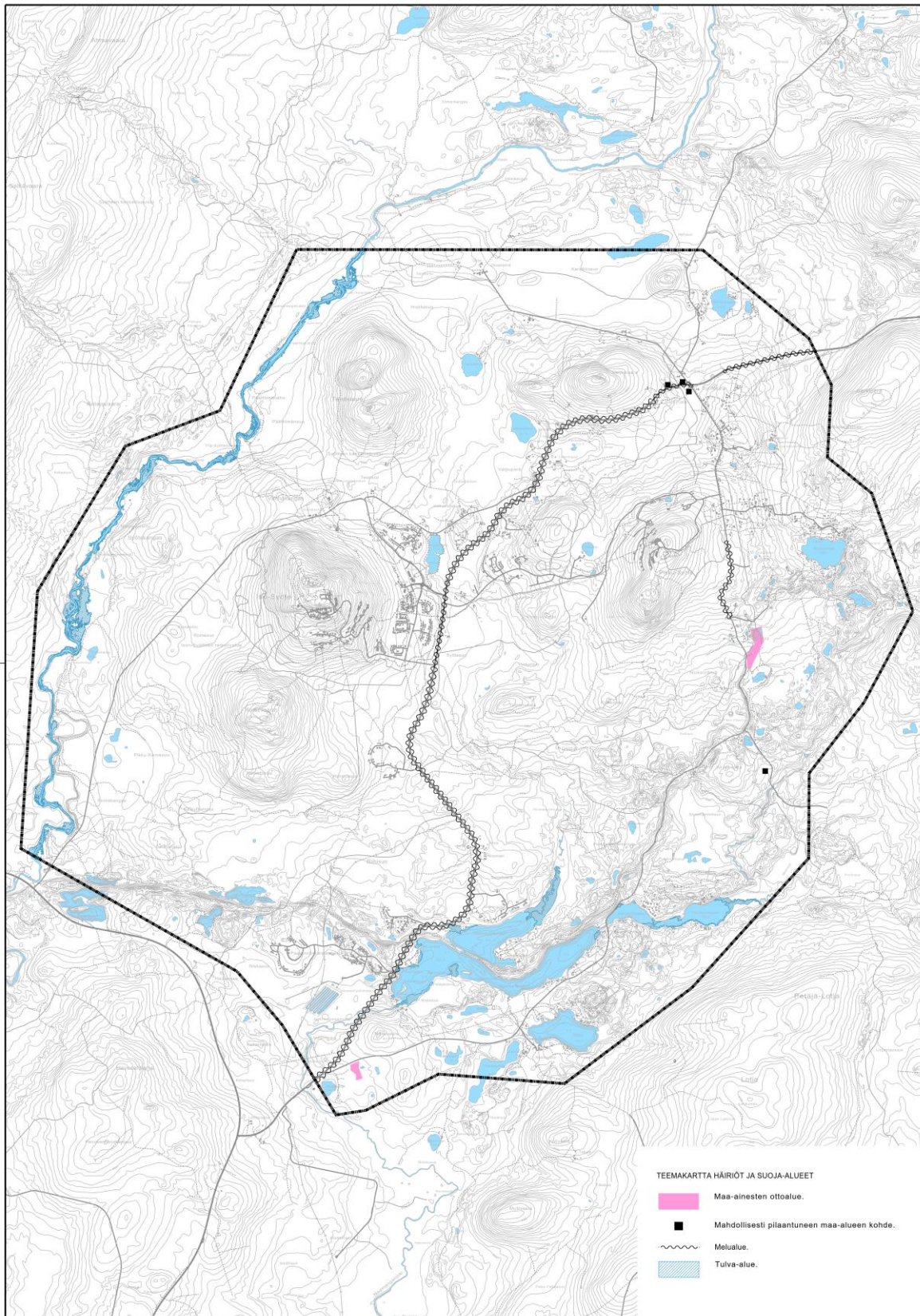
Melualue.

Teoreettinen tieliikenteen päivämelualue 55 dB.

Tulva-alue.

Maankäytössä on huomioitava merkinnällä osoitettu suuntaa antava tulva-alue. Tarkemmassa suunnittelussa tulee pyytää lausunto tulvariskienhallinnasta vastaavalta viranomaiselta.

Kuva 61. Häiriöt ja suoja-alueet.

Luonto ja luonnonsuojelu

Laajat alueet suunnittelualueesta kuuluvat Natura-verkostoon. Tärkeimpiä ekologisia yhteyksiä on merkitty luontoselvityksiin perustuen suojelualueiden ja laajojen yhtenäisten metsäalueiden välille. Tärkein huomioitava ekologinen yhteys on Riihikummun pohjoispuolella oleva itä-länsisuuntainen yhteys, joka yhdistää Syötteen ja Maaselän Natura-alueita. Yhteys on tärkeä muun muassa liito-oravalle, minkä vuoksi ekologisen yhteyden ja Syötekyläntien risteäminen on osoitettu liito-oravan kannalta tärkeäksi yhteysalueeksi, jossa tulee säilyttää mahdollisimman paljon puustoa.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet ja kohteet on luokiteltu Luopas-oppaan arvo-luokittain luo-merkinnöillä ja jokaiselle merkinnälle on annettu omat määräyksensä. Luo-1.1-merkinnällä osoitetaan vesilain 2. luvun 11 §:n mukaiset luontotyytit ja luo-1.2-merkinnällä 3. luvun 2 §:n mukaiset luontotyytit. Luo-1.3-merkintä osoittaa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat. Arvoluokan 2 kohteista osoitetaan luo-2.1-merkinnällä liito-oravan elinympäristö ja luo-2.2-merkinnällä lepakoiden ravinnonhankinta-alueet. Arvoluokan 3 kohteista merkinnällä luo-3.1 osoitetaan monimuotoisuutta turvaavat luontotyyppi- ja lajiesiintymät ja luo-3.2:llä linnustollisesti arvokkaat alueet. Monimuotoisuutta tukevien kohteiden arvoluokasta 4 osoitetaan luo-4.1-merkinnällä luontotyyppi- ja lajiesiintymät ja luo-4.2-merkinnällä linnustollisesti arvokkaat alueet.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet/kohteet on listattu taulukkoon aiempana kaava-selostuksessa kohdassa 3.1.7.

Arvokkaat kallioalueet Iso-Syötteellä, Pikku-Syötteellä ja Teerivaarassa osoitetaan ge-1-merkinnällä. Yleis-kaava-alueen eteläosassa sijaitseva arvokas harjuaalue osoitetaan ge-2-merkinnällä.

SL

Luonnonsuojelualue.

Luonnonsuojelulain nojalla perustettu tai perustettava luonnonsuojelualue. Alueelle ei saa rakentaa tai suorittaa muita luonnontilaa muuttavia toimenpiteitä (Suojelumääräys AKL 41.2 §.) Alueella saa suorittaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi rauhoitus päätösten mukaisesti.

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelualueet, Syötteen kansallispuisto ja Iso-Syötteen retkeily-alue. SL-1-merkinnällä osoitetaan ne alueet, jotka kuuluvat vanhojen metsien suojeluohjelmaan.

ge-1

Valtakunnallisesti arvokas kallioalue.

Alueen erityispiirteitä haitallisesti muuttavat toimenpiteet ovat kiellettyjä.

ge-2

Arvokas harjuaalue.

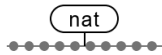
Alue kuuluu harjajensuojeluohjelmaan. Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei maisemakuvaa turmella, luonnon merkittäviä kauneusarvoja, erikoisia luonnonesiintymiä tai muinaisjäännöksiä tuhota eikä luonnonoloissa aiheuteta huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia.

pv

Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue, johon voi sisältyä myös pohjavedestä suoraan riippuvaisia pintavesi- tai maaekosysteemejä.

Pohjavesialueilla tapahtuvaa rakentamista ja muita toimintoja rajoittavat pohjaveden pilaamis-kielto (YSL §17) ja pohjaveden muuttamiskielto (vesilain 3. luvun 2§). Alueella ei sallita

pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia rakennustoimenpiteitä tai toimintoja. Alueelle ei saa sijoittaa sellaista teollisuutta tai muuta siihen verrattavaa toimintaa, joka valmistaa, varastoi tai käyttää toiminnassaan pohjavettä vaarantavia kemikaaleja tai muita aineita. Pohjaveden laatuun tai määrään vaikuttavista toimenpiteistä on tarvittaessa pyydettävä Lupa- ja valvontaviraston lausunto. Jätevesien imeyttäminen tai muu päästäminen maahan on kielletty. Maalämpöjärjestelmistä tulee pyytää Lupa- ja valvontaviraston lausunto. Asemakaavassa on annettava pohjaveden laadun ja määrän turvaamiseksi tarpeelliset määräykset. Yksityiskohtaisemman suunnittelun tulee perustua riittäviin maaperä- ja pohjavesiselvityksiin.

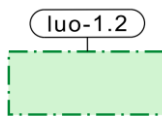
Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue.

Natura-alueen käyttö on suunniteltava siten, että suojelun perusteena olevia luonnonarvoja (luontotyytit ja lajit) ei saa merkittävästi heikentää (luonnonsuojelulain 34 §). Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue tai kohde.

Alueella sijaitsee vesilain 2. luvun 11 §:n tai 3. luvun 2 §:n mukaisia luontotyypppejä. Aluetta ei saa muuttaa niin, että sen luonnontila heikentyy. Aluetta ja sen lähiympäristöä koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä ympäristöviranomaisen lausunto. Numerointi viittaa kaavaselostuksen luetteloon.

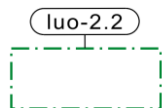
Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue tai kohde.

Luonnonsuojelulain 78 §:n perusteella suojellun ja EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin (liito-orava) ydinalue (sisältää lisääntymis- ja levähdyspaikan), jonka hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Numerointi viittaa kaavaselostuksen luetteloon.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue tai kohde.

Alue on liito-oravan (EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) laji) elinympäristö. Olemassa olevaa puustoa tulee säilyttää mahdollisimman paljon. Numerointi viittaa kaavaselostuksen luetteloon.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue tai kohde.

Alue on lepakoille (EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) laji) tärkeä ravinnonhankinta-alue, jonka ominaispiirteiden, kuten puuston tarjoaman suojan ja valaistusolosuhteiden säilyttämiseen tulee kiinnittää huomiota yksityiskohtaisessa suunnittelussa. Numerointi viittaa kaavaselostuksen luetteloon.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue tai kohde.

Monimuotoisuutta turvaava kohde. Kohteella esiintyy paikallisesti arvokkaita luontotyyppi- ja lajiesiintymiä. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on pyrittävä huomioimaan osa-alueen luontoarvot. Numerointi viittaa kaavaselostuksen luetteloon.

luo-3.2

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue tai kohde.

Linnustollisesti arvokas alue (monimuotoisuutta turvaava kohde). Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on pyrittävä huomioimaan osa-alueen linnustoarvot. Olemassa olevaa puustoa tulee säilyttää mahdollisimman paljon. Numerointi viittaa kaavaselostuksen luetteloon.

luo-4.1

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue tai kohde.

Monimuotoisuutta tukeva kohde. Kohteella esiintyy yksittäisiä huomionarvoisia, pienipiirteisiä luonnonarvoja. Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on pyrittävä huomioimaan osa-alueen luontoarvot. Numerointi viittaa kaavaselostuksen luetteloon.

luo-4.2

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue tai kohde.

Linnustollisesti arvokas alue (monimuotoisuutta tukeva kohde). Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on pyrittävä huomioimaan osa-alueen linnustoarvot. Olemassa olevaa puustoa tulee säilyttää mahdollisimman paljon. Numerointi viittaa kaavaselostuksen luetteloon.

luo-4.3

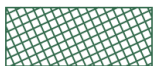
Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue tai kohde.

Mahdollinen arvokas luontokohde. Ennen alueen luonnonolosuhteita muuttavaa maankäyttöä tulee selvittää viitasammakon esiintyminen alueella. Numerointi viittaa kaavaselostuksen luetteloon.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä kohde.

Lapinleikin kasvupaikka, joka on rauhoitettu luonnonsuojelulain 74 §:n perusteella. Kasvupaikka tulee jättää maanmuokkauksen, voimakkaiden hakkuiden ja muiden maankäytön muutosten ulkopuolelle.

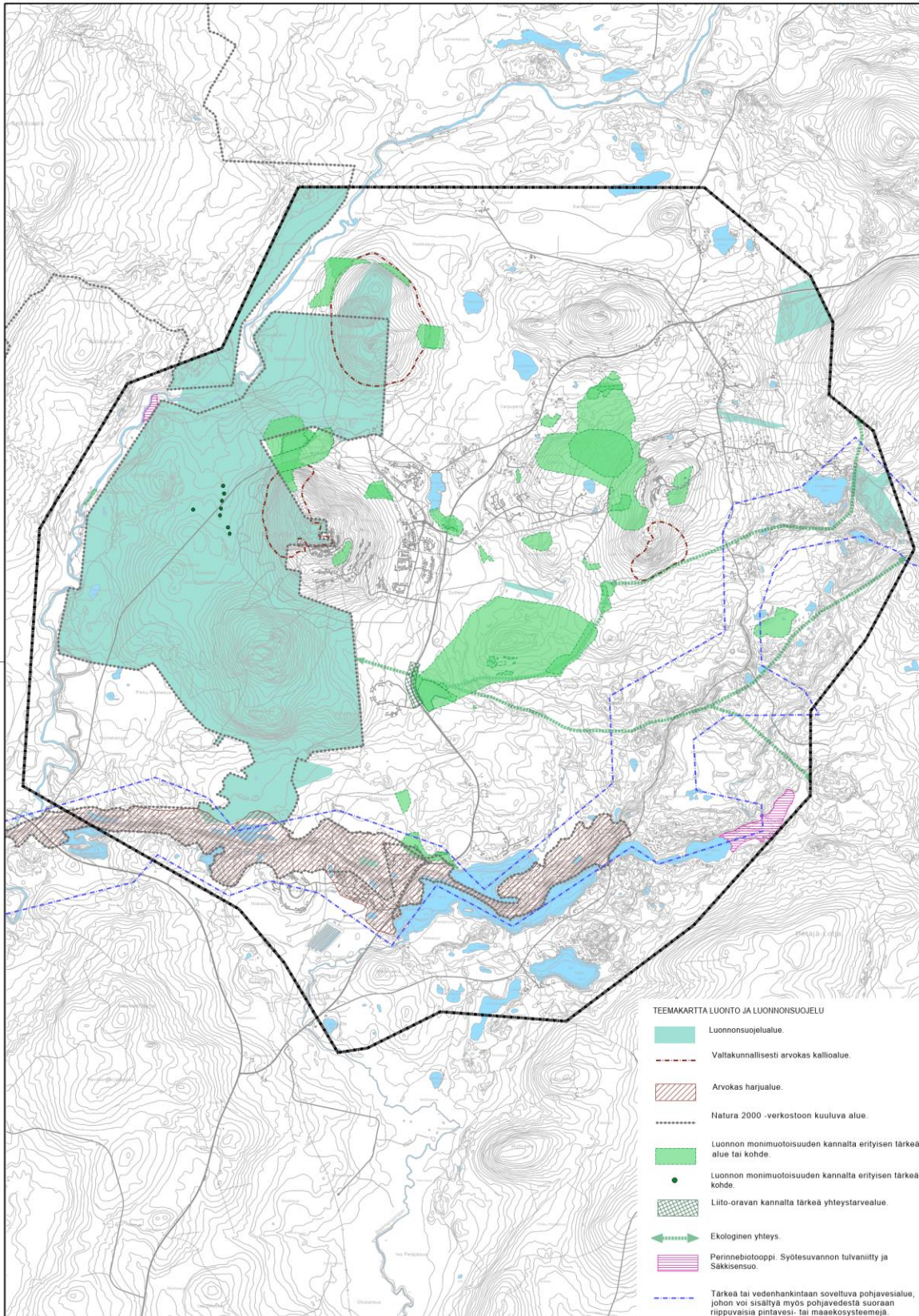
Liito-oravan kannalta tärkeä yhteystarvealue.

Yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulee varmistaa liito-oravalle soveltuva kulkuyhteys liikenneväylien kohdalle. Alueelle tulee säilyttää mahdollisimman paljon puustoa.

Ekologinen yhteys.

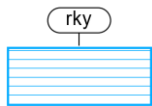
Viheryhteys toimii virkistysyhteytenä ja ekologisena käytävänä. Merkinnällä osoitetun yhteyden sijainti tarkentuu rakennettujen alueiden läheisyydessä asemakaavoituksessa ja muussa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Tavoitteena on säilyttää puustoinen alue mahdollisimman leveänä.

Kuva 62. Luontoa ja luonnonsuojelua koskevat kaavamerkinnot.

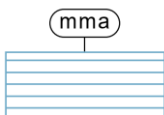
Maisema ja kulttuuriympäristöt

Kaavakartalla on osoitettu alueelle sijoittuva valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö Naaman-
gan kylä sekä maakunnallisesti arvokas maisema-alue (Syötteen maisematie). Arvokkaat kulttuurihistorialliset
kohteet perustuvat rakennusinventointiin ja ne on luokiteltu valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti
merkittäviin. Alueen kiinteät muinaisjäännökset on selvitetty arkeologisen inventoinnin yhteydessä.

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY).

Naamangan kylä. Valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteet
tulee säilyttää. Alueella tapahtuva rakentaminen, ympäristöhoito ja muu maankäyttö tulee so-
peuttaa alueen maisemallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueelle
ominaisia piirteitä, maisematilaa ja näkymiä ei saa rikkoa. Rakentamisessa tulee suosia alueen
perinteistä rakentamistapaa ja sille ominaisia rakennusmateriaaleja ja värejä. Ennen ympäris-
töä muuttaviin toimenpiteisiin tai merkittäviin rakennushankkeisiin ryhtymistä tulee museoviran-
omaisille varata tilaisuus lausunnon antamiseen. Alueella ei saa suorittaa maisemaa muuttavaa
toimenpidettä ilman RakL 53 §:n mukaista maisematyölupaa.

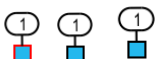
Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeä alue.

Syötteen maisematie. Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja muussa maankäytössä tulee
huomioida vaikutukset arvokkaaseen maisemaan. Alueen suunnittelussa tulee kiinnittää eri-
tyistä huomiota alueelta avautuvien näkymien säilyttämiseen.

Muinaismuistolain (295/63) rauhoittama kiinteä muinaisjäännöskohde tai -alue.

Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen tai muu siihen kajoaminen on muinaismuisto-
lain nojalla kielletty. Kohdetta ja sen lähialuetta koskevista maankäyttösuunnitelmista on ppy-
dettävä alueellisen vastuumuseon lausunto.

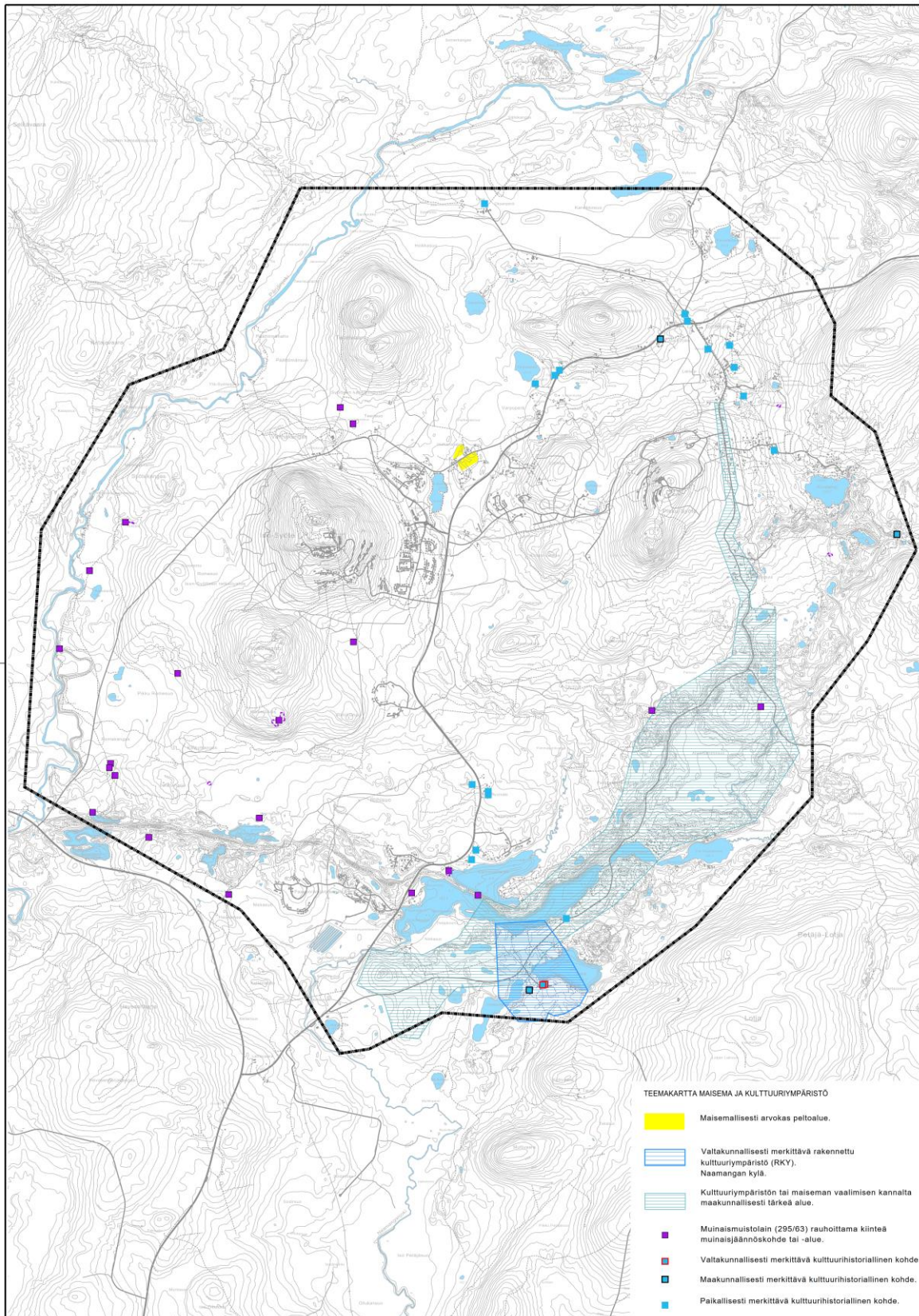
Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde.

Kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita ja niiden ympäristöä tulee hoitaa siten, että niiden
arvo säilyy. Ulkoasua tai pihapiiriä muuttavia toimenpiteitä suunniteltaessa tulee pyytää museo-
viranomaisen lausunto. Julkisivukorjauksessa on suositeltavaa käyttää alkuperäisiä tai niitä
vastaavia materiaaleja ja rakennusosia. Kohteen purkaminen edellyttää RakL 55 §:n mukaista
purkamislupaa.

MA

Maisemallisesti arvokas peltoalue.

Alueen säilyminen avoimina ja viljelyskäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää. Alueella
on sallittua vain maatalouteen liittyvä rakentaminen. Maatalouteen liittyvä rakentaminen on si-
joitettava siten, että rakennukset eivät sulje avoimia näkymiä.

Kuva 63. Maisemaa ja kulttuuriympäristöä koskevat kaavamerkinnot.

7.2.3 Kaavamääräykset

Kaavassa on annettu seuraavat yleiskaavamääräykset:

1. Yleiskaava on alueidenkäyttölain 42 §:n mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava.
2. Rakennettavaksi osoitetut alueet on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi, ellei aluetta koskevassa kaavamääräyksessä ole toisin määrätty.
3. Rantavyöhykkeen leveys on 100 metriä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta mitattuna, ellei muu etäisyys ole alueen ominaispiirteet huomioiden perusteltu. Rantavyöhykkeellä on voimassa alueidenkäyttölain 72 §:n mukainen suunnittelutarve.
4. Pää tavoitteena on täydentää ja tiivistää jo käyttöön otettuja alueita kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta eheyttämällä ja olemassa olevaa infrastruktuuria hyödyntämällä. Asemakaavaa laadittaessa tulee alueen omaleimaisuus ja topografia ottaa suunnittelun lähtökohdiksi. Alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen. Rakennusten sijoittamiseen rakennuspaikalla tulee kiinnittää erityistä huomiota. Uudet rakennukset tulee toteuttaa koon, muodon, materiaalien ja värityksen osalta siten, että ne sopivat sijainnista riippuen ympäröivään lähimaisemaan, tunturin kaukomaisemaan tai taajamakuvaan. Olemassa olevan puuston säilyttämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.
5. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja muussa maankäytön suunnittelussa on varauduttava sään ääri-ilmiöihin ja muihin ilmastomuutoksen vaikutuksiin.
6. Ranta-alueelle tai alueen läheisyyteen rakennettaessa tulee ottaa huomioon mahdollinen rannan sortuma- ja vyörymärisi.
7. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien toimivuuteen ja esteettömyyteen.
8. Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa ja aluevarauksissa tulee huomioida hulevesien hallinta ja käsittely. Rakentamisessa sekä maa- ja metsätaloudessa tulee huolehtia riittävistä vesien suojelullisista toimenpiteistä.
9. Virkistysalueverkon suunnittelussa ja toteutuksessa tulee pyrkiä katkeamattomiin yhteyksiin ja otta- maan monipuolisesti huomioon eri virkistystoiminnot ja reittitarpeet, alueellisia virkistyspalveluja tarjoavien yritysten tarpeet mukaan lukien.
10. Uusille rakennuspaikoille tulee johtaa tonttitiet ensisijaisesti olemassa olevien pääsysteiden ja maan- tieliittymien kautta. Yleisten teiden varsilla tarvittavat liittymäluvat tai liittymän käyttötarkoituksen muu- tokset tulee hakea ennen rakentamisluvan myöntämistä. Uusia teitä ja katuja rakennettaessa tulee kiinnittää erityisesti huomiota siihen, ettei niiden rakentamisesta aiheudu merkittäviä maisemallisia vaurioita.
11. Tarkemmassa suunnittelussa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poron- hoitoalueelle rakennettaessa on huomioitava poronhoitolain 3 §:n takaama porojen vapaa laidunnus- oikeus.

7.2.4 Muutos nykytilanteeseen

Kaavaratkaisun runko pohjautuu toteutuneeseen tilanteeseen ja voimassa olevaan yleiskaavaan. Voimassa olevaan keskeiselle alueelle sijoittuvaan yleiskaavaan verrattuna alueelle on osoitettu yksittäisiä uusia alueita, mutta joiltain osin aluevarauksia on myös supistettu etenkin nykyisen kaavan reservialueiden osalta. Valtaosa aluevarauksista perustuu voimassa olevaan yleiskaavaan, mutta niiden merkintää ja rajausta on tarkistettu.

Kaavaratkaisu tiivistää rakennetta keskeisellä alueella. Painopiste on Iso-Syötteen keskuksessa, mutta aluetta kehitetään kuitenkin kokonaisuutena. Tietyltä osin kaavaratkaisu myös laajentaa yhdyskuntarakennetta nyky- tilanteeseen verrattuna.

Osalla alueesta ei ole nykytilanteessa oikeusvaikutteista yleiskaavaa.

7.2.5 Valtakunnalliset ja seudulliset intressit

Taulukko 6. Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen	Tavoitteen toteutuminen
<i>Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyvin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittäväälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.</i> <i>Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.</i> <i>Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.</i> <i>Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.</i>	Yleiskaavaratkaisu mahdollistaa Syötteen alueen kestävä kehittymisen. Kaavaratkaisuilla on toteutuessaan merkittävä vaikutus koko Pudasjärven ja seutukunnan elinvoimaan. Kaava tukee yritystoiminnan kehittämistä alueella mahdollistaen myös toimivan kilpailun. Kaavaratkaisu pohjaa pääosin olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen. Kaavaratkaisu mahdollista etenkin Iso-Syötteen ydinalueen merkittävän tiivistämisen. Uudet alueet sijoittuvat pääosin nykyisen rakenteen välittömään läheisyyteen. Osa toteutumattomista alueista pohjautuu voimassa olevaan yleiskaavaan. Kaavassa on kiinnitetty erityistä huomiota joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden kehittämiseen. Tiettyjen uusien alueiden osalta liikkuminen perustuu kuitenkin suurelta osin yksityisautoiluun.
Tehokas liikennejärjestelmä <i>Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.</i>	Kaavaratkaisussa on huomioitu alueen maanteiden liikenneolosuhteiden turvaaminen ja kehittämismahdollisuudet. Kaavassa on huomioitu kattavasti eri liikennemuotojen kehittäminen.
Terveellinen ja turvallinen elinympäristö <i>Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.</i> <i>Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.</i> <i>Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.</i>	Yleiskaavaratkaisussa on huomioitu alueen vesistöjen tulvavaara-alueet. Uutta rakentamista ei ole osoitettu näille alueille. Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin on varauduttu muun muassa varaamalla yleiskaava-alueelle riittävästi viheralueita. Kaavassa on annettu myös määräys, jonka mukaan yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja muussa maankäytön suunnittelussa on varauduttava sään ääri-ilmiöihin ja muihin ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Kaavassa on huomioitu alueen maanteiden teoreettiset melualueet. Myös moottorikelkkailureittien ja herkkien toimintojen väliin on mahdollisuuksien mukaan jätetty riittävät etäisyydet. Liikenteen sähköistyminen vähentää jossain määrin meluvaikutuksia lähitulevaisuudessa.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistään luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Kaavakartalla on osoitettu tiedossa olevat mahdolliset pilaantuneen maan kohteet.

Kaavaratkaisussa on huomioitu valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja luonnonperinnön arvot.

Kaavaan liittyen on laadittu luontoselvitykset, joiden pohjalta osoitetaan luontoarvojen kannalta tärkeät alueet ja kohteet. Kaavasta on tehty Syötteen Natura-alueen koskeva Natura-arviointi. Ekologiset yhteydet on osoitettu luontoselvitysten suositusten perusteella.

Kaavassa on kiinnitetty erityistä huomiota virkistysolosuhteiden kehittämiseen ja reitteihin sekä viheralueverkoston jatkuvuuteen.

Kaavassa on osoitettu TY-kohdemarkkinöillä (teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia) teollisuudelle soveltuvia alueita. Alueille voi soveltuvilta osin sijoittua myös bio- tai kiertotalouteen liittyvä toimintaa.

Yleiskaava-alueella sijoittuville merkittävimmille pelto-alueille ei ole osoitettu uutta rakentamista.

Kaavassa on huomioitu tiedossa olevat voimajohtohankkeet ja tarvittavat verkon kehittämismahdollisuudet tulevaisuudessa.

Taulukko 7. Suhde yleiskaavan sisältövaatimuksiin

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:	Toteutuminen
<i>yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys</i>	Kaava mahdollistaa Syötteen alueen kestävä kehittäminen hyödyntäen pääosin olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Ekologinen kestävyys on varmistettu muun muassa turvaamalla riittävän viheralueet ja osoittamalla ekologisia yhteystarpeita. Uudet rakentamisalueet kuitenkin vähentävät alueen olemassa olevaa puustoa vähäisessä määrin. Osalla rakentamisalueista puuston säästämiseen ohjataan kaavamääräyksillä.
<i>olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö</i>	Yleiskaavassa lähtökohtana on ollut hyödyntää olemassa olevaa rakennetta sitä hallitusti laajentaen.

<i>asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus</i>	Yleiskaavassa on osoitettu monipuolisesti alueita vakitukselle asumiselle, loma-asumiselle sekä palveluille. Erityisesti vakituksien asumisen sijoittamisessa on huomioitu palveluiden saatavuus.
<i>mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon taroituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla</i>	Yleiskaavassa on kiinnitetty erityistä huomiota jalankulun ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen olosuhteiden kehittämiseen. Kaavassa on osoitettu joukkoliikenteen kehittämiskäytävä. Nykyisen rakenteen tiivistäminen mahdollistaa olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntämisen.
<i>mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön</i>	Kaavaratkaisussa on huomioitu alueen liikenneturvallisuuden kehittämisen kannalta oleelliset toimenpiteet ja kiinnitetty erityistä huomiota jalankulun ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen olosuhteiden kehittämiseen.
<i>kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset</i>	Kaavassa osoitetaan uusia alueita palveluille ja muulle yritystoiminnalle. Yleiskaava mahdollistaa myös muun muassa muun muassa kummankin rinnealueen ja hissien ala-asemien alueen kehittämisen.
<i>ympäristöhaittojen vähentäminen</i>	Ympäristöhaittoja on vähennetty muun muassa jättämällä riittävät suojaetäisyydet häiriöitä aiheuttavien toimintojen ja herkkien kohteiden välille. Suunnittelussa on huomioitu luonnonsuojelualueet, pohjavesialueet ja muut arvokkaat alueet.
<i>rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen</i>	Yleiskaavassa on huomioitu tiedossa olevat rakennetun ympäristön arvot sekä arvokkaat maisema-alueet. Valta-kunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (Naamangan kylä) arvot on kaavaratkaisussa turvattu. Kaavaan liittyen on laadittu luontoselvitys ja Natura-arviointi.
<i>virikystyksen soveltuvien alueiden riittävyys</i>	Yleiskaava-alueelle on osoitettu erittäin laajasti vaihtelevia virikystykykseen tarkoitettuja alueita.

Taulukko 8. Suhde maakuntakaavaan.

Maa -ja metsätalous	Tavoitteen toteutuminen
<i>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava hyvien ja yhtenäisten peltoalueiden säilyminen tuotantokäytössä. Maaseutua kehitettäessä on pyrittävä sovittamaan yhteen asutuksen tavoitteet ja maatalouden, mukaan lukien karjatalouden, toimintaedellytykset.</i>	Alueella on vain vähän maataloutta. Olemassa olevat peltoalueet on osoitettu yleiskaavassa MT- tai MA-merkinnöillä, eikä niille osoiteta uutta rakentamista. Esimerkiksi kyläalueiden AT-merkintä mahdollistaa myös maatalouden ja muiden elinkeinojen kehittämisen alueella.
<i>Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden ja -yksiköiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta. Metsätaloutta suunniteltaessa tulee edistää metsien monipuolista hyödyntämistä yhteen sovittamalla eri</i>	Kaava mahdollistaa kestävä metsätalouden harjoittamisen alueella. Metsäalueista virikystykselle tärkeät alueet, kuten asutuksen ja loma-asutuksen läheiset alueet sekä maisemallisesti tärkeät alueet on osoitettu virikystysalueiksi. Virikystysalueilla on voimassa maisematyölupavaade (alueella ei saa suorittaa maisemaa muuttavaa

käyttömuotojen ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteita.

maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ilman AKL 53 §:n mukaista maisematyölupaa). Luontoarvoiltaan tärkeitä alueita myös suojelualueiksi. Suojelualueiksi on osoitettu pääosin jo perustettuja valtionmaiden ja yksityisten maiden suojelualueita. Kaavassa on osoitettu luo-alueita laadittujen luontoselvitysten pohjalta. Suuri osa kaava-alueesta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M).

Rantojen käyttö

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon ranta-alueen ympäristöolosuhteet, vesihuollon järjestäminen sekä rakennusoikeuden, yhteiskäyttöalueiden ja yleisten alueiden tasapuolinen jakautuminen eri maanomistajille. Yksityiskohtaisemmissa kaavoissa voidaan taajamien ja kylien ulkopuolella enintään puolet rantaviivasta osoittaa rakennusmaaksi. Pienissä vesistöissä rantarakentamisen mitoituksessa tulee lisäksi ottaa huomioon vesistön sietokyky ja vesipinta-ala. Pienissä saarissa mitoituksen tulee perustua saaren pinta-alaan.

Pääosa rannoista on jo asemakaavoitettuja, ja yleiskaavaratkaisu pohjautuu näihin asemakaavoihin. Yleiskaavassa ei osoiteta juurikaan uutta rakentamista ranta-alueille lukuun ottamatta muutamia maanomistajien toiveesta osoitettuja uusia mahdollisia rakentamisalueita. Ratkaisut tarkentuvat yksityiskohtaisessa suunnittelussa. Pärjänjoen varsi on erikseen osoitettu ranta-asemakaavoitettavaksi alueeksi. Uusi rakentaminen painottuu keskeisille alueille, jossa vesistöjä ei ole.

Tulvariskien hallinta

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon sään ääri-ilmiöiden vaikutukset ja viranomaisten selvitysten mukaiset tulva-alueet ja tulviin liittyvät riskit.

Uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulvavaara-alueille, jollei voida osoittaa, että tulvariskit pystytään hallitsemaan. Suunniteltaessa tulville herkkiä toimintoja tulee tulvasuojelusta vastaavalle alueelliselle ympäristöviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Yleiskaavaan on merkitty suuntaa antava tulva-alue, sillä tarkkoja tietoja vedenkorkeuden vaihteluista alueelta ei ole. Uutta rakentamista ei osoiteta tulvauhan alaisille alueille. Kaavamääräyksissä veloitetaan varautumaan sään ääri-ilmiöihin ja muihin ilmastomuutoksen vaikutuksiin.

Rakentamisrajoitus

Virkistys- ja suojelualueiksi sekä liikennettä ja teknistä huoltoa varten maakuntakaavassa osoitettuja alueita koskee maankäyttö- ja rakennuslain 33 § mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Rajoitus ei koske virkistys- ja matkailukohteen kohdemerkintää, kehittämisperiaatemarkintöjä eikä alueiden erityisominaisuuksia kuvaavia merkintöjä.

Maakuntakaavan V-alueen säilyvät pääosin virkistyskäytössä ja osoitetaan yleiskaavassa V- ja MU-merkinnällä.

Poronhoitoalue

Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Valtion maiden käytön

Poronhoidon tärkeät alueet on huomioitu kaavassa ja merkitty kaavakartalle. Pyyntiaitojen läheiset alueet on säilytetty rauhallisina alueina eikä niiden läheisyyteen osoiteta muuttuvaa maankäyttöä. Paliskunnan kanssa on neuvoteltu ehdotusvaiheessa.

osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.

Matkailun vetovoima-alue

Merkinnällä osoitetaan ympäristöarvojen, matkailun ja virkistysalueiden kannalta valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittäviä aluekokonaisuuksia.

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota virkistysalueiden ja -reittien verkoston muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen ja matkailukeskusten rakentamisen sopeuttamiseen ympäristöön.

Aluekohtaiset kehittämisperiaatteet (mv-2):

Alueen kehittäminen perustuu matkailukeskuksen palveluihin sekä kansallispuistoon, muuhun luontoon ja retkeilyyn liittyviin virkistystoimintoihin.

Yleiskaavaratkaisu tukee matkailun vetovoima-alue-kehittämisyöhykkeen mukaista kehittämistä. Alueen kehittäminen perustuu merkinnän mukaisesti erityisesti matkailukeskuksen palveluihin sekä kansallispuistoon, muuhun luontoon ja retkeilyyn liittyviin virkistystoimintoihin. Uusi, tiivistyvä rakentaminen tukee matkailun kehittämistä ja keskuksen elinvoimaa.

Alueen vetovoimatekijöinä olevia maisema- ja ympäristöarvoja on pyritty säilyttämään ja yhteensovittamaan uuden rakentamisen kanssa. Reittiverkosto perustuu nykyiseen kattavaan verkostoon, jonka lisäksi uusia yhteystarpeita on tunnistettu. Kävijäpainetta on pyritty tasamaan verkoston eri osissa kehittämällä lähivirkistystä.

Loma- ja matkailualue (R)

Merkinnällä osoitetaan alueita pääasiassa matkailua palveleville toiminnoille ja loma-asumiselle.

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen tarkoituksenmukaisimpaan käyttöön loma-asunto- ja matkailutoimintojen kannalta, toimintojen mitoittamiseen sekä aluevarausten yhteensovittamiseen.

Maakuntakaavan loma- ja matkailualueet on yleiskaavassa osoitettu pääosin loma-asuntoalueina. Syötekylläntien varressa merkintänä on AT, sillä alueella on paljon vakituista asumista, mutta mahdollistaa myös loma-asumisen ja matkailun kehittämisen.

Matkailupalvelujen alue (RM)

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävien matkailukeskusten ydinalueita, joihin sisältyy hotelliymp. palveluja.

Maakuntakaavan RM-alue käsittää Iso-Syötteen ydinalueen, jota yleiskaavalla tiivistetään keskustatoimintojen alueena. Yleiskaava tukee monipuolista palvelutarjontaa, palvelujen sijoittumismahdollisuuksia sekä monipuolista loma-asumista.

Kylä (at)

Merkinnällä osoitetaan maaseutuasuutuksen kannalta tärkeitä kyläkeskuksia, jotka ovat toimintapohjaltaan vahvoja, aluerakenteen tai ympäristötekijöiden kannalta tärkeitä tai sijaitsevat taajaman läheisyydessä.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kyläkeskuksen asemaa on pyrittävä vahvistamaan sovittamalla yhteen asumisen, alkutuotannon ja muun elinkeinotoiminnan tarpeet sekä kehittämällä kylän ydinaluetta toiminnallisesti, kyläkuvallisesti ja liikennejärjestelyiltään selkeästi hahmottuvaksi kohtaamispaikaksi.

Uudisrakentaminen on pyrittävä sijoittamaan siten, että se sijoittuu palvelujen kannalta edullisesti olevan kyläasuutuksen sekä tie- ja tietoliikenneyhteyksien läheisyyteen.

Syötekyllän alue on yleiskaavassa merkitty laajempaan AT-kyläalueena, jolle alueen vakituinen asuminen painottuu. Kyläalue sijaitsee matkailun ydinalueesta hieman erillään eikä sinne kohdistu suurinta rakentamispainetta. AT-merkintä mahdollistaa monenlaiset toiminnot asumisesta elinkeinoin. Liikenneyhteydet paranevat yleiskaavassa osoitettujen kätelyn ja pyörätilyn yhteyksien toteutuessa.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeuttamiseen kyläkokonaisuuteen ja -ympäristöön, vesihuollon järjestämiseen ja hyvien peltoalueiden säilyttämiseen maatalouskäytössä

Luonnonsuojelualue (SL)

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita.

Alueen ja sen ympäristön maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta, vaan pyritään edistämään alueen luonnon monimuotoisuuden sekä alueiden välisten ekologisten yhteyksien säilymistä. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 § mukainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto.

Suojelualueet on merkitty yleiskaavassa SL-merkinnällä eikä niille osoiteta toimenpiteitä. Suojelualueiden läheisen rakentamisen vaikutuksia on tarkasteltu ja pyritty ratkaisuihin, jotka eivät vaaranna alueiden luontoarvoja.

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue

Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätösten mukaiset Natura 2000 -verkoston alueet.

Natura 2000 -verkoston alueet esitetään yleiskaavassa eikä näille alueille esitetä kokonaan uutta rakentamista.

Arvokas harjualue

Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston hyväksymän valtakunnallisen harjijensuojeluohjelman mukaiset harjualueet ja muut vähintään seudullisesti arvokkaat harjualueet.

Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, ettei maisemakuvaa turmella, luonnon merkittäviä kaukusarvoja, erikoisia luonnonesiintymiä tai muinaisjäännöksiä tuhota eikä luonnonoloissa aiheuteta huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia.

Arvokkaat harjualueet esitetään yleiskaavassa eikä niiden alueelle esitetä uutta rakentamista.

Virkistysalue (V)

Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisesti merkittäviä, viheralueverkoston kannalta tärkeitä retkeily-, ulkoilu-, urheilu- ja virkistysalueita. Alueita koskee MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen virkistyskäytön kehittämiseen ja ympäristöarvojen säilymiseen.

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää huomiota alueen eri käyttömuotojen tarkoituksenmukaiseen yhteensovittamiseen.

Maakuntakaavan V-alueet säilyvät pääosin virkistyskäytössä ja osoitetaan yleiskaavassa V- ja MU-merkinnällä. V-alueen rajauksessa on huomioitu voimassa oleva maakuntakaava. Reittiverkosto perustuu nykyiseen kattavaan verkostoon, jonka lisäksi uusia yhteystarpeita on tunnistettu. Kävijäpainetta on pyritty tasaamaan verkoston eri osissa kehittämällä lähivirkistystä. Alueen vetovoimatekijöinä olevia maisema- ja ympäristöarvoja on pyritty säilyttämään ja yhteensovittamaan uuden rakentamisen kanssa.

Tärkeä ulkoilu- tai retkeilyreitti

Merkinnällä osoitetaan ylimaakunnallisia ulkoilu- ja retkeilyreittejä.

Ylimaakunnalliset ulkoilu- ja retkeilyreitit on merkitty muiden reittien ohella yleiskaavaan niiden tarkalla tai suunnitellulla sijainnilla sekä lisäksi esitetty tärkeimmät yhteystarpeet.

Moottorikelkkailureitti tai -ura	
<i>Merkinnällä osoitetaan olemassa olevia ja suunniteltuja moottorikelkkailun pääreittejä.</i>	Moottorikelkkaurat esitetään yleiskaavassa niiden tarkalla sijainnilla ja lisäksi on tunnistettu verkoston yhteystarpeita.
Pohjavesialue	
<i>Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeät (I luokka / 1- luokka) ja vedenhankintaan soveltuvat (II luokka) / muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat (2-luokka) pohjavesialueet.</i>	Pohjavesialueet esitetään yleiskaavassa ja kaavamääräyksillä veloitetaan huomioimaan pilaantumiskeskit.
<i>Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskiä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävin vesien suojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.</i>	Pohjavesialueille ei osoiteta riskitoimintoja eikä niitä nykyisellään sijaitse alueilla. Pohjavesialueille osoitetaan vain maltillisesti uutta rakentamista.
Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö	
<i>Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätöksen mukaiset valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009).</i>	
<i>Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön valtakunnallisten ja maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota RKY 2009 -inventoinnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -selvityksessä kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin.</i>	Yleiskaavaan on merkitty Naamangan kylän alue valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi. Samoin esitetään valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset kohteet. Kulttuuriympäristön inventointi on tehty kesällä 2024. RKY-alueen keskeiset osat osoitetaan ATKyläaluemerkinnällä, joka kuvaa parhaiten alueen nykyistä käyttöä.
Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö	
<i>Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat alueelliset rakennetut kulttuuriympäristöt ja tieosuudet.</i>	
<i>Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -selvitykseen kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin.</i>	Syötteen maisematie ympäristöineen osoitetaan kaavassa mma-alueena eli kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeänä alueena. Tien yhteyteen ei juurikaan osoiteta muuttuvaa maankäyttöä.
Maakunnallisesti arvokas maisema-alue	
<i>Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet.</i>	
	Syötteen maisematie ympäristöineen osoitetaan kaavassa mma-alueena eli kulttuuriympäristön tai maiseman

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä maisema- ja kulttuuriarvot. Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakunta-kaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.

Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä. Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota ominaispiirteiden ja arvojen säilymiseen.

vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeänä alueena. Maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen arvot on kaavaratkaisulla turvattu. Alueelle ei osoiteta merkittävässä määrin uutta rakentamista.

Perinnemaisemakohde

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä perinnemaisema- ja perinnetoimikohdeita.

Alueiden suunnittelussa ja käytössä tulee edistää kohteen kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilymistä.

Perinnemaisemakohteet esitetään kaavakartalla. Kohteet sijoittuvat kaava-alueen reunalle eikä niiden läheisyyteen osoiteta muuttuvaa maankäyttöä.

Muinaismuistokohde

Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolailla (295/63) rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset.

Kohdetta koskevista maankäytön suunnitelmista on pyydetty museoviranomaisen lausunto.

Muinaismuistot on osoitettu kaavakartalla ja arkeologinen inventointi tehty yleiskaava-alueella. Muuttuvaa maankäyttöä ei osoiteta kohteisiin.

7.2.6 Tavoitteiden toteutuminen

Yleiskaavoitukselle asetettujen yleisten tavoitteiden toteutuminen:

Toteutumattomien asemakaava-alueiden käyttötarkoituksia on syytä tarkistaa ja uusia alueita tarvitaan rakentamisen piiriin.

- Yleiskaavassa on tarkistettu voimassa olevan kaavan rajauksia ja merkintöjä tarkoituksenmukaisemmiksi ja kestävä kehityksen mukaisia tavoitteita tukeviksi. Alueelle on osoitettu myös uusi rakentamisalueita, ja nykyisiä rakentamisalueita on mahdollista tiivistää.

Alueella on useita maankäytön kehittämisen kohteita ja teemoja. Tärkeitä kehittämisalueita ovat muun muassa Iso-Syötteellä Romekievarin ja Pärjänjoentien hiihtostadionin alueet sekä Pikku-Syötteellä sen matkailualue kokonaisuudessaan.

- Kaavaratkaisu tukee vahvasti Iso-Syötteen ja Pikku-Syötteen alueiden monipuolista kehittämistä. Olemassa olevat kehittämissuunnitelmat on huomioitu kaavaratkaisussa.

Tavoitteena on mahdollistaa alueen reitistöjen sekä kävelyn ja pyöräilyn kehittäminen.

- Kaava mahdollistaa alueen nykyisen reittien ja esimerkiksi lähtöpaikkojen kehittämisen. Uusia reittiyhdistystarpeita on osoitettu prosessin aikana esille nousseiden tavoitteiden pohjalta. Ratkaisut

tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja reittitoimituksissa. Kaavaratkaisu tukee kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittämistä, ja mahdollistaa kestävien kulkumuotojen kulkutapaosuuden kasvun tiivistämällä alueen rakennetta. Osa rakentamisalueista jää kuitenkin edelleen pääosin yksityisautoilun varaan.

Kaavaprosessissa tutkitaan vakituisen asumisen sijoittumista. Tavoitteena on luoda alueelle monipuolisia asu-
mismahdollisuuksia ja kartoittaa vakitukselle asumiselle parhaiten soveltuvat alueet.

- Alueelle on osoitettu väljempään asumiseen soveltuvia alueita sekä palveluiden läheisyyteen sijoittuvia tiiviimpiä asuinalueita. Yleiskaavaratkaisu tukee hyvin alueen asuinmahdollisuuksien monipuolistumista.

Yleiskaavan päivitystyö laaditaan laajassa yhteistyössä asukkaiden ja loma-asukkaiden, alueen toimijoiden sekä muiden osallisten kanssa.

- Virallisten nähtäville asettamisten ja mielipiteen esittämismahdollisuuksien lisäksi kaavoituksen yhteydessä on järjestetty muun muassa teematyöpaja alueen yrittäjien kanssa. Valmisteluvaiheen kuulemisen yhteydessä järjestettiin esittely- ja keskustelutilaisuus.

Yleiskaavaratkaisu vastaa hyvin vuosien 2022–2025 kaupunkistrategian *Elämyksellinen luontomatkailu ja monipuolinen elinkeinorakenne* -kohdassa asetettuihin tavoitteisiin ja tukee myös uutta vuosien 2025–2030 strategiaa. Kaava mahdollistaa sekä omatoimisen, että yritysten tarjoamiin palveluihin perustuvan luontomatkailun kehittämisen. Kaavaratkaisu tukee myös kestävä matkailun tavoitteiden toteutumista. Kaavassa on otettu huomioon kansainvälisen matkailun tarpeet, muun muassa mahdollistamalla alueen palveluiden kehittymisen ja tukemalla autottomien liikkumismahdollisuuksia alueella.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja maakuntakaavassa asetettujen tavoitteiden toteutuminen kuvattu osiossa 7.2.5.

8. Yleiskaavan vaikutukset

Alueidenkäyttölain mukaan kaavaa laadittaessa on selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset (AKL 9 § ja MRA 1 §). Vaikutuksen arvioinnin tarkoituksena on selvittää tarpeellisessa määrin kaavan toteuttamisen aiheuttamat vaikutukset ennakolta. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

8.1.1 Arviointimenetelmät

Vaikutusten arviointi perustuu tehtyihin taustaselvityksiin ja asiantuntija-arvioon. Ilmastovaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty myös KILVA- ja hiilikarttatyökaluja. Arvioinnissa on hyödynnetty tutkimustietoja, tietokantoja ja paikkatietoaineistoja sekä maastokäyntien tuloksia.

8.2 Ympäristövaikutukset

8.2.1 Ilmastovaikutukset

Kaavaratkaisu mahdollistaa alueen yhdyskuntarakenteen eheyttämisen ja alueen luonteeseen soveltuvan tiivistämisen. Riittävän tiivis rakenne on ilmastonäkökulmasta kestävin ratkaisu. Ilmastovaikutusten merkittävyyteen vaikuttavat myös yleiskaavatasoa tarkemmassa suunnittelussa tehtävät ratkaisut.

Voimassa olevaan oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan verrattuna kaavaratkaisun tavoitteena on ollut tukea vahvemmin alueen yhdyskuntarakenteen täydentämistä. Osa voimassa olevan kaavan reservialueista on kaavassa poistettu tai rajattu uudelleen. Kokonaan uudet alueet on osoitettu pääosin nykyisen infrastruktuurin lähelle täydentämään alueen rakennetta.

Alueen asukkaiden, työntekijöiden ja matkailijoiden olisi tärkeä kyetä liikkumaan alueella myös ilman omaa autoa. Autojen sähköistyminen poistaa vain osan henkilöautojen kielteisistä ympäristövaikutuksista, joten keskeisen liikunnan kulkutapaosuutta on edelleen tärkeä lisätä. Kaavaratkaisulla tuetaan joukkoliikenteen kehittämistä. Uudet rakentamisalueet on suurelta osin osoitettu nykyisten tai potentiaalisten joukkoliikennereittien varteen, tai muuten hyvin ilman autoa saavutettaville alueille kohtuulliselle etäisyydelle palveluista. Osa nykyisistä kyläalueista sijoittuu kuitenkin alueelle, joilla on haastava järjestää kannattavaa joukkoliikennettä. Näiden alueiden osalta henkilöauto on todennäköisesti tulevaisuudessakin yleisin liikkumismuoto. Toisaalta kohtuullisten etäisyyksien vuoksi alueella on merkittävää potentiaalia esimerkiksi pyöräilyn nykyistä suurempaan suosioon. Uusien vakituisen asumisen alueiden ilmastovaikutusten suuruus riippuu osaltaan siitä, missä vakituiset asukkaat vaihtoehtoisesti asuisivat.

Yksi suunnittelun lähtökohdista on ollut ulkoilureittien hyvä saavutettavuus. Ulkoilureittien sijainti lähellä matkailu- ja asuntoalueita mahdollistaa siirtymisen reiteillä ilman autoa. Kaavaratkaisulla tuetaan myös jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden kehittämistä. Kaavassa on annettu erikseen määräys, että tarkemmassa suunnittelussa joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien toimivuuteen ja esteettömyyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Pyöräreiteistä on tärkeää rakentaa loogisia, jatkuvia ja viihtyisiä. Aluetta tiivistetään ja uutta rakentamista sijoitetaan jalankulun ja pyöräilyn näkökulmista hyvin saavutettaville alueille.

Uudella rakentamisella on ilmastovaikutuksia. Vaikutusten suuruus riippuu pitkälti asemakaavoitus- ja rakennussuunnitteluvaiheessa tehtävistä ratkaisuista. Alueella olisi hyvä suosia puurakentamista, sillä puu toimii hiilivarastona ja sen tuotanto aiheuttaa huomattavasti vähemmän kasvihuonekaasupäästöjä verrattuna esimerkiksi betoni- tai teräsrakentamiseen. Kymmeniä, jopa yli sata vuotta käytettävän puutalon hiilivarasto auttaa hillitsemään ilmastonmuutosta. Olemassa olevaa puustoa on hyvä säilyttää ilmastonmuutoksen ehkäisyn ja ilmastomuutokseen varautumisen vuoksi.

Uuden rakentamisen myötä menetetään puuston ja kasvillisuuden hiilinieluja ja -varastoja. Myös maaperän muokkauksesta aiheutuu päästöjä. Vaikutusten voimakkuus riippuu osin uusien alueiden rakentamistavasta ja rakennusmateriaaleista sekä infran suunnitteluvaiheessa tehtävistä ratkaisuista. Ilmastovaikutusten kannalta merkitystä on myös uusien rakennusten lämmitysmuodoilla.

Metsät ja suot ovat Suomessa merkittäviä hiilinieluja. Vuotuinen vaihtelu on kuitenkin suurta, ja esimerkiksi vuonna 2021 maankäyttösektorista muodostui kokonaisuudessaan päästölähde hiilinielujen heikennyttyä. Kaavamerkintöjen ja erityisesti rakentamiseen liittyvien merkintöjen sijoittamispaikalla on merkitystä ilmastovaikutusten kannalta, minkä takia maanpeite, hiilivarastot ja hiilinielut liittyvät suoraan kaavan kokonaisvaikutuksiin. Hiilivaraston ja -nielujen arvioimisessa hyödynnettiin ympäristöhallinnon kehittämää hiilikarttatyökalua. Hiilivarastolaskelman tarkoituksena on kuvata, kasvaako vai pieneneekö maaperän ja biomassan hiilivarasto. Metsän raivaus ja maaperän muokkaus aiheuttavat maaperän orgaanisen hiilen varaston pienenemisen, ja lisäksi puuston ja muun kasvillisuuden hiilivarasto vähenee.

Taulukossa 8 on esitetty hiilikarttatyökalun tulokset kaavan toteutumisen tavoitevuonna 2035 ja Taulukossa 9 tulokset kaavan elinkaaren loppupuolella (Hiilikartta 2026). Tavoitevuonna maaperän hiilivaraston muutos on yli kuusinkertainen verrattuna kasvillisuuden hiilivaraston muutokseen, mutta elinkaaren lopussa asetelma on toisinpäin ja kasvillisuuden hiilivaraston menetys on noin 1,5-kertainen verrattuna maaperän hiilivarastoon. Maaperän hiilivaraston muutos pysyy molemmissa taulukoissa samana, sillä kaavan valmistuttua oletetaan,

että maaperää ei enää muokata eikä sen kerroksia rikota. Maaperän ja kasvillisuuden hiilivarastojen väheneminen molempina vuosina on suurinta loma-asumisen ja matkailun sekä asumisen kaavamerkintöjen alueilla, joissa varastojen muutos on keskimäärin -100-(-500) tCO₂e /hehtaari. Vuonna 2035 maa- ja metsätalouden sekä suojelumerkintöjen alueilla hiilivarastoissa ei juuri ole tapahtunut muutoksia, mutta vuonna 2085 näiden alueiden hiilivarastot ovat kasvaneet keskimäärin noin 50 tCO₂e/hehtaari.

Taulukko 9. Hiilikarttatyökalun tulokset kaavan valmistumisen tavoitevuonna 2035

	Kaava toteutetaan	Kaavaa ei toteuteta
Hiilivaraston muutos maaperässä vuonna 2035	-182 825 tCO ₂ e	-
Hiilivaraston muutos kasvillisuudessa vuonna 2035	-26 371 tCO ₂ e	-
Hiilinielu eli kasvillisuuden hiilivaraston kasvu vuonna 2035	-	62 821 tCO ₂ e

Taulukko 10. Hiilikarttatyökalun tulokset kaavan elinkaaren (50 vuotta) aikana

	Kaava toteutetaan	Kaavaa ei toteuteta
Hiilivaraston muutos maaperässä vuonna 2085	-182 825 tCO ₂ e	-
Hiilivaraston muutos kasvillisuudessa vuonna 2085	-290 286 tCO ₂ e	-
Hiilinielu eli kasvillisuuden hiilivaraston kasvu 50 vuoden aikana (vuonna 2085)	-	411 824 tCO ₂ e

Yleiskaavaratkaisussa on myös varauduttu ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Sään ääri-ilmiöt tulevat lisääntymään. Kaavaratkaisussa lisääntyviin tulviin ja muihin ääri-ilmiöihin on varauduttu muun muassa turvaamalla riittävät viheralueet eri puolille Syötteen aluetta. Viheralueet sitovat hiiltä ja vahvistavat hiilinieluja, viilentävät paikallista ilmastoa, sekä helpottavat hulevesien imeytymistä. Kaavassa on annettu hulevesiä koskeva kaavamääräys, jolla varmistetaan hulevesien käsittelyn huomiointi yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Kaavassa ei osoiteta uutta rakentamista tulvavaara-alueille. Kaavakartalla on osoitettu merkittävempien vesistöjen suuntaa antavat tulva-alueet.

8.2.2 Vaikutukset taajamakuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Uudet rakentamisalueet muuttavat alueen maisemaa. Vaikutus on kuitenkin pääosin paikallinen. Yleiskaavaratkaisussa tavoitteena on ollut sijoittaa uudet alueet siten, että ne sijaitsevat maisemarakenteen kannalta rakentamiselle soveltuvilla alueilla. Lakialueet on jätetty pääosin vapaaksi rakentamiselta. Tunturialueelle ei osoiteta merkittävässä määrin uutta rakentamista. Kaavaratkaisun tavoitteena on tiivistää alueen rakennetta, ja kaavassa on osin supistettu voimassa olevassa yleiskaavassa osoitettuja aluevarauksia. Tiivis rakenne on myös maisemavaikutusten kannalta lähtökohtaisesti hajautuvaa parempi vaihtoehto, sillä maiseman muutos keskittyy tietyille alueille ja ympäröivät luontoalueet säilyvät rakentamattomina.

Alueiden lopullinen ilme suunnitellaan asemakaavoituksessa ja rakennussuunnitteluvaiheessa. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on tärkeä varmistaa rakentamisen soveltuvuus maisemaan. Tähän ohjataan kaavamääräyksen avulla.

Yleiskaavassa osoitetut uudet katu-yhteydet muuttavat osaltaan maisemaa. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on tärkeä varmistaa katu-ympäristön korkea laatu. Alueella on tärkeä huolehtia myös ympäristön hyvästä kesäilmeestä.

Yleiskaavaratkaisu mahdollistaa matkailukeskuksen keskeisten ydinalueiden taajama-/kyläkuvan myönteisen kehittymisen. Keskeisenä tavoitteena on kehittää Iso-Syötteen ydinalueesta kävelypainotteinen ja rakentamisen laadulta korkeatasoinen alue. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on tärkeä varmistaa, että rakentaminen toteutetaan alueen luonteeseen soveltuvalla rakentamistavalla ja mittakaavalla.

Alueella säilytetään merkittävässä määrin myös viheralueita. Tällä turvataan osaltaan alueen viihtyisän ja vetovoimaisen ilmeen säilymistä.

Maisemaan vaikuttaa osaltaan myös alueella tehtävän metsien käsittelytoimenpiteet. Metsien käsittelyä ohjaa pääosin metsälaki, jota sovelletaan oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella maa- ja metsätalouteen ja virkistyskäyttöön osoitetuilla alueilla. Asemakaava-alueella metsälaki on voimassa ainoastaan metsätalouteen osoitetuilla alueilla. Yleiskaavaratkaisussa alueen ilmeeseen soveltuvaan metsienkäsittelyn ohjataan tietyille kaavamerkinnoille annettujen määräysten (muun muassa RakL 53 §:n mukaista maisematyölupaa koskeva vaade) avulla. Kaavassa on osoitettu myös ekologisista yhteystarpeista muun muassa yhdistämään luonnonsuojelualueita. Merkinnot tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa ja niiden jatkuvuus tulee turvata, mutta yhteydet eivät aiheuta suoria rajoitteita metsienkäsittelytoimenpiteisiin.

Kaava-alueelta tunnetaan 23 kiinteää muinaisjäännettä, jotka ovat pääosin tervahautoja, erilaisia maarakenteita, pyyntikuoppia sekä asuinpaikkoja. Kiinteät muinaisjäänne-tykset ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kohteita. Ilman tämän lain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäänneksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty.

Kaikki tunnetut muinaisjäänne-tykset on osoitettu yleiskaavassa sm-merkinnöin (sm-1–sm-23), johon kaavamerkin- nän ja -määräysten perusteella ei esitetä nykyisestä poikkeavaa maankäyttöä. Kohteiden sijaintialueille on osoitettu kaavassa pääosin maa- ja metsätalousvaltaisia alueita (M, MU, MY), luonnonsuojelualueita (SL, SL-1) ja virkistysalueita (V). Yksittäinen kohde sm-20 Salmentakanen (1000013458) sijoittuu matkailupalveluiden (RM) yhteyteen. Kyseessä on olemassa oleva pihapiiri, jonne ei ole suunnitteilla maankäytön muutosta.

Kohteiden sm-2 Teerivaara (1000011247), sm-6 Romelampi 1 (1000011251), sm-8 Pärjänjoki (1000020725) ja sm-17 Lauttalampi (1000006361) päältä kulkee ulkoilu- tai/ja maastopyöräilyreitti. Ulkoilureitit ja maastopyöräilyreitit sekä virkistyskäyttö voivat lisätä kulutusta muinaisjäännealueilla ja niiden lähiympäristössä. Kaavaan merkityt reitit ovat olemassa olevia reittejä. Kaava-alueella on laadittu arkeologinen selvitys vuonna 2024 (Heilu Oy).

Alueelle sijoittuu Syötteen maisematien maakunnallisesti arvokas maisema-alue. Maisematien alueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei osoiteta merkittävässä määrin uutta rakentamista. Maisema-alueelle on annettu myös kaavamääräys, jonka mukaan alueen suunnittelussa tulee muun muassa kiinnittää erityistä huomiota alueelta avautuvien näkymien säilyttämiseen.

Kaavaratkaisu turvaa osaltaan alueelle sijoittuvan valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön (Naamangan kylä) arvojen säilymistä. RKY-alueen kaavamerkin- nälle on annettu kaavamääräys, joka turvaa vahvasti kyläalueen arvojen säilymistä. Määräyksessä todetaan muun muassa, että alueelle ominaisia piirteitä, maisematilaa ja näkymiä ei saa rikkoa. Naamangan kylä on osoitettu kyläalueena, joten kylän täydennysra- kentaminen on kuitenkin mahdollista alueen luonteeseen soveltuvalla tavalla. Kylän läheisyyteen ei ole osoi- tettu kokonaan uusia rakentamisalueita.

Yleiskaavassa on osoitettu alueelle sijoittuvat paikallisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat ra- kennetun kulttuuriympäristön kohteet. Merkinnot perustuvat vuonna 2024 tehtyyn päivitysinventointiin. Kohteiden arvojen säilymistä turvataan kaavamääräysten avulla.

8.2.3 Vaikutukset luontoon, maa- ja kallioperään ja veteen

Kestävän kehityksen perusehtona on, että luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemin toimivuus säilytetään ja ihmisen toiminta on mahdollista sopeuttaa luonnon kestävyys-tyyn. Ekologinen kestävyys tarkoittaa, että koko

luonnonympäristö otetaan huomioon: luonnon monimuotoisuus, maaperä, ilmasto, vesistö, pohjavedet sekä niiden suhteet toisiinsa.

Syötteen alueella on merkittäviä luontoarvoja. Kaavaratkaisussa tavoitteena on ollut minimoida luontoon ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeisiin alueisiin kohdistuvat vaikutukset. Kaavamerkintöjen ja niihin liittyvien määräyksien laadinnassa on huomioitu luonnon monimuotoisuuden ja ekologisten yhteyksien säilyminen, virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyys ja viheralueverkoston jatkuvuus.

Yleiskaavalla tuetaan alueen yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Rakentamalla nykyisen rakenteen yhteyteen säästetään ympäröivän alueen luontoa. Kaavaratkaisussa voimassa olevan yleiskaavan aluevarauksia on osin myös supistettu, mikä vähentää luontoon kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia. Riittävän tehokas rakentaminen on luonnonarvojen säilymisen kannalta järkevää. Kaavassa osoitettujen uusien rakentamisalueiden ja uuden infrastruktuurin toteuttamisen myötä joudutaan kuitenkin myös poistamaan puustoa ja muuta kasvillisuutta.

Teerivaaran luoteispuoleinen rakentamisalue ja tieyhteys sijoittuvat hieman erilleen olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta ja aiheuttavat täten toteutuessaan luontoalueen pirstoutumista. Merkinnät perustuvat aiemman voimassa olevaan yleiskaavaan. Kaavaratkaisussa alueita on vähäisessä määrin supistettu voimassa olevaan kaavaan verrattuna haitallisten vaikutusten vähentämiseksi. Tavoitteena on toteuttaa alueet pienimuotoisina, alueen luontoarvot huomioivina matkailu- ja lomarakentamisalueina. Alueille voi sijoittua esimerkiksi elämysmatkailuun liittyvää toimintaa.

Kaavamerkinnöissä ja määräyksissä on turvattu luonnonsuojelualueina ja luonnonsuojeluohjelma-alueina suojeltujen ja suojeltavaksi tarkoitettujen luontoalueiden ja luontoarvojen säilyminen.

Luonto- ja linnustoselvityksissä tunnistetut luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet (luo) on huomioitu kaavaratkaisussa. Osa kohteista on turvattu suoraan lainsäädännöllä. Osittain luo-alueita sijoittuu yleiskaavassa osoitetuille rakentamisalueille (muun muassa Vanhakankaan alue, Pikku-Syötteen laki ja Luppoveden kaakkoispuolinen alue). Merkinnät ja kaavamääräykset ohjaavat yksityiskohtaisempaa suunnittelua, jossa ratkaistaan alueiden tarkka toteutustapa.

Yleiskaavassa on osoitettu ekologistia yhteyksiä luonnonsuojelualueiden välille. Merkinnöillä turvataan ekologisen verkoston säilymistä. Yhteydet perustuvat luontoselvitysten suosituksiin ja niillä pyritään turvaamaan esimerkiksi liito-oravan liikkuminen alueiden välillä. Alueen keskeisin ekologinen yhteys on Riihikummun pohjoispuolinen itä-länsisuuntainen yhteys, joka yhdistää Syötteen ja Maaselän Natura-alueita.

Suunnittelualueelle sijoittuu vanhoja metsiä. Osa kaavassa osoitetuista, toistaiseksi toteutumattomista rakentamisalueista sijoittuu alueille, joissa sijaitsee varttunutta metsää. Tavoitteena on ollut yhteensovittaa eri tavoitteita siten että alueelle on mahdollista sijoittaa uutta rakentamista, mutta siten että metsää on mahdollista säästää mahdollisimman paljon. Osalla alueista on myös voimassa oleva asemakaava, mutta alueet eivät ole toistaiseksi toteutuneet. Valmisteluvaiheessa saadun palautteen pohjalta osaan rakentamisalueista tehtiin tarkistuksia kaavaehdotuksen valmistelun yhteydessä. Puuston säilyttämiseen ohjataan myös kaavamääräysten avulla.

Yleiskaavasta on suunnittelun edetessä jätetty pois Natura-alueen läpi kulkevan Pärjänjoentien viereinen kelkkaura ja kaava-alueen ekologisten yhteyksien kannalta kriittisimmälle Riihikummun alueelle on tehty useita muutoksia rakentamisalueiden sijoitteluun ja määräyksiin havaittujen luontoarvojen perusteella.

Virkistysalueen (V) rajausta on kaavaehdotuksen valmistelun yhteydessä täsmennetty Riihikummun risteyksestä itään päin mentäessä niin, että rakentamisalueiden ympärille jää reilusti laadukasta luonnon ympäristöä. V-alueelle jäävät luonnon monimuotoisuudelle tärkeämmät varttuneen metsän alueet ja MU-alueelle nuoremmat talousmetsäkuviot. Myös Vanhakankaan alueella on voimassa olevaan asemakaavaan nähden tehty merkittäviä luonnonympäristöä säilyttäviä muutoksia.

Iso-Syötteen risteuksen kaakkoispuolelle on yleiskaavassa osoitettu kohdemerkinnällä teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY). Alueen viereen sijoittuu mahdollinen arvokas luontokohde. Merkinnän kaavamääräyksen mukaan *ennen alueen luonnonolosuhteita muuttavaa maankäyttöä tulee selvittää viitasammakon esiintyminen alueella*. Kaavamääräys täytyy huomioida TY-alueen ja siihen liittyvien liikenneväylien tarkemman suunnittelun yhteydessä. TY-merkintöjä on kaavassa osoitettu myös

Teerisuon läheiselle alueelle lähelle kansallispuiston rajaa. TY-kohteita koskee kaavamääräys, jonka mukaan *asemakaavoituksessa tulee huolehtia alueen sopeuttamisesta lähiympäristöön ja maisemaan. Reunustava puusto tulee säilyttää näkösuojana*. Kaavamääräyksellä varmistetaan merkintöjen soveltuvuus herkille alueille.

Iso-Syötteen huipulle on osoitettu omalla kohdemerkinnällään kaksi virkistyskohdetta. Toinen kohde (olemassa oleva näkötorni) sijoittuu Natura-alueelle, ja toinen Natura-alueen raja-alueelle. Natura-alueeseen kohdistuvia vaikutuksia on kohteiden osalta käsitelty tarkemmin laaditussa Natura-arvioinnissa. Merkinnälle on annettu kaavamääräys, jonka avulla varmistetaan, ettei Natura-alueen suojeluperusteille aiheudu merkittäviä kielteisiä vaikutuksia.

Syötteen osayleiskaavan suunnittelualueilla on monipuolinen ja vaihteleva linnusto. Koska alueella on runsaasti vanhempia metsäkuvioita, myös vanhojen metsien lajeja löytyy alueelta kohtalaisesti. Kaavaratkaisussa on huomioitu linnustoselvityksessä rajatut linnustollisesti arvokkaat alueet. Alueet on osoitettu kaavassa luomerkinnöin. Rajatut kohteet ovat monimuotoisuutta turvaavia kohteita (arvoluokka 3) ja monimuotoisuutta tukevia kohteita (arvoluokka 4). Merkinnät määräyksineen tulee huomioida yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.

Kaavaratkaisussa on huomioitu viitasammakko-, liito-orava- ja lepakkoselvitysten tulokset. Tulokset on kuvattu tarkemmin selvitysraporteissa. Muista luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeista saukkoa ei ole havaittu alueilla, joille on suunniteltu maankäytön muutoksia. Suunnittelualan eteläosasta on tiedossa aikaisempi saukon jälkihavainto tammikuulta 2023. Suurpetojen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sijoittuminen osayleiskaava-alueen syrjäisimmille, ja rauhallisimmille osille on mahdollista. Huomioiden suunnittelualan nykyinen maankäyttö ja suurpetojen arkuus, kaavamuutoksella ei arvioida olevan vaikutuksia suurpetojen lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin. Maankäytön muutokset sijoittuvat pääosin jo rakennetun ympäristön tuntumaan.

Vesistövaikutusten huomiointiin kaavassa ohjataan yleiskaavamääräyksellä, jossa todetaan seuraavasti: *Yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa ja aluevarauksissa tulee huomioida hulevesien hallinta ja käsittely. Rakentamisessa sekä maa- ja metsätaloudessa tulee huolehtia riittävästä vesiensuojelluksista toimenpiteistä*.

Yleiskaavassa on osoitettu alueelle sijoittuvat pohjavesialueet. Pohjavesialueen laadun ja määrän turvaaminen on varmistettu kaavamääräyksellä.

8.3 Vaikutukset Natura-alueisiin

Yleiskaavan liittyen on laadittu luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi (Syötteen Natura-alue). Itäpuolisesta Maaselän Natura-alueesta on tehty Natura-arvioinnin tarveharkinta.

Alkuperäinen Natura-arviointi koskee 3.3.2025 päivättyä kaavaluonnosta. Arvioinnista pyydettiin lausunnot luonnonsuojelulain mukaisesti. Arvioinnista saatiin ELY-keskuksen ja Metsähallituksen lausunnot. Lisäksi saatiin yksi lausunto yksityishenkilöltä. Yksityishenkilön lausuntoon toimitetaan vastaus yksityisesti.

Natura-arviointia on täydennetty 19.2.2026 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnon ja muun palautteen perusteella. Päivitetty arviointi on laadittu alustavasta kaavaehdotuksesta (valmiiseen kaavaehdotukseen tarkistettiin vielä kaavan luo-merkintöjä, V-alueen rajausta Tolpanvaaran alueella sekä tehtiin tarkistuksia kaavamääräyksiin sekä vähäisiä tarkistuksia rakentamisalueiden rajauksiin ja merkintöihin). ELY-keskus edellytti lausunnossaan täydennystä mustaviklon ja liito-oravan vaikutusarviointeihin sekä yhteisvaikutusten määrittelyn korjaamista ja arvioinnin tarkistamista. Nämä puutteet on korjattu päivitetystä versiossa.

Arvioinnin johtopäätöksenä on todettu seuraavaa:

Syötteen Natura-alueen leimallisimpia piirteitä ovat arvokkaat luonnonmetsät ja suot sekä monipuolinen lajisto, johon sisältyy myös harvinaisia ja uhanalaisia lajeja. Natura-alueen eteläisimmät osat sijaitsevat Iso-Syötteen matkailukeskuksen alueella ja sen lähellä, minkä vuoksi Natura-alueelle kohdistuu jo nykyisellään suurehko kävijämäärä. Samalla matkailun roolia halutaan vahvistaa entisestään alueen vetovoimana.

Suunnitteilla olevassa yleiskaavassa ei ole muita Natura-alueelle sijoittuvia rakentamisalueita kuin kevyen liikenteen väylä ja tieyhteys uudelle rakennusalueelle. Näistä tieyhteys sijoittuu pieneltä osin Natura-

luontotyyppille puustoiset suot. Vaikutus ei ole suuruudeltaan merkittävä. Muihin Natura-luontotyyppeihin ei aiheudu suoria vaikutuksia. Vähäiset välilliset vaikutukset rakentamisesta ovat mahdollisia luontotyyppeihin karut kirkasvetiset järvet, kalkkilammet ja järvet, humuspitoiset järvet ja lammet sekä vaihettumissuot ja rantasuot. Vaikutus ei ole minkään luontotyypin osalta merkittävä.

Kaava mahdollistaa käyntimäärien lisääntymisen Natura-alueella. Epäsuorasti kaavasta aiheutuvat vaikutukset, jotka liittyvät lisääntyneeseen retkeilyyn, kuten tallaaminen ja kuluminen, ovat mahdollisia luontotyyppeihin vaihettumissuot ja rantasuot, aapasuot, kalkkikalliot, silikaattikalliot, luonnonmetsät, lehdot ja harjumetsät. Vaikutukset eivät ole merkittäviä. Muille luontotyypeille (luonnontilaiset jokireitit, pikkujotet ja purot, tunturikankaat, runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt, kosteat suuruohoniityt, tulvaniityt, alavat niitettyt niityt, lähteet ja lähdesuot, huurresammallähteet, letot) on arvioitu, että kaavasta ei aiheudu lainkaan vaikutuksia. Näin ollen yleiskaavasta voidaan arvioida aiheutuvan Natura-alueen luontotyypeille korkeintaan vähäisiä kielteisiä vaikutuksia, jotka eivät ole merkittäviä.

Natura-alueen suojelun perusteena olevista kasvi- ja eläinlajeista vähäiset kielteiset vaikutukset kaavasta ovat mahdollisia saukoon ja liito-oravaan. Liito-oravan osalta vaikutukset liittyvät ekologisten yhteyksien heikkenemiseen ja saukon osalta häiriöihin. Kaavassa on osoitettu ekologinen yhteys kriittisimmällä alueella, ja vaikutukset liito-oravaan ja saukoon on arvioitu ei merkittäviksi.

Kaavan vaikutukset suojelun perusteena oleviin lintulajeihin ovat lähinnä kävijämäärän aiheuttama häiriön lisääntyminen jo ennestään häiriöisillä alueilla, sekä elinympäristöjen vähäinen pieneminen Natura-alueen ulkopuolella. Kyse on muutamista yksilöistä, jotka mahdollisesti käyttävät Natura-aluetta lähimpänä sijaitsevia rakentamisalueita osana elinalueitaan. Natura-arvioinnissa ja sen salassa pidettävissä liitteissä on arvioitu, että useille lajeille aiheutuu kaavasta vähäisiä kielteisiä vaikutuksia. Vaikutukset eivät kuitenkaan ole minkään lajin kannalta merkittäviä.

Kaavahankkeella ei arvioida olevan merkittävästi heikentävää vaikutusta Natura-alueen eheyteen. Kaavaan on 19.2.2026 päivättyssä alustavassa kaavaehdotuksessa lisätty useita määräyksiä Natura-alueiden välisen kytkeytyvyyden säilyttämiseksi etenkin liito-oravan näkökulmasta. Nämä määräykset tukevat yhteyksien säilymistä myös muun eläimistön kannalta.

8.3.1 Vaikutukset liikenteeseen ja infrastruktuuriin

Yleiskaavan vaikutukset liikenneturvallisuuteen ja saavutettavuuteen ovat pitkälti myönteiset. Alueen liikennejärjestelmä säilyy yleiskaavan myötä pääpiirteittäin ennallaan. Alueelle ei osoiteta merkittäviä kokonaan uusia ajoneuvoliikenteen yhteyksiä lukuun ottamatta uusien rakentamisalueiden katuja.

Kaavaratkaisu tukee alueen tiivistämisen myötä kuitenkin vahvasti kestävien kulkumuotojen käytön lisääntymistä. Kaavassa on osoitettu joukkoliikenteen kehittämiskäytävä, jonka varrelle osoitetut uudet ja täydennettävät rakentamisalueet tukevat alueen joukkoliikenteen kehittämismahdollisuuksia.

Kaavaratkaisu tukee suurelta osin myös kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittämistä. Kehittämiseen ohjataan muun muassa yleismääräysten avulla. Lisäksi kaavassa on osoitettu uusia kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä. Kaavaratkaisussa on huomioitu Pudasjärven kävelyn ja pyöräiliikenteen kehittämissuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet. Lisäksi etenkin Iso-Syötteen ydinaluetta kehitetään vahvasti kävelypainotteisena alueena.

Osa kaavassa osoitetuista uusista rakentamisalueista sijoittuu kuitenkin alueille, joille säännöllisen joukkoliikenteen järjestäminen on haastavaa. Alueiden sijainnit eivät myöskään kaikilta osin tue kävelyä ja pyöräilyä. Näiltä alueilta liikkuminen tapahtunee suurelta osin henkilöautolla. Toisaalta liikkumistarpeeseen ja –muotoon vaikuttaa myös se, millaisia toimintoja alueille sijoittuu, ja millaisia ovat niiden käyttäjäprofiilit.

Yleiskaavassa Iso-Syötteen pääliittymän alue (Syötetie ja Välihuikosen liittymät) on osoitettu kehitettävänä liittymänä. Kehittämistoimenpiteet tarkentuvat liikennejärjestelmäsuunnitelmassa ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Alueelle laaditaan asemakaavaa.

Yleiskaavassa on osoitettu olemassa olevat pysäköintialueet ja yksittäisiä uusia alueita. Pysäköintialueita sijoittuu eri puolille Syötteen aluetta, ja ne mahdollistavat osaltaan reittien ja palveluiden hyvän saavutettavuuden. Olemassa olevia pysäköintialueita on mahdollista kehittää muun muassa reittien lähtöpaikoille asetetut

vaatimukset ja tavoiteltu palvelutaso (mm. opastukset, taukopaikat, esteettömyys) huomioiden pysäköintialueita on osoitettu kattavasti eri puolille aluetta myös sen vuoksi, että alueelle henkilöautolla saapuvat pysäköivät myös muualle kuin rinteiden läheiselle alueelle. Nykyinen Romekievarin läheisyyteen sijoittuva laskettelurinteiden pysäköintialue on kaavassa osoitettu eri merkinnällä kuin muut pysäköintialueet. Tavoitteena on pysäköintialueen muuttaminen rakenteelliseksi pysäköinniksi (esimerkiksi kansiratkaisulla). Pysäköinti voidaan toteuttaa rakenteellisenä myös osittain. Rakentamisessa voidaan tarvittaessa edetä vaiheittain. Rakenteellinen pysäköinti tukee alueen kehittämistä kävely-ympäristönä.

8.4 Taloudelliset vaikutukset

Yleiskaava tukee Syötteen ja koko Pudasjärven alueen elinvoimaisuuden vahvistumista. Alueelle on mahdollista toteuttaa uusia palveluja ja majoitusalueita, mikä mahdollistaa matkailijamäärien kasvun. Matkailulla on alueelle myös merkittävät myönteiset kerrannaisvaikutukset.

Kaavassa on huomioitu Syötteen Master Plan -prosessissa tunnistetut alueen kehittämistavoitteet. Yleiskaava mahdollistaa uusien työpaikkojen muodostumisen erityisesti matkailutoimialalle, mutta myös pienimuotoiseen teollisuuteen ja palveluihin.

Yhdyskuntarakenne vaikuttaa suoraan yhdyskuntateknisiin ratkaisuihin sekä julkisten palvelujen (kuten esim. koulut, päiväkodit) järjestämiseen ja esimerkiksi koulukuljetuksiin. Kaavaratkaisun lähtökohtana on ollut riittävän tiivis yhdyskuntarakenne, mikä on myös taloudellisesta näkökulmasta kestävin ratkaisu. Uudet rakentamisalueet sijoittuvat nykyisen yhdyskuntarakenteen sisään tai reunalle.

Alueen infrastruktuurin sekä yleisten alueiden rakentaminen ja kunnossapito tuovat kaupungille kustannuksia. Välittömiä kustannuksia aiheutuu etenkin uusien rakentamisalueiden toteuttamista. Rakentaminen toteutuneen vaiheittain. Kokonaisuudessaan kaavaratkaisun vaikutukset ovat kuitenkin myönteisiä kasvavien verotulojen, paranevien palveluiden ja lisääntyvien työpaikkojen myötä.

Kaavaratkaisulla edistetään kestävästi liikkumisen olosuhteiden paranemista. Kestävien kulkumuotojen olosuhteiden kehittäminen aiheuttaa kustannuksia, mutta on myös taloudellisessa mielessä usein kannattavaa, sillä hyvät jalankulun ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen olosuhteet voivat toimia vetovoimatekijänä. Eri toimintojen hyvä saavutettavuus ilman autoa on tärkeää myös kansainvälisten matkailijoiden näkökulmasta, sillä heillä ei usein ole autoa käytettävissään. Autoliikenteestä aiheutuu esimerkiksi melu- ja värinävaikutuksia ja päästöjä, mikä voi heikentää teiden läheisyydessä sijaitsevien alueiden vetovoimaa ja aiheuttaa myös kustannuksia esimerkiksi rakennusten melusuojuukselle. Myös autoiluun liittyvään infrastruktuurin rakentaminen aiheuttaa kustannuksia, ja esimerkiksi pysäköintiin tarvittavat maa-alueet ovat pois muusta maankäytöstä. Yleiskaava mahdollistaa alueelle varsin merkittävässä määrin uutta matkailurakentamista, mikä korostaa kestävästi liikkumisen olosuhteiden kehittämistarvetta. Vetovoimaisuuden näkökulmasta alueella on kuitenkin myös tärkeä olla riittävän hyvät ajoneuvoliikenteen olosuhteet ja pysäköintimahdollisuudet, jotta tunturi- ja keskeiset virkistyskohteet ovat hyvin saavutettavissa myös esimerkiksi joukkoliikennekäyttävien ulkopuolisilta alueilta. Tämä on huomioitu yleiskaavaratkaisussa.

Alueella on monipuolinen olemassa oleva ulkoilureittiverkosto, ja lähitulevaisuudessa keskeisenä tavoitteena on kehittää olemassa olevia reittejä ja lähtöpaikkoja. Kaavassa on kuitenkin osoitettu yksittäisiä uusia ulkoilureittejä ja yhteystarpeita. Reittien toteuttaminen tarkentuu yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä, jolloin myös reittien toteuttamisesta ja ylläpidosta aiheutuvat kustannukset arvioidaan tarkemmin.

8.4.1 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen sekä yhdyskunta- ja energiatalouteen

Yleiskaavaratkaisu perustuu suurelta osin nykyisten rakentamisalueiden tiivistämiseen ja hallittuun laajentamiseen. Myös uudet rakentamisalueet on osoitettu pääosin nykyisen rakenteen välittömään läheisyyteen. Riittävän tiivis yhdyskuntarakenne on myös taloudellisesta näkökulmasta kestävä ratkaisu.

Uudet asukkaat tuovat kaupungille verotuloja. Uusien asukkaiden kuntatalousvaikutukset riippuvat osaltaan siitä, muuttavatko asukkaat alueelle muilta paikkakunnilta.

Uusien katujen ja kunnallistekniikan rakentaminen aiheuttaa kaupungille kustannuksia. Alueiden rakentamisen kokonaisvaikutus on kuitenkin lähtökohtaisesti myönteinen, sillä muun muassa tonttien myynnistä saadaan tuloja ja uusien alueiden rakentaminen mahdollistaa osaltaan alueen kehittymisen. Uudet rakentamisalueet sijoittuvat lähes kokonaisuudessaan olemassa olevien vesi- ja viemäriverkkojen läheisyyteen.

Alueen vetovoimatekijöiden säilymisestä on tärkeää huolehtia myös pitkällä aikavälillä. Tärkeää on varmistaa toteutuvan ympäristön laatu ja riittävä virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden määrä. Yleiskaavaratkaisussa alueelle on jätetty runsaasti viheralueita. Virkistysalueverkkoa täydentää suunnittelualueita ympäröivän alueen maastot. Korkeatasoisen ympäristön toteuttamiseen ohjataan muun muassa yleiskaavamääräysten avulla.

Kaavassa on osoitettu yleiskaavatason tarkkuudella tarvittavat alueen olemassa olevat energiatalouteen liittyvät ratkaisut.

8.5 Sosiaaliset vaikutukset

8.5.1 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Alueidenkäyttölain näkökulmasta sosiaalisesti kestävä kehityksen osalta korostuvat terveydelliset kysymykset ja eri väestöryhmien tarpeiden huomioon ottaminen. Yleiskaavaratkaisu mahdollistaa Syötteen alueen sosiaalisesti kestävä kehityksen.

Yleiskaavassa terveellisen ja turvallisen ympäristön muodostuminen on varmistettu muun muassa osoittamalla tulva-alueet, jättämällä riittävät suojavyöhykkeet häiriöitä aiheuttavien toimintojen ympärille sekä lieventämällä elinympäristöön kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Terveelliseen elämäntapaan kannustetaan myös esimerkiksi mahdollistamalla reittiverkostojen sekä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen.

Yhdyskuntarakenteen riittävä sekoittuneisuus on usein hyvä lähtökohta sosiaalisesti kestävä ympäristön muodostumiselle. Yleiskaavassa tämä on huomioitu välttämällä liian yksipuolisten aluekokonaisuuksien osoittamista. Samoilta matkailu- ja asuinalueille mahdollistetaan erilaisia toimintoja kuitenkin huomioiden eri toimintoista aiheutuvat vaikutukset. Monipuolinen yhdyskuntarakenne on mahdollistettu myös muun muassa osoittamalla laajasti erilaisia toimintoja mahdollistavia keskustatoimintojen alueita ja kyläalueita. Ratkaisut tarkentuvat asemakaavoitusvaiheessa ja muussa tarkemmassa suunnittelussa.

Laadukkaan elinympäristön muodostumiseen ohjataan yleiskaavamääräysten avulla. Kaavaratkaisulla mahdollistetaan luonnonympäristön kokemisen mahdollisuus myös tulevaisuudessa. Myös tällä varmistetaan osaltaan hyvä elinympäristön laatu. Kaavassa on osoitettu myös yksittäisiä uusia virkistysreittejä ja yhteystarpeita.

Sosiaalisesti kestävä ympäristön muodostumisen kannalta on tärkeää, että liikkumismahdollisuudet ovat hyvät eri väestöryhmille. Kaavaratkaisussa tämä on huomioitu tukemalla sellaisen yhdyskuntarakenteen muodostumista, jossa eri toimintojen väliset etäisyydet eivät ole liian pitkät. Asuinalueille mahdollistetaan lähipalveluiden toteuttaminen. Kaavassa on kiinnitetty erityistä huomiota myös jalankulun ja pyöräilyn sekä joukko liikenteen olosuhteiden kehittämiseen.

Yleiskaavaratkaisulla mahdollistetaan osaltaan uusien työpaikkojen syntyminen. Kehittyvä työpaikkatarjonta tukee sosiaalisesti kestävä ympäristön muodostumista.

8.5.2 Vaikutukset virkistykseen

Yleiskaavaratkaisu mahdollistaa alueen virkistystoimintojen säilymisen ja kehittämisen. Kaavassa on osoitettu alueen keskeiset reitistöt. Kaavaratkaisulla turvataan osaltaan reitistöjen jatkuvuus myös alueilla joissa on odotettavissa maankäytön muutoksia. Pääpaino reittiverkoston osalta on alueen nykyisen verkoston ylläpidossa ja parantamisessa. Kaavaratkaisu mahdollistaa osaltaan myös alueen rinnetoimintojen kehittämisen. Kaavassa on huomioitu myös muun muassa alueen virkistyskohteet ja uimarannat.

Vanhakankaan alueen hiihtostadionille on osoitettu yleiskaavassa uusi sijainti nykyisen stadionalueen läheisyydestä Pärjänjoentien eteläpuolelta. Alue on osoitettu merkinnällä urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU-2). Kaavamääräyksen mukaan *aluetta käytetään ensisijaisesti hiihtourheiluun. Hiihtoreittien jatkuvuus tulee turvata. Alueelle saa toteuttaa käyttöä palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Alueelle saa sijoittaa vähäisessä*

määrin myös matkailutoimintoihin liittyvää rakentamista. Aluetta koskevat ratkaisut tarkentuvat yksityiskohtaisessa suunnittelussa.

8.5.3 Vaikutukset elinkeinoihin, yritystoimintaan ja palveluihin

Yleiskaava mahdollista alueen matkailutoimintojen monipuolisen kehittämisen. Matkailun kehittäminen tukee kerrannaisvaikutusten myötä myös alueen muiden elinkeinojen kehittymistä.

Syötteen postinumeroalueen työpaikkojen toimialajakauman 2021 (Tilastokeskus) mukaan alueen merkittävimpiä toimialoja olivat majoitus- ja ravitsemuspalvelut, kulttuuri (taiteet, viihde ja virkistys), rakentaminen, kuljetus, hallinto- ja tukipalvelutoiminta, kauppa ja maatalous. Lisääntyvä matkailu vahvistaa majoitus- ja ravitsemuspalveluiden ja kulttuurin lisäksi erityisesti rakentamiseen ja kaupan toimialoja.

Yleiskaavaratkaisu mahdollistaa nykyisten asuntovaunualueiden säilyttämisen ja kehittämisen nykyisillä sijainneillaan, mutta myös näiden alueiden hyödyntämisen muussa maankäytössä, mikäli toiminnan siirtäminen tulee ajankohtaiseksi.

Kaavaratkaisu turvaa osaltaan alueen viljelykäytössä olevien peltojen säilymistä. Avoimille peltoalueille ei ole osoitettu merkittävästi uutta rakentamista. Kyläalueille pienialaisia pelloja sisältyy AT-kaavamerkinnän alueeseen. Uuden rakentamisen sijoittuminen tutkitaan tarkemmin asemakaavoituksessa tai muussa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Kaavassa on osoitettu monipuolisesti alueita palvelutoiminnoille. Yleiskaavassa on myös huomioitu tarve alueen julkisten palveluiden kehittämiseksi. Vakituisten asumisen lisääntyminen ja matkailun ympärivuotisuuden lisääntyminen tukevat alueen palveluiden ja yritystoiminnan kehittymismahdollisuuksia.

Yleiskaavassa on osoitettu kohdemerkinnällä alueita teollisuudelle (teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia, TY). Merkinnät mahdollistavat erilaisten teollisuus- ja varastotoimintojen sijoittumisen alueelle. Alueille on mahdollista sijoittaa myös esimerkiksi rinnetoimintoihin liittyvää varastointia. Alueille osoitettavat toiminnot tarkentuvat asemakaavoitusvaiheessa.

Suunnittelualue on kokonaisuudessaan poronhoitoaluetta. Poronhoito on Pudasjärvellä tärkeä elinkeino työllistään suoraan sekä välillisesti lihan ja muiden tuotteiden jalostuksen ja matkailupalveluiden kautta. Yleiskaava-alueelle sijoittuu kaksi paliskuntaa: suurin osa suunnittelualueesta on Pintamon paliskunnan aluetta, mutta alueen luoteisosaan sijoittuu pieneltä osin myös Pudasjärven Livon paliskunnan aluetta.

Laajenevalla matkailutoiminnalla on vaikutuksia poronhoitoon. Opas poronhoidon tarkasteluun maankäyttöhankkeissa (2014) -oppaan mukaan maankäyttöhankkeen toiminta-aikana poronhoidolle voi aiheutua ainakin seuraavanlaisia vaikutuksia: vaikutukset porolaitumiin, vaikutukset porojen laidunnukseen (häiriö), vaikutukset poronhoitoon (esimerkiksi porojen kuljetusreitit häiriintyvät), porovahingot, vaikutukset poron terveyteen ja hyvinvointiin, sosioekonomiset vaikutukset ja vaikutukset elinkeinon kannattavuuteen sekä vaikutukset poronhoitokulttuuriin.

Kaavan vaikutukset poronhoitoon muodostuvat matkailun ja rakentamisen aiheuttamista suorista laidunten menetyksistä ja muutoksista. Lisäksi aiheutuu rakentamista laajemmalle alueella ulottuvaa häiriön lisääntymistä esimerkiksi reitistöjen ja muiden matkailutoimintojen alueilla. Häiriötä voi aiheutua sekä porojen laiduntamiselle että poronhoidon toiminnalle.

Yleiskaavan tavoitteena on nykyisten alueiden tiivistäminen. Kaavaratkaisussa on pyritty sijoittamaan uutta rakentamista olevan yhdyskuntarakenteen sisälle tai sitä täydentäen. Tämä takaa myös rauhallisten alueiden säilymisen, mikä on tärkeää porojen laidunnuksen kannalta. Jonkin verran alueita poistuu porojen laiduntamiselta uuden rakentamisen myötä ja osittain epäsuorasti lisääntyvän virkistyskäytön kautta. Aiempaan yleiskaavaan verrattuna rakentamisen alueita ja reservialueita osoitetaan suppeammille alueille.

Alueelle ei sijoitu erotusaitoja. Kaava-alueella tehdään poronhoitotoimintaa kahdella pyyntiaidalla. Aidat sijaitsevat valtion mailla Ahvenvaarassa ja Romekankaalla. Aidoissa erotellaan poroja syksyisin ja niiden alueella lisäruokitetaan poroja talvella. Aitojen ympäristöissä on tärkeää säilyttää rauhallisuus, jotta poroja voitaisiin

edelleen käsitellä niissä. Ahvenvaaran pyyntiaidan läheisyydessä on olemassa olevaa retkeilyreitistöä. Uutta reitistöä tai muuta muuttuvaa maankäyttöä ei osoiteta kummankaan pyyntiaidan läheisyyteen.

Yleiskaava-alueella on Pintamon palikunnan kevtälaidunalueita, missä poroja myös vasoo. Kaava-alue on pääosin kesälaidunalueita ja osittain syyslaidunalueita ja rykimäaluetta. Alueella laiduntaa jonkin verran poroja myös talvella. Etenkin lisääntymisaikoina alueen rauhallisuuden säilyttäminen lisääntymisalueilla on tärkeää. Porot laiduntavat pääasiassa rakennettujen alueiden ulkopuolella, mutta jonkin verran hirvasporoja on keski-kesällä räkkäaikana hakeutunut alueen sora- tai asfalttipinnoille räkkäsuojaan.

Yleiskaavassa on annettu poronhoidon toimintaedellytyksiä turvaava kaavamääräys ja lisäksi pyyntiaidat on merkitty kaavakartalle.

9. Yleiskaavan toteuttaminen

9.1 Detaljikaavoitus, muu suunnittelu ja toteuttamistoimenpiteet

Yleiskaavassa osoitetut rakentamisalueet on pääosin tarkoitettu asemakaavoitettaviksi ja ranta-asemakaavoitettaviksi osoitettujen alueiden osalta ranta-asemakaavoitettaviksi. Osa yleiskaava-alueesta on määriteltä suunnittelutarvealueeksi (tietyin ehdoin). Tällöin rakentamista koskee sijoittamisen edellytysten tarkastelu.

Oikeusvaikutteinen osayleiskaava ohjaa yleispiirteisesti yksityiskohtaista kaavoitusta ja muuta maankäyttöä alueidenkäyttölain 42 §:n mukaisesti. Kaava ohjaa alueidenkäyttölain mukaan viranomaisten ja maanomistajien toimintaa muun muassa seuraavasti:

- Suunniteltaessa maankäyttöä koskevia toimenpiteitä on katsottava, ettei niillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista.
- Rakennuslupaa myönnettäessä on katsottava, ettei alueen käyttäminen yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen vaikeudu.
- Yleiskaava ei ole voimassa asemakaava-alueilla, mutta se on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa.
- Rakennuspaikkana käytettäväksi tarkoitettua aluetta ei saa maanmittaustoimituksessa muodostaa siten, että toimenpiteellä vaikeutetaan alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen.

Osayleiskaava on laadittu AKL 42 §:n mukaisesti oikeusvaikutteisena. Oikeusvaikutteisen kaavan aluevaraukset ja määräykset ovat sitovia. Kaupungin rakennusjärjestyksen säädökset ovat voimassa siltä osin, kun osayleiskaavassa tai asemakaavassa ei ole määräyksiä asiasta. Osayleiskaavan alueella noudatetaan kyseisen kaavan määräyksiä.

Alueidenkäyttölain 72 §:n mukaan *vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennuskohdetta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena*. Edellä mainittu kohta tulee huomioida alueen tarkemman suunnittelun ja luvittamisen yhteydessä. Yleiskaavassa ei ole määrätty kaavan käyttämisestä suoraan rakentamisluvan myöntämisen perusteena. AKL 72 §:ssä on määriteltä myös tietyt tilanteet, jolloin edellä kuvattua lain kohtaa ei sovelleta.

Metsälaki on yleiskaava-alueella voimassa vain metsätalouteen ja virkistykseen varattujen alueiden osalta.

9.2 Vaihteellisuus ja epävarmuustekijät

Kaavan toteuttaminen ja alueiden asemakaavoittaminen tapahtuvat vaihteittain. Myös infrastruktuurin toteuttaminen tapahtuu vaihteittain. Reittien tarkemmasta suunnittelusta ja toteuttamisesta päätetään muun muassa tarkempien yleissuunnitelmien laatimisen yhteydessä ja reittitoimituksissa.

Epävarmuustekijöitä yleiskaavan toteutumiselle voivat aiheuttaa muun muassa seuraavat tekijät:

- Väestökehityksen ja/tai matkailuennusteen odottamaton ja voimakas muutos

- Yleisen hintakehityksen muodostuminen seudun kannalta negatiiviseksi
- Euroopan ja Suomen turvallisuustilanne
- Ongelmat työvoiman saatavuudessa
- Valtakunnan politiikka (muun muassa liikenneratkaisut ja Koillismaan saavutettavuus)
- Alueelliset, valtakunnalliset ja globaalit ennustamattomat trendit
- Ilmastonmuutoksen odottamattomat seuraukset

9.3 Seuranta

Osayleiskaavan toteutumista seurataan kaavoituskatsauksen ja vireille tulevien maankäyttöä ohjaavien suunnitelmien sekä yleiskaavaan perustuvien hankkeiden kautta.

Jaakko Raunio, kaavasuunnittelija
Sweco Finland Oy
Oulu

Mikko Autio, suunnittelija
Sweco Finland Oy
Oulu

Elina Marjakangas, kaavoitusarkkitehti
Sweco Finland Oy
Oulu

10. Lähteet

Biologitoimisto Jari Venetvaara Ky. 2000. Iso-Syötteen asemakaava-alueen kasvillisuusinventoinnit kesällä 2000.

Fingrid. Kantaverkon kehittämissuunnitelma 2019–2030. Osoitteessa: <https://www.fingrid.fi/kantaverkko/kehittaminen/kantaverkon-kehittämissuunnitelma/>

Hiilikartta 2026. <https://hiilikartta.avoin.org/raportti?planIds=2ec913be-f8ae-4e9b-c17e-a3dd80d98264>

Ilmastokestävä kaavoitus (KILVA) -työkalu. Osoitteessa: <https://www.ymparisto.fi/KILVA>

[Luonnonvarakeskuksen avoimet VML-aineistot](#)

Karttapalvelu Karpalo, Suomen ympäristökeskus. Osoitteessa: <https://wwwp2.ymparisto.fi/karpaloHtml5/html5viewer/?configBase=https%3a%2f%2fwwwp2.ymparisto.fi%2fkarpaloHtml5%2fH5cfg%2f5jv2bT6Mv6a223nUT>

Pudasjärven kaupungin strategiat, suunnitelmat ja voimassa olevat kaavat taustaselvityksineen.

Alueidenkäyttölaki. Osoitteessa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132>

Metsälaki 12.12.1996/1093 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961093#L3P10>

Museovirasto. Kulttuuriympäristön palveluikkuna. Osoitteessa: <https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx> (luettu xx).

Museovirasto. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY. Osoitteessa: http://www.rky.fi/read/asp/r_default.aspx

Mäkelä, K. ja Salo, P. 2021. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskus.

Paikkatietoikkuna. Maanmittauslaitos. Osoitteessa: <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>

Paliskuntain yhdistys. Paliskuntien tiedot, Kuusamo. Osoitteessa: <https://paliskunnat.fi/py/paliskunnat/paliskuntien-tiedot/>

Paliskuntain yhdistys (2014). Opas poronhoidon tarkasteluun maankäyttöhankkeissa. Osoitteessa: https://paliskunnat.fi/py/wp-content/uploads/2015/03/PoroYVA_2014_FI_web.pdf

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2024. Syötteen liikennejärjestelmäsuunnitelma. Raportteja 20/2024.

Pohjois-Pohjanmaan liitto. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavat taustaselvityksineen.

Pohjois-Pohjanmaan liitto, 2015. Pohjois-Pohjanmaan virkistysverkkoselvitys.

Pohjois-Pohjanmaan liitto, 2015. Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi 2013–2015.

Poronhoitolaki. Osoitteessa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1990/19900848>

Pudasjärven kehitys Oy 2022. Syötteen matkailualueen Master Plan ja Investointisuunnitelma 2022–2027. FCG.

Pudasjärven kaupunki ja WSP 2023. Naamankaharjun ja Pikkukylän pohjavesialueiden suojelusuunnitelma.

Pudasjärven kaupunki ja WSP 2023. Pytkynharjun ja Kivikankaan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma.

Päivittäistavarakauppa ry (2023) Päivittäistavarakauppa 2023. <https://www.pti.fi/wp-content/uploads/2023/06/Paivittaistavarakauppa-ry-2023.pdf>

Santasalo, Tuomas & Koskela, Katja (2015) Vähittäiskauppa Suomessa 2015.

Suomen ympäristökeskus, Vesikartta. Osoitteessa: http://paikkatieto.ymparisto.fi/vesikarttaviewers/Html5Viewer_2_11_2/Index.html?configBase=http://paikkatieto.ymparisto.fi/Geocortex/Essentials/REST/sites/VesikarttaKansa/viewers/VesikarttaHTML525/virtualdirectory/Resources/Config/Default&locale=fi-FI

Suomen ympäristökeskus, YKR-aineisto.

Sweco Ympäristö Oy. 2020. SYÖTE LUONTOSELVITYSTEN PÄIVITYS, PYTKYNHARJU SALMENTAKANEN

Tilastokeskus 2022. Paavo – tilastoja postinumeroalueittain. Osoitteessa: <https://www.stat.fi/tup/paavo/index.html>

Tilastokeskus 2022. Kuntien avainluvut. Osoitteessa: https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/Kuntien_avainluvut/

Valtioneuvosto 2017. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Osoitteessa: https://www.ymparisto.fi/fi-fi/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Maankayton_suunnittelujarjestelma/Valtakunnalliset_alueidenkayttotavoitteet

Valtioneuvoston päätös 993/1992. Melutason ohjeavot.

Väylävirasto. Liikennemääräkartat. Osoitteessa: <https://vayla.fi/kartat/liikennemaarakartat> (luettu 29.3.2023).

VTT 2006. Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa. Osoitteessa: <https://www.vttresearch.com/sites/default/files/pdf/workingpapers/2006/W50.pdf>

Ympäristöministeriö, 1993: Maisema-alue työryhmän mietintö Osa I, Maisemanhoito. Ympäristöministeriön mietintö 66/1992.